

Salmos Israel kuery oporaeiaty

Salmos Israel kuery oporaeiaty

Salmos ma yma gui oiporua Nhanderuete pe oporaeia rupi. Mbyte rupi peve huvixa Davi ojapo va'ekue, pova'e guive:

"Senhor ma vexa'i mongarua rami xere opena va'e oiko.

"Ha'e ramo xevy pe ndoatai 'rā mba'eve rei" (23.1).

Davi omoï avi levita kuery Nhanderuete ombojeroviaa rupi oporai va'erā. Ha'e kuery va'e regua ojapove ju salmos. Três mil ma'etŷ ma ojapo, salmos ha'e javi rai'i ojapopaa ague. Salmo 80 ma ymave ete, Moisés ojapo va'ekue.

Jypy Israel kuery ranhe oiporu raka'e salmos Nhanderuete pe oporaia rupi. Jesus ha'e hemimbo'e kuery voi oiporu raka'e. Ha'e gui aŷ ma yvy jave rupi oiporua, nhande kuery guive.

Salmos ma joo ramigua e'ŷ-e'ŷ ikuai. Nhanderuete oguerovy'aa oĩ, ixupe onhepytyvõ ucaa, ixupe gueko vai oeja vy omombe'ua, ixupe mba'emo vai oiko va'e re oporandua, ixupe joe ojerurea, ixupe ngovaigua kuery gui ojepy ucaa, ha'e oĩ avi ixuguigua re nhombo'ea. Nhanderuete pe oporaia meme. Oĩ avi salmos Jesus rekorã re ijayvu ma voiague, Novo Testamento py ma omombe'u porãave.

"Yvy jave re pendekuai va'e,

peroporaei Senhor pevy'aa rupi!

Pevy'aa rupi Senhor pe ete peiko.

Henonde pejexa uka pejuvy peporaei reve" (100.1-2).

"Peporaei Senhor pe!

Ha'eve ha'e iporã ete Nhanderuete pe japoraeia.

Jaroporaeia ma iporã ixupe voi" (147.1).

Salmo 1

Heko porã ha'e heko vai va'e ikuaria re ijayvua

¹ Ovy'a ete 'rã ava heko vai va'e kuery nhomongetaa rami ndoikoi, ojejavypa rei va'e ikuaria rupi ndopytai,

nei nhombojaru rei va'e kuerya py voi oguapy e'ŷ va'e.

² Ha'e rami 'râgue py SENHOR ayvu oguerovy'a vy
ara py ha'e pyávy ijayvua re anho oikuua pota oikovy va'e.

- ³ Ha'e va'e ma yvyra yakā yvýry onhotŷ mbyre rami oiko,
 hi'a aguã ára py porã hi'a va'e rami,
 neĩ hogue ma ipiru rive'ŷ va'e rami.
 Ha'e ma ojapo va'e ha'e javi oiko porã 'rã.^a
- ⁴ Ha'e rã heko vai va'e ma ha'e rami e'ŷ ikuai.
 Ha'e kuery ma mba'emo pire yvytu opa rupi ogueraa va'e rami
 'rã okanhy.
- ⁵ Ha'e nunga rupi nhomboayvua ára heko vai va'e ndoo jepei 'rã,
 ojejavypa rei va'e ndopytai 'rã heko porã va'e ikuai py.
- ⁶ Mba'eta SENHOR oma'ẽ heko porã va'e oikoa re.
 Ha'e rã heko vai va'e oikoa ma okanhy 'rã.

Salmo 2

Huvixarã Nhanderuete omoĩ va'ekue po'akaa re ijayvua

- ¹ Mba'e re tu yvy regua kuery ipoxypa ri?
 Mba'e re tu yvy re ikuai va'e onhembopy'a okuapy ovare e'ŷ va'e
 re?
- ² Mba'eta yvy regua huvixa kuery opu'ã okuapy,
 huvixa ikuai va'e SENHOR rovai jogueroayvu okuapy,
 huvixarã SENHOR omoĩ va'ekue rovai guive.^b
 Ha'e vy aipoe'i:
- ³ "Nhamondo 'rã ha'e kuery nhanemoxãague,
 jajora 'rã nhandepokuaague" he'i okuapy.
- ⁴ Ha'e rã yva re oguapy oiny va'e ma opuka 'rã,
 SENHOR ojojai 'rã ha'e kuery.
- ⁵ Ha'e rami vy ipoxya rupi ijayvu ete 'rã ha'e kuery pe.
 Opoxya oexa uka vy omondyipa 'rã.
 Ha'e vy aipoe'i 'rã:
- ⁶ "Xee ma xejeupegua huvixarã amoĩ ae ma
 yvyty iky'a e'ŷ va'e Sião áry."
- ⁷ Ha'e rã ha'e va'e ju aipoe'i: "Xee amombe'u 'rã SENHOR
 ijayvuague.
 Ha'e aipoe'i xevy: 'Ndee ma xera'y.
 Kova'e ára romoĩ.^c
- ⁸ Ejerure ke xevy,
 ha'e ramo ndevy guarã xee ame'ẽ 'rã amboae regua kuery,
 yvy apy re peve ndepo'aka aguã.
- ⁹ Popygua ferro guigua py remopẽ 'rã,

^a 1.3 Jeremias 17.5-8   ^b 2.1-2 Atos 4.23-28   ^c 2.7 Atos 13.33; Hebreus 1.5; 5.5

- hyru yapo guigua ombovopaa rami 'rā remopēmba', he'i va'ekue
xevy."^d
- 10** Ha'e nunga rupi huvixa kuery, penheangu ke aŷ,
yvy regua huvixa kuery,
pendu ke penemongoeta rā.
- 11** SENHOR pe ete ke pendekuai pejererokyjea rupi,
peporaei ixupe peryryipa reve.
- 12** Peayvua rupi pemboete Ta'y ipoxy e'ŷ aguã,
peikoa gui pekanhy e'ŷ aguã.
Ha'e rami e'ŷ rā are e'ŷ re oexa uka 'rā opoxya.
Ovy'a ete 'rā hexe onhemi va'e kuery ha'e javi.

Ojexavai teĩ Nhanderuete re ojeroviaa re ijayvua

*Mboraeirā Davi gua'y Absalão gui ojava jave py
ombopara va'ekue (2 Samuel 15.1-30).*

Salmo 3

- 1** SENHOR, heta pojava va'e ty'y xerovaigua kuery ikuai!
Aipapapa aguã rami e'ŷ xere opu'ã va'e.
- 2** Heta ete xevy aipoe'i okuapy va'e:
“Nhanderuete tu ndogueraa jepei 'rā rima.”
- 3** Ha'e rami teĩ SENHOR, ndee ma mba'emo vai jokoa reiko
xevy.
Ndee ae roguerovy'a, ha'e rā xeakā remopu'ã kuerei 'rā.
- 4** Xeayvu atã reve ajapukai SENHOR pe.
Ha'e rā yvyty iky'a e'ŷ va'e áry gui xembovai.
- 5** Anhenho vyve ake vyvoi 'rā,
avy ju 'rā guive, xere SENHOR opena ramo.
- 6** Xee ma ndakyjei 'rā mbovy e'ŷ
jovaive-ive re xere opu'ã va'e gui.
- 7** SENHOR, epu'ã ke.
Xerepy ke, Xeruete.
Xerovaigua kuery ha'e javi reunga 'rā hañhykā,
remopēmba 'rā heko vai va'e kuery rai.
- 8** Mba'eta SENHOR gui ou 'rā jaa jepe aguã.
Tove ndevygua kuery re
toĩ remoingo porãa.

^d **2.7-9** Apy Ta'y omombe'u Nguu ixupe aipoe'iague
(Atos 13.33; Hebreus 1.5; 5.5; Apocalipse 2.26-27; 12.5; 19.11-16).

Salmo 4

Oiko axy teī Nhanderuete re ojeroviaa re ijayvua

Jogueroporaei va'e pe ixā va'e py ombojoguy reve guarā Davi ombopara va'ekue.

1 Xeruete xemboeko porāa, xembovai ke ajapukai ramo.

Xee ajexavai ramo xemoingo porā jevy va'ekue.

Xemboaxy jevy ke, ha'e endu anhembo'ea.

2 Peē avakue, raka'e peve 'rā tu axīmba aguā rami xeapo pekuapy xemboete 'rāgue py?

Raka'e peve 'rā ovare e'ŷ va'e rive pejou porā,
ha'e peikuua pota apu re?

3 Peikuua pota ke povā'e re:

SENHOR pe ikuai va'e kuery ma ha'e oiporavo 'rā ojeupe guarā.
Ha'e rami vy SENHOR oendu 'rā ixupe ajapukaia.

4 Pendevai teī pejejavy eme.

Peneakāngyta áry pendetui vy
pendepy'a py penhemoneta, ha'e pepytu'u.^e

5 Peme'ē ha'evea ramigua,
ha'e pejerovia SENHOR re.

6 Heta ikuai aipoe'i va'e: "Mava'e nda'u nhandevy ombou 'rā mba'emo porā?"

SENHOR, ore kuery pe exa uka nderova rexakāa.

7 Xepy'a re ma remoī avy'a aguā.

Ha'e kuery mba'emo ra'yī ha'e vinho ojou reta vy ov'y'a okuapya
gui
xee avy'ave.

8 Xepy'a porā reve anheno vyve ake 'rā,

mba'eta SENHOR, ndee anho xemombytu'u porā.

Salmo 5

Heko vai va'e kuery gui ogueraa jepe aguā re ojerurea ague

Jogueroporaei va'e pe mimby py ombojoguy reve guarā Davi ombopara va'ekue.

1 SENHOR, ejapyxaka ke xeayvu re,
endu ke xepoae'rā.

2 Xeruvixa, Xeruete, endu ke ajapukai rā.
Ndevy pe ae ajapukai.

3 SENHOR, aje'ive guive rendu 'rā xeayvua.
Aje'ive anhembo'e 'rā ndevy,

^e 4.4 Efésios 4.25-27

- ha'e rire roarõ 'rã aikovy.
- ⁴ Mbä'eta ndee Xeruete, ndererovy'ai 'rã teko vai,
nerenonde ma heko vai va'e noï 'rã.
- ⁵ Nerenonde ijayvu vaikue-ikue va'e ndopytai 'rã.
Teko vai re ikuai va'e rejou vai va'e meme.
- ⁶ Ndee remomba 'rã ijapua re ikuai va'e.
SENHOR ojou vai 'rã jouguy moëa ha'e nhombotavypa rei va'e.
- ⁷ Ha'e rã xee ma xemboaxy ete ramo aike 'rã ndevyguia opy,
ndevyguia templo iky'a e'ÿ va'e rexei,
xerenapy'ã re aï 'rã nerenonde ajererokyjea rupi.
- ⁸ SENHOR, xerovaigua kuery gui
xerereko ke heravy ndeguigua teko porã rupi,
embo'yvi ke ndeguigua tape xerenonderã.
- ⁹ Mbä'eta ha'e kuery ma ijuru re anhetê va'e noï.
Joupe ojapo vai aguã re anho 'rã ipy'a okuapy.
Ijyryvi ma omanogue rupa ojepe'a va'e rami.
Oapekû py ma ijayvu porã merami rive 'rã.^f
- ¹⁰ Ha'e nunga rupi Xeruete, eikuaa uka ha'e kuery reko vaia.
Embo'apa ke jogueroayvuague py ae.
Opa marã rei ikuiaia ramo eipe'apa nerenonde gui,
nderovai opu'ã rei rire.
- ¹¹ Ha'e rã ndere ojerovia va'e kuery ma tovy'apa.
Ndererovy'aa rupi toporaei atã okuapy raka'e rã peve,
ndee repy ramo.
Tove nderery oayvu va'e tandererovy'a okuapy.
- ¹² Mbä'eta ndee SENHOR, remoingo porã 'rã heko porã va'e.
Reayvu ete vy rejoko 'rã opa mba'e vai gui.

Salmo 6

Nhanderuete omboaxy aguã re Davi ojerureague

*Jogueroporaei va'e pe ixã irundy meme va'e py ombojoguy
reve guarã Davi ombopara va'ekue.*

- ¹ SENHOR, ndepoxya rupi e'ÿ ke xemongeta,
ndevaia rupi e'ÿ xembopaga.
- ² Xemboaxy ke SENHOR, mba'eta aendu xekangypaa.
SENHOR, xemonguera ju ke, mba'eta xekâgue oku'epa rei ma,
- ³ xenhe'ẽ voi nda'evei ete.
Ha'e gui ndee SENHOR, raka'e peve 'rã tu naxepytyvõi?

^f 5.9 Romanos 3.9-20

- ⁴ SENHOR, ejevy ju, eraa jepe xerekovea,
xerepy ke xemboaxy vy.
- ⁵ Mba'eta manoa py ma ndoikoi 'rā ndere ima'endu'a va'e.
Onhono porâague py ituia gui mava'e 'rā tu oporaei ndevy?
- ⁶ Xekane'õ ma xepoaẽ riae vy.
Pytū nhavõ xerexay omoakŷ xerupa,
inhakŷmba peve.
- ⁷ Xerovaigua kuery káuxa ajexavai ramo xerexa irurupa ma,
tuja'i rami ndaexa porâi aikovy.
- ⁸ Teko vai rupi pendekuai va'e, pejep'apa ke xea gui,^g
mba'eta SENHOR oendu ma ajae'o reve xeayvu rā.
- ⁹ Ajapukaia oendu vy
oikuua pota ma guive ajerurea re.
- ¹⁰ Ha'e ramo xerovaigua kuery oximba ha'e onhemondyipa 'rā okuapy.
Ojep'apa xapy'a 'rā oximba vy.

Salmo 7

Nhanderuete heko porã va'e kuery oepya re ijayvua

Benjamim regua Cuxé ijayvuague Davi oendu vy SENHOR pe oporaeiague.

- ¹ SENHOR Xeruete, ndere anhemi va'e.
Xerepy ke xerakykue ou va'e ha'e javi gui,
xereraa jepe guive.
- ² Ha'e rami e'ŷ rā xivi rami xerero'apa 'rā,
xerepyarã ndoikoi ramo xemondoropa 'rā.
- ³ SENHOR Xeruete, xere ha'e kuery ijayvu reia va'e nunga xee ajapo
va'e rire,
xapy'a rei xepo py ajeavy,
- ⁴ e'ŷ vy xereve peteĩ rami ikuai porã va'e pe ajapo vai va'e rire —
ha'e rā xee ma araa jepe kuerei mba'e py e'ŷ xembojexavai va'e —
- ⁵ ha'e rami ajoapo vai va'e rire ma
xerovaigua kuery ha'evea rami 'râgue xerakykue monha xenhe'ẽ
ouputy peve,
xerekove re ha'evea rami opyrõ 'râgue yvy re,
yvy ku'i rupi arov'yave va'ekue ombotyryry vy.
- ⁶ SENHOR, epu'ã ke ndepoxya rupi.
Exa uka ndepo'akaa xerovaigua kuery ipoxypaa rejoko vy.
Epu'ã ke xerepy aguã,
ha'e kuery rembopaga aguã re ndeayvua rami vy.

^g 6.8 Mateus 7.23; Lucas 13.27

- ⁷ Nerenonde tonhemboatypa yvy regua kuery.
Ha'e gui ha'e kuery áryve rupi ndee ke eĩ yvate.
- ⁸ Mba'eta SENHOR ombayvu 'rã yvy regua kuery.
SENHOR, xere voi eikuua pota xerekó porã
ha'e anhetẽ rupi aikoa re.
- ⁹ Topa heko vai va'e kuery reko vaia,
ha'e rã heko porã va'e kuery ma emoi atãve.
Mba'eta Xeruete nderekó porã va'e,
ndee reikuua pota nhane'arandua ha'e nhandep'y a re oĩ va'e re.^h
- ¹⁰ Nhanderuete ma xejoko 'rã opa mba'e va'e gui.
Ogueraa jepe 'rã opy'a py heko porã va'e.
- ¹¹ Nhanderuete ma anhetẽ rupi nhomboayvu va'e,
ko'ẽ nhavõ oendu 'rã nhombopaga aguã.
- ¹² Ha'e rami vy avakue ndojeko rerovai ri ramo
Nhanderuete oaĩmbe'e 'rã okyxe.
Omoxã ae ma guive guyrapa, oguereko katupa ma.
- ¹³ Oguereko katu avi
hu'y hendy va'e ijukaarã.
- ¹⁴ Heko vai va'e ma imemby raxy va'e rami oendu 'rã teko vai ojapoxea,
oguereko'i 'rã nhombotavy aguã,
ha'e gui oikuavã 'rã apu.
- ¹⁵ Ojo'o puku 'rã yvy,
teĩ ikua ojo'oague py ha'e ae ju 'rã ho'a.
- ¹⁶ Inhakã re ae ju ojeapa 'rã joupe ojapo vaiague,
ijapyte re ae 'rã ojeapa ipoxyague.
- ¹⁷ Ha'e rã xee ma arov'y a 'rã SENHOR
anhetẽ rupi joe oikuua potaa re,
aporaei 'rã guive SENHOR yvate va'e rery rupi.

Salmo 8

Nhanderuete yvatea ha'e avakue po'akaa re ijayvua

*Jogueroporaei va'e pe Davi ombopara va'ekue "Uva'a
nhamia" he'ia py oporaeia rami oporaei aguã.*

- ¹ SENHOR, ore kuery SENHOR,
yvy jave re nderery iporã ete!
Yva gui voi reikuua uka ndeyvatevea.
- ² Kyrigue'i ha'e okambu va'e pe reme'ẽ oporaia aguã.
Ha'e kuery oporaia ma remoi nderovaigua kuery jokoarã,

^h 7.9 Apocalipse 2.23

- remokyrirī aguā nderovaigua kuery ha'e joepya rupi jojuka va'e.ⁱ
- 3 Ha'e gui ma yva regua aexa ndepo py rejapo va'ekue,
jaxy, jaxy-tata remoī va'ekue ha'e javi —
- 4 marā ramigua tu avakue ikuai, ha'e kuery re nema'endu'a aguā?
Marā ramigua ru avakue ra'y kuery, ha'e kuery pe rejekuaa uka
aguā?
- 5 Ha'e rami teī rembopo'aka ha'e remboete uka vy
rejapo Nhanderuete gui yvyīve'i ikuai aguā rami.^j
- 6 Ndepo py rejapo va'ekue re rembopo'aka vy
opa marāgua remoī ipy guýry:^k
- 7 vexa'i ha'e vaka kuery ha'e javi,
mymba oka regua guive,
- 8 ha'e gui guyra'i yva regua, pira ye'ẽ rupigua,
ha'e ye'ẽ guýry rupi ikuai va'e ha'e javi.
- 9 SENHOR, ore kuery SENHOR,
yvy jave re nderery iporã ete.

Salmo 9

Jarovy'a ete aguā regua

*Jogueroporaei va'e pe Davi ombopara va'ekue “Ta'y
omano” he'ia py oporaeia rami oporaei aguā.*

- 1 SENHOR, ndevy aporaei 'rã xepy'a ha'e javi py.
Amombe'upa 'rã nerembiapo porãa.
- 2 Avy'a ndere, roguerovy'a 'rã.
Ndeyvate ete va'e, aporaei 'rã nderery rupi.
- 3 Mba'eta xerovaigua kuery oguevipa.
Onhepyxanga vy okanhymba nerенонде gui.
- 4 Mba'eta ndee xerepy 'rã xemboeko porã vy.
Tenda repenaaty py reguapy vy ha'evea rami meme
renhomboayvu reiny.
- 5 Ha'e rami vy yvy regua kuery pe ndeayvu ete 'rã,
remomba 'rã heko vai va'e.
Ha'e kuery rery voi rembogue raka'e rã peve guarã.
- 6 Ha'e ramo orerovaigua kuery okanhymba,
hetã voi rembovaipa raka'e rã peve.
Noïvei ma ha'e kuery re ima'endu'aa.
- 7 Ha'e rã SENHOR ma oĩ riae 'rã guenda openaaty py,

i 8.2 Mateus 21.14-17   j 8.4-8 Gênesis 1.26-28; Hebreus 2.5-9

k 8.6 1 Coríntios 15.27; Efésios 1.22

- nhomboayvu oiny aguã omoõ va'ekue py ae.
- ⁸ Ha'e rami vy omboayvu 'rã yvy regua kuery ha'evea rami.
Ha'evea rami meme oguerekoy vyv regua kuery.¹
- ⁹ Ojexavai va'e pe ma onhemi aguã yvate va'e SENHOR oiko,
omoingo axya rã onhemi kuerei aguã.
- ¹⁰ Ha'e nunga rupi SENHOR, nderery oikuaa va'e kuery ojerovia ndere,
mba'eta ndee nereipytyvõ e'yi 'rã ndereka va'e.
- ¹¹ SENHOR Sião py oiko va'e pe peporaei pemboete vy.
Yvy regua kuery mbyte rupi peikuua uka hembiaporaã.
- ¹² Mba'eta ima'endu'a 'rã jouguy moẽare nhombopaga aguã,
ndaexarai 'rã ojexavai va'e ojapukaia re.
- ¹³ SENHOR, xemboaxy ke.
Eikuua pota ke xerayvu e'yi va'e xemoingo axya re.
Ndee ma xemopu'ã ju manoa rokë gui,
- ¹⁴ Sião tetã rokë py ju amombe'u aguã ndereko porãa ha'e javi.
Roguerovy'a 'rã xereraa jepeague re.
- ¹⁵ Yvy regua kuery ma yvykuarã ojo'oague py ae ho'apa.
Nhuã omoõ nhemi va'ekue py ipy ae ojejura.
- ¹⁶ SENHOR ojekuaa uka 'rã ha'evea rami joguerekaoa py.
Mba'eta heko vai va'e kuery ojexavai 'rã opo py ae ojapo va'ekue
py.
- ¹⁷ Heko vai va'e kuery ma omomboa 'rã ikuai axya aguã py,
ha'e javi regua Nhanderuete gui hexarai va'e meme.
- ¹⁸ Ha'e rã ojexavai rei va'e kuery gui ma SENHOR ndaexarai riae 'rã,
nomboaxa rivei 'rã ojexavai va'e oarõ okuapya.
- ¹⁹ SENHOR, epu'ã ke.
Imarã va'e kuery ta'ipo'aka eme.
Yvy regua kuery tombopagapaa nerentonde.
- ²⁰ SENHOR, emongyje ete ha'e kuery.
Yvy regua toikuua imarã va'e meme ikuiaia.

Salmo 10

Heko vai va'e kuery ho'apa aguã re ijayvua ague

- ¹ SENHOR, mba'e re tu mombyry re?
Mba'e re tu rojexavai rã nderejekuaa ukai?
- ² Mba'eta heko vai va'e kuery ma ayvu vaikue-ikue py omoingo axy 'rã
iporiaukue'i.
Ha'e kuery tojejurapa jojopy aguã omoõ va'ekue py ae.

- 3 Mba'eta heko vai va'e ovy'a 'rā oipotapa reia re rive,
     mba'emo ojoupaxe va'e ijayvu vaikue-ikue 'rā SENHOR re,
     ijayvu vai 'rā hexe.
- 4 Heko vai va'e ojee rive ojerovia vy ndoikuua potai 'rā mba'eve re.
     Ha'e rami vy "Nhanderuete ndoikoi", he'i 'rā.
- 5 Ha'e kuery oikoa nhavō rupi ojoupa rei 'rā mba'emo.
     Ndoikuuai 'rā guive ne'arandua rupi ndeayvua.
     Ojojai rei 'rā okuapy ngovaigua kuery.
- 6 Mba'eta opy'a py aipoe'i: "Avave rei ndaxereityai 'rā.
     Aŷ ha'e raka'e rā voi ndoui 'rā mba'emo vai xe'áry", he'i.
- 7 Ijuru tynyē oiny ayvu vai, nhombotavyarā ha'e ayvu poyi,
     ha'e rami vy nhomboeko vai ha'e joapo vai aguā re anho 'rā
     ijayvu.^m
- 8 Nhoarō 'rā tetā yvýry jojuka aguā.
     Ojuka 'rā heko porā'i va'e nhemia py.
     Oma'ě mbegue 'rā openamby e'ŷ oity aguā.
- 9 Nhoarō 'rā oiny guary okua yvy'ā peguy re oĩ va'e py nhoarō oinya
     rami.
     Oarō 'rā oity aguā iporiaukue'i,
     nhuā py ombo'a vy oimamamba aguā.
- 10 Onhemombe ovy 'rā,
     ipo'akaa py iporiaukue'i ho'apa aguā.
- 11 Aipoe'i 'rā opy'a py: "Nhanderuete ma nopenai.
     Ngova ombojere vy peteíve henda py ndoexa potai 'rā ajapo va'e."
- 12 SENHOR, epu'ā ke!
     Xeruete, eupi ndepo!
     Nderexarai eme iporiaukue'i gui.
- 13 Mba'e nunga rupi tu heko vai va'e omboyke Nhanderuete?
     Mba'eta opy'a py "Nhanderuete nopenai 'rāe" he'i.
- 14 Ha'e rami teī ndee ma rexaa ae,
     reikuua pota guive rojexavaia rupi romba'eapoa re,
     ndepo py orerepy aguā.
     Nddepoo py onhemboaxa openamby e'ŷ ikuai va'e.
     Ha'e ramo repy 'rā tyre'ŷ.
- 15 Emopē ke heko vai ha'e joupe ojapo vai va'e jyva.
     Eikuua pota ha'e kuery reko vaia re
     rejoupa peve.
- 16 SENHOR ma Huvixave imarā e'ŷ va'e.ⁿ
     Ijyvy gui okanhymba 'rā amboae regua kuery.
- 17 SENHOR, rendu ae ma onhemo'yvy'ī'i va'e kuery oipotaa.

Ha'e rami vy rembopy'a guaxu ha'e reraa jepe 'rā,
¹⁸ repy aguā tyre'ŷ ha'e omoingo axy reipy,
 avakue yvy regua nanhomongyjevei aguā.

Salmo 11

SENHOR re nhanhemi aguā regua

Jogueroporaei va'e pe Davi ombopara va'ekue.

- ¹ Xee ma SENHOR re anhemi va'e.
 Ha'e nunga rupi mba'exa tu xenhe'ẽ pe aipopeje:
 "Ejava ke yvyty katy guyra'i rami.
- ² Mba'eta heko vai va'e kuery omoxā ma guyrapa,
 ixā re ma omoī ma hu'y oa'anga vy,
 nhemia py heko porā va'e rovai opoi aguā.
- ³ Yvy ytarā omoī va'ekue omombaa ramo
 mba'e tu heko porā va'e ojapo 'rā?"^o
- ⁴ Ha'e rā SENHOR ma oī ojeupegua templo iky'a e'ŷ va'e py.
 Yva re SENHOR oī guenda openaaty py.
 Oma'ẽ oiny avakue ojapo va'e re.
- ⁵ SENHOR oikuaa pota 'rā heko porā ha'e heko vai va'e re.
 Ojou vai 'rā jojukaa rupi anho ikuaixe vai va'e.
- ⁶ Heko vai va'e áry ombou 'rā tapyī rexakā enxofre reveguā.
 Hale kuery oy'u aguā ombou 'rā yvytu tata reveguā.^p
- ⁷ Mba'eta SENHOR ma heko porā va'e oiko vy
 oayvu teko porā rupi ikuai va'e.
 Ha'e ramo heko porā va'e oexa 'rā hova.

Salmo 12

Apu gui onhepytyvō ucaa ague

*Jogueroporaei va'e pe ixā irundy meme va'e py ombojoguy
 reve guarā Davi ombopara va'ekue.*

- ¹ SENHOR, orereraa jepe ke!
 Mba'eta ndevygua avakuendoikovei.
 Avakue ra'y kuery mbytegui okanhymba ma ojeroviapy.

^o 11.1-3 Apy ma huvixave irū kuery oguerokyje vy ixupe ijayvu okuapy hovaigua kuery ojukaxeaa gui onha aguā re. Ha'e gui "Yvy ytarā omoī va'ekue" he'ia ma huvixa openaa re ijayvu vy (Salmo 75.3; 82.5).

^p 11.6 Apocalipse 20.10; 21.8

- ² Ha'e ramo anhetē rupi e'ŷ 'rā ijayvu jomeme,
      opy'a py nhombotavy vy
      ijayvu mbegue rei okuapy.
- ³ SENHOR, ejaya ijayvu mbegue rei va'e kuery rembe,
      opa marā rei ijayvu va'e apekū guive.
- ⁴ Mba'eta aipoe'i okuapy: "Nhaneapekū py 'rāe nhandepo'aka,
      nhancerembe ma nhanemba'e ae.
      Mava'e tu nhandere ipo'aka 'rā?" he'i okuapy.
- ⁵ Ha'e ramo SENHOR aipoe'i:
      "Iporiaukue'i omoingo axya ha'e ojexavai va'e ipoaẽ ramo
      xee aendu vy apu'ã ta aŷ.
      Araa jepe 'rā aepy aguã oarõ oikovy va'e", he'i.
- ⁶ SENHOR ayvu ma iky'a e'ŷ va'e meme,
      prata sete-kue oiky'a'o pyre rami,
      tata rupa yapo gui ojapo pyre py.
- ⁷ Tá SENHOR, ndee ma orerepy 'rāe.
      Aŷgua kuery gui orereraa jepe 'rā raka'e rā peve.
- ⁸ Ha'e rā heko vai va'e ma opa rupi ikuai,
      avakue ra'y kuery ma teko
      vai anho oguerovy'a.

Salmo 13

Ojeroviaa rupi ojerurea ague

Jogueroporaei va'e pe Davi ombopara va'ekue.

- ¹ SENHOR, raka'e peve 'rā tu nderexarai xegui?
      Raka'e peve 'rā tu xevy pe nderejexa ukavei?
- ² Raka'e peve 'rā tu nda'evei riae xepy'a py?
      Mba'eta ko'ẽ nhavõ xepy'a py aendu ndavy'aia.
      Raka'e peve 'rā tu xerovaigua xere opu'ã rei?
- ³ SENHOR Xeruete, eikuua pota ke xere, xembovai guive!
      Xemboexa pyxo, manoaa py ake e'ŷ aguã,
- ⁴ xerovaigua kuery "Xepo'aka ma hexe" he'i e'ŷ aguã,
      ha'e xerovaigua kuery xekangy ramo oexa vy ov'y'a rei e'ŷ
      aguã.
- ⁵ Ha'e rā xee ma ajerovia ndere xemboaxya rupi xererekoo
      aguã.
      Xepy'a py arov'y'a xereraa jepea.
- ⁶ Aporaei 'rā SENHOR pe,
      opa mba'e py xemoingo porã rire.

Salmo 14

Salmo 53.1-6

Jogueroporaei va'e pe Davi ombopara va'ekue.

- 1 Hi'arandu e'ŷ va'e ma opy'a py:
“Nhanderuete ndoikoi” he'i.
Ha'e kuery opa marā ikuai ojejokoa rupi e'ŷ.
Neĩ peteīve ma ndoikoi heko porā va'e.
- 2 Ha'e rā SENHOR ma yva gui oma'ě 'rā avakue ra'y kuery ikuiaia re,
oexa aguã amongue pa 'arandu rupi oikoa,
amongue pa oiko Nhanderuete oeka va'e.
- 3 Ha'e rami teĩ ha'e javive ojepe'a, opa marā rei ikuai pavē rei.
Ndoikovei ae teko porā rupi oiko va'e,
neĩ peteīve ma.^q
- 4 Teko vai rupi ikuai va'e 'arandurā noĩ teve?
Ha'e kuery ma xevygua kuery omomba rivepa 'rā mbojape ho'ua
rami.
Ndojapukai 'rā guive Nhanderuete pe.
- 5 Ha'e rami teĩ ha'e kuery onhemondyipa 'rā
oexa vy heko porā va'e kuery reve Nhanderuete oiko ramo.
- 6 Ha'e kuery ma yvyīgue'i nhomongeta ramo ojojai rei okuapy,
ha'e rā SENHOR ma onhemoī ha'e kuery onhemi aguã.
- 7 Sião gui ou ma va'e rire Israel kuery reraa jepearā!
SENHOR ojeupagua kuery omoingo porā jeyv ramo
Jacó ramymino kuery, Israel kuery ov'yapa 'rā okuapy.

Salmo 15

Yva pygua re ijayvua

Mboraeirā Davi ombopara va'ekue.

- 1 SENHOR, marā ramigua nda'u oiko 'rā ndevygua opy?
Marā ramigua nda'u oĩ 'rā ndevygua yvyty iky'a e'ŷ va'e py?^r
- 2 Teko porā rupi ikuai va'e anho,
gueko porāa oexa uka va'e,
opy'a py anhetē rupi ijayvu va'e,
- 3 oapekū py joe ijayvu vai e'ŷ va'e,
amboae kuery pe ojapo vai e'ŷ va'e,
neĩ ngoo katy rai'i ikuai va'e re voi ima'endu'a vai e'ŷ va'e.
- 4 Ha'e kuery ndoguerovy'a rei 'rā ojou vaipy,

---

q 14.1-3 Romanos 3.9-20 r 15.1-5 Salmo 24.2-6

ha'e rā omboete 'rā SENHOR renonde ojererokyjea rupi ikuai va'e
kuery anho.

Ijayvuague ndojapo e'ŷi 'rā guive,
ha'e nungakue py oiko axy teī.

5 Operáta oiporuka rire nomboekovia retavei 'rā,
neī nombopagai 'rā ojejavý e'ŷi va'e kuery mba'emo ome'ēa ta teī.
Ha'e rami ikuai va'e ma mba'eve py ndoityai 'rā.

Salmo 16

Nhanderuete pegua iky'a e'ŷi va'e reko re ijayvua

Davi oporaeiague.

- 1 Xeruete, epena porā ke xere,
ndere anhemi rire.
- 2 SENHOR pe aipoa'e: "Ndee ma xe-Senor.
Iporäve va'e xee ndarekoi ndee e'ŷi vy.
- 3 Ha'e gui ndevygua iky'a e'ŷi va'e yvy re ikuai va'e ma
xee arový'a vy ha'e kuery pe 'Yvatekueve' ha'e."
- 4 Ha'e rā amboae tuueterā re SENHOR omboekovia va'e kuery ma ikuai
axy 'rā.
Ha'e kuery ruete pe xee name'ēi 'rā tuguy reveguia,
neī ndaxeayvui 'rā hery rupi.
- 5 SENHOR anho oiko mba'emo xevygua me'ēa, xekaro pygua me'ēa guive.
Ndee anho remoī xerenonderā.
- 6 Ha'e ramo xevygua ma ha'eve va'e,
xevy guarā ma iporā va'e meme.
- 7 Aroayvu porā 'rā SENHOR xemo'arandua,
pyávy voi xemongeta xepy'a re.
- 8 Xema'endu'a riae SENHOR xereve oikoa re.
Xeyvýry oī ramo ndaxereityai 'rā.
- 9 Ha'e rā xekuraxō py avy'a,
xenhe'ē ový'a,
xerete avi opytu'u porā 'rā.
- 10 Mba'eta xerekovea nderejai 'rā manoia py,
Ndevygua iky'a e'ŷi va'e nderejai 'rā ivaipa aguā py.
- 11 Xevy rexu uka 'rā tape tekove katy oo va'e.
Nerenonde oī avy'a ete aguā,
ndeyvýry oī xembovy'a va'e raka'e rā peve guarā.^s

^s **16.8-11** Kova'e ayvu rupi Pedro ijayvu Jesus rekokeu omombe'u vy (Atos 2.22-36), ha'e
gui Paulo ju ijayvu (Atos 13.32-37; 1 Coríntios 15.4).

Salmo 17

Nhanderuete oepy aguã re ojerurea ague

Davi onhembo'eague.

- 1 SENHOR, endu ke ajerure ramo ha'evea rami xererekoo aguã,
eikuua pota ajapukaia re,
ejapyxaka ajerurea re,
mba'eta ijapu va'e juru gui e'ŷ xeayvu onhendu.
- 2 Nerenonde gui eikuua uka xemboeko porãa regua.
Mba'eta orerexa vy ha'evea rami meme reikuua pota.
- 3 Xekuraxõ re reikuua pota teĩ,
pyávy voi reikuua pota vy
tata py rami xereko rea'ã teĩ
peteĩ henda py ma xere nderejoui 'rã teko vai.
Xejuru gui noëi 'rã ayvu vai.
- 4 Avakue opa marã ikuai teĩ xee ma ndeayvua rami vy
ajejoko jojuka va'ety ikuiaia rupi aiko e'ŷ aguã.
- 5 Ndeguigua tape rupi anho aiko,
ajavy e'ŷ re.
- 6 Xeruete, xee ajapukai ndevy,
mba'eta ndee xembovai 'rã.
Ejapyxaka ha'e endu xeayvua.
- 7 Exa uka opa mba'e py ndeporayvu etea.
Mba'eta ndere onhemi va'e kuery reraa jepe 'rã
ha'e kuery re opu'ã va'e gui.
- 8 Epena ke xere nderexa ra'yí re rami ae,
xeao'i ke ndepepo guy py
- 9 heko vai va'e kuery xembojexavaia gui,
xerovaigua kuery xejukaxeia gui.
- 10 Mba'eta ipy'a ratã va'e kuery ma opy'a omboty reve
ijayvu vaikue-ikue 'rã.
- 11 Aŷ voi orejoko rei okuapy,
orore oma'ẽ vaipa yvy rupi orereityxe vy.
- 12 Guary guembiarã ojouxre va'e rami ikuai,
guary ra'y onhemia gui oma'ẽ mbegue va'e rami guive.
- 13 SENHOR, epu'ã ke, ejoko ha'e eitypa.
Ndekyxe py eraa jepe xerekove heko vai va'e po gui.
- 14 SENHOR, ndepo py ae xereraa jepe avakue yvy regua gui.
Ha'e kuery ma aŷ oikove teri reve anho 'rã ojou iporã va'e.
Mba'eta ha'e kuery rye remonyë mba'emo porã.
Ha'e kuery ta'y reta 'rã.
Ha'e gui mba'emo ndoiporupai va'ekue ma oeja 'rã gua'y kuery pe.

¹⁵ Ha'e rã xee ma teko porã rupi vy ama'ẽ 'rã nderova re.
Apu'ã ju vy avy'a 'rã roexa vy.^t

Salmo 18

2 Samuel 22.1-51

*Jogueroporaei va'e pe Davi SENHOR rembiguai ombopara va'ekue. SENHOR pe
oporaei Saulo ha'e hovaigua kuery ha'e javi po gui oepy ramo. Ha'e vy aipoe'i:*

¹ SENHOR xemombaraea, xee roayvu.

² SENHOR, ndee ma xe'itaova.

Ndee ma oo ikorapa va'e ha'e xerepya.

Xeruete ma xe'itaova anhemiaty,

mba'emo vai jokoa, xereraa jepea imbaraete va'e ha'e oo imbaraete
ete va'e.

³ SENHOR ogueroporaeipy va'e pe xee ajapukai vy
aa jepe kuery 'rã xerovaigua kuery po gui.

⁴ Nhuã manoa regua xejura va'ekue,
yai rami heko vai va'e xere opu'ã vy xemongyje.

⁵ Manoa pygua xejokua,
nhuã xã xejura xapy'a.

⁶ Ha'e ramo ajexavaia py ajapukai karamboae SENHOR pe.
Xeruete pe ajapukai xereraa jepe aguã.

Ha'e rã oïaty templo gui oendu xeayvua,
ijapyxa peve ajapukaia ovaẽ ramo.

⁷ Ha'e ramo yvy omyi ha'e oryryi.

Yvyty yta ikuai va'e voi ovavapa, oryryipa,
SENHOR ogueropoxy ramo.

⁸ Inhapyigua gui opu'ã hataxã,
ijuru gui ma tata nhomombaarrã oẽ,
tapyi hexakã va'e avi.

⁹ Yva omo'yvy'i vy oguejy,
ipy guýry pytã vaikue oĩ reve.

¹⁰ Anjo ipepo va'e áry oĩ vy oveve ouvy,
yvytu opepo áry ou pojava.

¹¹ Pytã gui ojapo onheovã aguã.
Ha'e va'e ojee omoõ ouvy.

Yy ha'e arai pytã va'e hoo rami oĩ.

¹² Hexakã henonde oo va'e gui ma arai ivaipa,
amandau ha'e tapyi hexakã va'e ho'a.

^t 17.15 Omanoague gui onhemboete ju aguã re ijayvu (Apocalipse 22.4).

- ¹³ Ha'e gui ma SENHOR yapu yva re.
 Yvate ete va'e ijayvu atā ramo
 ho'a amandau ha'e tapyī hexakā va'e.
- ¹⁴ Ngu'y omombo vy omoaīmba xerovaigua kuery.
 Overa vy omondiyipa.
- ¹⁵ Ha'e ramo ojekuaa yy rupa peve,
 yvy yta avi ojekuaapa,
 ndeayvu atāa py SENHOR,
 ndepoxya rupi neapyīgua gui nepytue ramo.
- ¹⁶ Yvate gui SENHOR okuave'ē vy xerupity,
 xerenoē yy tuvixa va'e gui.
- ¹⁷ Xereraa jepe xerovaigua kuery imbaraete va'e gui,
 xemomboriau rei va'e kuery gui ae,
 xegui ipo'akave ete va'ekue ri.
- ¹⁸ Ha'e kuery ma ajexavai jave opu'āmba rei va'ekue xere,
 teī SENHOR onhemooi xepytyvōarā.
- ¹⁹ Ha'e rami vy xereru petei henda ipa'ū ja'eavea py.
 Xererovy'a vy xereraa jepe.
- ²⁰ Xerekoo porāa rekivia SENHOR ome'ē iporā va'e,
 xevy ome'ē ndaxepo ky'isia repy.
- ²¹ Mba'eta xee ma SENHOR guigua tape rupi anho aiko va'e,
 Xeruete gui ndajepo ai guive ha'eve'ya rami aiko aguā.
- ²² Xejee amoī ijayvuague ha'e javi,
 xejegui ndaipē ai ayvu omoī va'ekue.
- ²³ Henonde aiko anhetē rupi,
 ajejoko guive teko vai rupi aiko e'ŷ aguā.
- ²⁴ Ha'e ramo xevy SENHOR ome'ē xerekoo porāa repy,
 henonde rupi ndaxerekoo ky'ai rire.
- ²⁵ Heko porā va'e kuery pe rejekuaa uka 'rā heko porā va'e,
 anhetē rupi ikuai va'e pe rejekuaa uka anhetē rupigua avi,
- ²⁶ iky'a e'ŷ va'e pe rejekuaa uka iky'a e'ŷ va'e,
 ha'e rā heko vai va'e pe ma rejekuaa uka 'rā nhombopaga kuaa
 va'e.
- ²⁷ Mba'eta reraa jepe 'rā onhemoo'yyvī'i va',
 ha'e rā oma'ē vaikue reia rupi onhembovate va'e ma remomba 'rā.
- ²⁸ Ndee rejapo xerata endy hexakāve aguā rami.
 Pytū rupi aikoa rupi ma ndee SENHOR Xeruete remoexakāmba.
- ²⁹ Ndereve vy amomba 'rā xondaro kuery,
 Xeruete reve vy apo 'rā tetā kora áry rupi.
- ³⁰ Nhanderuete guigua tape ma iky'a e'ŷ va'e,
 SENHOR ayvu ma oa'anga pyre.
 Hexe onhemi va'e ha'e javi pe ma mba'emo vai jokoa oī.

- 31 Mava'e tu Nhanderuete oiko SENHOR e'ŷ vy?
     Mava'e tu nhande'itaova oiko Nhanderuete e'ŷ vy?
- 32 Xeruete xemombaraetae oiko,
     omoatyrō 'rā aguata aguā rupi.
- 33 Xepy ojapo 'rā guaxu rami inhakuā aguā.
     Yvatea rupi aẽ teĩ xemoĩ atã.
- 34 Xepo pe voi ome'ẽ joe apu'ã kuaa aguā.
     Ha'e ramo guyrapa overa va'e guigua teĩ xee aipira 'rā.
- 35 MBA'emo vai jokoarã reme'ẽ xereraa jepea,
     reiporu kuaa regua xemoĩ atã,
     xemboaxyia rupi xemboyvate.
- 36 Apyrō aguā tape rembopyve ramo
     ndaxepyxryi 'rā.
- 37 Xerovaigua kuery amonha 'rā aupitypa peve.
     Ha'e gui amomba rire ajevy ju 'rā.
- 38 Amou'üm̄ba opu'ã aguā nda'eveei peve.
     Xepy yvýry ho'apa.
- 39 MBA'eta ndee xemombaraete ajoguero'a kuaa aguā,
     rejapo xere opu'ã va'ekue re xepo'aka aguā rami.
- 40 Xerovaigua kuery rejapo ojavapa aguā rami.
     Xerayvu e'ŷ va'e amomba.
- 41 Guepyarã pe ha'e kuery ojapukai teĩ ndoepyai.
     SENHOR pe voi ha'e kuery ojapukai teĩ nombovai.
- 42 Ha'e ramo amongu'ipa yvy ku'i yvytu rupi ovevepa va'e rami,
     yapo tape guiguare nhamomboa rami amokanhymba.
- 43 Heta va'e kuery xere opu'ã teĩ xereraa jepe,
     xemoĩ yvy regua kuery ruvixarã.
     Amboae regua kuery ndaexai va'ety voi xevyguia ikuai.
- 44 Xeayvu oendu vyve xenhe'ẽ rendu okuapy.
     Yvy mboae regua oexa uka xevy ikuai,
- 45 amboae regua kuery okanhymba,
     onhemiague gui oẽmba onhemondyipa vy.
- 46 SENHOR ma oikove va'e, togueroayvu porãa xe'itaova!
     Tomboetea Nhanderuete xereraa jepea!
- 47 Nhanderuete xerepy vy jojukapa,
     heta va'e kuery re xembopo'aka.
- 48 Nhanderuete ae xereraa jepe xerovaigua kuery gui.
     Ndee ma xemboyvate xerovaigua kuery áryve,
     ha'e xerepy avakue jojuka va'ety po gui.
- 49 Ha'e ramo SENHOR, roquerov'y'a 'rā yvy regua kuery oendua
     py,

aporaei 'rā nderery rupi.^u
50 Ha'e ae ombopo'aka 'rā huvixaverā omoī va'ekue,
 oexa uka 'rā guembiporavo oayvua,
 Davi ha'e hamymino kuery pe, raka'e rā peve.

Salmo 19

Nhanderuete rembiapo ha'e ijayvua oguerovy'aa ague

Jogueroporaei va'e pe Davi ombopara va'ekue.

- 1** Yva re mba'emo ikuai va'e oikuua uka Nhanderuete hexakāmba
 va'ea,
 yvate rupi ikuai va'e oikuua uka 'rā opo py ojapoague.
- 2** Ára nhavō oikuua uka 'rā ara pygua pe,
 ha'e pytū nhavō oikuua uka 'rā pytū rupigua pe.
- 3** Nda'ijayvui 'rā, neī nda'ijayvuai 'rā,
 ha'e va'e gui mba'eve nonhendui 'rā.
- 4** Ha'e rami teī ha'e nunga 'arandu ma yvy jave rupi oikuua,
 yvy apy peve 'rā ha'e nunga re ayvua.^v
 Ha'e vy yva apy re omoī kuaray oike aguā.
- 5** Ha'e va'e ma omenda ramo va'e rami 'rā oē ouvy ngoo gui,
 ovya 'rā ov yva imbaraetepa va'e onha ovya rami.
- 6** Yva apy gui oē vy
 oaxa 'rā ov yva ijapy rovai peve.
 Jipoi 'rā haku-a oguerovy e'ŷa.
- 7** Ha'e gui SENHOR guigua lei ma ha'eve vaipa ete vy
 omombarate ju 'rā nhanderekove.
 SENHOR omombe'u va'e ma ogueroviaply vy
 omo'arandu 'rā hi'arandu e'ŷi va'e.
- 8** SENHOR nhombo'ea ma ha'evea ramigua vy
 ombovy'a 'rā nhanekuraxō.
 SENHOR ojapo uka va'e ma iky'a e'ŷ vy
 omoexakā 'rā nhanderexa.
- 9** SENHOR renonde jajererokyjea ma iky'a e'ŷ vy
 raka'e rā peve guarā guive.
 SENHOR joe oikuua potaa ma anhetē rupigua,
 ha'evea rami meme.
- 10** Ha'e nunga ma ouro gui jaipotave va'erā,
 ouro oiky'a'o pyre gui iporāve ramo.
 He'eve 'rā ei

^u 18.49 Romanos 15.9   ^v 19.1-6 Romanos 1.18-25; 10.16-18

- hetāgue gui onhami va'ekue gui.
- ¹¹ Ha'e va'e rupi nerembiguai kuery remongeta 'rā guive.
Ha'e va'e jajapo vy jajou reta 'rā iporā va'e.
- ¹² Mava'e nda'u oikuaapa 'rā ha'e ae ojejavyague?
Emboguepa ke aikuaa e'ŷ-e'ŷ va'e guive.
- ¹³ Xejoko xee nerembiguai anhemboyvate reia gui voi.
Ha'e nunga ta'ipo'aka eme xere.
Ha'e rami rā iky'a va'e'ŷ 'rā aiko,
ha'e aa jepe 'rā ajejavyve etea gui.
- ¹⁴ SENHOR, xe'itaova ha'e xerepya,
tove ayvu xejuru gui oẽ va'e ha'e xepy'aa xepy'a re oĩ va'e
nerenonde toĩ nembovy'aarā.

Salmo 20

Huvixave re ojerurea ague

Jogueroporaei va'e pe Davi ombopara va'ekue.

- ¹ Rejexavaia ára tove SENHOR tanembovai.
Jacó Ruete rery tandereraa jepe reĩ atã aguã py.
- ² Tombou nderepyarā guenda iky'a e'ŷ va'e gui.
Sião gui ma voi topena ndere.
- ³ Ta'ima'endu'a ixupe guarã reme'ẽ va'e ha'e javi re,
tojou porã mba'emo ixupe reapy rā.
- ⁴ Tome'ẽmba ndepy'a re reipotaa oĩ va'e,
tojapopa rejapoxe va'e ha'e javi.
- ⁵ Ha'e gui ma ndepo'aka ramo ore kuery rovy'a 'rā mboraei
rupi,
Nhanderuete rery rupi roupi 'rā imoiny bandeira.
Ixupe SENHOR tomoingo renhemboayvua ha'e javi.
- ⁶ Aŷ ma xee aikuaa SENHOR ogueraa jepe 'rāa huvixarā omoĩ
va'ekue.
Ombovai 'rā o'amba iky'a e'ŷ va'e gui,
ha'e rami vy opo py oexa uka 'rā opo'akaa.
- ⁷ Amongue ma ojerovia 'rā mba'eyru re,
amboae kuery ma kavaju re 'rā ojerovia.
Ha'e rā nhande kuery ma SENHOR Nhanderuete rery anho
jarovy'a.
- ⁸ Ha'e kuery ma ojero'a vy ho'apa 'rā.
Ha'e rā nhande kuery ma nhapuã 'rā jakuapy.
- ⁹ SENHOR, embopo'aka ke oreruvixave.
Rojapukai ramo orembovai.

Salmo 21

Ngovaigua kuery re huvixave ipo'aka rã oguerovy'aa ague

Jogueroporaei va'e pe Davi ombopara va'ekue.

- 1 SENHOR, nembaraetea re oreruvixave ov'y'a,
reraa jepeague re oporaei.
- 2 Mba'eta rejapo ma opy'a py ojapoxe va'ekue,
nerendu e'ŷi ojapukaia.
- 3 Mba'eta reayvu vy iporã va'e anho reme'ẽ ixupe.
Inhakã re remoĩ coroa ouro ete'i guigua.
- 4 Guekove re ha'e ojerure ramo reme'ẽ, raka'e rã peve guarã.
- 5 Reraa jepeague ma pavẽ rei oguerovy'a okuapy.
Hexe remoĩ hexakãrã ha'e yvateve aguã.
- 6 Raka'e rã peve guarã remoĩ nhomoingo porãarã.
Hexeve reiko ramo vy'a anho 'rã oendu.
- 7 Mba'eta huvixave ojerovia SENHOR re.
Ha'e rami vy Yvate ete vale omboaxy ramo pete'ive henda py ndo'ai 'rã.
- 8 Ha'e rami vy ndepo oupity 'rã nderovaigua kuery ha'e javi,^w
reiporu kuaa regua ojopypa 'rã ndere ija'e e'ŷi va'e.
- 9 Ha'e kuery pe rejekuua uka vy
rejapo 'rã tata rupa haku raxa va'e rami.
SENHOR opoxya rupi omomba 'rã, tata oapypaa rami.
- 10 Yvy gui remomba 'rã hamymino kuery,
avakue ra'y kuery ikuiaia gui.
- 11 Nderovai ha'e kuery mba'emo vai ojapoxe teī
nopu'ã kuaai 'rã, ndojapo kuaai 'rã ha'e nunga.
- 12 Rejapo 'rã oguevipa aguã rami,
ha'e kuery rova re rea'anga 'rã nderapa.
- 13 SENHOR, tandeyvate ndepo'akaa py.
Ha'e rã ore ma roporaei 'rã ndepo'akaa roguerovy'aa rupi.

Salmo 22

Messias oiko axy rire ipo'aka ju aguã re ijayvua

*Jogueroporaei va'e pe Davi ombopara va'ekue, “Guaxu
aje'ivegua” he'ia py oporaeia rami oporaei aguã.*

- 1 Xeruete, Xeruete, mba'e re tu xereja ri?^x

^w 21.8 Apy guive huvixave pe ijayvu. ^x 22.1-31 Kova'e salmo ha'e javi omombe'u ma voi Jesus kuruxu re omano jave guarã (Mateus 27.33-54; Marcos 15.22-32; João 19.17-30; Filipenses 2.5-11).

- Mba'e re tu ajexavaia rupi ajapukai teĩ
 mombyry ri repyta xegui xereraa jepe e'ŷ aguã?
- ² Xeruete, ára py ajapukai ramo naxembovai,
 pyávy voi ndapytu'ui ae.
- ³ Ha'e rami teĩ ndee ma iky'a e'ŷ va'e reiko.
 Nerenda repenaaty py reguapy reiny Israel kuery oporaei okuapy
 va'e mbyte.
- ⁴ Oreramoĩ kuery ma ndere ojerovia raka'e.
 Ojerovia ramo reraa jepe.
- ⁵ Ndevy pe ha'e kuery ojapukai ramo reo jepe raka'e.
 Ndere ojerovia, nda'eve e'ŷi nho guive.
- ⁶ Ha'e rã xee ma taxo, ava e'ŷ merami,
 mba'eta avakue pe ovare e'ŷ va'e,
 heta va'e kuery oipota va'e ũ aiko.
- ⁷ Xerexaa kuery ha'e javi xejojai rei.
 Hembe'a rei reve oakã ombovava vy aipoe'i:
- ⁸ "SENHOR re rejерovia ramo tanderepy.
 Ha'e ae tandereraa jepe, hexe ndererovy'a ri vy", he'i okuapy.
- ⁹ Ha'e rami teĩ ndee ma xetui'i aguã rami xeapo va'ekue.
 Xere repena porã va'ekue akambu'i teri jave.
- ¹⁰ Xetui'i guive ndevy aiko.
 Xeryru'i py aĩa pyve ndee Xeruete reiko.
- ¹¹ Aŷ ma enhemombyry eme xegui,
 mba'eta ovaẽ ma ajexavai aguã,
 ha'e xepytyvõarã ndoikoi.
- ¹² Heta ikuai toro nharõ rami xejoko va'e,
 toro mbaraetekueve Basã pygua xembojere rei okuapy.^y
- ¹³ Xere ha'e kuery ijuru jai,
 guary nhomboa'ypa va'e rami okororõ.
- ¹⁴ Yy rami anheẽ,
 ha'e xekâgue ha'e javi oku'epa,
 xeryepy re xekuraxõ ma ei raity hykupa va'e rami ojeapo.
- ¹⁵ Yapo guigua pêgue ipirupaa rami
 xembaraeeta voi opa ma,
 xeapekũ guive xejurupy re oja ma oiny.
 Ha'e rami py ndee xereity yvy ku'i rupi amano aguã.
- ¹⁶ Jagua kuery xembojere rei okuapy,
 joapo vai va'ety kuery nhomoirãmba va'e.
 Xepo ha'e xepy ombokuapa.

^y 22.12 Basã yvy re ma heta ikuai raka'e vaka. Ha'e rã apy ma toro re ete'ŷ, heko vai va'e
 kuery re ijayvu.

- ¹⁷ Aexapa xekāgue ha'e javi'i.
Ha'e kuery xere oma'ē okuapy xere ov'y'a reia py.
- ¹⁸ Xeao jomeme omboja'opa ma.
Xekamixa puku re oexa okuapy xortea.
- ¹⁹ Ha'e rā ndee SENHOR, ejepe'a eme xea gui.
Xemombaraeeta, ejapura ke xerepy aguā.
- ²⁰ Eraa jepe xerekove ha'e kuery kyxe gui,
jagua kuery oipe'a ta va'e gui.
- ²¹ Xereraa jepe ke guary juru gui,
búfalo rakua gui guive.
Tá, ndee ma xembovai ma!
- ²² Ha'e rami rire xeryvy kuery oendua py xema'endu'a 'rā nderery re,^z
heta va'e kuery mbyte rogueroporaei 'rā, po rami:
- ²³ "SENHOR renonde pejererokyjea rupi pendekuai va'e, peroporaei.
Pembojerovia, peē Jacó ramymino kuery ha'e javi.
Israel ramymino kuery ha'e javi, pemboete pekuapy.
- ²⁴ Mba'eta ha'e naxemboaxy e'ŷi ajexavai rā,
ndo jeguarui guive aiko axya gui,
ngova voi nomo'ái xegui.
Ha'e rami 'rāgue py oendu xereraa jepe aguā ajapukai ramo", ha'e
'rā.
- ²⁵ Mba'eta ndegui ae ou ijaty va'e kuery mbyte xee rogueroporaei aguā.
Nerenonde ojererokyjea rupi ikuai va'e oexaa py ajapo 'rā
anhemboayvuague.^a
- ²⁶ Ha'e ramo iporiaukue'i okaru 'rā okuapy hevyatāmba peve.
SENHOR oeka va'e oguerovy'a 'rā okuapy.
Ha'e kuery kuraxõ toikove riae!
- ²⁷ Ha'e nunga rupi yvy apy peve ima'endu'aa 'rā SENHOR re,
ixupe guarā ojeko rerova 'rā okuapy.
Henonde guenapy'ā re yvy regua kuery ha'e javi oimb'a 'rā okuapy.
- ²⁸ Mba'eta SENHOR pegua ae ipo'aka aguā.
Ha'e ae 'rā opena yvy regua kuery re.
- ²⁹ Yvy regua oguerekopa rei va'e kuery voi okaru vy ombojerovia 'rā
okuapy.
Yvy re onhono porā mbyre ha'e javi 'rā oī guenapy'ā re
henonde,
guekove ae'i re nopena kuaai va'ekue.

^a 22.25 "Anhemboayvuague ajapo 'rā" he'i vy ma mba'emo mymba ojuka aguā re ijayvuague re ima'endu'a. Ha'e gui ho'okue omboja'o 'rā guetarā kuery pe Nhanderuete oguerovy'a okuapy aguā (Levitico 7.15-16).

^z 22.22 Hebreus 2.10-12

30 Tamymino kuery voi ha'e oipotaa rami 'rā ikuai.

Mba'eta raka'eve rā ikuai va'e pe ijayvua 'rā SENHOR reko re.

31 Ha'e kuery ou vy omombe'u 'rā ixuguigua teko porā.

Raka'eve rā ikuai va'erā pe omombe'ua 'rā ha'e ojapo va'ekue.

Salmo 23

“Xere SENHOR opena” he'ia

Mboraeirā Davi ombopara va'ekue.

1 SENHOR ma vexa'i mongarua rami xere opena va'e oiko.^b

Ha'e ramo xevy pe ndoatai 'rā mba'eve rei.

2 Xemombytu'u 'rā inony nhuündy porā py rami.

Xereraa 'rā yy iky'a e'ŷ va'e py.

3 Omombaraete kuerei 'rā xenhe'ē.

Tape teko porā rupi 'rā xererekoo,
guery omboete ukaa rupi vy.

4 Yvyugua manoa guy pytū reia rupi aiko tē

ndakyjei 'rā mba'eve rei gui,
xereve ndee reiko ramo.

Ndepo pygua ha'e ndepopoka ma xembopy'a guaxu.

5 Rerekoo katu akaru aguā^c

xerovaigua kuery oexaa py.

Xeakā re renhoē 'rā azeite.

Xekaro remonyē 'rā onheēmba rei peve.

6 Anhetē xereve oī 'rā ndepovaya ha'e xemboaxyā ára nhavō,
aikovea pukukue re.

Ha'e gui SENHOR ro py aiko 'rā raka'e rā peve.

Salmo 24

Huvixave hexakāmba va'e ou aguā re ijayvua

Mboraeirā Davi ombopara va'ekue.

1 SENHOR mba'e ae itui yvy ha'e opa mba'e hexe ikuai va'e,
yvy regua kuery ha'e javi guive.^d

^b 23.1-4 Apy ma vexa'i mongarua re ombojoja, Nhanderuete nhandere openaa re ijayvu vy (Apocalipse 7.15-17). ^c 23.5-6 Apy ma hoo va'e nhomovaē porā va'e re ombojoja. Ha'e va'e jave py hoo va'e ipoua kuery omovaē porā vy azeite onhoē'i vy oikyty 'rā inhakā re (Lucas 7.46).

^d 24.1 1 Coríntios 10.23-26

- ² Mba'eta ha'e onhono raka'e ye'ẽ áry rupi,
yy oxyry va'e áry omombyta.
- ³ Marã ramigua tu ha'eve SENHOR pegua yvyty re oẽ aguã?
Marã ramigua nda'u ha'eve henda iky'a e'ŷ va'e py oiko aguã?
- ⁴ Opo py ojejavy e'ŷ va'e, ipy'a ky'a e'ŷ va'e,
tuuete ramigua ovare e'ŷ va'e re onhe'ẽ nogueroma'endu'ai va'e,
neĩ ndoura rivei va'e.
- ⁵ Ha'e va'e kuery re ma ou 'rã SENHOR omoingo porãa,
ha'e ramo Nhanderuete heraa jepea po gui ojopy 'rã teko porã.^e
- ⁶ Ha'e rami ikuai ixupe ojapukai va'e kuery,
Jacó Ruete oekaa rupi ikuai va'e.
- ⁷ Peipe'a ke okẽ ikuai va'e,
peipe'apave okẽ guaxu marã e'ŷ,
Huvixave hexakãmba va'e oike aguã.
- ⁸ Mava'e tu Huvixave hexakãmba va'e?
SENHOR imbaraete ha'e ipo'akapa va'e,
SENHOR joe opu'ãa rupi ipo'aka va'e.
- ⁹ Peipe'a ke okẽ ikuai va'e,
peipe'apave okẽ guaxu marã e'ŷ,
Huvixave hexakãmba va'e oike aguã.
- ¹⁰ Mava'e tu Huvixave hexakãmba va'e?
SENHOR ixondaro reta va'e,
ha'e ae Huvixave hexakãmba va'e.

Salmo 25

Nhanderuete pe onhepytvõ ucaa ague

Davi ombopara va'ekue.

- ¹ Ndere SENHOR, aroma'endu'a xenhe'ẽ.
- ² Xeruete, ndere xee ajerovia va'e.
Aximba rei aguã rami e'ŷ ke xererekoo,
xerovaigua kuery xere ovya'rei e'ŷ aguã.
- ³ Ha'e rã nerarõ va'e kuery ma pete'ive noximbai 'rã.
Oximba va'erã ma nhemi rupi joapo vai va'e kuery.
- ⁴ SENHOR, eikuua uka xevy ndeguigua tape.
Xembo'e ke reikoa rupi aiko avi aguã.
- ⁵ Xererekoo ndeguigua anhetẽ va'e rupi, xerekombo'e guive,
mba'eta ndee ma Xeruete xereraa jepea,
ndee ae roarõ aikovy ko'ẽ nhavõ.

- 6 SENHOR, nema'endu'a ke renhomboaxy ha'e ndeporayvua rupi
jypy guive reikoa re.
- 7 Nema'endu'a eme ke xekunumi jave ajejavyague re,
neī nderovai xereko vaiague re.
SENHOR, xemboaxya rupi anho ke nema'endu'a xere,
ndeporayvu va'e vy.
- 8 SENHOR ma iporayvu ha'e heko porā va'e vy
ojejavypa va'e kuery pe oikuaa uka 'rā tape.
- 9 Yvyīgueve ma ha'e oguerekō 'rā teko porā rupi,
ombō'e 'rā ojeguigua tape rupi oiko aguā re.
- 10 SENHOR guigua tape ha'e javi rupi oī nhomboaxya ha'e anhetē
va'e,
guexeve guarā ojapo va'ekue ha'e ijayvuague rupi ikuai va'e pe.
- 11 SENHOR, nderery remboete ucaa rupi vy
emboguepa xereko vaiague heta teī.
- 12 Avakue SENHOR renonde ojererokyjea rupi ikuai va'e pe
oikuaa uka 'rā tape oo aguā.
- 13 Ha'e ramo ha'e kuery nhe'ē opytu'u 'rā ov'y'a reve,
ha'e gui hamymino kuery jevy ikuai porā 'rā yvy re.
- 14 SENHOR renonde ojererokyjea rupi ikuai va'e ma ha'e omonhemboja
'rā.
Ha'e va'e kuery pe oikuaa uka 'rā guexeve guarā ojapo
va'ekue.
- 15 Ama'ē riae aikovy SENHOR re,
mba'eta ha'e ae oipe'a 'rā xepy nhuā gui.
- 16 Ejevy ju xea py, xemboaxy ju,
mba'eta xea'i aī vy ajexavai.
- 17 Xemombytu'u ke xepy'a py nda'eveia gui,
xepe'a ke ajexavaia gui.
- 18 Eikuua pota aiko axya ha'e ajexavaia re,
ha'e emboguepa ajejavyague ha'e javi.
- 19 Eikuua pota ke xerovaigua kuery re,
heta vaipa ramo.
Xere ija'e e'ŷ va'e kuery xembojeguaru rei okuapy.
- 20 Earō xenhe'ē re, ha'e xerepy.
Taiko eme axīmba rei aguā rami,
ndere anhemi rire.
- 21 Anhetē rupi ha'e teko porā rupi aikoa tojapo akanhy e'ŷ aguā
rami,
mba'eta ndee ae xee roarō.
- 22 Xeruete, eraa jepe Israel kuery
ikuai axya ha'e javi gui.

Salmo 26

Heko porā va'e ojapukaia

Mboraerā Davi ombopara va'ekue.

- 1 SENHOR, xemboeko porā ke,
anhetē rupi anho aiko
ha'e SENHOR re ajeroviaa gui ndajep'eai rire.
- 2 SENHOR, eikuua pota ke aikoa re ha'e xekuaa.
Exa pota xepy'aa ha'e anhembopy'aa re.
- 3 Mba'eta ndeporayvua re xema'endu'a riae aikovy,
ndeguigua anhetē va'e rupi aiko.
- 4 Ndaguapyi guive avakue nhombotavypa rei va'e reve,
joayvu merami rive va'e kuery reve nanhemoirūi.
- 5 Opa marā rei ikuai va'e xee ndajou porāi,
ha'e heko vai va'e kuery reve ndaguapyi.
- 6 Ajepoei ajejavý e'ýa aikuua uka vy.
Ha'e rami vy SENHOR, aiko ndevyguua altar yvýry,
- 7 aporaei atā aguā ndevy,
nerembiapo porāa amombe'upa aguā.
- 8 SENHOR, xee ma ayvu ndevyguua oo,
nerexakā oīaty.
- 9 Eipe'a eme xerekove heko vai va'e kuery reve,
xerekove eipe'a eme jouguy moēa kuery reve.
- 10 Ha'e kuery po ma jojukaague re iky'a,
oiporu kuua regua re ma teko vai repyrā rive oguereko.
- 11 Ha'e rā xee ma xerekovo porāa rupi aiko.
Xerepy ke xemboaxy vy.
- 12 Xepy oī atā yvy joja reia py.
Ha'e rami vy heta va'e kuery oendua py xema'endu'a porā 'rā
SENHOR re.

Salmo 27

Nhanderuete reve oikoxea rupi ijayvua

Mboraerā Davi ombopara va'ekue.

- 1 SENHOR ma xemoexakāa ha'e xereraa jepea oiko.
Mava'e gui 'rā tu akyje?
SENHOR ma xerekovea onhemi aguā.
Mava'e gui tu akyje ta?
- 2 Ha'e gui joapo vai va'ety kuery xere ou vy xemomba aguā,
xeavyky rei va'e ha'e xerovaigua kuery,

- ha'e kuery onhepyxanga vy ho'apa 'rā okuapy.
- ³ Xondaro kuery heta xembojere teī
xepy'a py nanhemondy'i 'rā.
Xere anho opu'āmba teī ajerovia riae 'rā.
- ⁴ Peteī regua re tema ajerure SENHOR pe,
ha'e va'e anho ajouxe:
ha'e va'e ma SENHOR pegua oo
py aiko aguā aikovea pukukue re,
SENHOR rexakāa aexa aguā,
ha'e ixupegua templo py anhembo'e aguā.
- ⁵ Ha'e rami vy aī vaia ára xenhomí 'rā ojeupegua opy,
xemoinge 'rā ojeupegua oo py anhemi aguā.
Xereraa 'rā itaova áry.
- ⁶ Ha'e jave py xeakā ombo'yvate ju 'rā
xerovaigua kuery xembojere rei va'e áry.
Ixupegua oo py arov'y'a vy mba'emo ame'ē 'rā.
Aporaei ha'e ambopu 'rā SENHOR pe.
- ⁷ SENHOR, endu ke xeayvua,
ndevy ajapukai rā.
Xemboaxy ha'e xembovai.
- ⁸ Xepy'a re amoī “Xereka ke xereve reiko aguā” 'rea.
Ha'e ramo roeka 'rā SENHOR, ndereve aiko aguā.
- ⁹ SENHOR, ejexa uka e'ŷ eme xevy.
Ndepoxy reve xemoxē eme xee nerembiguai.
Mba'eta ndee ma xepytyvōa reiko.
Xeruete xereraa jepea,
epena e'ŷ eme xere, xereja eme xeae'i.
- ¹⁰ Mba'eta xeru ha'e xexy xereja teī
SENHOR xereru 'rā.
- ¹¹ SENHOR, xembo'e ke ndeguigua tape rupi aiko aguā,
tape jojaa rupi xererekoo xere oma'ē mbegue va'e kuery gui.
- ¹² Xemboaxa eme xerovaigua kuery
oipotaa rami xererekoo aguā.
Mba'eta xerovai opu'ā rei okuapy ayvu rive py,
joapo vai aguā re anho nhomongeta va'e.
- ¹³ Xee ajerovia SENHOR porayvua aexa aguā
yvy re aikove teri reve.
- ¹⁴ Pearō ke SENHOR.
Pendekuerai eme, pendepy'a guaxu
ha'e pearō tema SENHOR.

Salmo 28

Oguerovy'a reve ojerurea

Mboraeirā Davi ombopara va'ekue.

- ¹ SENHOR, ndevy pe ajapukai.
Xe'itaova, endu e'ŷ eme ke xeayvua,
mba'eta naxembovai ramo
yvykua py oguejy va'e kuery rami akanhy 'rā.
- ² Endu ke xereraa jepe aguā re ajapukai ramo,
nerenda iky'a e'ŷ va'e katy xepo aupi reve.
- ³ Xembotyryry eme ke heko vai va'e kuery
opa marā rei ikuai vale reve.
Ha'e kuery ma ikuai porā aguā re merami rive ijayvu oirū pe,
teĩ ipy'a re ma opa marāgua anho oĩ.
- ⁴ Embopaga ke ha'e kuery ojapoague rami,
mba'emo vai ojapoague re.
Eme'ẽ ha'e kuery opo py ojapoague rekovia,
embojoja ha'e kuery ojapoague repy.^f
- ⁵ Ha'e kuery ndoikuaa potai SENHOR ojapo va'e re,
neĩ opo py ojapo va'ekue re.
Ha'e ramo SENHOR oitypa 'rā,
nomopu'ã jevyvei 'rā guive.
- ⁶ Ta'ima'endu'a porāa SENHOR re,
xereraa jepe aguā re ajapukai ramo xerendu rire.
- ⁷ SENHOR ae xemombaraetea ha'e mba'emo vai jokoa.
Hexe xekuraxõ ojerovia.
Ha'e xereraa jepe ramo xekuraxõ ov'y'a,
ha'e ixupe aporaei reve amboete 'rā.
- ⁸ SENHOR omombaraete 'rā ixupe ikuai va'e,
hembiporavo onhemi vy oo jepe aguā.
- ⁹ Eraa jepe ke ndevygua kuery,
emoingo porā ndevygua kuery.
Ha'e kuery re epena ha'e
emboyvate raka'e rā peve.

---

^f 28.4 Mateus 16.27; Apocalipse 22.12

Salmo 29

Yapu ha'e overa rupi Nhanderuete ayvu onhendua re ijayvua

Mboraerā Davi ombopara va'ekue.

- 1 Nhanderuete ra'y kuery pendekuai va'e, pemboete SENHOR,^g
perovy'a SENHOR rexakāa ha'e imbaraetea.
- 2 Pemboete SENHOR hery pemboete aguā ha'evea rami.
Pembojerovia SENHOR iky'a e'ŷa rexakāa py.
- 3 Yy áry rupi onhendu SENHOR ijayvua.^h
Nhanderuete yapu guexakāa gui.
Yy tuvixa va'e áry rupi SENHOR oiko.
- 4 SENHOR ayvu ma ipo'akapa va'e.
SENHOR ayvu re yvatea anho oī.
- 5 SENHOR ayvu omopē 'rā yary ikuai va'e.
Tá, SENHOR omboa'ypa 'rā yary Líbano py ikuai va'e.
- 6 Líbano ha'e Siriom yvyty áry ikuai va'e
ojapo 'rā vaka ra'y rami opo-opo aguā rami, vaka ka'aguy regua
rami.
- 7 SENHOR ayvu ojapo 'rā tata hendy ovv aguā rami.
- 8 SENHOR ayvu omboryri 'rā tekaoa e'ŷa.
SENHOR ojapo 'rā Cades tekaoa e'ŷa rupi yvv oryryi aguā rami.
- 9 SENHOR ayvu ma ojapo 'rā guaxu kuery ta'y'i aguā rami,
oitypa 'rā ka'aguy.
Ha'e ramo ixupegua templo py ha'e javi "Iporā ete!" he'i okuapy.
- 10 SENHOR opena raka'e yy ou jave.
Huixave rami opena 'rā raka'e rā peve.
- 11 SENHOR omombarae 'rā ojeupegua kuery.
SENHOR omoingo porā 'rā ojeupegua kuery.

Salmo 30

Omano ta ramo ogueraa jepe rire ogueroovy'aa ague

Mboraerā Davi ombopara va'ekue oo guaxu Nhanderuete pe omboaxa jave.

- 1 SENHOR, xee ma romboete 'rā,
xereraa jepe rire.
Nderejapo xerovaigua kuery xere ovv'a rei aguā rami.

^g 29.1 “Nhanderuete ra'y kuery” he'ia ma amongue henda py yva pygua anjo kuery pe ijayvu vy (Salmo 103.20), ha'e rami e'ŷ vy ojerovia va'e kuery pe (Salmo 82.6; 96.7-9).

^h 29.3-9 Apy ma omombe'u Nhanderuete opo'akaa oexa uka vy oky ryapu ha'e overa yvytu reve ombou. Hyapu pe “Nhanderuete ijayvua” he'i.

- ² SENHOR Xeruete, ndevy pe ajapukai va'ekue xereraa jepe aguā.
Ha'e ramo xemonguera.
- ³ Rejapo vyvukua gui xenheẽ oẽ ju aguā rami.
Xerekove re repena vyvukua py aguejy e'ŷ aguā.
- ⁴ Peẽ ixupeguia pendeky'a e'ŷ va'e, peporaei pekuapy SENHOR pe,
perovy'a hery iky'a e'ŷ va'e.
- ⁵ Mba'eta ipoxya ma xapy'a'i guarā anho.
Ha'e rã nhanderayvua ma jaikovea pukukue re 'rã oĩ.
Pytū ouvy rã onhendu 'rã ojae'o va'e.
Va'eri koẽ ma rã ou 'rã vy'a.
- ⁶ Xee aiko porā rei jave
“Ndaxereityai 'rã” ha'e va'ekue.
- ⁷ Ndee SENHOR xemboaxyia rupi ae
rejapo xee aĩa vyvty oĩ atā aguā rami.ⁱ
Mba'eta nderejexa ukai ramo
xee ajexavai.
- ⁸ SENHOR, ndevy pe ajapukai.
SENHOR, ndevy ae ajerure.
- ⁹ Mba'erā tu xeruguy ovare 'rã vyvukua py aguejy rã?
Ndevy pe iku'ikue oporaei 'rã ri ty'y?
Ha'e nunga oikuua uka 'rã teve ndeguigua anhetē va'e?
- ¹⁰ SENHOR, endu ha'e xemboaxy ke.
SENHOR, enhemoĩ xepytyvõarã.
- ¹¹ Xerexaya gui xemombytu'u avy'a ju aguā.
Xegui reipe'a ma ajukue vaikue,^j
hekovia avy'a ete aguā ju remoĩ,
- ¹² xenheẽ optytu'u e'ŷ re oporaei aguā.
SENHOR Xeruete, roquerovy'a 'rã raka'e rã peve.

Salmo 31

Iporiauague gui oguerovy'aa ague

Jogueroporaei va'e pe mboraeirã Davi ombopara va'ekue.

- ¹ SENHOR, ndere ae anhemi va'e.
Taiko eme oximba rei va'e.
Xereraa jepe ke nderekoo porāa rupi vy.
- ² Endu ke ndeapyxa py, xereraa jepe pojava aguā.
Enhemoĩ xevy oo ikorapa va'e,

ⁱ 30.7 “Xevyguia vyvty” he'ia ma opo'akaa re ijayvu vy. ^j 30.11 Ajukue vaikue py ha'e kuery onhemonde 'rã ipy'a vai vy (Mateus 11.21).

- oo imbaraete vaipa va'e aa jepe aguā.
- ³ Mba'eta ndee ae xe'itaova ha'e oo ikorapa va'e reiko.
 Nderery remboete ukaa rupi vy xererekha'e xembo'e 'rā.
- ⁴ Xepe'a 'rā nhuā nhemi rupi omoī mbyre gui,
 mba'eta ndee ma xemombaraetea.
- ⁵ Ndepo py ae amboaxa xenhe'ẽ.^k
 SENHOR Xeruete anhetē va'e, ndee ae xerepy.
- ⁶ Rejou vai mba'emo ra'angaa ombojerovia va'e.
 Ha'e rā xee ma SENHOR re anho ajerovia.
- ⁷ Xee roguerovy'a, ajou porā 'rā ndeporayvua,
 mba'eta reikuua pota ajexavaia re,
 reikuua xenhe'ẽ oiko axya.
- ⁸ Naxemboaxai xerovaigua kuery po py.
 Xemopu'ā imo'amy peteī henda tuvixaa py aiko aguā.
- ⁹ SENHOR, ajexavaia aendu rā xemboaxy ke.
 Xeporiau reia gui xerexa voi opa ovy.
 Xerekove, xerete guive opa.
- ¹⁰ Xerekovea ma iporiaua re anho oaxa ovy,
 xepoaēa rupi tema aiko ma'etŷa nhavō.
 Ajejavypa rire naxembaraeteive-ive avy,
 xekāgue voi opa ovy.
- ¹¹ Xerovaigua kuery ha'e javi ojeguaru aguā rami aiko,
 xero katy'i ikuai va'e kuery voi onhemondyipa xegui.
 Xerexa va'ety kuery ndaxerexa xeveipa okuapy,
 tape rupi xerexa va'e onha xegui.
- ¹² Xegui ha'e kuery hexaraipa ma opy'a py, omanogue gui rami,
 karo nhae'ū guigua vokue rami aiko.
- ¹³ Mba'eta xee aendu heta ijayvu mbegue okuapy ramo,
 xeyke jovaive rupi ikuai xemongyjexe vy.
 Xere ijayvu mbegue vy
 onhembopy'a okuapy xerekove oipe'a aguā.
- ¹⁴ Ha'e rā xee ma ajerovia SENHOR re.
 Ndevy pe "Ndee ma Xeruete" ha'e.
- ¹⁵ Ndepo py oī xe'ára.
 Xepe'a ke xerovaigua kuery po gui,
 xerakykue monhaa kuery xejukaxeа gui.
- ¹⁶ Emoexakā ke nderova xee nerembiguai áry.
 Xemboaxy vy xereraa jepe.
- ¹⁷ SENHOR, ndevy pe ajapukai rire
 ejapoeme aximbā aguā rami.

^k 31.5 Kova'e ayvu rupi Jesus Cristo ijayvu kuruxu re omano jave (Lucas 23.46).

- Toximbá heko vai va'e kuery ae,
tokyririmbá omanoa py.
- ¹⁸ Emokyriñ ijapu va'e kuery,
heko porā va'e re opa marā rei ijayvu va'e,
onhemboarai rei, ojee ae ojerovia okuapy va'e.
- ¹⁹ Ndeporayvua ma yvate ete va'e,
nerenonde ojererokyjea rupi ikuai va'e pe rexā uka aguā rerekō
va'e.
Ha'e va'e ma rexā uka 'rā avakue ra'y kuery gui ndere onhemi va'e
kuery pe anho.
- ²⁰ Ha'e kuery renhomí 'rā ndejee ae avakue ojapo vaixea gui.
Ha'e py renhomí 'rā opa marāguia ayvu gui.
- ²¹ Ta'ima'endu'a porāa SENHOR re!
Mba'eta xemboaxy ete
peteñ tetā py xejokopaa ramo.
- ²² Xee ajapura reve
“Navaévei ma 'rā nerенонде py” ha'e va'ekue.
Ha'e rami teñ ndee rendu ajapukaia,
xereraa jepe aguā re ajapukai ramo.
- ²³ SENHOR pegua iky'a e'ý va'e ha'e javi, peavyu ke.
SENHOR ndoitý ukai 'rā hexe ojerovia va'e.
Ha'e rā heko vai va'e ma ombopaga vaipa 'rā.
- ²⁴ SENHOR pearõ va'e kuery,
penembaraete ke, pendepy'a guaxu tema!^l

Salmo 32

Ojejavyague omboguepa rire oguerovy'aa ague

Mboraeirā Davi ombopara va'ekue nhanembo'e aguā.

- ¹ Ovy'a ete 'rā heko vaiague omboguepaa va'e,
ojejavyague ojao'ipaa ma ramo.
- ² Ovy'a ete 'rā ava ixupe SENHOR “Heko vai va'e” nde'i ramo,
ipy'a re onhenhomí aguā noī va'e.^m
- ³ Xee ma ajejavyague namombe'ui teri jave
xeckāgue voi inhymave ovy ko'ē nhavō xepoaē ramo.ⁿ
- ⁴ Mba'eta ara py ha'e pyávy xere aendu va'ekue ndepo poyia.
Ha'e ramo xembaraeeta opa ovy kuaray puku py yy typaa ramo.

ⁿ 32.3-5 Davi ojejavyague ha'e onhemombe'uague re ijayvua ma 2 Samuel 11.1-12.14 py oī.

¹ 31.24 1 Coríntios 16.13   ^m 32.1-2 Romanos 4.4-8

- 5 Ha'e gui ma ajejavyague amombe'upa ndevy,
xereko vaia nanhomivei.
Xejeupe aipo'a: "Amombe'u 'rã SENHOR pe xereko vaia."
Ha'e ramo rembogueupa ajejavyague.
- 6 Ha'e ramo ndevyguá kuery ha'e javi tojapukai ndevy
ndejou aguã ha'eve teria ja.
Ha'e rami vy ha'e kuery re yy tyguaxu ouvy teĩ ndoguerovyi 'rã.
- 7 Ndée ma anhemiaty.
Xereraa jepe 'rã ajexavaia gui,
ha'e xereraa japeague re remoĩ avy'a reve roqueroporaei aguã.
- 8 Aipo're: "Romo'arandu ha'e rombo'e 'rã tape reo aguã re.
Ndere ama'ẽ ha'e romongeta 'rã.
- 9 Kavaju, mburika rami e'ŷ eme eiko.
Ha'e kuery ijuru xâ, e'ŷ vy hova regua reve vy 'rãe rerekoo.
Ha'e rami e'ŷ ramo ndoiroi 'rã reipotaa rami" 're.^o
- 10 Heko vai va'e ma ojexavai ete 'rã.
Ha'e rã SENHOR re ojerovia va'e ma omboaxyu rupi 'rã oguereko.
- 11 Pendereko porã va'e, perovy'a ke SENHOR, pevy'a ete.
Pevy'aa rupi peporaei atã,
pendepy'a re teko porã oĩa va'e ha'e javi.

Salmo 33

Opa mba'e moingoare ha'e opena va'e pe oporaeia

- 1 Pendereko porã va'e, perovy'a SENHOR!
Anhetê rupi ikuai va'e ogueroporaiae ma ha'eve va'e.
- 2 Penema'endu'a SENHOR re ixâ reta va'e reve pembojoguy vy.
Ixupe peporaei mbaraka dez ixâ va'e reve.
- 3 Pemonhendu mboraei pyau,
pembopu ke pevy'aa rupi.^p
- 4 Mba'eta SENHOR ayvu ma anhetê ete va'e,
ha'e mba'emo ojapo ha'e javi rupi ojeroviapy oiko.
- 5 Oguerovy'a 'rã heko porã ha'e ha'evea rami joguereko va'e.
Yvy jave re oĩ SENHOR porayvua.
- 6 Yva ma oayvu py rive ojapo raka'e,
ijayvuẽ gui yva regua ha'e javi ikuai.
- 7 Yy avi omboaty raka'e ye'ẽ tuvixa va'erã,
ono'õ reta vy omonyẽ hendarã va'ekue.

^o 32.8-9 Apy ma Nhanderuete ijayvu nhandevy.

^p 33.3 Apocalipse 5.9; 14.3

- ⁸ Yvy jave re pendekuai va'e, pemboete SENHOR.
 Yvy re pendekuai va'e ha'e javi, henonde pejererokyjea rupi
 pendekuai.
- ⁹ Mba'eta ijayvu ramo rive opa mba'e ojekuaa,
 ha'e ijayvua rupi opa mba'e oiko raka'e.^q
- ¹⁰ SENHOR omboaxa rivepa 'rā yvy regua kuery onhembopy'a okuapya,
 omboavaipa 'rā ha'e kuery ojapoxe va'e.
- ¹¹ Ha'e rā SENHOR onhembopy'a ma ndoaxa rivei 'rā raka'e rā peve
 guarā,
 opy'a re omoī va'e oī 'rā ta'y jevy-jevy ikuiaia peve.
- ¹² SENHOR pe "Oreruete" he'i va'e regua ma ov'y'a ete 'rā,
 ojeupe guarā ae oiporavro rire.
- ¹³ Yva gui SENHOR oma'ē oiny vy
 oexapa 'rā avakue ra'y kuery ikuiaia.
- ¹⁴ O'amba gui oexapa yvy regua kuery.
- ¹⁵ Peteī-teī kuraxō apoare
 oexapa ha'e kuery ojapo va'e ha'e javi.
- ¹⁶ Nda'ipoi huvixave oxondaro kuery po'akaa rupi oo jepe va'erā,
 ojerovia rei va'e teī ombaraetea py rive ndoo jepei 'rā.
- ¹⁷ Kavaju voi nanhombopo'akai 'rā.
 Imbaraete teī ndogueraa jepei 'rā avave rei.
- ¹⁸ Ha'e rā SENHOR ma oma'ē 'rā oiny henonde ojererokyjea rupi ikuai
 va'e re,
 omboaxy aguā oarō okuapy va'e re.
- ¹⁹ Ha'e kuery rekovea ogueraa jepe 'rā omanoa gui,
 karuai jave voi opena 'rā okuave aguā rami.
- ²⁰ Nhanenhe'ē py nharō SENHOR nhanepytyvō aguā,
 nhanderepya ha'e mba'emo vai jokoa oiko ramo.
- ²¹ Hexe ae nhanekuraxō ov'y'a 'rā,
 hery iky'a e'ŷ va'e re jajerovia ramo.
- ²² SENHOR, orererekó ke oremboaxy rupi,
 ndee ae roarō ramo.

Salmo 34

"Peikuuaa pota SENHOR porayvua re", he'ia

*Abimeleque renonde Davi inhakā porā e'ŷa rami onhemoingo ramo
 omoxē jave oo vy mboraeirā ombopara va'ekue (1 Samuel 21.10-15).*

¹ Ára nhavō xema'endu'a porā 'rā SENHOR re.

---

q 33.9 Hebreus 11.3

- Ixupe aporaei riae 'rā.
- ² Xenhe'ē py voi aporaei 'rā SENHOR pe.
Ha'e ramo yvyīgue'i oendu vy ov'y'a 'rā.
- ³ Pemboete ke SENHOR xereve,
peteī rami jarovy'a her.
- ⁴ SENHOR pe ajapukai ramo xere opena karamboae.
Xereraa jepe guive akyjea ha'e javi gui.
- ⁵ Pema'ē hexe, ha'e ramo penemoexakā 'rā.
Pendere noīvei 'rā pexīmbaa.
- ⁶ Xee ajexavai vy ajapukaia SENHOR oendu vy
xereraa jepe karamboae opa mba'e py aiko axya gui.
- ⁷ SENHOR renonde ojererokyjea rupi ikuai va'e yvýry ma
ixuguigua anjo oiko ogueraa jepe aguā.
- ⁸ Peikuua pota pexa aguā SENHOR porayvua.
Ovy'a ete 'rā hexe onhemi va'e kuery.
- ⁹ SENHOR rembiporavo pendekuai va'e, pendekuai henonde
pejererokyjea rupi,
mba'eta ha'e rami ikuai va'e pe ndoatai 'rā mba'eve rei.
- ¹⁰ Guary ra'y kue'iry ojexavai ha'e oendu 'rā karuai.
Ha'e rā SENHOR oeka va'e pe ma mba'emo porā ndoatai.
- ¹¹ Xera'y kuery, peju ke, pejapyxaka xeayvu re.
Xee rombo'e 'rā SENHOR renonde pejererokyjea rupi peiko aguā
re.
- ¹² Peē kuery tu pendekove reve peikoxe
ha'e peikove pukuxe, iporā va'e rupi pevy'a aguā?
- ¹³ Ha'e rami ri vy pejoko peneapekū mba'emo vaia rupi pendeayvua
gui,
pendejuru guive pejoko apu gui.
- ¹⁴ Pejope'a mba'emo vai gui, iporā va'e rupi anho peiko.
Peka peteī rami pendekuai aguā, penhea'ā ha'e rami aguā re ae.
- ¹⁵ Heko porā va'e re SENHOR oma'ē 'rā oiny,
ojapyxaka oendu aguā ojapukaia.
- ¹⁶ Ha'e rā mba'emo vai apoa ma SENHOR ndoexaxe,
yvy gui omboguepa 'rā ha'e kuery re imaeldu'aa.'
- ¹⁷ Ha'e rā heko porā va'e ojapukai ramo ma SENHOR oendu 'rā,
ogueraa jepe 'rā oiko axya ha'e javi gui.
- ¹⁸ SENHOR nonhemombyri 'rā op'y'a py nda'evei va'ea gui,
ogueraa jepe 'rā onhe'ē py ojexavai va'e.
- ¹⁹ Mbovykue rei e'ŷ 'rā oiko heko porā va'e ojexavai aguā.
Ha'e rami teī SENHOR ogueraa jepe 'rā ha'e nunga ha'e javi gui.

- ²⁰ Opena 'rā ikāgue ha'e javi re,
nei peteī ma nomopē ukai 'rā.^s
- ²¹ Teko vai ae ojuka 'rā heko vai va'e.
Heko porā va'e ndoayvui va'e kuery ombopagaa 'rā.
- ²² Ha'e rā guembiguai kuery rekove ma SENHOR oepy 'rā.
Hexe ojerovia va'e regua peteīve nombopagaai 'rā.

Salmo 35

Hovaigua kuery ombopaga aguã re ojerurea ague

Mboraerā Davi ombopara va'ekue.

- ¹ SENHOR, emoingo axy ke xemoingo axy va'e kuery,
epu'ã xere opu'ã va'e re.
- ² Eru hu'y jokoa ha'e nemo'ãa tuvixa va'e,
epu'ã ejuvy xerepy aguã.
- ³ Eru hu'y guaxu,
ha'e ejoko xerakykue monhaa kuery.
Xenheẽ pe aipo're:
“Xee ma ndereraa jepea.”
- ⁴ Tove xejukaxe okuapy va'e nda'evei nho ta'ikuai ha'e toximba.
Xere ijayvu mbegue rei va'e totevipa oximba reve.
- ⁵ Ta'ikuai mba'emo pire yvytu omboveve heravy va'e rami,
SENHOR-a guigua anjo omondyipa ramo.
- ⁶ Tojevy ju tape kyjea xxyi va'e rupi,
ha'e SENHOR-a guigua anjo toakykue monha.
- ⁷ Mba'eta mba' py e'ŷ ha'e kuery xembo'axe okuapy nhuã py,
mba' py e'ŷ yvy ojo'o xerekovea oipe'a aguã.
- ⁸ Ha'e ramo xerovaigua kuery tokanhymba xapy'a
noexãavei ma javé.
Ha'e kuery ae to'a nhuã nhemi rupi ojapo va'ekue py.
Ha'e va'e py ae ho'a vy tokanhy.
- ⁹ Ha'e ramo xenheẽ py xee avy'a 'rā SENHOR re,
xereraa jepeague re xema'endu'a 'rā.
- ¹⁰ Xerete ha'e javi py aipoa'e 'rā:
“ SENHOR, mava'e nda'u ndee rami guarã oiko?
Mba'eta ndee ma ojexavai va'e reraa jepe 'rā imbaraeteve va'e gui.
Ndovy'ai va'e ha'e iporiaukue'i reraa jepe 'rā imbojexavaia kuery
gui.”
- ¹¹ Heko vai va'e kuery opu'ã vy

^s 34.20 Kova'e ayvu ramo vy Jesus omano jave ikāgue nomopēai (João 19.28-37).

- xere ijayvu 'rā xee aikuua va'e rupi e'ŷ.
- 12 Mba'emo porā ajapoague rekovia mba'emo vai ha'e kuery ojapo xere,
xerekove omokanhxhe vy.
- 13 Ha'e gui xee ma ha'e kuery imba'eaxy ramo
ajukue vaikue py onhemonde va'ekue.^t
Xepy'a vai aikovy va'ekue akaru e'ŷ re,
xeakā amboguejy reve anhembo'e ainy.
- 14 Ha'e kuery re xepy'a vai aikovy xerifū ae'i re rami, xeryvy re rami ae.
Jexavai gui ajero'a rei'i aikovy oxy re ojae'o va'e rami.
- 15 Ha'e rā xee anhepyxanga ramo
ha'e kuery ov'y'a vy onhemboaty okuapy xerovai.
Omboetepy e'ŷ neī xee aexa va'ety e'ŷ ijayvu rei okuapy xere.
- 16 Ngarua py opa marā ov'y'a va'e rami
ha'e kuery hāi jekyty okuapy xere.
- 17 SENHOR, raka'e peve 'rā tu rema'ẽ rive?
Eraa jepe xerekove ha'e kuery ipoxya gui,
guary kuery gui epy xerekove.
- 18 Ha'e ramo xee roquerovy'a 'rā heta va'e kuery ijatya py.
Ndevy aporaei 'rā heta mbyte.
- 19 Ha'e rā ndaxerayvui rive va'e ma tovy'a reive eme.
Mba'e py e'ŷ xere nda'ija'ei va'e toxapymi reive eme.^u
- 20 Peteī rami ikuai aguā re e'ŷ ae ha'e kuery ijayvu.
Ha'e rami 'rāgue py yvy re ikuai rive'i va'e ombotavy aguā re anho
jogueroayvu okuapy.
- 21 Ijuruja-rujai 'rā okuapy xere.
Ha'e vy aipoe'i 'rā:
“Jajopy ma, jajopy ma teve!
Mba'emo ojapo rā nhanderexa py ae jaexa.”
- 22 Ha'e rami teī ndee SENHOR rexia reiny ha'e kuery ikuiaia.
Ha'e rami vy ekyrirī eme.
SENHOR, ejep'e eme xea gui.
- 23 Emyī, evy ke xemboeko porā aguā.
Xe-SENHOR Xeruete, eikuua uka xerekoo porāa.
- 24 SENHOR Xeruete, xerekoo re eikuua pota nderekoo porāa rupi.
Ejapo eme xere ha'e kuery ov'y'a rei okuapy aguā rami.
- 25 Ha'e kuery aipo te'i eme opy'a py:
“Aŷ ma oiko ma jaipotaa rami!
Aŷ ma nhamomba 'rā!” te'i eme.
- 26 Ha'e rami 'rāgue py toximbā, tojekuua heko vaia

^t 35.13 Ajukue vaikue py onhemonde 'rā ipy'a vai vy (Salmo 30.11; Mateus 11.21).

^u 35.19 João 15.25

- ajexavai rā ov'y'a rei okuapyague re.
 Ta'ikuai oximba ete va'e
 xerovai onhemboyvate rei rire.
- ²⁷ Ha'e rā xerekō porāa oguerovy'a va'e ma
 toporaei okuapy ov'y'aa rupi.
 Ha'e kuery ma aipo te'i riae: "Omboetepy toiko SENHOR,
 hembiguai kuery ikuai porā rā ov'y'a va'e."
- ²⁸ Xee avi xeayvu reve xema'endu'a 'rā ha'evea rami rejapoa re.
 Ára pukukue re aporaei 'rā ndevy.

Salmo 36

- Avakue reko vaia ha'e Nhanderuete reko porāa re ijayvua**
Jogueroporaei va'e pe Davi SENHOR rembiguai ombopara va'ekue.
- ¹ Heko vai va'e py'a re ma oī heko vaixea anho.
 Ha'e kuery re noī SENHOR renonde ojererokyje aguā.^v
- ² Mba'eta teko vai ojapo 'rā ojejou porā rei aguā rami rive.
 Ha'e vy aipoei 'rā ojeupe: "Opa marā aiko tei avave rei ndoikuaii
 'rā,
 neī ndaxejou vai 'rā guive", he'i tei.
- ³ Ijuru gui ayvu oē va'e ma ayvu vai anho, ha'e nhombotavyarā.
 Hi'arandua rupi ve'ŷ oiko, joupe ndojapo porāvei ma guive.
- ⁴ Ngupa py voi opa mba'e vai re rive onhembopy'a.
 Tape iporā e'ŷ va'e rupi anho ooxe,
 ndojejokoi guive mba'emo vai py.
- ⁵ Ha'e rā ndee SENHOR, ndeporayvua ma yva peve 'rā oo,
 arai peve 'rā oo ojeroviapy reikoa.
- ⁶ Nderekō porāa ma ndevygua yvyty rami tuvixa,
 ha'e gui ne'arandua ma yvykua puku rami.
 Ndee SENHOR rejapo 'rā avakue ha'e mymba okuave aguā rami.
- ⁷ Xeruete, ndeporayvua ma ha'eve ete!
 Ha'e nunga rupi ae avakue ra'y kuery onhemi 'rā ndepepo 'ā py.
- ⁸ Ndero py orerevyatā 'rā mba'emo porā re anho,
 ha'e rā roy'u aguā ma orembovy'a va'e anho reme'ē.
- ⁹ Mba'eta ndere ae oī yvu tekove me'ēa.
 Nerexakāa py anho roexa 'rā hexakā va'e.
- ¹⁰ Ndekuua va'e kuery pe exa uka riae reayvua,
 ha'e nderekō porāa eikuua uka anhetē rupi ipy'a va'e pe.
- ¹¹ Ojee rive ojerovia va'e kuery topyrō eme xere,

neī heko vai va'e tojapo eme ajep'e a aguā rami.
 12 Mba'eta teko vai rupi ikuai va'e ho'apa 'rā.
 Ha'e kuery ho'aague gui nopus'avei 'rā guive.

Salmo 37

“Heko vai va'e ovy'aa opa voi 'rā” he'ia

Mboraeirā Davi ombopara va'ekue.

- 1 Heko vai va'e kuery rexā teī eroangeko eme,
ejou vai eme guive joapo vai rei va'e oguerekopa ramo.
- 2 Mba'eta ha'e kuery ma are'ŷ re ipiru 'rā nhuū rami,
jai rogue pyau ipirua rami 'rā okanhy.
- 3 Ejerovia SENHOR re, ndereko porā tema.
Eiko tema yvy re, anhetē va'e re anho eī atā.^w
- 4 SENHOR ae erovy'a.
Ha'e ramo ha'e ojapo 'rā ndepy'a py reipotaa oī va'e.
- 5 SENHOR po py emboaxa reikoa, hexe ejerovia guive.
Ha'e ramo ha'e ojapopa 'rā.
- 6 Ha'e vy ojapo 'rā ndereko porāa tataendy rami ojekuaa aguā,
anhetē rupi reikoa oikuua uka 'rā kuaray mbyte rami.
- 7 Epytu'u ke SENHOR re, ha'e earō.
Eroangeko eme avakue mamo rā ooa rupi ojoupa ramo,
neī joapo vaixea rupi ikuai ramo voi.
- 8 Ejep'e a ndevaia gui, ndepoxyve eme.
Nda'evei opa marā ndepy'a aguā.
Ha'e rami e'ŷ vy ndee ju 'rā ndereko vai.
- 9 Mba'eta heko vai va'e ma omombaa 'rā.
Ha'e rā SENHOR oarō va'e ma ikuai porā 'rā yvy re.
- 10 Are'ŷ'i re heko vai va'e ndoikovei 'rā.
Oīague py reka teī nderejouvei 'rā.
- 11 Ha'e rā oiko rive'i va'e ma ikuai porā 'rā yvy re,
ha'e kuery ovy'a 'rā okuapy ikuai porā aguā ojou vy.^x
- 12 Heko vai va'e onhembopy'a 'rā heko porā va'e rovai,
haī jekyty 'rā ojukaxe vy.
- 13 Ha'e rami teī SENHOR ojojai 'rā,
opaga aguā ára ovaē rai'i maa oikuua vy.
- 14 Heko vai va'e kuery oekyi okyxe, guapa guive oipira 'rā
ojuka aguā iporiaukue'i ha'e ojexavai rei va'e,

^w 37.3 Apy “Yvy” he'ia ma ojeupeguá kuery pe Nhanderuete oeja va'ekue re ijayvu vy.

^x 37.11 Mateus 5.5

- ojuka aguā tape porā rupi oiko va'e.
- ¹⁵ Ha'e rami teī ikyxe py ae 'rā oikutua ipy'a re,
hapa avi omopēmbaa 'rā.
- ¹⁶ Peteī heko porā va'e mbovy'i oguerekō teī
mbovy e'ŷ heko vai va'e oguerekopa va'e gui ovareve.
- ¹⁷ Mba'eta heko vai va'e po'akaa ma omombaa 'rā.
Ha'e rā heko porā va'e re ma SENHOR onhangareko.
- ¹⁸ SENHOR oikuua anhetē rupi oiko va'e oikoa,
ha'e kuery pegua ma raka'e rā peve guarā oī.
- ¹⁹ Mba'emo vai oiko teī ha'e kuery noximbai 'rā,
karuaia ára teī hevyatāmba 'rā.
- ²⁰ Ha'e rā heko vai va'e ma okanhymba 'rā.
Nhuündy rami 'rā SENHOR rovaigua kuery okanhymba,
hataxirā rive nhuū okai vy ojeapoa rami.
- ²¹ Heko vai va'e ma oiporu aguā re ojerure teī nomboekoviai 'rā.
Ha'e rā heko porā va'e ma nhomboaxy vy ome'ē rive 'rā mba'emo.
- ²² SENHOR ogueroayvu porā va'e hekoa 'rā yvy re.
Ha'e rā ijayvu vaia va'e ma okanhymba 'rā.
- ²³ Heko porā va'e SENHOR oikoa oguerovy'a vy
ojapo 'rā oī atā aguā rami.
- ²⁴ Ha'e kuery ho'a teī nda'itui 'rā yvy rupi,
ipo re SENHOR ojopy rā.
- ²⁵ Xekunumi va'ekue ri aŷ ma xetuja'i ma
va'eri xee ndaexai teri heko porā va'e re nopenaai rā,
nei hamymino kuery voi mbojape re ojerurea rupi ikuai rā
ndaexai.
- ²⁶ Ha'e kuery joavvua rupi vy oiporuka 'rā joupe.
Hamymino kuery voi joapo porā va'e ikuai.
- ²⁷ Ejepa' ke mba'emo vai gui,
ejapo iporā va'e anho.
Ha'e rami vy reiko riae 'rā.
- ²⁸ Mba'eta SENHOR oguerovy'a heko porā va'e.
Ndoeja rivei 'rā ojeupagua iky'a e'ŷ va'e kuery.
Ha'e kuery re opena 'rā raka'e rā peve guarā.
Ha'e rā heko vai va'e ramymino kuery ma omombaa 'rā.
- ²⁹ Heko porā va'e kuery ikuai porā 'rā yvy re,
ha'e py ikuai 'rā raka'e rā peve.
- ³⁰ Heko porā va'e ijayvu 'rā 'arandu re,
anhetē rupi meme 'rā ijayvu.
- ³¹ Opy'a re omoi 'rā Nguuete guigua lei.
Na'ikangyi 'rā guive oikoa rupi.
- ³² Heko porā va'e re ma heko va'e va'e ojukaxe vy

- oma'ẽ mbegue teĩ
- ³³ SENHOR nomboaxai 'rã ipo py,
nombopaga ukai 'rã guive omboayvua rã.
- ³⁴ Earõ ke SENHOR, ha'e ixuguigua tape rupi eiko.
Ha'e ramo nemboyvate 'rã vyv re reiko porã aguã,
ha'e rexa 'rã heko vai va'e omombaa rã.
- ³⁵ Xee aexa va'ekue heko vai va'e ipo'akaa,
yary Líbano regua rami ipo'akave ovv opa rupi.
- ³⁶ Ha'e gui teĩgue ju aaxa vy ama'ẽ rã okanhy ma ra'e.
Aeka teĩ ndajouei ma.
- ³⁷ Eikuua pota ke anhetẽ rupi ikuai va'e re,
exa pota heko porã va'e oikoa re.
Mba'eta mby'a porã re ikuai va'e oguereko 'rã guamymino kuery.
- ³⁸ Ha'e rã ojejavypa rei vale ma omombaa voi 'rã.
Heko vai va'e ramymino kuery voi omombaa 'rã.
- ³⁹ SENHOR gui ae ou heko porã va'e oo jepe aguã.
Ha'e kuery ojexavaia ára py hexe onhemi aguã onhemoi.
- ⁴⁰ SENHOR oipytyvõ ha'e ogueraa jepe 'rã,
heko vai va'e po gui oipe'a 'rã ogueraa jepe vy,
hexe onhemi ramo.

Ojejavague gui ojeko rerovaa rupi ijayvua ague
Mboraeirã Davi ombopara va'ekue nhomoma'endu'a aguã.

Salmo 38

- ¹ SENHOR, ndepoxya rupi e'ŷ ke xemongeta,
ndevaia rupi e'ŷ ke xembopaga.
- ² Mba'eta xere nderu'y onhexyvõ ae,
ha'e ndepo poyi xe'áry oĩ.
- ³ Ndepoxy ramo xero'o naexaívei,
xekägue voi naexaívei ajejavague re.
- ⁴ Mba'eta seakã áry peve ajejavvyague oo,
ndaropo'akavei guive mba'emo ipoyi va'e rami.
- ⁵ Xeai ivaipa rei, ipeupa ma ovv,
ajekoreague re.
- ⁶ Ojero'a rei va'e rami anhenhandu naxembaraetevei vy.
Xepy'a vai rei aikovy ára pukukue re.
- ⁷ Xekupe oiko'õ rei,
noívei ma xero'o rexaína.
- ⁸ Ajexavai aikovy, naxembaraetevei ma.
Xepy'a py nda'evei ete vy xepoaẽ aikovy.

- ⁹ SENHOR, xee aipota va'e ha'e javi ndevy pe meme amboaxa,
xepoaēa nerendu e'ŷi 'rā.
- ¹⁰ Xekuraxō ma otyty atā xembaraetea opa ramo,
ndaxerexa pyxovei guive.
- ¹¹ Xereve xeirū kuery ikuai va'ekue ojepe'apa ma xemba'eaxyga gui,
xeretarā kuery voi onheguāemba.
- ¹² Xerekove oipe'axe va'e onhembopy'a okuapy xejopy aguā,
xevy ojapo vaixe va'e opa marā ijayvu okuapy,
ára pukukue re oikuua pota xembotavy aguā re.
- ¹³ Ha'e rami teī xee ma ijapyxa e'ŷ va'e rami aendu rive,
ijayvu e'ŷ va'e rami nambovai.
- ¹⁴ Oendu e'ŷ va'e rami ajeapo,
xejuru ndaipé'ai ambovai aguā.
- ¹⁵ Mba'eta SENHOR, ndee ae roarō.
SENHOR Xeruete, ndee ma xere reikuua pota 'rā.
- ¹⁶ Mba'eta aipoa'e jepi: “Ha'e kuery tovy'a rei eme xere,
xepyxryrā xerovai opu'ā rei e'ŷ aguā”, ha'e.
- ¹⁷ Mba'eta xee ha'a aguā rami aiko,
xejee nda'eveia aendu riae tema.
- ¹⁸ Ha'e rami vy amombe'u xereko vaia.
Ajejavyague py aendu mboriau.
- ¹⁹ Ha'e rā xerovaigua kuery ma hexaī ha'e imbaraete.
Heta ikuai mba'e py e'ŷ xere nda'ija'ei va'e.
- ²⁰ Ha'e rami ae ikuai ojapo porā va'ekue pe ojapo vai va'e.
Xerovaigua ikuai, teko porā rupi aiko rā.
- ²¹ SENHOR, xepytyvō e'ŷ eme.
Xeruete, ejepé' eme xea gui.
- ²² SENHOR, xereraa jepea,
ejapura ke xerepy aguā.

Imarāa re ijayvua

Jogueroporaei va'e Jedutum pe Davi ombopara va'ekue.

Salmo 39

- ¹ Xejeupe ae aipoa'e va'ekue: “Aŷ aiko kuaa pota 'rā
xeayvu py ajejavy e'ŷ aguā.
Amboty 'rā xejuru,
heko vai va'e xerenonde ikuai jave” ha'e va'ekue.
- ² Ha'e rami vy akyrirī, neī iporā va'e rupi voi ndaxeayvuvei.
Ha'e rami teī haxy aenduve tema.
- ³ Xepy'a re aendu tata rami hendy va'e.

- Ha'e aikuua pota rā hendyve ovy.
 Ha'e ramo xee anhemombe'u vy aipoa'e:
⁴ " SENHOR, eikuua uka ndaikovei aguā ára,
 ha'e mbovy ára ete'i ma 'rā pa aiko,
 xemarāa aikuua aguā.
- ⁵ Ndee aikoa ára reme'ē va'ekue mokoī, mboapy po puku-a'i rami
 ipuku aguā.
 Nerenonde aikoa opa rive va'erā.
 Anhetē ae avakue ha'e javi oī atāve va'ekue teī mba'e e'ŷ meme
 ikuai.
- ⁶ Ha'e rami ae avakue oaxa 'rā ovy kuaray'ā rami.
 Heko eta reia mba'verā ndovarei.
 Ojeupe guarā opa marāgua omoī porā teī ndoikuuai guive mava'e
 'rā pa ogueraa.
- ⁷ Ha'vy xee, SENHOR, mba'e tu xee arō?
 Ndee ae xee roarō va'e.
- ⁸ Xereraa jepe ke xerekó vaiague ha'e javi gui.
 Xembojaru uka eme heko vai va'e pe.
- ⁹ Akyrirī ha'e ndaxeayvui va'ekue
 ndee ae ha'e rami xemoingo ramo.
- ¹⁰ Eipe'a ke xegui ndee xemoingo axya.
 Ndepo ipoyi ramo akanhy ma avy.
- ¹¹ Avakue ojejavypaague re ndeayvu ete ha'e rembopaga vy
 rembovaipa 'rā ha'e kuery oguerovy'a va'ekue, vixo'i mba'emo
 ho'upaa rami.
 Avakue ikuai va'e ma opa rive va'erā meme.
- ¹² SENHOR, endu ke ajerurea.
 Xerepy aguā re ajapukai ramo ejapyxaka.
 Ekyrirī eme xerexay rā rexā vy,
 mba'eta nerenonde ma mombyry guigua rami rive aiko,
 oguata rei va'e aiko xeru kuery ikuaiague rami avi.^y
- ¹³ Eikuua potave eme xere,
 akanhy avy e'ŷ re avy'a ju aguā."

Salmo 70.1-5

Jogueroporaei va'e pe Davi ombopara va'ekue.

Salmo 40

- ¹ Arō SENHOR ajerovia ete reve.

^y 39.12 Hebreus 11.13; 1 Pedro 2.11

- Ha'e ramo xere oikuua pota vy
oendu xereraa jepe aguã re ajapukaia.
- ² Ha'e rami vy xerenoẽ yvykua py akanhyague gui,
yapo hu'ũ rei va'e mbyte ha'aague gui.
Ha'e gui xepy omoĩ atã ju itaova áry.
- ³ Ha'e xejuru py omoĩ mboraei pyau
Nhanderuete arov'y'a aguã.
Ha'e nunga heta oendu vy
ojererokyje 'rã SENHOR renonde, hexe ojerovia 'rã guive.
- ⁴ Ovy'a ete 'rã SENHOR re ojerovia oikovy va'e.
Ha'e kuery nda'ikuai 'rã ojee anho rei ojerovia va'e rami,
nei apu rupi oiko va'e rami guive.
- ⁵ SENHOR Xeruete, heta ete ikuai iporã va'e remoingo va'ekue,
orevy rejapo porã aguã re ndepy'aa guive.
Ndereve joo ramigua ndoikoi.
Nderekó ha'e javi amombe'u ta va'e rire
namombe'upai 'rãgue.
- ⁶ Ndee ndereipotai mymba ajuka vy ame'ẽ ndevy.
Nei mba'emo apy reve jejavya regua nereme'ẽ ukai.
Ha'e rami 'rãgue py reipe'a xeapyxa.
- ⁷ Ha'e ramo xee aipoa'e: "Apy ma aĩ.
Kuaxia re ipara oiny xerekorã regua.
- ⁸ Ndee reipota va'e xee ajapoxe, Xeruete.
Xepy'a re oĩ ndeguigua lei ajapo aguã", ha'e.^z
- ⁹ Heta va'e kuery ijaty py
amombe'u ayvu porã teko porã regua.
Nei petei henda py ma voi namombe'u e'ŷi.
SENHOR, ndee ma reikuua.
- ¹⁰ Xepy'a py ndaikuua uka e'ŷi ndeguigua teko porã.
Arojapukai anhetẽ rupigua ha'e orereraa jepea reikoa.
Ijaty va'e kuery gui namombe'u e'ŷi ndee oremboaxya ha'e
ndeguigua anhetẽ va'e.
- ¹¹ Ha'e nunga rupi SENHOR, exa uka e'ŷi eme xemboaxya.
Xemboaxya rupi riae ke xererekó,
ndeguigua anhetẽ va'e rupi guive.
- ¹² Mba'eta mbovy e'ŷi ikuai mba'emo vai xejoko rei va'e.
Xerekó vaia xerupity ma.
Heta ete ramo ndaexapai.
Xe'a xeakã re ikuai va'e gui voi hetave.
Xekuraxõ voi okanhy ma.

- 13 SENHOR, xereraa jepe na!
 SENHOR, ejapura ke xerepy aguã.
- 14 Xerekove oipe'axe va'e toximba,
 oximbaa anho toendu.
 Ajexavai ramo ov'y'a rei va'e kuery
 oximba reve tojevypa ju guakykue katy.
- 15 Tove "Ha'evea rami! Ha'evea rami!" he'i rive okuapy va'e
 toximba nda'ijayvu kuaavei vy.
- 16 Ha'e rã ndereka va'e kuery ha'e javi ma tandererovy'a oporaei
 reve.
 Rejogueraa jepea oguerovy'a va'e
 "SENHOR ima'endu'a porãmby toiko!" te'i riae okuapy.
- 17 Ha'e gui xee ma iporiaukue'i, ojexavai rei'i va'e
 tei xere SENHOR opena porã.
 Ndee ma xepytyvõarã ha'e xerepyarã.
 Xeruete, ndeare eme ke!

Hovaigua kuery ijayvu reia gui Nhanderuete oepyague re ijayvua
Jogueroporaei va'e pe Davi ombopara va'ekue.

Salmo 41

- 1 Ovy'a ete 'rã iporiaukue'i mboaxya kuery.
 Ha'e va'e kuery SENHOR ogueraa jepe 'rã nda'eveia ára.
- 2 SENHOR oepy ha'e opena porã 'rã hekovea re.
 Ojapo 'rã yvy re ov'y'a aguã rami.
 Nomboaxai 'rã hovaigua kuery po py ojavyky rei aguã.
- 3 SENHOR omombaraete ju 'rã imba'eaxygui.
 Imba'eaxy tei hupa ituia rejapo ha'eve rei'i aguã rami.
- 4 Ha'e gui xee aipoa'e: "SENHOR, xemboaxy ke!
 Emonguera xerekovea, ndevy ajejavry rire tei" ha'e.
- 5 Xerovaigua kuery xere ijayvu vai vy
 "Raka'e tu omano 'rã, ha'e hery na'ima'endu'aavei 'rã?" he'i
 okuapy.
- 6 Ha'e kuery regua xerexa aguã ou vy ovare'ý va'e rupi 'rã ijayvu.
 Opy'a re mba'emo vai anho omoi.
 Oe vy ha'e nunga re teri rive 'rã ijayvu.
- 7 Ndaxerayvui va'e kuery ijayvu mbegue rei 'rã xere.
 Mba'emo vai rupi xere ijayvu vy
- 8 "Mba'eaxy vaikue hexe oí va'e gui rima imba'eaxy oupy,
 nopu'ávei ma 'rã guive" he'i okuapy.
- 9 Xeiru ayvuve vy ajeroviave va'ety voi

- opu'ã avi xerovai, xereve okaru va'ety ae.^a
- 10** Ha'e rã ndee SENHOR xemboaxy ke.
Xemopu'ã ju, ha'e kuery ambopaga aguã ojapo vaiague re.
- 11** Ha'e nunga rupi xee aikuaa ndee xemboaxy,
mba'eta xerovaigua kuery pe ndaxereity ukai.
- 12** Ha'e rami 'rãgue py anhetẽ rupi aikoa py xemombaraete,
ha'e xemoi nerentonde raka'e rã peve guarã.
- 13** SENHOR Israel kuery Ruete toiko ima'endu'a porãmby
jypy'i guive raka'e rã peve.
Amém, amém.

Nhanderuete ombojeroviaaty py oocea rami ijayvua ague
Jogueroporaei va'e pe Coré ra'y kuery nhombo'e aguã ombopara va'ekue.

Salmo 42

- 1** Yy oxyry va'e gui guaxu oy'uxe va'e rami
xenhe'ẽ py xee avi roeka, Xeruete.
- 2** Xepy'a py aendu Nhanderuete re nda'evei etea, Nhanderuete oikove
va'e re.
Raka'e nda'u aa 'rã Nhanderuete renonde aĩ aguã?
- 3** Ara py ha'e pyávy xerexay re anho aiko akarú e'ý re.
Ha'e ramia ja xevy aipo'ea riae: "Mamo tu oĩ Nderuete?"^b
- 4** Ymave rupi aikoague re xema'endu'a vy
xepy'a vai aikovy xenhe'ẽ py guive,
mba'eta xema'endu'a heta va'e kuery reve aa ague re.
Ajogueraa va'ekue Nhanderuete pegua oo katy.
Rovy'aa rupi rojapukai rovy va'ekue roporaei reve,
heta orekuai ngarua py.
- 5** Xenhe'ẽ, mba'e re tu ndeporiau ri?^c
Mba'e re tu nda'evei rei rei xepy'apy py?
Earõ tema Nhanderuete, mba'eta aroporaei nho 'rã.
Ha'e ma Xeruete xepytyvõa oiko.
- 6** Xepy'a py aendu nda'evei etea.
Ha'e nunga rupi ndere xema'endu'a aikovy
Jordão yvýry aikoa py, Hermom yvýty re ha'e Mizar yvý'ã'i re.
- 7** Petei yvykua gui onhendu amboae yvykua peve ytu revovo.

^a 41.9 Judas rekorã re ijayvu ma voi Jesus ombo'a uka nhemi aguã re (João 13.18-30).

^b 42.3 Ipy'a vai oikovy mba'eta yvy mboae re heraa escravo-rã, Nhanderuete pegua templo
gui mombyry. Ha'e py ma oocea oendu, Nhanderuete ombojeroviaxe vy.   ^c 42.5 Apy
"Xenhe'ẽ" he'ia ojeupe ae ijayvu vy.

- Ha'e rami aendu ndeguigua yai xe'áry oaxa-axa va'e.
- ⁸ Ha'e rami teĩ ara nhavõ SENHOR oexa uka 'rã xemboaxyá,
ha'e pytû nhavõ ou 'rã ixupe aporaei aguã,
xenhe'ẽ Ruete pe anhembo'e aguã.
- ⁹ Nhanderuete xe'itaova pe aipoa'e:
“Mba'e re tu nderexarai xegui?
Mba'e re tu ajexavai aikovy xerovaigua kuery xeavyky rei rã?” ha'e.
- ¹⁰ Mba'eta aendu xekâgue ha'ypa va'e rami,
xerovaigua kuery xere ijayvu rei ramo. Ha'e kuery ijayvu vy
“Mamo tu Nderuete o?” he'i okuapy.
- ¹¹ Xenhe'ẽ, mba'e re tu ndeporiau ri?
Mba'e re tu nda'evei rei reĩ xepy'apy py?
Earõ Nhanderuete, mba'eta aroporaei nho 'rã.
Ha'e ma Xeruete xepytyvõa oiko.

Salmo 43

Henda iky'a e'ý va'e py ooxea rami ijayvua ague

- ¹ Xeruete, xemboeko porã ke
xere opu'ã va'e kuery gui.
Xereraa jepe avakue nhombotavy ha'e ijapu va'e gui.
- ² Mba'eta Xeruete, ndere ae anhemi. Mba'e re tu naxepytyvõi?
Mba'e re tu ajexavai aikovy xerovaigua kuery xeavyky rei rã?
- ³ Emboguejy nerexakã ha'e anhetẽ va'e,
xereraa aguã ndevygua yvyty iky'a e'ý va'e áry
nembojeroviaaty oĩ va'e py.
- ⁴ Ha'e ramo aa aguã Xeruete pegua altar oĩa py,
Xeruete arov'y a va'e renonde.
Xeruete, rogueroporaei 'rã mba'epu ixã reta va'e amonhendu reve.
- ⁵ Xenhe'ẽ, mba'e re tu ndeporiau ri?
Mba'e re tu nda'evei rei reĩ xepy'apy py?
Earõ Nhanderuete, mba'eta aroporaei nho 'rã.
Ha'e ma Xeruete xepytyvõa oiko.

Nhanderuete pe ojepy ukaa ague

Jogueroporaei va'e pe Coré ra'y kuery nhombo'e aguã ombopara va'ekue.

Salmo 44

- ¹ Oreruete, oreramoĩ kuery orevy omombe'u rã
roendu ma oreapyxa py

- yma rupi rejapo va'ekue, ha'e kuery ikuai teri jave.
- ² Ha'e jave py ma ndepo py reipe'apa raka'e yvy regua kuery, ikuaiague py oreramoī kuery ju remoī atā aguā. Yvy regua kuery remoingo axy, ha'e rā oreru kuery pe ma reme'ē opa rupi ikuai aguā.
- ³ Okyxé py e'ŷ ha'e kuery oipe'a yvy, imbaraete vy e'ŷ guive ipo'aka. Ha'e rami 'rāgue py ndepo, ndejyva ha'e nderova rexakāa py rembopo'aka raka'e ha'e kuery reayvu vy.
- ⁴ Xeruete, ndee ma xeruvixave. Rejapo Jacó kuery ipo'aka aguā.^d
- ⁵ Ndee orepytyvō ramo orepo'aka 'rā orerovaigua kuery re. Nderery rupi ropyrō 'rā orere opu'ā va'e re.
- ⁶ Xerapa re e'ŷ ajerovia, xekyxe e'ŷ guive xereraa jepe 'rā.
- ⁷ Mba'eta ndee anho orerovaigua kuery gui orerepya reiko, remoximba 'rā orere ija'e e'ŷ va'e.
- ⁸ Oreruete re ae rovy'a riae, raka'e rā peve roporaei 'rā nderery rupi.
- ⁹ Ha'e rā aŷ ma ndee oremombo ma mombyry,^e ore kuery ju roximba aguā py oremoī. Ndereovei guive orexonitaro kuery reve,
- ¹⁰ oreapo guive orerovaigua kuery gui ronhamba aguā rami. Ha'e orere ija'e e'ŷ va'e kuery orereraa guembiguairā.
- ¹¹ Vexa'i rami oremboaxa ma orejuka aguā katy. Oremoaimba yvy regua kuery mbyte rupi.
- ¹² Mba'eve re'ŷ guive remboekovia ndevygua kuery, hepykue re mba'eve rejou aguā e'ŷ guive.
- ¹³ Ndee oreapo orea katy'i ikuai va'e gui roximba aguā rami. Orembojere okuapy va'e orere ijayvu rei ha'e orejojai rei.
- ¹⁴ Omombe'u pyrā rami oremoī yvy regua kuery mbyte. Amboae regua oremboetea rupi e'ŷ ombovava-vava oakā.
- ¹⁵ Aximbaa oĩ riae xere, xerova re aximbaa anho ojekuaa,
- ¹⁶ aendu xembojaru rei va'e, ijayvu vaikue-ikue va'e ojapukai ramo, xerovaigua kuery xejukaxeaa aikuua vy.
- ¹⁷ Ha'e nunga ha'e javi orere oiko. Ha'e rami teĩ ndorerexarai ndegui,

^d 44.4 "Jacó kuery" he'ia ma Israel kuery re ijayvu vy. ^e 44.9 Apy ma ijayvu Nhanderuete ha'e kuery re hovaigua kuery ipo'aka aguā rami oejaaque re.

- ndorojep'e ai guive ndereve guarā rejapo va'ekue gui,
 18 orepy'a py ndorojevyi ha'ekue py,
     ndorojavyi guive ndeguigua tape.
 19 Oremou'ū ukapa jagua-tuvy nhe'ē ikuiai py,
     ha'e manoa'ā py oreao'i.
 20 Oreruete rery gui orerexarai va'e rire,
     ha'e rami e'ŷ vy tuuete ramigua rive pe orepo roupi va'e rire
 21 ha'e ramo nda'u Oreruete ndoikuai 'rāgue teve?
     Ha'e ma nhandepy'a re oĩ va'e oikuaapa.
 22 Ha'e rami avi ndevygua orekuai ramo ae
     ko'ē nhavō oremboaxaa orejukaarā pe.
     Vexa'i ojukaa aguā katy heraa va'e rami orekuai.^f
 23 Emyī ke! SENHOR, mba'e re tu reke?
     Ema'ē ju ke orere, orejou vai riae eme.
 24 Mba'e re tu nderejexa ukavei?
     Nderexarai teve roiko axy vy rojexavaia re?
 25 Mba'eta orerekovea ojexavai yvy ku'i peve,
     orerete voi yvy re oje'apa maa rami.
 26 Epu'ā ke orerepy aguā.
     Orereraa jepe ndeporayvua rupi.

Huvixarā Nhanderuete omoī va'e ha'e hembirekorā re ijayvua
Jogueroporaei va'e pe Coré ra'y kuery nhombo'e aguā ombopara va'ekue.
Mboraei mborayvu regua, "Yvoty lírio" he'ia py oporaeia rami oporaei aguā.

Salmo 45

- 1 Ayvu porā anho oĩ xekuraxō re.
     Huvixave peguarā ae kova'e mboraei ajapo.
     Ombopara porā kuaa va'e rami 'rā xeayvu.
 2 Ndee ma avakue ra'y kuery ikuai va'e gui neporāve va'e.
     Ndejuru gui ayvu porā anho oẽ.
     Ha'e nunga rupi ae Nhanderuete nemoingo porā raka'e rā peve
         guarā.
 3 Ndepy'a guaxuve va'e, emoi ndejee ndekyxe.
     Emoi avi ndeyvatea ha'e ndepo'akaa.
 4 Ndepo'akaa rupi tereo kavaju áry,
     anhetē va'e ha'e teko porā re vy.
     Ha'e gui ndepo reiporu kuaa regua ojapo 'rā nhomondyipaarā
         ojekuaa aguā rami.

f 44.22 Romanos 8.36

- ⁵ Oreruvixave, nderu'y ma hakua porã,
nderovaigua kuery kuraxõ re oike 'rã.
Ha'e ramo vyv regua kuery nenhe'ẽ rendua rupi 'rã ikuai.^g
- ⁶ Xeruete, ndepo'akaa ma raka'e rã peve 'rã oĩ.
Ndepo'akaa py anhetẽ rupi 'rã rejoguerek.
- ⁷ Rerovy'a teko porã, ha'e rã teko vai ma rejou vai.
Ha'e nunga rupi ae Nhanderuete Nderuete huvixaverã nemoĩ vy
neakã áry azeite omoĩ neirũ kuery gui ndererovy'ave vy.^h
- ⁸ Ndeao ma mirra, aloés ha'e cássia gui heakuã porãmba.
Ndero ma marfim gui ojapo pyre.
Opy ma onhendu 'rã ixã va'e pu nembovy'aarã.
- ⁹ Kunhague ikuai 'rã nerembiguai, huvixave rajy kuery guive.
Reiporu kuaa regua re oĩ nderayxy,
ouro iporâve va'e Ofir guigua py ombojegua pyre.
- ¹⁰ Xerajy, endu ke. Eikuua pota xeayvua re.ⁱ
Nderexarai ke neretarã kuery ha'e nderu ro pygua kuery gui.
- ¹¹ Ha'e ramo ma huvixave oguerovy'a 'rã neporãa.
Ha'e ma nde-Senhor ramo
henonde eĩ nerenaipy'ã re.
- ¹² Ndea py ou 'rã Tiro pygua rajy mba'emo ome'ẽ va'erã reve.
Heta va'e kuery regua oguerekopave va'e ojerure 'rã reipytyvõ
aguã.
- ¹³ Opy ma oĩ 'rã huvixave rajy pavẽ gui iporâve va'e.
Ijao ma ouro guigua py ojegua va'e.
- ¹⁴ Ijao potypa va'e reve ogueroike 'rã heruvy huvixave renonde.
Irũ kunhataãgue hakykue ou va'e ogueru 'rã oĩa py.
- ¹⁵ Ovy'a ete reve 'rã ogueru,
huvixave ropy ogueroike 'rã.
- ¹⁶ Nderu kuery rekovia nderay'kuery ikuai 'rã.
Ha'e va'e kuery remoĩ 'rã huvixarã vyv jave re.
- ¹⁷ Xee ajapo 'rã ndererery re ima'endu'aa riae aguã rami.
Yvy regua kuery ndereroporaei 'rã raka'e rã peve.

Nhanderuete nhanhemiaty imbaraete va'e re ijayvua

Jogueroporaei va'e pe Coré ra'y kuery kunhague oporaei aguã ombopara va'ekue.

Salmo 46

¹ Nhanderuete ma nhanhemiaty imbaraete va'e oiko,

ⁱ 45.10-15 Apy ma huvixave ra'yxy pe ju ijayvu.

^g 45.3-5 Apocalipse 19.11-16   ^h 45.6-7 Hebreus 1.8-9

- nhantereraa jepearã jajexavai jave nhanda'i pyve oĩ va'e.
- ² Ha'e nunga rupi ndajakyjei 'rã amboae rami yvy ojeapo teĩ,
ha'e yvyty ikuai va'e yeẽ mbyte py onhemombo,
- ³ yy opu'ã-pu'ã vy yjuipa,
opu'ã ov yamo yvyty voi oryryipa teĩ.^j
- ⁴ Oĩ peteĩ yakã Nhanderuete pegua tetã mbyte rupi oxyry vy
ombovy'a 'rã ha'e pygua kuery,
Yvate ete va'e pegua oo iky'a e'ý va'e rupi voi.
- ⁵ Tetã mbyte ma Nhanderuete ae oĩ.
Ha'e ramo neĩ peteĩ henda py ma voi ndoitayai 'rã.
Nhanderuete oipytyvõ 'rã ko'ëmba guive.^k
- ⁶ Yvy regua kuery haxëmba,
tetã ikuai va'e omyí 'rã.
Ha'e rã Nhanderuete oayvu omonhendu ramo yvy tykupa 'rã.
- ⁷ Nhandereve ma oiko SENHOR ixondaro reta va'e,
Jacó Ruete ae oĩ nhanhemi aguã.
- ⁸ Peju ke pexa SENHOR rembiapokue,
yvy re mba'emo ombovaipaague.
- ⁹ Mba'eta yvy apy peve omomba joe opu'ãa.
Omopëmba guyrapa ha'e yvyra rakua,
karóxa joe opu'ãa pygua guive oapypa tata py.
- ¹⁰ Aipoe'i: "Pepytu'u peikuaa aguã xee ae Penderuete aikoa.
Xee ma xeyvate 'rã yvy regua kuery áryve,
yvy jave re ete 'rã xeyvate", he'i.
- ¹¹ Nhandereve oiko SENHOR ixondaro reta va'e,
Jacó Ruete ae oĩ nhanhemi aguã.

Nhanderuete yvy regua kuery ruvixave pe oporaeia
Jogueroporaei va'e pe Coré ra'y kuery ombopara va'ekue.

Salmo 47

- ¹ Ha'e javi regua kuery, pejepopete ke.
Penema'endu'a Nhanderuete re, pevy'aa rupi penhendu.
- ² Mba'eta SENHOR yvateve ete va'e ma omboetevepy,
huvinxave yvateve va'e yvy jave re ipo'aka va'e.
- ³ Amboae regua kuery re nhanembopo'aka vy
nhandepy guýry omoï yvy regua kuery.
- ⁴ Nhandevy guarã oiporavo nhandekuai aguã.

^k 46.4-5 Tetã Nhanderuete pegua omombe'u porâve Apocalipse 21.23-22.5 py.

^j 46.2-3 Lucas 21.25-28

- Ha'e va'e yvy ma hembiayvu Jacó ojou porã va'ekue.
- ⁵ Nhanderuete oẽ ovy oguerojapukai va'e mbyte rupi.
Mimby guaxu pu rupi guive SENHOR oaxa ovy.
- ⁶ Peporaei Nhanderuete pe,
peporaei porã ixupe.
Peporaei nhanderuvixave pe,
peporaei porã ixupe.
- ⁷ Nhanderuete ma yvy jave regua ruvixave oiko.
Ixupe peporaei mboraei porã rupi.
- ⁸ Nhanderuete ipo'aka 'rã yvy regua kuery re.
Oguapy 'rã tenda openaaty iky'a e'ŷ va'e py.
- ⁹ Yvy regua ruvixa kuery onhemboatypa vy
Abraão Ruete pegua ju ikuai.
Mba'eta Nhanderuete peguarã ae ikuai yvy regua kuery hu'y jokoa
ogueroko va'ekue ha'e javi.^l
Ha'e anho yvate ete va'e oiko.

Nhanderuete pegua tetã re ijayvua
Mboraeirã Coré ra'y kuery ombopara va'ekue.

Salmo 48

- ¹ Yvate ete va'e ma SENHOR oiko,
ha'evea rami jaroporaei
Nhanderuete pegua tetã py.
- ² Ixupegua yvyty iky'a e'ŷ va'e ma yvate ete,
yvy jave re ogueroovy'aa va'e.
Sião yvyty oĩ kuaray puku-a yke katy,
huvixave retã oĩa.
- ³ Tetã py oo ikorapa va'e rupi
Nhanderuete ojekuua uka nhanhemi aguã yvate va'e rami.
- ⁴ Ha'e nunga rupi huvixa kuery nhomoirãmba jogueruvy va'ekue
okanhymba.
- ⁵ Tetã oexa vyve onhemondyipa.
Okyjepa vy onhamba.
- ⁶ Ha'e py ngyje rive ipo'aka ha'e kuery re,
oendu guive haxy imemby ta va'e rami.
- ⁷ Yvytu kuaray oua katy gui ou va'e py
rembovaipa Társis gui kanoã ou va'ekue.

---

^l **47.9** Ha'e va'e jave py xondaro kuery omõi 'rã imoiny hu'y jokoa nguvixa retã kora re,
ixupegua ikuua uka aguã (Cântico 4.4).

- 8 Omombe'ua rā nhaenduague rami
     jaexa SENHOR ixondaro reta va'e pegua tetā py oiko va'e,
     Nhanderuete pegua tetā py ae.
     Nhanderuete omoī atā 'rā raka'e rā peve.
- 9 Oreruete, renhomboaxyá re orema'endu'a
     ndevygua templo mbyte roīa py.
- 10 Oreruete, nderery oikuua pavē 'rā.
     Ha'e rami vy ndevy oporaei rā yvy apy peve 'rā onhendu.
     Ndepo py halevea rami rejoguereko.
- 11 Tovy'aa Sião vyvty re,
     Judá rajy kuery avi tovy'a ne'arandua re.
- 12 Peguata ke Sião rupi,
     ha'e javi rupi pejere.
     Peipapa torre ikuai va'e.
- 13 Peikuua pota porā ikora yvatea re,
     ha'e pexa pota oo ikorapa va'e ikuai va'e re,
     raka'e rā ikuai va'erā pe pemombe'u kuaa aguā:
- 14 "Ha'e rami oiko Nhanderuete
     raka'e rā peve guarā.
     Nhanderereko 'rā nhamano peve."

Avakue okanhymba aguā re ijayvua

Jogueroporaei va'e pe Coré ra'y kuery omkopara va'ekue.

Salmo 49

- 1 Ha'e javi regua, pendu pota ke povae.
     Yvy re pendekoa va'e ha'e javi, pejapyxaka ke.
- 2 Yvyīgue'i ha'e yvatekueve,
     perekopa va'e ha'e pendeporiaukue'i ha'e javi.
- 3 Ha'e gui xejuru py xeayvu 'rā 'arandu re,
     xepy'a py 'arandua re anho 'rā aikuua pota.
- 4 Ajapyxaka porā 'rā mba'emo re ombojoja vy ijayvua rā,
     ndoikuuai pyre amombe'u porāve 'rā ixā reta va'e pu rupi.
- 5 Mba'e re tu jexavaia ára py akyje 'rā?
     Xerakykue monha okuapy va'e ma teko vai rupi xejoko rei tei.
- 6 Ha'e kuery ma omba'e rei-rei re rive ojerovia,
     mba'emo oguereko va'e re rive ovya'a va'e.
- 7 Anhetē avave rei ndojogua kuaai 'rā guyvy rekove.
     Nhanderuete pe nome'e kuaai 'rā jogueraa jepe aguā regua.
- 8 Mba'eta joekove jajogua aguā ma hepy vaipa.
     Raka'e rā peve nanhanhea'ävei 'rāgue

- ⁹ ja japo aguā oikove riae aguā rami,
yvykua py oguejy e'ŷ aguā.
- ¹⁰ Ha'e gui jaexa rā hi'arandu va'e voi omano 'rā.
Hi'arandu e'ŷ va'e ha'e ndoikuuai va'e joo rami meme 'rā opa,
ha'e amboae pe ju oeja 'rā omba'e rei-reikue.
- ¹¹ Opy'a py aipoe'i: "Xero opa e'ŷ va'e hi'aī,
xerekoague ma raka'eve rā ikuai va'e peguarā" he'i teī.
Ha'e rami vy guery rupi ae 'rā omboery oyvy.
- ¹² Ha'e rami teī avakue ojejou porā va'eri nda'ikuai riae'i 'rā.
Ha'e rami 'rāgue py mymba rami avi okanh'y 'rā.
- ¹³ Ha'e rami ikuai ojee ae ojerovia va'e,
hemimbo'e kuery ijayvua oguerovy'a va'e voi.
- ¹⁴ Ha'e rami teī vexa'i rami avi omboguejya 'rā yvykua py.
Ha'e kuery re opena va'erā ma manoia.
Yvykua katy meme 'rā oguejy.
Ha'e py ma iporāague hu'umb'a 'rā.
Ha'e kuery rekoarā oī va'e ma yvykua ae.
- ¹⁵ Ha'e rā xerekove ma Nhanderuete oepy 'rā manoia po'akaa gui,
ojea py xereru vy.
- ¹⁶ Penhemondyi eme amongue imba'e rei-reipave ovv rā,
ha'e ngoo pyguarā mba'emo porā ojouve ovv teī.
- ¹⁷ Mba'eta ha'e kuery omano vy mba'eve ndogueraai 'rā ngupive,
mba'emo porā oguereko va'ekue nomoirūvei 'rā.
- ¹⁸ Oikove teri jave ojejou porā 'rā,
ha'e ojeupe guarā ojou reta rā pavē ojou porā teī
- ¹⁹ ha'e va'e oo avi 'rā tuu kuery ooague py,
hexakā ndoexavei aguā py.
- ²⁰ Avakue ojou porāmby nai'arandui vy
mymba rami avi 'rā okanh'y.

Anhetē rupi Nhanderuete nhamboute aguā regua
Mboraeirā Asafe ombopara va'ekue.

Salmo 50

- ¹ SENHOR Nhanderuete Ipo'akapa va'e ijayvu vy
oenoi'mba 'rā yvy regua kuery kuaray oua katy gui oikea katy
peve ikuai va'e.
- ² Sião tetā iporāve ete va'e gui
Nhanderuete oexa uka 'rā guexakāa.
- ³ Ha'e rami vy Nhanderuete ou 'rā, nokyrirī 'rā guive.
Henonde ma ou tata nhomombaarrā,

- ijyvýry rupi yvytu vaikue hevovo.
- ⁴ Ojeupegua kuery omboayvu aguã ou.
 Ha'e rami vy yvate yva katy ojapukai 'rã,
 yvy katy guive. Ha'e vy aipoe'i:
- ⁵ "Pemboatypa ke xevyguia kuery iky'a e'ŷ va'e,
 Ha'e va'e kuery ma mba'emo ome'ẽ va'e py xereve guarã
 onhemoingo va'ekue", he'i.
- ⁶ Yva gui oikuua uka heko porãa,
 mba'eta nhomboayvua ma Nhanderuete ae.
- ⁷ "Xevyguia kuery, pejapyxaka ke, ha'e rã xee xeayvu 'rã.
 Israel kuery, amombe'u ta penderekokue.
 Xee ma Penderuete, 'Oreruete' pejea va'e.
- ⁸ Mba'emo peme'ẽague re e'ŷ xeayvu pêvy,
 mba'emo peapy reve xerenonde pemoĩ riaeae re e'ŷ guive.
- ⁹ Ha'e rami teĩ pendero gui xee ndaiotai vaka ra'y,
 neĩ kavara kora gui peme'ẽ va'e.
- ¹⁰ Mba'eta xerymba meme ikuai ka'aguy regua,
 yvyty áry mbovy rei e'ŷ vaka ikuai va'e guive.
- ¹¹ Xee aikuua guyra yvyty áry ikuai va'e ha'e javi,
 xerymba meme ikuai vixo nhuündy rupigua.
- ¹² Xee akaruxe va'e rire aipo nda'ei 'rãgue pêvy,
 mba'eta yvy ma xemba'e itui, hexe ikuai va'e ha'e javi avi.^m
- ¹³ Tyrã xee nda'u ha'u 'rã ri vaka ro'o?
 Ay'u 'rã ri nda'u kavara ruguy?
- ¹⁴ Any, Penderuete pe peme'ẽ perovy'aa,ⁿ
 ha'e Yvate ete va'e pe pejapo kuerei penhemboayvuague.
- ¹⁵ Pejapukai ke xevy pejexavaia ára.
 Ha'e ramo xee rogueraa jepe 'rã,
 ha'e rã peẽ ma xemboete 'rã", he'i.
- ¹⁶ Ha'e rã heko vai va'e pe ma Nhanderuete aipoe'i:
 "Nda'evei peẽ kuery xeayvua aeja va'ekue re pendeayvu aguã
 ha'ekue'-ekue rami,
 neĩ xereve guarã ajapo va'ekue rupi pendeayvu aguã.
- ¹⁷ Mba'eta napenhemo'arandu ukai, xeayvua napendu potai vy.
- ¹⁸ Ha'e rã imonda va'e ma pexa vy perovy'a 'rã,
 itavy rei va'e re guive penhemoirûxe vai.
- ¹⁹ Mba'emo vai re anho pendeayvu,
 pendejuru py penhombotavya rupi anho pendekuai.

ⁿ **50.14** "Peme'ẽ 'rã perovy'aa", he'ia ma mboraei, e'ŷ vy nhandepy'a ha'e javi py nhambboetea re ijayvu vy (Hebreus 13.15).

^m **50.12** Atos 17.24-25

- ²⁰ Pendeayvu rei peiny penderyvy re,
pendeayvu vaikue-ikue 'rā pendexy pi'a re ae.
- ²¹ Ha'e rami pendekuai teĩ xee akyrirĩ ranhe va'ekue.
Ha'e ramo pexa'ã ndee ramigua ae xee aikoa re.
Ha'e rami teĩ xee romboayvu 'rāe.
Ha'e nunga ha'e javi amoimba 'rā pexaa py.^o
- ²² Peẽ kuery Penderuetu gui penderexarai va'e,
peikuaa pota pov'a re.
Ha'e rami e'ŷ ri ramo xee romondoropa 'rā,
ha'e ndoikoi 'rā penderepyara.
- ²³ Xererovy'aa ome'ē va'e ma xemboetea rupi ikuai.
Ha'e rami guape omoatyrō va'e pe ma
aikuua uka 'rā Penderuetu pendereraa jepea."

Davi onhemombe'u ha'e ojeko rerovaa rupi ijayvuague

*Jogueroporaei va'e pe Davi ombopara va'ekue, Bate-Seba reve joguerekaoague
re profeta Natā ou vy ijayvu jave guare (2 Samuel 11.1-12.20).*

Salmo 51

- ¹ Xeruete, xemboaxy ke nderekoo porāa rupi.
Opa mba'e py renhomboaxya rupi vy embogueupa ke
ajejavyague.
- ² Xeky'a'o xerekoo vaia gui,
xejoi ke ajejavyague gui.
- ³ Mba'eta xee ma aikuua ae xerekoo vaia,
xema'endu'a riae aikovy ajejavyague re.
- ⁴ Nderovai ae ajejavy va'ekue, ndevy anho,
ndee rexaa py ajapo mba'emo vai.
Ha'e nunga rupi xee aikuua anhetē meme xere ndeayvua,
ha'evea rami xembopagaa guive.^p
- ⁵ Xee ma teko vai py ma voi aiko'i va'ekue,
ha'i xererekoo'i guive xere oĩ ae ma ajejavy aguā.
- ⁶ Ha'e rā ndee ma orepy'a re anhetē va'e oĩ va'e rerovy'a va'e,
ha'e rami vy xepy'apy py reikuua uka 'arandua.
- ⁷ Xeky'a'o ke hissopo rogue py iky'a e'ŷ va'e ju aiko aguā.^q

^q 51.7 Ha'e kuery reko rami vy sacerdote kuery joky'a'o vy hissopo rogue ojopy
'rā mymba ruguy oĩa. Ha'e va'e py ojejavy va'ekue áry omboayvi 'rā oiky'a'o aguā
(Levítico 14.1-7; Hebreus 9.19). Ha'e rā apy ma Nhanderuetu pe ojapukai ipy'a oiky'a'o
aguā.

^o 50.16-21 Romanos 2.17-24   ^p 51.4 Romanos 3.4

- xejoi ke, yro'y xiī va'e gui xiī porāve va'e aiko aguā.
- ⁸ Ejapo ke oporaeia ha'e ov'yaa rā aendu ju aguā rami,
  xekāgue remou'ūmba rire teī avy'a nho aguā.
- ⁹ Ema'ē eme ajejavyague re,
  emboguepa ke xerekova vaia.
- ¹⁰ Xeruete, xere emoī kuraxō pyau iky'a e'ŷ va'e,
  xenhe'ē py xembopyau xereitya ve'ŷ aguā rami.
- ¹¹ Xemoxē eme nerondenodegui,
  neī xegui eipe'a eme guive Nenhe'ē Ky'a E'ŷ.
- ¹² Xere emoī ju xereraa jepeague re avy'aa.
  Xenhe'ē py xemombaraaete ju xekyre'ŷ aguā rami.
- ¹³ Ha'e ramo 'rāe ambo'e heko vai va'e kuery nderekore, re,
  ha'e ramo ojejavypa va'ekue ojeko rerova 'rā ndevy.
- ¹⁴ Xeruete, xereraa jepe ke tuguy amoēaguegui,
  Xeruete xereraa jepea.
  Ha'e ramo aporaei reve arovya 'rā nderekore porāa.
- ¹⁵ SENHOR, eipe'a ke xejuru,
  ha'e ramo roqueroporaai 'rā.
- ¹⁶ Mba'eta nedererovyai mymba rojuka vy rome'ē va'e.
  Ha'e rami e'ŷ va'e rire xee ame'ē ma 'rāgue.
  Mba'emo roappy reve rome'ē va'e guive nedererovyai.
- ¹⁷ Ndee Oreruete pe rome'ē rā rerovy'a va'erā va'e ma orenhe'ē py
  nda'eveia roendua.
  Orep'y'a re rojejou vai ha'e ronhemboaxy ramo ma ndee Oreruete,
  noremboaxy e'ŷi 'rā.'
- ¹⁸ Emoingo porā ke Sião pygua kuery remboaxya rupi vy.
  Emoatyrō uka ju Jerusalém tetā kora.
- ¹⁹ Ha'e rami vy rerovy'a 'rā teko porā rupi ikuai va'e mba'emo ome'ē
  ramo,
  mba'emo oappy reve ome'ē va'e.
  Ndevygua altar áry ome'ē 'rā okuapy vaka ra'y.

Heko vai va'e ombopagaa aguā re ijayvua

*Jogueroporaai va'e pe nhombo'e aguā Davi ombopara va'ekue, Doeque Edom pygua
Saul pe oikuua uka ramo Abimeleque ro py Davi ovaēague (1 Samuel 22.6-23).*

Salmo 52

- ¹ Ava ndepo'akapa va'e, mba'e re tu teko vai ri rejou porā?
  Mba'eta Nhanderuete porayvua ma opa va'erā e'ŷ.

r 51.17 Mateus 5.3-6; Mateus 11.29-30; Lucas 18.9-14

- ² Ha'e rā ndee ma ndeayvu 'rā renhomomba aguā re anho.
 Kyxe haimbe va'e jojuka va'e rami 'rā ndeayvu,
 renhombotavy va'e vy.
- ³ Iporā va'e 'rāgue py mba'emo vai anho rejou porāve.
 Anhetē rupi ndeayvu 'rāgue py ndeapuxe vai rive.
- ⁴ Ndee rejou porā va'e ma ayvu nhomokanhyarā anho,
 renhombotavya rupi rive ndeayvu va'e vy.
- ⁵ Ha'e rami avi Nhanderuete nemomba 'rā raka'e rā peve.
 Ndejopy vy ndepe'a 'rā heravy nderopy reĩa gui,
 okuave va'e yvy gui ndepe'a xapy'a 'rā.
- ⁶ Ha'e nunga oiko rā
 heko porā va'e kuery oexa vy ojererokyje 'rā.
 Ha'e rami vy oojai rei vy aipoe'i 'rā:
- ⁷ "Ha'e rami 'rā okanhy avakue Nhanderuete re e'ŷ imbaraete va'e.
 Mba'eta ombo'e rei-rei retaa re rive ojerovia,
 ha'e opa marā rei ikuiaia re rive onhemombaraete va'e."
- ⁸ Ha'e rā xee ma oliveira rembypy ipyau va'e
 Nhanderuete pegua roka py hi'aĩ va'e rami aiko.
 Nhanderuete xemboaxya re ajerovia raka'e rā peve.
- ⁹ Ha'e rami repena rire
 xee roguerovy'a 'rā raka'e rā peve.
 Ndere ojerovia va'e kuery oendua py
 roarō reve xema'endu'a 'rā nderery re, iporā ramo.

Salmo 14.1-7

*Jogueroporaei va'e pe nhombo'e aguā Davi ombopara
 va'ekue mbaraka py ombojoguy aguā.*

Salmo 53

- ¹ Opa marā rei heko va'e ma opy'a py ijayvu vy
 "Ndoikoi rima Nhanderuete" he'i 'rā.
 Ha'e kuery opa marā 'rā ikuai teko vai ojapo vy.
 Neĩ peteĩve ma ndoikoi 'rā heko porāa rupi.
- ² Ha'e rā Nhanderuete ma yva gui oma'ẽ 'rā avakue ra'y kuery re,
 oexa aguā amongue pa o'arandua rupi,
 Nhanderuete oekaa rupi ikuiaia oexa aguā.
- ³ Ha'e rami teĩ ha'e javive ojep'e'a vy opa marā rei ikuai.
 Ndoikovei ma teko porā rupi oiko va'e,
 neĩ peteĩve.^s

^s 53.1-3 Romanos 3.9-20 py.

- ⁴ “Teko vai rupi ikuai va'e 'arandurā noī teve?
 Ha'e kuery ma xevyguia kuery omomba rivepa 'rā mbojape ho'ua
 rami.
 Nhanderuete pe ndojapukai 'rā guive.”^t
- ⁵ Ha'e rami teī ha'e kuery onhemondyipa 'rā,
 okyje aguā jipoi teī.
 Peē kuery re opu'ā rei va'ekue kāgue Nhanderuete omoaīmba 'rā.
 Ha'e kuery oxīmba 'rā pendegui,
 Nhanderuete nopenavei ramo.
- ⁶ Sião tetā gui Israel kuery reraa jepearā ou vy ojekuua ma 'rāgue!
 Nhanderuete ojeupeguia kuery
 omoingo porā jevy ramo
 Jacó ramymino kuery, Israel
 kuery ov'y'a ete 'rā okuapy.

Nhanderuete oepy aguā re ojapukaia ague

*Jogueroporaei va'e pe nhombo'e aguā Davi ombopara va'ekue
 mbaraka py ombojoguy aguā, Zife pygua kuery Saul pe aipoe'i ramo:
 “Orerekoa py e'ŷ teve Davi onhemi?” (1 Samuel 23.19, 26.1).*

Salmo 54

- ¹ Xeruete, xereraa jepe ke nderery rupi,
 xemboeko porā guive ndepo'akaa rupi.
- ² Xeruete, endu ke anhembo'e ramo,
 ejapyxaka ayvu xejuru gui oē va'e re.
- ³ Mba'eta xere opu'ā okuapy porojojai va'e kuery,
 jojuka va'ety kuery xejukaxe okuapy.
 Ha'e kuery ma Nhanderuete re
 ima'endu'aa rupi nda'ikuai.
- ⁴ Ha'e rā xee ma Nhanderuete oiko xepytyvōarā.
 SENHOR oiko xemoingovearā.
- ⁵ Ombopaga 'rā heko vai va'e xemoingo axyague re.
 Ojeroviapy reikoa rupi remomba 'rā.
- ⁶ Ndevy ame'ëxe'a'i py ame'ë 'rā ome'ëmby.
 SENHOR, aporaei 'rā nderery rupi iporā ramo.
- ⁷ Mba'eta xereraa jepe ajexavaia ha'e javi gui.
 Ha'e ramo aexaa py xerovaigua kuery okanhymba.

^t 53.4 Apy ma Nhanderuete ijayvu heko vai va'e reko re.

Joapo vai va'e kuery omombaa aguã re ojerurea ague

*Jogueroporaei va'e pe nhombo'e aguã Davi ombopara
va'ekue mbaraka py ombojoguy aguã.*

Salmo 55

- ¹ Xeruete, ejapyxaka ke ajerurea re.
Endu e'ŷ eme ajapukaia.
- ² Elkuaa pota ke xere, embovai xeayvua.
Ajexavai vy ndaikuuai rei,
nda'evei rei aikovy
- ³ xerovaigua kuery ijayvu rei ha'e
heko vai va'e xemoingo axy rei ramo.
Mba'eta xere ha'e kuery ombou xembojexavaiarã.
Xevy ipoxy vaipa vy xemomba 'rã.
- ⁴ Xekuraxõ otytypaa aendu xepy'a re.
Amano aguã gui akyjea aendu xere ou va'e.
- ⁵ Aryryipa reve aendu akyjea,
akyje vaipaa xere oĩ.
- ⁶ Ha'e rami vy xee aipoa'e:
“Apykaxu rami xepopo va'e rire
aveve avy vy ajou 'rãgue apytu'u aguã.
- ⁷ Ajava 'rãgue mombyry,
tekoa e'ŷa rupi aiko 'rãgue.
- ⁸ Ajou voi 'rãgue anhemi aguã,
yvytu vaikue ha'e yai opu'ã va'e gui”, ha'e.
- ⁹ SENHOR, emomba ke xerovaigua kuery,
ejapo nhomongetaa py ndoikuuaeui aguã rami,
mba'eta tetã py xee aexa joguero'a ha'e joe nda'ija'ei va'e anho.
- ¹⁰ Ara py ha'e pyávy ojere okuapy tetã kora yvýry rupi.
Kora mbyte py ikuai opa marã rei ha'e mba'emo vai apoa kuery.
- ¹¹ Tetã mbyte oĩ 'rã nhomombaa.
Tape rupi ma ikuai nhomoingo axya ha'e nhombotavya.
- ¹² Ha'e rami avi xerovaigua e'ŷ va'ekue ae xembojaru rei oikovy.
Ha'e rami e'ŷ va'e rire aropo'aka kuaa 'rãgue.
Ndaxerexaxeい va'ekue e'ŷ xere ov'y'a rei,
ha'e rami e'ŷ va'e rire ixugui anhemi 'rãgue.
- ¹³ Ha'e rami 'rãgue py ndee ava xee ramigua reiko va'e,
xereve renhemoirû va'ekue ae,
xeirû xepy'a py roayvuve va'e.
- ¹⁴ Joupive jaiko va'ekue, joupive javy'a va'ekue,

- teta rupi jaa va'ekue Nhanderuete pegua oo katy.
- ¹⁵ Manoa tojopy voi ha'e kuery,
ha'e oikove reve toguejy yvykua py.
Mba'eta ngoo rupi mba'emo vai re anho oikuua pota opy'a py.
- ¹⁶ Ha'e rã xee ma ajapukai 'rã Nhanderuete pe.
Ha'e ramo SENHOR xereraa jepe 'rã.
- ¹⁷ Aje'ive, kuaray mbyte ha'e ka'aru'i ju
amombe'u 'rã aikotevã va'e ajapukai reve.
Ha'e ramo SENHOR oendu 'rã xeayvua.
- ¹⁸ Eraa jepe ke xerekovea xerakykue monha va'e kuery gui aiko porã ju aguã,
mba'eta heta ete ikuai xerovaigua.
- ¹⁹ Nhanderuete oendu vy ombovai 'rã,
jypy'i guive opena va'e vy.
Mba'eta ha'e kuery re noĩ ojeko rerova aguã,
Nhanderuete renonde teĩ ojererokyjea rupi e'ý ikuai.
- ²⁰ Ha'e va'e ava ma opu'ã hexeve peteĩ rami ikuai va'ekue re,
omboaxa rive peteĩ rami ikuai aguã ijayvuague.
- ²¹ Ijuru ma manteiga gui yxyive,
ha'e rã ipy'a re ma joe opu'ã aguã anho oĩ.
Ijayvua ma azeite gui iporâve merami
teĩ kyxe oekyi pyre rami nhomomba.
- ²² SENHOR po py pemboaxa pendepy'a eta reia.
Ha'e ramo penemombaraete 'rã.
Peteїve henda py ndoity ukai 'rã heko porã va'e.^u
- ²³ Xeruete, yvykua vaikue py remombo 'rã
avakue tuguy moẽa ha'e nhombotavypa rei va'e.
Ha'e kuery ndouptyi 'rã oikove aguã va'ekue mbyte peve.
Ha'e rã xee ma ajerovia tema 'rã ndere.

Ojexavaia gui ombopy'a guaxu aguã re ojerurea ague
*Jogueroporaei va'e pe "Apykaxu yvyra mombyrygua rupi ikuai"
 he'ia py oporaeia rami oporaei aguã Davi ombopara va'ekue Gate
 tetã py filisteu kuery ojopy ramo (1 Samuel 21.10-15).*

Salmo 56

- ¹ Xeruete, xemboaxy ke,
mba'eta avakue xejukaxe okuapy.
Ára pukukue re xemoingo axy xerero'a vy.

^u 55.22 1 Pedro 5.7 py.

- ² Xere opu'ā va'e xejukaxe okuapy.
Heta ete ikuai xere opu'ā va'e onhemboiyvatevexe vy.
- ³ Akyjea aendu vy
ajerovia 'rā ndere.
- ⁴ Nhanderuete re ajerovia, ijayvua arovya' guive.
Nhanderuete re ajerovia vy
ndakyjei 'rā mba'eve gui.
Mba'e 'rā tu imarā va'e ojapo kuaa xere?
- ⁵ Ára pukukue re ha'e kuery omombe'u 'rā xeayvukue ramigua.
Onhembopy'aa ma xere ojapo vai aguā anho.
- ⁶ Nhomboatypa okuapy nhemi rupi,
oma'ē mbegue 'rā aikoa re oikuua pota vy,
xemomba aguā oarō vy.
- ⁷ Embopaga ha'e kuery ojapo vaiague re.
Xeruete, eitypa yvy regua kuery ndepoxya py.
- ⁸ Reipapa ma ajexavaia rupi aikoague.
Xerexay voi remboyrupa nde'yryru py.
Xerekokue ha'e javi e'ŷ teve ipara ndekuaxia re?
- ⁹ Ndevy ajapukaia ára guive
xerovaigua kuery ojepe'apa 'rā.
Aikuua porā Nhanderuete xereve oikoa.
- ¹⁰ Nhanderuete re ajerovia, ijayvua arovya' guive.
SENHOR re ajerovia, ijayvua arovya' guive.
- ¹¹ Nhanderuete re ajerovia aguā amoī vy
ndakyjei 'rā mba'eve gui.
Mba'e 'rā tu avakue ojapo kuaa xere?
- ¹² Xeruete, ndevy anhemboayvuague ajapo ete 'rā,
roguerovy'a ete 'rā guive.
- ¹³ Mba'eta manoa gui xerekovea reraa jepe,
xepy guive reraa jepe ha'a aguā gui,
Xeruete renonde aiko aguā hexakā nhomoingovea rupi.

Salmo 57

Salmo 108.1-5

*Jogueroporaei va'e pe “Xemomba eme ke” he'ia py oporaeia
rami oporaei aguā Davi ombopara va'ekue, Saul gui ojava
vy itakua py onhemi jave (1 Samuel 24.1-7).*

- ¹ Xeruete, xemboaxy ke.
Xemboaxy mba'eta ndere ae xerekovea anhomí.
Ndepepo 'ā py anhemi,

- mba'emo vai oiko va'e oaxapa peve.
- ² Ajapukai Nhanderuete Yvate ete va'e pe,
mba'eta opa mba'e gui xerepy va'e.
- ³ Ha'e ramo yva gui xepytyvōarā ombou vy xereraa jepe.
Omoxīmba xeavyky rei va'e kuery.
Exa uka renhomboaxya ha'e ojeroviapy reikoa.
- ⁴ Mba'eta xerekovea ma guary ikuai va'e mbyte oiko.
Ha'e va'e kuery omondoropa 'rā avakue ra'y kuery.
Hu'y guaxu ha'e hu'y rami hāi,
ha'e inhapekū ma kyxe haimbe porā va'e rami.
- ⁵ Xeruete, enhemboyvate yva áryve rupi,
ha'e yvy jave re tojekuaa nerexakāa.
- ⁶ Ha'e kuery ma xerenonde rupi omoī xembo'a aguā.
Ha'e ramo xerekovea oiko axy.
Xerenonde ojo'o okuapy yvy,
teī ha'e kuery ae ju ho'a ha'e va'ekue py.
- ⁷ Xeruete, xekuraxō oī atā ma,
xekuraxō oī atā.
Aporaei vy roguerovy'a 'rā.
- ⁸ Xenhe'ē, evy ke!
Mbaraka ha'e mba'epu ixā reta va'e, pevy avi ke.
Xee ambovy 'rā ko'ē ju.'
- ⁹ Roguerovy'a 'rā yvy regua kuery mbyte,
ndevy aporaei 'rā ha'e javi regua mbyte.
- ¹⁰ Mba'eta renhomboaxya oo 'rā yva peve,
ndereko porāa avi arai peve 'rā oo.
- ¹¹ Xeruete, enhemboyvate yva áryve rupi.
Yvy jave re tojekuaa nerexakāa.

Heko vai va'e kuery renonderā re ijayvua

*Jogueroporaei va'e pe Davi ombopara va'ekue "Xemomba
eme ke" he'ia py oporaeia rami oporaei aguā.*

Salmo 58

- ¹ Peē joe pepena va'e, ha'evea rami teve pendeayvu?
Anhetē rupi ri nda'u peikuua pota avakue ra'y kuery re?
- ² Any teve.
Ha'e rami 'rāgue py pendepy'a re pemoī teko vairā,
ha'e yvy jave re pejapo joguero'a aguā rami.

▀ 57.8 “Xee ambovy 'rā ko'ē ju” he'i aje'ive'i reve Nhanderuete pe oporaei vy.

- ³ Heko vai va'e ma oguereko'i ramove ojepe'a 'rā ha'eve e'ŷa katy.
 Itui'i vyve ojavy 'rā onhemboapu vy.
- ⁴ Jojukaarã oguereko mboi rami.
 Oapyxa omboty 'rā mboi ijapyxa e'ŷ va'e rami,
- ⁵ oendu e'ŷ aguã imbo'ea ayvu,
 ombo'e porâve tē.^w
- ⁶ Xeruete, emopẽ ke ha'e kuery rā ijuru py.
 SENHOR, emboi guary ra'y kue'iry rañhykā.
- ⁷ Tokanhymba yy oxyry va'e rami,
 ha'e hu'y omomboa rā opẽmba rive va'e rami.
- ⁸ Hevo'ipe yvy re ijayxy ovy va'e rami ta'ikuai,
 ha'e kyr̄i'i va'e ixy oity'i va'ekue rami kuaray oexa e'ŷ re ta'ikuai.
- ⁹ Juu'y okai vyvoi va'e e'ŷ vy ipyau va'e tē
 oja omboaku e'ŷ mbove
 yvytu jere ombovevepa va'e rami avi ta'ikuai.
- ¹⁰ Ha'e rā heko porā va'e ma hepyarā ou rā ov'y'a 'rā.
 Omoakŷ 'rā opy heko vai va'e ruguy py.
- ¹¹ Ha'e ramo aipo'ea 'rā:
 "Anhetē ae ra'e heko porā va'e ojopy 'rā ojeupeguia.
 Mba'eta Nhanderuete oiko yvy re nhombopaga va'e."

Ojepy ukaa rupi ojerurea ague

*Jogueroporaei va'e pe "Xemomba eme ke" he'ia py oporaeia
 rami oporaei aguã Davi ombopara va'ekue Saul ojukaxe
 vy oo py oĩa oarõ uka ramo (1 Samuel 19.11-12).*

Salmo 59

- ¹ Xeruete, xereraa jepe xerovaigua kuery gui.
 Xereupi xerovaigua kuery xererovy e'ŷ aguã py.
- ² Xereraa jepe teko vai apoa kuery gui,
 xerepy avakue jouguy moẽa gui.
- ³ Mba'eta ha'e kuery ma nhuã ojayvy xerekove oipe'a aguã.
 SENHOR, imbaraetekueve onhemboaty okuapy xerovai,
 xerekó vai ramo e'ŷ, ajejavý ramo e'ŷ guive.
- ⁴ Mba'eve py atekoavy ramo e'ŷ ha'e kuery ojapura xemoingo axy
 aguã.
 Emȳi ke, eju xerepy aguã, exa pota guive.
- ⁵ Ndee ma SENHOR Xeruete ixondaro reta va'e,
 Israel kuery Ruete reiko.

^w 58.5 Apy ijayvu mboi mbo'ea re (Eclesiastes 10.11).

- Ha'e nunga rupi emyī, eju voi guive
 yvy regua kuery re reikuaa pota aguā.
 Neī peteīve emboaxy eme hi'ā rupi teko vai ojapo va'ekue.
- ⁶ Ha'e kuery ma pytū ma ramo onhendu
 okuapy jagua rami
 tetā yvýry rupi.
- ⁷ Opa marā onhendu okuapy.
 Ijuru py ayvu oī va'e ma kyxe,
 "Mava'e tu oiko nhanerenduarā?" he'i guive.
- ⁸ Ha'e rā SENHOR, ndee repuka 'rā ha'e kuery re.
 Rejojai rei 'rā yvy regua kuery ha'e javi.
- ⁹ Xemombaraetea, ndee ae roarō va'e,
 mba'eta ndee ma Xeruete anhemiaty yvate va'e.
- ¹⁰ Xeruete xemboaxy vy ou 'rā xembojoyvyarā.
 Xerovaigua kuery re aipota va'e oiko ramo Nhanderuete oexa uka
 'rā xevy.
- ¹¹ Ha'e rami avi ejukapa eme guive, xejavegua kuery hexaraipa e'ŷ
 aguā.
 Ha'e rami 'rāgue py emoaīmba opa rupi ndepo'akaa py ho'apa
 peve,
 mba'eta SENHOR, orevy pe mba'emo vai jokoa reiko.
- ¹² Tove ha'e kuery onhemboyvatea rupi ae to'apa
 ojuru py ojejavyague re, guembe rupi ayvu oēague re,
 opa marā ikuaiague re ha'e apu omombe'uague re.
- ¹³ Emokanhy ndepoxya rupi, emokanhymba,
 ha'e kuery opa peve,
 yvy apy peve oikuua pavē aguā
 Jacó ra'y kuery re Nhanderuete openaa.
- ¹⁴ Pytū ma ramo jagua rami ha'e kuery onhendu okuapy
 tetā yvýry rupi.
- ¹⁵ Opa rupi ikuai ho'u va'erā oeka va'e rami,
 ha'e naevyatāi vy opa marā onhendu okuapy.
- ¹⁶ Ha'e rā xee ma aporaei 'rā ndepo'akaa re.
 Ha'e aje'ive reve aporaeive ju 'rā
 xemboaxy re avy'aa rupi.
 Mba'eta ndee ae anhemiaty yvate va'e reiko,
 ajexavaia ára ndee ae xerepy 'rā.
- ¹⁷ Ha'e nunga rupi Xemombaraetea,
 ndevy pe aporaei 'rā aikovy.
 Xeruete anhemiaty yvate va'e reiko,
 Xeruete xemboaxy va'e.

Salmo 60

Salmo 108.6-13

*Jogueroporaei va'e pe "Yvoty lírio omombe'ua va'e" he'ia py oporaeia rami
oporaei aguã Davi ombopara va'ekue nhombo'e aguã, Síria regua kuery
Mesopotâmia ha'e Zobá guigua re opu'ã jave, ha'e Joabe ou vy doze mil
avakue Edom regua re Juky Uguá py ipo'aka jave (1 Samuel 8.13).*

- 1 Xeruete, ndee nerepenavei va'ekue orere,
oremoaímba guive ndepoxy vy.
Oremonoõmba ju ke ay.
- 2 Remomyimba va'ekue yvy, rembovopa guive.
Embotypa ju ke ipa'ü,
mba'eta oipave 'rã ovy.
- 3 Rejapo va'ekue ndevygua kuery mba'emo vai py ikuai axy aguã
rami,
oremboy'u vinho oremonoakanhyarã.
- 4 Nerenonde ojererokyjea rupi ikuai va'e peguarã reupi uka bandeira,^x
guyrapa revegua gui onhemí kuaa aguã.
- 5 Ore kuery nerembiayvu orekuai va'e roo jepe aguã
orereraa jepe ke reiporu kuaa regua py, ha'e orembovai.
- 6 Nhanderuete ijayvu oky'a e'ýa rupi:
"Xepo'aka rupi vy amboja'o 'rã Siquém yvy,
aa'ã 'rã Sucote regua yvyugua guive."^y
- 7 Gileade ha'e Manassés yvy ma xemba'e meme itui.
Efraim yvy ma xengora ratã.
Judá ma xepo pygua.
- 8 Ha'e rã Moabe yvy ma hy'a ajejoiaty itui,
Edom yvy áry amombo 'rã xepy regua,
ha'e Filístia pygua kuery re xepo'aka vy avy'a nhendu 'rã."^z
- 9 Mava'e nda'u xereraa 'rã tetã ikorapa va'ea py?
Mava'e nda'u xereraa 'rã Edom yvy re?
- 10 Mbá'eta Oreruete, ndee orereja rive va'ekue.
Oreruete, ndereovei ma orexonitaro kuery reve!
- 11 Orereraa jepe nho ke rojexavaia gui,
mba'eta avakue orereraa jepea ma mba'everã ndovarei.
- 12 Nhanderuete re vy ae 'rã nhandepo'aka,
mba'eta ha'e opyrô 'rã nhanderovaigua kuery re.

^x 60.4 Bandeira hi'y reve ma joe opu'ãa rupi 'rã ogueraa, oupia rã xondaro kuery oexa vy oia py oupa aguã (Jeremias 51.27). ^y 60.6 Apy ma ijayvu joyvy oipe'a va'ekue ojeupagua kuery pe omboja'o aguã re. ^z 60.8 Ha'e jave py ma joyvy ojogua vy hi'ary omombo 'rã opy regua, oikuua uka aguã ija oikoa.

Huvixave re ojerurea ague

Jogueroporaei va'e pe Davi ombopara va'ekue mbaraka pyombojoguy aguā.

Salmo 61

- 1 Xeruete, endu ke ajapukaia.
Eikuaa pota anhembo'e ramo.
- 2 Yvy apy gui ajapukai ndevy,
xepy'apy py ajexavai vy.
Xereraa ke itaova xegui yvateve va'e áry.
- 3 Mba'eta ndee ma anhemiaty,
xerovaigua kuery gui torre imbaraete va'e reiko.
- 4 Taiko riae nembojeroviaaty rupi raka'e rā peve.
Ndepepo guýry xee anhemi va'e.
- 5 Mba'eta Xeruete, ndee rendu anhemboayvu rā.
Ha'e rami vy xevy pe reme'ē iporā va'e,
nderery oendu vy ojererokyje va'e kuery reve.
- 6 Remoïve 'rā huvixave ára.
Hi'ára ipukuve ete 'rā aÿgua ha'e raka'e rāgua ikuiaia peve.
- 7 Toï riae Nhanderuete renonde.
Ndereko porāa ha'e ndeporayvua rupi vy toikove riae.
- 8 Ha'e rami rā nderery rupi aporaei 'rā raka'e rā peve,
anhemboayvuague ajapo aguā ko'ē nhavō.

Jajerovia aguā regua

Jogueroporaei va'e Jedutum oporaeia rami oporaei aguā Davi ombopara va'ekue.

Salmo 62

- 1 Nhanderuete anho arō aikovy xenhe'lé py, xeayvu e'ŷ re.
Mba'eta ixugui ae ou xereraa jepearā.
- 2 Ha'e anho oiko itaova,
xereraa jepea ha'e anhemiaty yvate va'e.
Ha'e nunga rupi ndaxereityai 'rā.
- 3 Peẽ kuery ha'e javive, raka'e peve tu xee peteĩ ava re pepu'ā rei 'rā
xereity aguā
oo mbotya ojero'a va'e, e'ŷ vy kora ho'a rai'i va'e rami.
- 4 Ha'e va'e kuery xereityxe okuapy naxemboeteavei aguā.
Apu rive ha'e kuery ojou porâve.
Ojuru py ijayvu porā tei
opy'a py ma ijayvu vaikue-ikue 'rā.

- ⁵ Nhanderuete anho xenhe'lẽ py arõ aikovy xeayvu e'ŷ re,
mba'eta ixugui ou 'rã arõ aikovy va'e.
- ⁶ Ha'e anho oiko itaova aĩ aguã,
xereraa jepea, anhemiaty yvate va'e.
Ha'e ramo ndaxereityavei 'rã.
- ⁷ Nhanderuete gui ae ou aa jepe aguã ha'e xemboetea aguã.
Nhanderuete re oĩ xembaraete aguã ha'e itaova anhemiaty.
- ⁸ Xereveguá kuery, pejerovia hexe ára nhavõ.
Ixupe pemombe'u guive pendepy'a re oĩ va'e ha'e javi.
Nhanderuete ma nhanhemiaty oiko.
- ⁹ Avakue yvyigüe'i ma mba'e'ŷ ikuai,
ijyvatekueve voi anhetẽ rupigua e'ŷ meme ikuai.
Mba'emo opejaa py ipoyia oexaa rã
ha'e kuery ha'e javi tei mba'e'ŷ va'e gui nda'ipoyive 'rã.
- ¹⁰ Pejerovia eme pejokorea re,
nei penemondaa re pevy'a eme guive.
Penemba'e rei-rei hetave ovy tei
ha'e nunga re rive pejerovia eme pendepy'a py.^a
- ¹¹ Peteigue Nhanderuete ijayvu, mokoïguea ma aendu povae:
Po'akaa ma Nhanderuete guigua meme.
- ¹² SENHOR, ndere anho oĩ oremboaxy aguã.
Petei-tei pe reme'ẽ 'rã ojapoague repy.^b

Nhanderuete jaeka aguã regua

*Mboraeirã Judá regua teko e'ŷa rupi Davi oiko vy
ombopara va'ekue (2 Samuel 15.1-30, 16.5-14).*

Salmo 63

- ¹ Xeruete, ndee ma Xeruete imbaraete va'e.
Xee ma roekaa rupi anhea'ã aikovy.
Ndere ma xerekovea nda'eveive.
Xerete re voi aendu ndere anhembojaxea,
yvy ipiru reia rupi yy re nda'evei va'e rami.
- ² Mba'eta ndevygua henda iky'a e'ŷ va'e py aĩ vy
aikuua pota va'ekue nembaraetea ha'e nerexakãa re.
- ³ Mba'eta xerekove 'rãgue py xee arov'y'ave ndee xemboaxyá.
Ha'e rami vy rogueroporaei 'rã.
- ⁴ Ha'e rami vy roguerovy'a 'rã aikove teria ja,

^a 62.10 Mateus 19.21-22; 1 Timóteo 6.17-19

^b 62.12 Mateus 16.27; Romanos 2.6-16; Apocalipse 2.23

- nderery rupi xepo aupi 'rā guive.
 5 Xenhe'ē py avy'a nhandy ha'e xo'o hee va'e ha'u vy avy'aa rami avi.
     Roguerovy'aa rupi xejuru py rogueroporaei.
 6 Xerupa py xetuia rupi voi xema'endu'a 'rā ndere,
     pyávy ndakevei vy aikuua pota 'rā ndere,
 7 xepytyvõa reiko ramo.
     Ndepepo'ã py anhemi vy aporaei 'rā vy'a rupi.^c
 8 Xenhe'ē ma ndere anho oī.
     Ndepo reiporu kuaa regua re xejopy.
 9 Ha'e rā xerekovea oipe'axe vy xereká va'e kuery ma
     ho'apa 'rā vyvkua vaikue py.
 10 Remboaxa 'rā kyxe py ipo'aka va'e kuery pe,
     jagua-tuvy nhele rembi'urā rive ikuai aguã.
 11 Ha'e rā huvixave ma ovya'rā Nhanderuete re.
     Hery rupi oura va'e kuery avi ovya'rā okuapy.
     Ha'e rā apu rupi ikuai va'e ma okyririmba 'rā.

Hovaigua kuery gui oepy aguã re ojerurea ague
Jogueroporaei va'e pe mboraeirā Davi ombopara va'ekue.

Salmo 64

- 1 Xeruete, endu ke ajexavai vy ajapukaia.
     Era jepe xerekovea xerovaigua kuery poxya gui.
 2 Xenhomí heko vai va'e ojapoxe va'e gui,
     heko vai va'e opa marã onhendu okuapya gui.
 3 Ha'e va'e kuery ma kyxe oaímbe'ea rami oguereko katu 'rā oapekū,
     hu'y oa'angaa rami oguereko katu 'rā ayvu vai,
 4 nhemi rupi ojapo vai aguã anhetẽ rupi ikuai va'e re,
     ha'e kuery re opoi xapy'a 'rā okyje e'ŷ re.
 5 Mba'emo vai rupi ikuiaia gui ndojepe'ai 'rāe,
     nhemi rupi ijayvu 'rā joapo vai aguã re.
     Ha'e vy joupe-upe "Mava'e tu nhanderexa 'rā?" he'i.
 6 Teko vai re rive oikuua pota 'rā,
     ha'e gui ojou 'rā ha'ekue rami ete ojapo aguã.
     Yvykua vaikue rami onhembopy'aa ha'e peteĩ-teĩ py'a.
 7 Ha'e gui ma ha'e kuery re Nhanderuete ju 'rā opoi ngu'y.
     Ha'e kuery oendu xapy'a 'rā onhyvõague.
 8 Po ramigua py ha'e kuery ho'a 'rā:
     ijayvuague rami ae oiko 'rā ha'e kuery re.

^c 63.7 “Ndepepo'ã py” he'i ma Nhanderuete opena porãa re ijayvu vy (Mateus 23.37).

Ha'e ramo hexaa kuery ha'e javi oakā ombovava 'rā,
 9 ha'e avakue ikuai va'e ha'e javi ma ojererokyje reve
     oikuua uka 'rā Nhanderuete rembiapo,
     ha'e ojapo va'e oikuua vy.
 10 Ha'e gui heko porā va'e ma oguerovy'a 'rā SENHOR,
     hexe ojerovia 'rā guive.
     Anhetē rupi ipy'a va'e ha'e javi ov'y'a 'rā.

Mba'emo aju omono'ombaa ogueroma'endu'aa ague
Jogueroporaei va'e pe mboraeirā Davi ombopara va'ekue.

Salmo 65

- 1 Oreruete, ndere rojeroviaa rupi rogueroporaei 'rā Sião tetā py!
     Ndevy pe rojapo 'rā ronhemboayvuague.
 2 Ronhembo'ea rendu va'e,
     ndea py ou 'rā opa marāgua avakue
 3 gueko vaiague re ndovy'ai vy.
     Rojejavyague orere ipo'aka ramo
     ndee rembogue 'rā.
 4 Ovy'a ete 'rā ndejeupe guarā reiporavo va'ekue.
     Ha'e va'e kuery onhemboja 'rā ndere, nderoka py ikuai aguā.
     Ha'e ramo rovy'a vaipa 'rā ndero py oremboaxya rexā uka va'e re,
     ndevyguá templo iky'a e'yá va'e py.
 5 Oreruete orereraa jepea, ndeiguigua teko porā re rojapukai ramo
     ndee orembovai 'rā nhomondyipaarā rejapo vy.
     Yvy apy re ikuai va'e ha'e ye'ẽ mombyryve oĩ va'e rupigua
     ndee anho nerarō okuapy.
 6 Nembaraetea rupi vy remombyta porā raka'e yvyty,
     ndepo'akaa py renhemonde reve.
 7 Ye'ẽ revovo onhendu ramo remombytu'u ju,
     yai opu'ã-pu'ã va'e revovo,
     yvy regua kuery revovo guive.^d
 8 Ha'e ramo hexa pyrā rejapo va'e
     yvy apy re ikuai va'e oexa vy onhemondyipa 'rā okuapy.
     Kuaray oua katy gui ha'e oikea katy gui ou va'e
     rejapo 'rā ov'y'areve oporaei okuapy aguā rami.
 9 Yvy re reikuua pota vy remoakŷ 'rā,
     remoingo porā ete 'rā.
     Yakã'i Nhanderuete pegua typy porā meme 'rā.

^d 65.7 Lucas 8.12-15; 21.25-26

Mba'emo ra'yī oiko porā 'rā,
ha'e rami aguā rami remoingo rire.

- ¹⁰ Ha'e rami vy remoakȳ 'rā yvy roikaraīague rupi,
rembojopaja 'rā yvy'ā ikuai va'e.
Oky rayvi py remoakȳ
ronhotȳ va'ekue remoingo porā vy.

- ¹¹ Ma'etýa opaa py rexa uka 'rā ndeporayvua coroa rami iporā va'e.
Repyrōague rupi reja 'rā yvy moingo porāarā,
¹² teko e'ýa rupi jai rogue ikuai va'e re guive.
Yvy'ā ikuai va'e voi ovya'a 'rā.

- ¹³ Mymba heta 'rā ikuai nhuūndy rupi,
ha'e yvy'ā guy rupi ma hary anho 'rā ikuai.
Ha'e nunga ha'e javi ovya'a vy oporaei 'rā okuapy.

Nhanderuete oguerovy'aa ague

Jogueroporaei va'e pe mboraeirā ombopara pyre.

Salmo 66

- ¹ Yvy jave re pendekuai va'e, peroporaei Nhanderuete!
² Peporaei hery rupi iporā ramo,
perovy'a mboraei rupi.
³ Nhanderuete pe aipo peje: “Rejapo va'ekue ma iporā ete!
Ndepo'aka etea rupi nderovaigua ikuai va'ekue ojexa uka 'rā
nenhe'ē rendu vy.
⁴ Yvy jave regua nerondenode 'rā oī guenapy'ā re,
mboraei rupi oporaei 'rā ndevy,
nderery rupi oporaei 'rā okuapy.”
⁵ Peju ke, pexa Nhanderuete rembiapokue,
avakue ra'y kuery pe mba'emo porā ojapo va'ekue ha'e javi.
⁶ Ye'ē omboypa raka'e yvy piru reia rive opyta aguā rami,
ha'e yakā mbyte rupi guive oaxaa yvy rupi.^e
Ha'e py ma javy'a hexe.
⁷ Opo'akaa rupi opena riae 'rā,
oexa pota 'rā yvy regua kuery re.
Nonhe'ē rendui va'e tonhemboyvate eme.
⁸ Yvy regua kuery, penema'endu'a porā ke Nhanderuete re,
pendu uka peporaeia.
⁹ Ha'e ma ojapo jaikove aguā rami,
ha'e ndojapoi 'rā nhandepyxyry aguā rami.

^e 66.6 Êxodo 14.21-22; Josué 3.17

- ¹⁰ Mba'eta ndee Oreruete, orereko rexa,
oreky'a'o prata oiky'a'oa rami.
- ¹¹ Oreapo va'ekue nhuā py orembotya aguā rami,
orevoyirā remoī orekupe re.
- ¹² Rejapo avakue kavaju árygua kuery oreakā áry rupi oo aguā rami.
Oremboaxa va'ekue tata ha'e yy rupi.
Ha'e rami rire teī peteī henda tuvixaa py ju orereru.
- ¹³ Aike 'rā nderopy mba'emo ame'ē va'erā reve,
ndevy ajapo aguā anhemboayvuague,
- ¹⁴ ha'e rami aguā re xeayvu rire,
mba'eta ajexavaia ára ha'e rami aguā xeayvu.
- ¹⁵ Ndevy ame'ē 'rā ikyra va'e ojuka pyre,
kavara ro'okue reakuā reve.
Ajuka 'rā vaka ha'e kavara ra'y.
- ¹⁶ Nhanderuete renonde pejererokyjea rupi pendekuai va'e ha'e javi,
peju ke, pendu,
pēvy amombe'u 'rā xevy ojapo porā va'ekue.
- ¹⁷ Ixupe ajapukai karamboae,
xejuru py aroporaei guive.
- ¹⁸ Xepy'a re ovare e'ŷ va'e amoī va'e rire
SENHOR naxerendui 'rāgue.
- ¹⁹ Ha'e rami rā Nhanderuete xerendu ae,
oikuua pota guive ajerure vy xeayvu rā.
- ²⁰ Imāendu'a porāmby toiko Nhanderuete.
Anhembo'ea noendu rivei,
neī ndoexa uka e'ŷi guive xemboaxya.

Yvy regua kuery oguerovy'a aguā regua

Jogueroporaei va'e pe mboraerā omnopara pyre mbaraka py ombojoguy aguā.

Salmo 67

- ¹ Nhanderuete topena porā nhandere,
tanhaneingo porā,
ha'e jaikoa rupi tomboguejy ngova rexakā,
- ² yvy re ikuai va'e oikuua aguā nderekoo,
yvy regua ha'e javi ikuia rupi oikuua aguā rejogueraa jepea.
- ³ Oreruete, yvy regua kuery tandereroporaei,
tandereroporaei ha'e kuery ha'e javi.
- ⁴ Amboae regua kuery voi tandererovy'a, tandereroporaei.
Mba'eta yvy regua re reikuua pota 'rā anhetē rupi,
yvy re ikuai va'e rerekopa.

- 5 Oreruete, yvy regua kuery tandereroporaei,
tandereroporaei ha'e kuery ha'e javi.
- 6 Nhanderuete nhanemoingo porā ramo
yvy re oiko ma mba'emo'a.
- 7 Oreruete, oremoingo porā ke,
ha'e ramo yvy apy guive ojererokyjea rupi ikuai 'rā nerondenon.

Nhanderuete ngovaigua kuery re ipo'akaa re ijayvua

Jogueroporaei va'e pe mboraeirā Davi ombopara va'ekue.

Salmo 68

- 1 Nhanderuete opu'ā vy omoaīmba ngovaigua kuery.
Henonde gui onhamba oayvu e'ŷ va'e.
- 2 Hataxī oaīmba ovya rami ndee remoaī 'rā.
Tata gui ei raity hykupaa rami avi
heko vai va'e kuery okanhymba 'rā Nhanderuete renonde gui.
- 3 Ha'e rā heko porā va'e ma ovya'a 'rā okuapy,
Nhanderuete renonde oporaei 'rā.
Oguerovy'a pavē 'rā.
- 4 Peporaei ke Nhanderuete pe, hery rupi peporaei.
Pemboete arai áry rupi oiko va'e.
SENHOR ae hery. Pevy'a henonde.
- 5 Ha'e ma tyre'ŷ ikuai va'e ru, ha'e imeve'ŷ va'e re oikuua pota va'e oiko.
Nhanderuete oiko o'amba iky'a e'ŷ va'e py.
- 6 Nhanderuete ojapo 'rā amongue ha'e ae'i oiko va'ekue ngoo pygua
heta reve ju oiko aguā rami.
Nhuā py omboty pyre voi ogueraa jepe 'rā ikuai porā aguā py.
Onhe'ẽ rendu e'ŷ va'e kuery anho 'rā ikuai yvy porā e'ŷa re.
- 7 Oreruete, ndevygua kuery renonde reē reovy ramo,
tekoa e'ŷa rupi reroguata ramo
- 8 yvy oryryipa raka'e,
yva voi otykypa ndee Oreruete renonde.
Sinai yvyty voi omyīmba ndee ore Israel kuery Ruete renonde.^f
- 9 Oreruete, oky ja'ea rembou ndeyvy re.
Na'iporāvei ramo rembopyau.
- 10 Ha'e py ma ikuai nerymba kuery.^g

^f 68.7-8 Egito yvy gui Nhanderuete judeu kuery ogueraa jepe vy henonderā omondouka arai ha'e tata (Êxodo 13.21-22). Ha'e gui Sinai yvyty yvýry ha'e kuery ovaē ramo ojapo yvy oryryi aguā rami (Êxodo 19.16-18). ^g 68.10 “Nerymba kuery” he'ia ma Nhanderuete pegua kuery re ijayvu vy (Salmo 100.3).

- Oreruete, oikotevē va'e pe rejou uka mba'emo ndeporayvua rupi.
- ¹¹ SENHOR ae oikuua uka ayvu.
 Heta ete ikuai kunhague ayvu porā mombe'ua.
- ¹² Huvixave kuery onhamba, oxondaro kuery reve ojavapa,
 ha'e gui imba'e rei-rei va'ekue ma kunha hoo va'e ju omboja'o.
- ¹³ Mba'e re tu pepytu'u peiny mymba kora yvýry?^h
 Apykaxu pepo ma prata py onhovāmbaa mbyre,
 hague ipukuve va'e re ma ouro rexakā oī.
- ¹⁴ Ha'e py Ipo'akapa va'e huvixave kuery omoaīmba jave
 Zalmom yvyty áry ho'a yro'y apí.
- ¹⁵ Nhanderuete pegua yvyty ma Basā,
 yvy'ã yvateve va'e ma Basā regua yvyty.
- ¹⁶ Ha'e gui ndee yvyty yvateve va'e,
 mba'e re tu remoaruā reia rupi rema'ẽ yvyty Nhanderuete
 oiporavo va'ekue re?
 Ha'e py ma SENHOR oiko 'rā raka'e rā peve.
- ¹⁷ Nhanderuete pegua karóxa joe opu'ãa pygua ma vinte mil ikuai,
 tá, mbovy rei e'ŷ oguereko.
 Ha'e va'e kuery mbyte rupi SENHOR oiko.
 Sinai yvyty ojeapo henda iky'a e'ŷ va'e rami.
- ¹⁸ Yvate katy reo ju vy reraa nerembiguairā rejopy va'ekue.
 Rejopy avakue ndejeupe guarā, heko vai va'ekue guive,ⁱ
 SENHOR Oreruete, ha'e kuery mbyte reiko aguā.
- ¹⁹ Ima'endu'a porāmby toiko SENHOR ko'ẽ nhavō nhandevoyi ogueraa
 va'e.
 Nhanderuete ma nhanderepya oiko.
- ²⁰ Nhanderuete ma jogueraa jepea.
 Nhanderuete SENHOR reve vy jaa jepe 'rā manoa gui.
- ²¹ Mba'eta Nhanderuete ombovo ngovaigua kuery akā,
 hi'a vuku va'e ha'e kuery ae oipotaa rupi ikuai va'ekue akā
 ombovopa.
- ²² SENHOR aipoe'i: "Basā yvy gui arojevy uka ju 'rā ha'e kuery,
 ye'ẽ typyvea peve ojava teĩ ha'e gui aru rukapa ju 'rā", he'i.
- ²³ Ha'e ramo pepyrō 'rā penderovaigua kuery ruguy re,
 ha'e penerymba jagua kuery oy'upa 'rā.
- ²⁴ Xeruete, ojekuaa ndevyguia kuery hyxy ovy va'e.
 Xeruete, Xeruvixave pegua hyxy jogueravy vy oike henda iky'a e'ŷ
 va'e py.

^h **68.13** Kova'e ayvu rupi Débora ijayvu raka'e Rúben kuery pe joe opu'ã aguā katy ndooi ramo (Juízes 5.16).

ⁱ **68.18** Efésios 4.7-13

- 25 Henonde ma oje'oi oporaei va'e,
       hakykue ma ixā va'e mbopua kuery oje'oi.
       Mbyte rupi ma kunhataīgue oparā'i va'e reveguá ou.
- 26 Teta mbyte penema'endu'a porā ke Nhanderuete re.
       Peē Israel ramymino kuery, penema'endu'a porā SENHOR re.
- 27 Pe py ma oī kyrīve va'e Benjamim regua, amboae kuery renonde re oo,
       ha'e Judá regua huvixa kuery ngupiveguá kuery reve.
       Ou avi huvixa kuery Zebulom ha'e Naftali regua.
- 28 Oreruete, exa uka ju ke nembaraetea,
       mbaraete marā e'ŷ orerepya rupi reiporu va'ekue,
- 29 Jerusalém tetā py ndevygua templo guigua.
       Huvixa kuery ome'ē 'rā mba'emo nemboetea rupi.
- 30 Emondyipa vixo takuaty rupigua,^j
       heta regua kuery guive vaka rami imbaraete teī,
       ha'e gui amboae regua vaka ra'y rami ikuai va'e.
       Epyrō prata oipota rei va'e kuery re.
       Emoaīmba joe opu'axe vai va'e.
- 31 Huvixa kuery ou Egito yvy gui,
       Etiópia pygua avi onha 'rā jogueruvy,
       opo tynyē va'e omokuave'ē reve Nhanderuete pe.
- 32 Yvy regua pendekuai va'e, peporaei Nhanderuete pe,
       peroporaei SENHOR.
- 33 Ha'e ma yva áryve rupi oī, yva ymave guare áry rupi.
       Ha'e ojapo 'rā ijayvua oendua aguā rami,
       ijayvua ipo'akapa ramo.
- 34 Peroporaei Nhanderuete Israel áry rupi ipo'akaa oexa uka va'e,
       ombaraetea oexa uka arai yvateveguá re.
- 35 Oreruete, omboetevepy reiko ndevygua henda iky'a e'ŷ va'e py.
       Israel kuery Ruete omombaraete ha'e ombopo'aka 'rā ojeupeguá
       kuery.
       Ima'endu'a porāmby toiko Nhanderuete!

Messias nda'eveia re ijayvua

*Jogueroporaei va'e pe Davi ombopara va'ekue “Yvoty
       lrio” he'ia py oporaeia rami oporaei aguā.*

Salmo 69

¹ Xeruete, xereraa jepe ke,

^j 68.30 “Vixo takua ty rupigua” he'ia ma Egito pygua ruvixa re ijayvu vy
 (Ezequiel 29.3; 32.2).

- mba'eta yy ou ma xerekovea peve.
- ² Xepija ma yapo py,
yvy ndarovskyi.
Yy typyvea py aī.
Oxyry atā vy xemoinge.
- ³ Ajapukai riae ete vy xekane'ō ma,
xejyryvi pirupa ma guive.
Xerexa voi ndoexavei ma,
Xeruete arō riae ete rā.
- ⁴ Mba'e py e'ŷ ndaxerayvui va'e kuery ma
xe'a xeakā regua gui hetave ikuai.
Xemombaxe va'e kuery ma ipo'aka va'e meme,
mba'e py e'ŷ xerovaigua kuery xere opu'ā va'e.^k
Ha'e rami vy xeapo okuapy xemonda ague'ŷ voi ame'ē ju aguā
rami.
- ⁵ Xeruete, ndee reikuaa porā xee ae 'arandua rupi e'ŷ aikoague,
atekoavyague ndereikuaa e'ŷi.
- ⁶ SENHOR, Xeruete nexondaro reta va'e,
xekáuxa toximba eme ndere ojerovia va'e.
Israel kuery Ruete,
xekáuxa toī vai eme nderekva va'e kuery.
- ⁷ Mba'eta ndevy aiko ramo xere ijayvua vaikue-ikue.
Xerova re aximbaa anho ojekuua.
- ⁸ Xeryvy kuery rexaaty rami ve'ŷ ma aiko,
ha'i pi'a kuery voi ndaxerexa kuaavei ma.
- ⁹ Mba'eta ndevygua oo ayvu etea xemomba,
ndere ijayvu rei va'e kuery ijayvu reia ma xere ae ou.^l
- ¹⁰ Ajae'o akaru e'ŷ re aikoa py.
Ha'e rami aikoa re ju ijayvua.
- ¹¹ Ajukue voxguigua py anhemonde ramo^m
ha'e kuery xembojaru rei rive 'rā okuapy.
- ¹² Okē py oguapy va'e opuka rei okuapy xere.
Oka'u rei va'e kuery voi xerery rupi oporaei 'rā okuapy.
- ¹³ Ha'e rā SENHOR, xee ma ndevy anhembo'e ha'eve jave.
Xembovai ke Xeruete, opa mba'e py renhomboaxya rupi,
mba'eta ojeroviapy reiko vy renhopytyvō 'rā.
- ¹⁴ Xereraa jepe ke ijaxuru va'e py aike e'ŷ aguā.
Xereraa jepe xere ija'e e'ŷ va'e kuery gui,

^m 69.11 Ha'e kuery ipy'a vai vy onhemonde 'rā ajukue vaikue voxguigua py gueko ramivy (Lucas 10.13; Apocalipse 11.3).

^k 69.4 João 15.25   ^l 69.9 João 2.17; Romanos 15.3

- yy typyvea py aikeague gui.
- 15** Xereroxyry uka eme yy oxyry atā va'e pe,
     yy jere py guive xemoinge uka eme,
     yvykua voi xe'áry tonhemboty eme.
- 16** SENHOR, xembovai ke renhomboaxya rupi rejoayvu va'e vy.
     Opa mba'e py renhomboaxy va'e vy ejevy ju xea py.
- 17** Xee nerembiguai pe ejexa uka e'ý eme,
     ajexavai aikovy ramo.
     Xembovai voi ke.
- 18** Enhemboja xerekovea re, xerepy,
     xereraa jepe xerovaigua kuery gui.
- 19** Ndee ma reikuaa ae xembojaru rei okuapya,
     xemoxímbaa ha'e xemoï vai reia guive.
     Xerovaigua kuery ha'e javi rexaa rupi meme ikuai.
- 20** Axímbaa gui xepy'a ovopa, xekangy vy.
     Xemboaxyaraã ma arõ rive,
     xembovy'aarã aeka teī ndajoui.
- 21** Ha'u va'erã iro va'e rive ome'ëa xevy,
     ha'e xey'uevi ramo vinagre ome'ëa.ⁿ
- 22** Ha'e kuery mesa tojeapo nhuã rami ha'e kuery renonde,
     imba'e rei-rei topyta imbo'aarã.
- 23** Ha'e kuery rexâa voi tapytúmba ndoexavei aguã,
     ikupe ma ejapo oryryipa aguã rami.^o
- 24** Ha'e kuery pe exa uka ndepoxya,
     ndepoxya toupitypa.
- 25** Hekoa topyta tekao e'ýa rami,
     avave rei toiko eme hoogue py.^p
- 26** Mba'eta ha'e kuery omoingo axy raxave rire ndee remoingo axy va'e,
     ndee remboguai va'ekue ha'e kuery ojapo haxy oendu vaipave
     aguã rami.
- 27** Ha'e kuery re emoïve tema teko vai káuxa opaga aguã,
     remboaxy aguã rami e'ý ikuai aguã.
- 28** Hery embogueupa kuaxia tekove oguerekó va'e kuery rery oïa gui,^q
     toïve eme heko porá va'e kuery rery reve.
- 29** Ha'e rã xee ma ndavy'ai ete aikovy ajexavai vy.
     Xeruete anhemiatiy yvate va'e, exa uka ju xereraa jepea.
- 30** Nhanderuete rery rupi aporaei 'rã,

ⁿ **69.21** Ha'e ramigua oiko Jesus kuruxue re oï javé (Mateus 27.33-34,48; João 19.28-30).

^p **69.25** Kova'e ayvu rupi Judas rekokue re ijayvu Atos 1.15-26 py.

^o **69.22-23** Romanos 11.9-10

^q **69.28** Filipenses 4.3; Apocalipse 3.5; 13.8; 17.8; 20.11-15; 21.27

- amboete 'rā arov'y'a reve.
- ³¹ Namigua ma SENHOR ojou porāv'e 'rā
vaka ra'y, e'ŷ vy vaka hakua ha'e ipyapē va'e ome'ẽmbby gui.
- ³² Ha'e va'e ojexavai va'e kuery oexa vy ov'y'a 'rā okuapy.
Peẽ Nhanderuete re penema'endu'a va'e,
tapendeky'a guaxuve ju.
- ³³ Mba'eta Nhanderuete ombovai 'rā iporiaukue'i ojapukaia,
ndaexarai 'rā nhuā py ixupeguia omboty pyre gui.
- ³⁴ Ha'e gui yva ha'e yvy regua, toporaei ixupe,
ye'ẽ ha'e opa mba'e hexe omyĩ va'e avi.
- ³⁵ Mba'eta Nhanderuete ogueraa jepe 'rā Sião pygua kuery,
ojapo ukapa ju 'rā guive Judá yvy regua tetā.
Ha'e py ma ha'e kuery hekoia ju 'rā, ixupeguia ae 'rā ikuai.
- ³⁶ Ha'e gui hembiguai ramymino kuery ju 'rā ikuai porā ha'e py,
hery oayvu va'e kuery ikuai avi 'rā ha'e py.

Salmo 40.13-17

Jogueroporaei va'e pe Davi ombopara va'ekue ima'endu'a aguã.

Salmo 70

- ¹ Xeruete, xereraa jepe ke.
Ejapura ke SENHOR, xerepy aguã.
- ² Tove xerekove oipe'axe va'e toximba,
oximbaa anho toendu.
Ajexavaia re ov'y'a rei va'e kuery
oximbaa reve tojevypa guakykue katy.
- ³ Tove ov'y'a rei va'e xevy "Ha'evea rami! Ha'evea rami!"
he'i va'e kuery toguevipa.
- ⁴ Ha'e rā ndereka va'e kuery ha'e javi ma tandererovy'a oporaei reve.
Rejogueraa jepea ogueroovy'a va'e
"Nhanderuete ima'endu'a porãmby toiko!" te'i riae okuapy.
- ⁵ Ha'e gui xee ma iporiaukue'i, ojexavai rei va'e aiko.
Xeruete, ejapura xerepy aguã.
Ndee ma xepytyvõa ha'e xerepyarã.
SENHOR, ndeare eme ke!

Salmo 71

Tuja'i ojerureague

- ¹ SENHOR, ndere ae xee anhemi va'e.

- Taiko eme oxīmba rei va'e.
- 2 Xereraa jepe rejoguerekō porāa rupi vy, xejogua ju.
Endu ke ndeapyxa py, ha'e xerepy.
- 3 Ndee ma xe'itaova anhemiaty.
Ndeayvu aa jepe aguā re,
mba'eta ndee ma xe'itaova ha'e oo imbaraete va'e.^r
- 4 Xeruete, xereraa jepe ke heko vai va'e po gui,
avakue heko vai va'e, porayvu e'ŷ va'e xejopy va'e gui.
- 5 Mba'eta SENHOR Xeruete, ndee ma roarō aikovy va'e,
xekunumi guive ndere ajerovia va'e.
- 6 Ndere ae ajeko va'e xetui'i guive.
Xeryru'i gui xepe'a va'ekue.
Ha'e gui ndere vy 'rāe aporaei ára nhavō.
- 7 Heta pe nhomondyipaa aiko,
teī ndee ma anhemiaty imbaraete va'e reiko.
- 8 Ndevy anho 'rā aporaei,
roguerovy'a 'rā ára nhavō.
- 9 Xetuja'i ma teī xereja eme xee ae'i.
Xembaraetea opa ramo xerepy e'ŷ eme.
- 10 Mba'eta xerovaigua kuery ma ijayvu okuapy xere.
Xerekovea oipe'axe va'e nhomboaty tema okuapy.
- 11 Ha'e vy aipoe'i: "Nhanderuete ndoepyvei ma 'rā.
Nhamonha ke, jajopy,
heraa jepearā ndoikoi ramo", he'i okuapy.
- 12 Xeruete, ejape'a eme xea gui.
Xeruete, ejapura ke xerepy aguā.
- 13 Ha'e rā xerekovea rovaigua kuery ma toxīmba ha'e tokanhymba.
Ejapo ke xemoī vaixe va'e kuery ae oxīmba aguā rami,
omboeteve e'ŷpy ta'ikuai.
- 14 Ha'e rā xee ma ndee ae roarō ára nhavō,
rogueroporaei riae guive.
- 15 Xejuru py amombe'u 'rā rejoguerekō porāa,
ára nhavō amombe'u 'rā rejogueraa jepea,
ndaikuapai teī.
- 16 Anhenhandu SENHOR Xeruete mbaraetea rupi.
Ha'e rami vy xema'endu'a jepi 'rā rejoguerekō porāa re,
ndeguigua re anho.
- 17 Xeruete, ndee ma xekunumi guive xerekombo'e reikovy.
Ha'e gui aŷ peve amombe'u aikovy iporā ete va'e rejapo va'ekue.
- 18 Ha'e nunga rupi Xeruete, xereja eme,

- xetuja'i ete ma, xe'a xiīmba ma teī,
 aŷgua kuery pe nembaraetea aikuua ukapa peve,
 ndepo'akaa guive raka'e rā ikuai va'erā pe.
- 19** Xeruete, ndereko porāa ma yva peve 'rā oo.
 Mba'emo vaipa ete rejapo va'e, Xeruete.
 Mava'e nda'u ndee ramigua ete 'rā oiko?
- 20** Opa marāgua tekó vai ha'e jexavaia rupi xemboaxa rire teī
 xerekovea remōi porā jevy 'rā,
 yvykua vaikue gui xerenōi kuerei.
- 21** Xemoingo porā jevy ke,
 xemombaraeju.
- 22** Xee voi mbaraka py rogueroporaei 'rā.
 Xeruete, xema'endu'a 'rā ndeguigua anhetē va'e re.
 Ndevy aporaei 'rā mboraei ixā reta va'e pu rupi,
 Israel kuery ruete Iky'a eŷ va'e pe ae.
- 23** Roguerovy'aa rupi xejuru py aroporaei 'rā,
 xerekovea rupi voi roguerovy'a 'rā, xereraa jepe rire.
- 24** Xeapekū py ára nhavō aroma'endu'a 'rā rejoguereko porāa,
 mba'eta xemōi vaixe va'e oxīmba ha'e nda'evei nho okuapy.

Huvixave raka'e rā peve ipo'aka aguā re ojerurea ague
Salomão ombopara va'ekue.

Salmo 72

- 1** Oreruete, huvixave re emoī ke ne'arandua,
 huvixave ra'y guive emoī arandu joguereko porā aguā rami.
- 2** Ha'evea rami meme toikuua pota ndevygua kuery re,
 teko porā rupi topena ojexavai rei'i va'e re.
- 3** Yvyty ikuai va'e gui ou 'rā heta va'e kuery moingo porāarā,
 yvy'ā gui voi ou 'rā teko porā.
- 4** Ha'e gui huvixa toikuua pota heta va'e kuery iporiaukue'i re,
 toepy ojexavai va'e ra'y kuery,
 ha'e rā nhomoingo axyare ma tomou'ūmba.
- 5** Ha'e ma oiko riae 'rā kuaray hexakā teria ja,
 jaxy hexakā ja guive, yvy regua ha'e javi okuavea ja.
- 6** Huvixa toiko nhuūndy rupi oky ho'a va'e rami,
 oky xapy'a pyávy yvy omoakŷ va'e rami.
- 7** Ha'e oĩá ára heko porā va'e ta'ikuai porā,
 jaxy hexakā teria ja toiko ikuai porā aguā.
- 8** Ta'ipo'aka ye'ẽ ha'e javi peve,
 ha'e yakā oĩ va'e guive yvy apy peve.

- ⁹ Henonde toĩ tekua e'ŷa regua kuery ha'e javi guenapy'ã re.
 Hovaigua kuery tojero'apa yvy ku'i oere peve.
- ¹⁰ Ixupe Társis tetã ha'e yy pa'ũ pygua huvixa kuery tome'ẽ imposto
 repy,
 Sabá ha'e Sebá pygua huvixa voi tome'ẽ mba'emo ixupe.
- ¹¹ Henonde huvixave ikuai va'e toĩmba guenapy'ã re.
 Ha'e javi regua ta'ikuai ixupe anho.^s
- ¹² Mba'eta ha'e ma oepy 'rã iporiaukue'i ojapukai ramo,
 ojexavai va'e ha'e yvyigue'i guive.
- ¹³ Omboaxy 'rã ikangy'i ha'e ojexavai va'e,
 ogueraa jepe 'rã iporiaukue'i rekove.
- ¹⁴ Ojogua 'rã omoingo axy rei pyre ha'e ojuka pyrã rekove.
 Ixupe rã ha'e kuery ruguy hepyve ete.
- ¹⁵ Toikove puku,
 ha'e gui ixupe ome'ëa 'rã ouro Sabá guigua.
 Hexe ojerurea riae 'rã,
 ima'endu'a porãa 'rã guive ko'ẽ nhavõ.
- ¹⁶ Ijyvy re toiko porã mba'emo aju,
 tomyimba jekuaa yvyty apyte peve.
 Tai'a porã Líbano yvy pygua rami.
 Tetã pygua kuery voi taetave ovy jai ipotya rami.
- ¹⁷ Hery re ta'ima'endu'aa riae raka'e rã peve,
 ta'ima'endu'a porãa kuaray hexakã teria ja.
 Hexe vy toiko porã ha'e javi regua avakue,
 ixupe yvy regua kuery "Ima'endu'a porãmby" te'i.
- ¹⁸ Ima'endu'a porãmby toiko SENHOR Nhanderuete, Israel kuery Ruete,
 ha'e anho nhomondyipaarã ojapo kuaa va'e ramo.
- ¹⁹ Ta'ima'endu'a porãa riae hery re, iporã ete ramo.
 Hexakãa tojekuaa yvy jave re.
 Amém! Amém!
- ²⁰ Opa ma Jessé ra'y Davi onhembo'ea.

Heko vai va'e kuery reko re ijayvua
Mboraeirã Asafe omnopara va'ekue.

Salmo 73

- ¹ Nhanderuete anhetẽ Israel kuery oayvua rupi ete oiko,
 ipy'a ky'a e'ŷ va'e kuery pe.
- ² Ha'e rã xee ma aikoa rupi ajavy rai,

^s 72.10-11 Apocalipse 21.22-26

- kyr'i oata ajavy aguā aguataa py.
- ³ Mba'eta xee ma amoaruā va'ekue ojee rive ojerovia va'e kuery,
opa marā rei ikuai va'e imba'e rei-reipa rā aexa vy.
- ⁴ Ha'e kuery re noī ipy'a eta reia merami.
Hete rexai, imbaraete rei guive.
- ⁵ Ha'e kuery ma avakue imarā va'e rami e'ŷ na'ikane'ōi,
neī ndojexavai 'rā avakue mboae rami e'ŷ.
- ⁶ Ojee omoī 'rā ojejou porā reia mbo'y rami,
jojukaxeа omoī 'rā ao puku rami.
- ⁷ Ikyra ete gui hexa ēmba rei 'rā,
ha'e ipy'a re ma opa marā rei ikuai aguā anho oī.
- ⁸ Nhombojaru rei ha'e ijayvu vai rei 'rā okuapy joe,
nhomoingo axy rei aguā re anho 'rā ijayvu onhemboyvate vy.
- ⁹ Yva pygua gui onhemboyvateve aguā re tema ijayvu 'rā okuapy,
yvy jave re ikuai va'e re ijayvu.
- ¹⁰ Ha'e nunga rupi heta va'e kuery oje'oi 'rā hupive,
yvu gui oy'uxea rami oy'u va'e rami.
- ¹¹ Aipoe'i 'rā: "Mba'exa nda'u Nhanderuete oikuua 'rā?
Xapy'a rei nda'u Yvate ete va'e re oī ri oikuua aguā?" he'i.
- ¹² Ha'e rami ae ikuai heko vai va'e.
Ha'e kuery noī vai 'rāe,
omba'e rei-reirā ojou-jouve 'rā.
- ¹³ Ha'e nunga rupi xepy'a ky'a e'ŷa rupi aikoa mba'everā ndovarei,
neī xepo ky'a e'ŷa guive.
- ¹⁴ Mba'e re tu aiko axy riae
ko'ē nhavō xembopagaa rupi?
- ¹⁵ Ha'e rami xeayvu va'e rire
ajapo 'rāgue ndera'y kuery ha'e javive pe nda'evei aguā rami.
- ¹⁶ Ha'e rami avi ha'e nunga re aikuua pota vy
xevy pe ipoyi ete va'e aikuua.
- ¹⁷ Nhanderuete pegua henda iky'a e'ŷ va'e py aike peve.
Ha'e gui mae ma aikuua ha'e kuery opa aguā.
- ¹⁸ Anhetē ndee remoī 'rā ha'e kuery yxyī reia py,
rejapo 'rā ho'apa vy okanhy aguā rami.
- ¹⁹ Opa xapy'a 'rā,
nhemondyi gui rive 'rā okanhymba.
- ²⁰ Oexa ra'ua gui oma'ē xapy'a va'e rami 'rā
ndee voi SENHOR repu'ā vy ha'e kuery re nerema'ēvei.
- ²¹ Ha'e gui xepy'a raxy jave,
xekuraxō py nda'evei reia anho aendu vy
- ²² xevai rei aikovy va'ekue aikuua e'ŷ vy.
Nerenonde hi'arandu e'ŷ va'e rami aiko va'ekue.

- 23 Ha'e rami avi ndereve riae xee aiko,
ndee ma xepo aiporu kuaa regua re xejopy.
- 24 Ndee xererekō 'rā xemongetaa rupi.
Ha'e rire ma xemovaē 'rā nerexakāa py.
- 25 Mava'e 'rā tu areko yva re ndee e'ŷ vy?
Yvy re voi ndoikoi ndee rami arovya'a va'e.
- 26 Xero'o, xekuraxō ikangypa teī
Nhanderuete oiko xepy'a mombaraetearā,
xevyguia oĩ raka'e rā peve guarā.
- 27 Ndegui ojepe'a va'e ma okanhymba 'rā,
remomba 'rā ndere ojeroviaague rupi ve'ŷ ikuai va'e.
- 28 Ha'e rā xevy ma ha'eve vaipa Nhanderuete reve aikoa.
SENHOR Nhanderuete re anhemi,
hembiapokue ha'e javi amombe'upa aguā.

Oo iky'a e'ŷ va'e omongy'apaa re nda'eveia ague
Mboraerā nhombo'e aguā Asafe ombopara va'ekue.

Salmo 74

- 1 Oreruete, mba'e re tu orereja raka'e rā peve?
Mba'e re tu ndepoxy nerymba vixa'i kuery ndeyvy regua ae
orekuai va'e pe?
- 2 Nema'endu'a ke ndevyguia orekuai va'e re,
yvy itui ypy'i guive ndejeupe guarā orejogua rire.
Orejogua raka'e ndevy guarā orekuai aguā.
Nema'endu'a ke Sião yvyty py reikoague re.
- 3 Eju ke ndevyguia oo ivaipa are ma va'e py,
henda iky'a e'ŷ va'e nderovaigua kuery opa marā omongy'apaague
py.
- 4 Mba'eta ronhemboatyague py nderovaigua kuery hevovo rei okuapy,
ha'e ojeupegua ra'angaa rive ju omopu'ã imo'amy.
- 5 Ha'e kuery ma ka'aguy re haxa oiporu va'e rami avi ombovaipa.
- 6 Ha'e gui aŷ yvyrapse ombojegua pyre ha'e javi
ha'e kuery omopẽmba va'ekue haxa ha'e karavo mbotaa py.
- 7 Ndevyguia henda iky'a e'ŷ va'e re omboja tata,
yvy peve oapy aguā nderery oïague.
- 8 Ha'e kuery opy'a py "Aŷ ma nhamomba vyvoi", he'i okuapy.
Ha'e rami vy oreyvy jave re oapypa Nhanderuete pegua henda
iky'a e'ŷ va'ekue ha'e javi.
- 9 Ha'e rami rire ndoroexavei ma orevy guarā oikuaa uka pyre.
Jipovei ma profeta,

- orembyte ndoikoi guive raka'e peve 'rā paa oikuua va'erā.
- ¹⁰ Oreruete, raka'e peve 'rā tu nderovaigua kuery orere opu'ā rei?
Raka'e peve nda'u nderovaigua kuery ijayvu vaikue rei 'rā nderery re?
- ¹¹ Mba'e re tu ndereupivei ri ndepo reiporu kuaa regua,
ndepexo yvýry remboapu'a va'ekue?
- ¹² Ha'e gui Xeruete Xeruvixave ma yvy itui ypy'i guive oiko.
Ha'e ae ojapo raka'e oo jepe aguā rami yvy mbyte.
- ¹³ Ndee ma ndepo'akaa rupi remboja'o raka'e ye'ē.
Ha'e gui yy re ae ju remou'ū va'ekue ypo akā,^t
- ¹⁴ jakare akā rembovopa,
ha'e hetekue reme'ē vixo tekao e'ŷa rupigua ho'u aguā.
- ¹⁵ Ndee reipe'a va'ekue yvurā ha'e yakā ikuai va'erā,
ha'e rā yakā guaxu ma remboypa va'ekue.
- ¹⁶ Ára ha'e pytū voi ndevygua.
Jaxy ha'e kuaray guive ndee rejapo va'ekue meme.
- ¹⁷ Remoi avi yvy apy peve guarā.
Kuaray puku-a ha'e yro'ya ndee ae rejapo va'ekue.
- ¹⁸ Eikuua pota ke pova'e nunga re:
ndee SENHOR re nderovaigua kuery ijayvu rei okuapy,
hi'arandu e'ŷ va'e regua ijayvu vaikue-ikue nderery re.
- ¹⁹ Emboaxa eme nerymba pyku'i kuery ho'u va'erā pe,
nderexarai eme ndevygua kuery rojexavai rokuapy va'e re.
- ²⁰ Nema'endu'a ke ndereve guarā rejapo va'ekue re,
mba'eta yvy re nda'evei etea py heko vai va'e anho ikuai.
- ²¹ Ojexavai va'e toxīmba rei eme.
Ojexavai va'e ha'e iporiaukue'i togueroporaei nho nderery.
- ²² Xeruete, epu'ā ke, eikuua uka porā nderekoo.
Nema'endu'a heko vai va'e ko'ē nhavō nembojaru reia re.
- ²³ Nderexarai eme nderovaigua kuery ojapukai rei okuapy re,
mba'eta nderovaigua kuery opa marā ijayvuve tema okuapy.

Nhanderuete nhomboayvua re ijayvua

*Jogueroporaei va'e pe mboraeirā Asafe ombopara va'ekue
“Xemomba eme” he'ia py oporaeia rami oporaei aguā.*

Salmo 75

- ¹ Oreruete, roguerovy'a.
Roguerovy'a, rojapukai 'rā nderery rupi,

^t 74.13 “Ypo” he'ia ma Egito pygua huvixa re ijayvu vy (Isaías 27.1; 51.9; Éxodo).

- ha'e roikuua ukapa 'rã nerembiapo porãa.
- 2 Mba'eta aipo're: "Xee ma ambojeupity 'rã ára aa'angaague
ha'evea rupi anhomboayvu aguã."
- 3 Yvy omyimba, hexe ikuai va'e ha'e javi guive.
Ha'e rami tei xee amoí atáve 'rã ijytarã."^u
- 4 Aipoa'e ojee ae ojerovia va'e pe: 'Penhemboyvate eme.'
Ha'e opa marã rei ikuai va'e pe voi: 'Peropu'ã eme penembaraetea.'
- 5 Peropu'ã rive eme penembaraetea pendeyvatea py,
pendeayvu vaikue eme guive itaova aiko va'e re.' "^v
- 6 Mba'eta kuaray oua katy gui e'ý ou nhanepytyoárã,
kuaray oikea katy e'ý, neí teko a e'ýa gui e'ý guive.
- 7 Nhanderuete ae joe oikuua pota va'erã oiko.
Amongue ma ha'e omomba 'rã,
ha'e rã amboae kuery ma omboyvate 'rã.
- 8 Mba'eta SENHOR po py ma oí peteí karo.
Ha'e va'e py ma oí vinho yjui va'e opa marãgua re omoirã mbyre.
Ha'e va'e gui ome'ë 'rã oy'ua aguã.
Ha'e ramo heko vai va'e yvy re ikuai va'e ha'e javi
oy'upa 'rã iky'akue reve."^w
- 9 Ha'e rã xee ma raka'e rã peve 'rã aroporaei.
Arovy'aa rupi aporaei 'rã Jacó Ruete pe.
- 10 Amomba 'rã heko vai va'e mbaraetea.
Ha'e rã heko porã va'e mbaraetea ma omboyvatea 'rã.

Nhanderuete yvatea ha'e ipo'akaa re ijayvua
*Jogueroporaei va'e pe mboraeirã Asafe ombopara va'ekue
mbaraka pyombojoguy reve oporaei aguã.*

Salmo 76

- 1 Nhanderuete reko ma Judá yvy re oikuapay,
hery ma omboetepy Israel kuerya py.
- 2 Salém tetã py oí ombojeroviaaty,
Sião ma oíaty ete."^w
- 3 Ha'e py omopẽmba hu'y rexakãgue,
hu'y jokoa, kyxe ha'e joe opu'ã va'e ha'e javi.
- 4 Ndee ma yvate ete ha'e ipo'akapave va'e
yvyty imarã e'ý va'e gui voi.

^u 75.3 "Yvy yta" he'ia ma ha'evea rami joguerekao re ijayvu vy (Salmo 11.3; 82.5).

^v 75.8 Ha'e va'e karo re ijayvu ju Apocalipse 14.9-10 ha'e 16.19 py. ^w 76.2 Salém ma Jerusalém tetã rery mboae, Sião voi.

- ⁵ Ipy'a guaxukueve gui reipe'apa imba'e rei-rei.
 Ha'e kuery okepa ma oupy,
 petēive ojerovia vai va'ekue ndoiporuvei 'rā opo.
- ⁶ Ndee Jacó Ruete, ndeayvu atā ramo
 opytapa karóxa joe opu'āa pygua ha'e kavaju.
- ⁷ Anhetē ndee ma nhomongyjea reiko.
 Ndepoxy ramo mava'e 'rā tu opyta nerondenonde py?
- ⁸ Yva guive rendu uka ndeayvua.
 Yvy jave rupi oryryi ha'e okyririmbá okuapy
- ⁹ Nhanderuete opu'ā ramo nhomboayvu aguā
 ha'e yvyīgueve'i ogueraa jepe aguā.
- ¹⁰ MBA'eta avakue poxya voi rejapo 'rā ndereroporaeia aguā rami,
 ha'e gui poxya mboae ma ndejee ae 'rā remōi.
- ¹¹ SENHOR Penderuete pe penhemboayvu vy pejapo ete.
 Ijyvýry pendekuai va'e peru peme'ē va'erā,
 mba'eta nhomongyjea oiko.
- ¹² Ha'e ma omomba 'rā huvixa kuery ojejou porāa.
 Ixugui huvixa yvy regua okyjepa 'rā okuapy.

Nhanderuete rembiapokue ha'e nhanemboaxya re ijayvua
Jogueroporaei va'e Jedutum pe mboraeirā Asafe ombopara va'ekue.

Salmo 77

- ¹ Nhanderuete pe amonhendu xeayvua, ixupe ajapukai guive.
 Amonhendu 'rā xeayvua Nhanderuete pe xere oikuaa pota aguā.
- ² Xee ajexavai ára nhavō aeka SENHOR.
 Pytū mbukukue re audi xepo xekane'ō e'ŷ re,
 xenhe'ē py nanhembovy'a ukaxeи vy.
- ³ Nhanderuete re xema'endu'a vy xepoaē ainy.
 MBA'emo re aikuua pota ramo xenhe'ē na'imbaraetevei.
- ⁴ Ndee rejapo ake aguā xerexa nambotyvei aguā rami,
 ajexavai ete rā xeayvu aguā voi nda'evevei.
- ⁵ Aikuua pota ymave guare re,
 xema'endu'a ymave rupi ma'etŷa oaxa va'ekue re.
- ⁶ Pyávy ma aikuua pota xepy'a py,
 ha'e rami vy xenhe'ē py aporandu:
- ⁷ "Raka'e rā peve 'rā nda'u SENHOR nopenavei?
 Ndoexa ukavei 'rā nhanemboaxya?
- ⁸ Opa ete ma nda'u iporayvua?
 Ijayvuague voi nda'u oaxa rive 'rā raka'eve rā peve?
- ⁹ Nhanderuete hexarai ma teve joayvua gui?

Tyrā ipoxy vy teve ndoexa ukavei nhanemboaxya?"

¹⁰ Aipoa'eve ju:

"Pova'e aroangeko aikovy,
mba'eta Yvate ete va'e oiporu kuua regua oiporuaty rami ve'ŷ
oiporu", ha'e va'ekue.

¹¹ Xema'endu'a SENHOR rembiapokue re,

mba'emo porā ymave rupi rejapo va'ekue re xema'endu'a aikovy.

¹² Aikuua pota nerembiapokue ha'e javi re,

xema'endu'a nhomondyipaarā rejapo va'ekue re.

¹³ Xeruete, ndee reikoa ma peteĩ tape iky'a e'ŷ va'e.

Marā ramigua tuuete nda'u ndee Oreruete rami ipo'aka 'rā?

¹⁴ Ndee ma Oreruete nhomondyipaarā rejapo va'e.

Yvy regua kuery pe rexu uka ndepo'akaa.

¹⁵ Ndejyva py reraa jepe va'ekue ndevygua kuery,

Jacó ha'e José ramymino kuery.

¹⁶ Ha'e gui Oreruete, yy nderexa. Yy nderexa vy okyjea oendu raka'e.^x

Typa voi omyimba.

¹⁷ Arai inhana va'e ojeapo yy.

Yva re yapu atā onhendu.

Ha'e gui hu'y voi oaxa jekuaa joa katy e'ŷ-e'ŷ.

¹⁸ Ndegugua yapua hi'ägeue-'ägeue nhendu opa rupi,

overa va'e voi omoexakā ov yvy re.

Yvy omyi vy oryryi.

¹⁹ Ye'ẽ rupi nderape ojekuaa,

repyrōa ma yy tuvixa va'e rupi oo.

Ha'e rami teĩ ndepypoo ete ndojekuaai.

²⁰ Ndevygua kuery rerekoo va'ekue vexa'i rami,

Moisés ha'e Arão po rupi.

Nhanderuete opena porāa re ijayvua

Mboraerā nhombo'e aguā Asafe ombopara va'ekue.

Salmo 78

¹ Xeretarā kuery, pejapyxaka ke xee rombo'e ramo.

Pejapyxaka porā ayvu xejuru gui oẽ va'e re.

² Xeayvu 'rā mba'emo re ambojojaa rupi.

Amombe'u porā 'rā ymagua kuery 'arandua.^y

^x 77.16 Apy ijayvu Ye'ẽ Pytā Nhanderuete omboja'oague re (Êxodo 14). Ha'e gui yapu, overa va'e Nhanderuete ombou va'ekue re ijayvu.

^y 78.2 Mateus 13.35

- ³ Mba'emo nhanderu kuery nhandevy omombe'u rā
nhaendu ha'e jaikuaa va'ekue,
- ⁴ ha'e nungakue nanhamombe'u e'ŷi 'rā nhandera'y kuery pe.
Raka'eve rā ikuai va'erā pe voi nhamombe'u 'rā
SENHOR opo'akaa rupi opa mba'e porā ojapo va'ekue jarovy'a
aguā.
- ⁵ Ha'e ae oeja raka'e oayvu Jacó kuery pe,
Israel kuery pe oeja lei.
Ha'e nhaneramoī kuery pe ijayvu
gua'y kuery pe ju omombe'u aguā re,
- ⁶ ikuai jevy va'e kuery voi oikuaa aguā,
kyrīgue oiko'i va'erā teri va'e kuery voi.
Ha'e gui ha'e kuery ju opu'ā vy ha'e nungakue re ijayvu aguā
guamymimo kuery pe,
- ⁷ Nhanderuete re ojerovia aguā,
ha'e hexarai e'ŷ aguā Nhanderuete rembiapokue re,
ha'e rami 'rāgue py ojapo uka va'ekue rupi ete ikuai aguā,
- ⁸ tamoī kuery ikuaiague rami e'ŷ ikuai aguā,
nonhe'ē rendui va'e'ŷ ikuai aguā.
Ha'e kuery ma ha'ekue'ŷ-kue'ŷ rami ipy'a va'e,
onhe'ē py Nhanderuete pe e'ŷ ikuai raka'e.
- ⁹ Efraim ra'y kuery guyrapa reve-reve ikuai raka'e va'eri
onhamba oje'oivy joe opu'āa ára.
- ¹⁰ Ojepe'apa Nhanderuete guexeve guarā ojapo va'ekue gui,
ixuguigua lei rupi nda'ikuaxei vy.
- ¹¹ Hexaraipa okuapy hembiapokue
ha'e opa mba'e porā oexa uka va'ekue gui.
- ¹² Nhomondyipaarā tamoī kuery renonde ojapo teī,
Egitō yvy Zoā regua nhuūndy rupi.^z
- ¹³ Ye'ē omboja'o vy omboaxapa heravy ha'e va'e rupi,
yy omopu'ā imo'amy omboty vy.^a
- ¹⁴ Ara py peteī arai ojekuaa va'e rupi ogueraa,
ha'e rā pyávy ma tata hexakāa rupi oguereko.^b
- ¹⁵ Tekoa e'ŷa py itaova ombovo vy
omboy'u pavē typy vaipa va'e gui rami.
- ¹⁶ Ita gui omoē yy oxyry atā va'e,
yakā rami omboxyry.^c
- ¹⁷ Ha'e rami teī ha'e kuery ojejavy tema okuapy henonde.
Tekoa e'ŷa py ikuai raka'e Yvate ete va'e rovai.^d

^z 78.12,43-53 Éxodo 7.8–11.10   ^a 78.13 Éxodo 14.21-22   ^b 78.14 Éxodo 13.21-22
^c 78.15-16 Éxodo 17.1-7; Números 20.1-13   ^d 78.17-31 Éxodo 16; Números 11

- 18 Opy'a py Nhanderuete pe "Taexa" he'ia rupi ikuai.
     Ho'u va'erā re rive tema ojerure okuapy.
- 19 Nhanderuete re ijayvu vy aipoe'i okuapy:
     "Nhanderuete nda'u tekoá e'ýa py ojou 'rā ja'u va'erā?
- 20 Ita re ombota uka vy ha'e va'e gui yy omboxyry va'ekue
     mbojape voi nda'u ome'ë kuaa 'rā ja'u va'erā?
     Xo'o voi nda'u ojou uka 'rā ojeupeguá kuery pe?" he'i okuapy.
- 21 Ha'e nunga SENHOR oendu vy ojou vai.
     Ha'e rami vy Jacó ra'y kuery re omoendy tata,
     Israel kuery pe oexa uka opoxya.
- 22 Mba'eta ha'e kuery ndojeroviae Nhanderuete re,
     ndogueroviae guive ogueraa jepe aguã.
- 23 Ha'e rami teñ yva pe ha'e ijayvu vy
     oipe'a uka yva rokë.
- 24 Ojapo ha'e kuery áry ho'a aguã maná ho'u aguã.
     Ha'e kuery pe ome'ë tembi'u yva guigua,^e
- 25 ha'e ramo peteñ-teñ ho'u okuapy mbojape anjo kuery rembi'u regua.
     Hevyatãmba aguã rami ombou tembi'u.
- 26 Ha'e gui ojapo yva gui yvvytu kuaray oëa katy gui oipeju aguã rami,
     opo'akaa rupi ombou yvvytu kuaray puku-a katy gui.
- 27 Ha'e rami vy xo'o ju ombou ha'e kuerya py yvy ku'i rami,
     guyra ombou ita ku'i ye'ë rembe re oï va'e rami heta va'e.
- 28 Ojapo ha'e kuery ikuaria mbyte ho'a aguã rami,
     ha'e kuery ro yvýry rupi ae.
- 29 Ha'e ramo ho'u okuapy hevyatãmba peve,
     ha'e kuery oipota va'e ojapo ramo.
- 30 Ha'e rami teñ ha'e kuery nonhandu kuaavei.
     Ijuru py tembi'u oime rei teri reve
- 31 Nhanderuete oexa uka opoxya ha'e kuery rovai.
     Ha'e kuery regua imbaraetkueve voi ojuka,
     oity inony Israel regua kunumigue.
- 32 Ha'e rami rire teñ ha'e kuery ojejavy riae tema,
     ndojeroviae okuapy tembiapo porã ojapo teñ.
- 33 Ha'e nunga rupi ha'e ojapo ha'e kuery oikovea yvvytu rami rive
     oaxapa vyvoi aguã rami,
     oikovea pukukue re okyje reia rupi anho ikuai aguã.
- 34 Ojukapa ta ma ramo mae ma ojapukai okuapy ixupe,
     onhemboaxyo oendu vy oeka okuapy Nhanderuete.
- 35 Ima'endu'a ju Nhanderuete ha'e kuery pegua itaova oikoa re,
     Nhanderuete Yvate ete va'e heraa jepea re.

e 78.24 João 6.30-35

- ³⁶ Ha'e rami teĩ ixupe ojapukai vy ijayvu porã merami rive okuapy,
oapekũ py ma ijanu.
- ³⁷ Mba'eta opy'a py ndojerovia etei,
guexeve guarã ojapo va'ekue rupi e'ŷ ikuai.
- ³⁸ Ha'e rami teĩ Nhanderuete nhomboaxy va'e vy
ombogueupa 'rã teko vai, nanhomombai 'rã guive.
Ha'e rami 'rãgue py mbovykue rei e'ŷ nomoĩ 'rã ipoxy aguã,
opoxya oendu va'eri ndajoguerekoi 'rã ha'e rami.
- ³⁹ Ima'endu'a ha'e kuery to'o rive ikuaria re,
yvytu oaxa rire ndojevyveia rami ikuai va'e ramo.
- ⁴⁰ Ha'e rami teĩ mbovykue rei e'ŷ hexe opuã rei okuapy tekaoa e'ŷa py,
ha'e kuery ae'i ikuaria py ombopoxya rupi ikuai.
- ⁴¹ Nhanderuete pe "Taexa" he'i jepi,
ijayvu rei okuapy Israel kuery ruete Iky'a e'ŷ va'e re.
- ⁴² Na'ima'endu'avei okuapy ipo'akaa re,
hovaigua kuery gui ogueraa jepeague re voi,
- ⁴³ neĩ Egito yvy re hexa pyrã ojapoague re,
Zoã regua py nhomondyipaaraã ojapoague re.
- ⁴⁴ Mba'eta ha'e py yakã oĩ va'e tuguy ju ojapo va'ekue,
yy gui ha'e kuery oy'u e'ŷ aguã.
- ⁴⁵ Ha'e kuerya py ombou heta mberu oixu'upa aguã,
ju'i voi heta ombou omomba aguã.
- ⁴⁶ Ha'e kuery mba'emo omono'õ 'rã va'ekue omboaxapa yxo
rembi'urã,
tuku karu py omomba onhotŷ va'ekue'a.
- ⁴⁷ Amandaou ombou vy omomba va'ekue ha'e kuery uva ty,
ha'e yvyra sicômoro ikuai va'e voi ojukapa yro'y py.
- ⁴⁸ Amandaou py omomba hymba vaka kuery,
ha'e onhemboxi va'e py vexa'i kuery ojuka.
- ⁴⁹ Ha'e kuery pe oexa uka opoxya,
opa mba'e vai py omoingo axy opoxya rupi,
anjo kuery mba'emo vai rerua pe omboaxa.
- ⁵⁰ Opoxya rupi ete oiko va'ekue,
ha'e kuery rekovea ndogueraa jepei manoa gui,
ha'e rami 'rãgue py mba'eaxy vaikue pe omboaxa hekovea.
- ⁵¹ Ojukapa Egito pygua ra'y kuery jypyguare ha'e javi,
jypyguua imbaraetekueve Cam regua.
- ⁵² Ha'e rã ojeupeguia kuery ma oipe'apa vexa'i rami,
vexa'i rami oguereko tekaoa e'ŷa rupi.
- ⁵³ Oguereko porã ramo okyjea noendui okuapy.
Ha'e rã hovaigua kuery ma oikepa ye'ẽ py.
- ⁵⁴ Ogueraa yvy iky'a e'ŷ va'e katy,

- yvyty opo'akaa rupi oipe'a va'ekue peve.^f
- 55 Ha'e kuery renonde gui omoxẽmba ha'e va'e yvy pygua kuery,
ha'e gui ijyvy va'ekue ma Israel kuery peguarã ju omboja'o ukapa,
hoogue py omoingo Israel kuery.
- 56 Ha'e rami teī Nhanderuete Yvate ete va'e pe “Taexa” he'i ju okuapy,
hexe opu'ãa rupi.
Ijayvuague rami e'ŷ ikuai.^g
- 57 Tamoĩ kuery ikuaiague rami ete ojepe'apa,
ojeroviaa rupi ve'ŷ ikuai.
Opa marã rei ikuai guyrapa hembia e'ŷ va'e rami.
- 58 Mba'eta yvy'ã rupi ombojerovia atyrã ojapo vy
ombopoxy,
mba'emo ra'angaa rive omboetea rupi ojapo okuapy nda'evei etea
oendu aguã rami.
- 59 Ha'e nunga Nhanderuete oendu vy ipoxy.
Ha'e vy nopenavei Israel kuery re.
- 60 Noïvei ombojeroviaaty Siló tetã py oĩ va'e py,
avakue mbyte oo'i oĩ atyrã ojapo rire tei.^h
- 61 Lei ryru ipo'akaa kuaa ukaa voi ogueraa uka amboae yvy katy,
hexakãa rexu ukaa oĩ va'ekue guive ngovaigua kuery po py omboaxa.
- 62 Ojeupeguia kuery omboaxapa kyxe py ijukaarã pe,
ojeupeguia kuery rovai ipoxy vy.
- 63 Ha'e ramo kunumigue tata omomba ramo
kunhataigue ogueroporaei va'erã jipoi, neī omenda aguã.
- 64 Sacerdote kuery voi kyxe py ojukapaa rã
ta'yxykue ojae' aguã nda'evei.
- 65 Ha'e gui mae SENHOR oikuaa pota okeague gui omyī va'e rami,
ipy'a guaxu va'e vinho oy'u vy ojapukai atã va'e rami avi.
- 66 Ha'e vy ngovaigua kuery ojuka vy omboguevi atãmba,
ojapo raka'e rã peve oximba aguã rami.
- 67 Ha'e gui huvixarã ma José ramymino kuery va'e regua ndoiporavoi,
neī Efraim regua.
- 68 Ha'e rami 'rãgue py Judá regua oiporavo,
Sião yvyty oayvu va'e guive.
- 69 Ha'e áry ojapo ojeupeguia henda iky'a e'ŷ va'e yva rami ete oĩ atã va'erã,
omoĩ atã raka'e rã peve guarã yvy onhono va'ekue rami.
- 70 Ha'e rami vy oiporavo guembiguai Davi
vexa'i kora gui oipe'a vy.ⁱ
- 71 Vexa'i re opena oikovya gui ogueru vy

f 78.54-55 Josué 3.11   **g** 78.56-59 Juízes 2.6-15

h 78.60-64 1 Samuel 4; Jeremias 7.12-15   **i** 78.70-71 1 Samuel 16.1-13

- omoī Jacó kuery re opena va'erā,
ojeupeguia kuery Israel re ae.
- ⁷² Ha'e ramo opena oikovy anhetē rupi ipy'a va'e vy,
arandu rupi ete oguereko opo py.

Ngovaigua kuery ombopaga aguā re ojerurea okuapyague
Mboraeirā Asafe ombopara va'ekue.

Salmo 79

- ¹ Oreruete, vyv regua xondaro kuery ndevygua vyv re ou.
 Ndevygua templo iky'a e'ŷ va'e omongy'apa,
 ha'e Jerusalém tetā ha'e javi rupi ombovaipa.^j
- ² Nerembiguai kuery retekue oeja guyra rembi'urā,
 ndevy ikuai va'ekue ro'okue ma ka'aguy rupigua rembi'urā oeja.
- ³ Jerusalém ha'e javi rupi omoē huguy yy rami,
 nda'ipovei guive hetekue nhono porārā.
- ⁴ Ha'e ramo orea katy rai'i rupi ikuai va'e ijayvu vaikue-ikue orere.
 Opuka, ov'y'a rei guive orere.
- ⁵ SENHOR, raka'e peve 'rā tu ha'e rami oiko?
 Orevy rexa uka riae 'rā teve nda'evei etea?
 Orejou vaia nda'u tata rami riae 'rā ri hendy?
- ⁶ Vyv regua kuery pe jevy ke ndepoxy,
 ndekuaa e'ŷ va'e kuery pe,
 nderery rupi e'ŷ ojapukai va'e pe.
- ⁷ Mba'eta ha'e kuery ma omokanhymba Jacó kuery,
 orerekaoa voi ombovaipa.
- ⁸ Orere emoī eme oreramoī kuery ojejavyague.
 Ha'e rami 'rāgue py orea py eju pojava oremboaxy aguā,
 noronhanimavei ma ramo.
- ⁹ Oreruete orereraa jepea, oreptyvō ke
 nderery remboete ukaa rupi vy.
 Orereraa jepe, ha'e emboguepa rojejavyague
 nderery re ae vy.
- ¹⁰ Mba'erā tu vyv regua kuery "Mamo tu Penderuete oī?" he'i okuapy?
 Nerembiguai kuery ruguy onhoēague re
 vyv regua rembopaga vy exa uka orevy.
- ¹¹ Endu ke nhuā py ikuai va'e poaēa.
 Ndepo'akaa rupi emoingove ju omano aguā rami ikuai va'e.
- ¹² SENHOR, orea katy rai ikuai va'e ndere ijayvu vai rei ramo

j 79.1-4 2 Reis 25.1-21; 2 Crônicas 36.15-21; Jeremias 52.4-30

embopaga sete-kue áryve.

- ¹³ Ha'e rã ore ma ndevyguá orekuai,
nerymba vexa'i kuery remongaru va'e ae.
Roguerovy'a riae 'rã.
Aŷ guive raka'e rã peve roporaei 'rã ndevy.

Omoingo porã ju aguã re ojerurea ague

*Jogueroporaei va'e pe Asafe ombopara va'ekue "Yvoty
lírio" he'ia py oporaeia rami oporaei aguã.*

Salmo 80

- ¹ Israel kuery re repena va'ety, ejapyxaka ke.
Ndee rereko José ramymino kuery mymba rami.
Anjo ipopo va'e ikuaiá áry reia gui exa uka nerexakãa.
- ² Efraim, Benjamim ha'e Manassés regua kuery pe
exa uka ndepo'akaa, eju guive orereraa jepe aguã.
- ³ Oreruete, oremingo porã ju ke.
Orevy pe exa uka nderova rexakãa, roo jepe aguã.
- ⁴ SENHOR Oreruete nexondaro reta va'e,
raka'e peve 'rã tu rendu rive ndevyguá kuery onhembo'ea?
- ⁵ Orerexay re ae oremongaru tembi'u 'rãgue py,
karo remonyé orepy'a vaia roy'u aguã.
- ⁶ Rejapo orea katy'i ikuai va'e orere opu'ã aguã rami,
ha'e orerovaigua kuery orere opuka rei aguã.
- ⁷ Oreruete nexondaro reta va'e, oremingo porã ju ke.
Orevy pe exa uka nderova rexakãa, roo jepe aguã.
- ⁸ Egito yvy gui reru raka'e peteĩ uva rakãgue'i.^k
Yvy regua kuery remoxëague py renhoty.
- ⁹ Yvy remboa'eveague rupi hapo porã ový,
ha'e yvy áry rupi hakã'i oaĩ ový.
- ¹⁰ Ha'e rami vy omokuaray'âmba yvyty ikuai va'e,
yary tuvixakueve va'e guive.
- ¹¹ Ye'ê peve oo oiny hovapy,
ha'e hoky ma yakã peve oo.
- ¹² Ha'e rire teĩ mba'e re tu ha'vy reity uka ikora?
Ha'e ramo tape rupi oaxa va'e tema omondo 'rã hi'a.
- ¹³ Tajaxu omou'ûmba 'rã,
ha'e mymba kuery nhuündy rupigua ho'upa 'rã.

^k 80.8 "Uva rakãgue'i" he'ia ma Israel kuery re ijayvu vy
(Isaías 5.1-7; 27.2-6; Lucas 20.9-19).

- ¹⁴ Oreruete nexondaro reta va'e, rojerure ndevy:
 Ejevy ju orea py.
 Pe yva gui ema'ẽ orere,
 eju eikuaa pota aguã ndevyguia uva rembypy re.
- ¹⁵ Epy ke ndepo py ae renhotõ va'ekue,
 hakã pyau ndejeupe guarã ae remombaraete va'ekue.
- ¹⁶ Ojayapaa ma rire oapypaa ma tata py.
 Tokanhymba orerovaigua kuery ndepoxya nderova py rexu uka
 ramo.
- ¹⁷ Tove ndepo toĩ ndeyke re ikuai va'e kuery re,
 ava ra'y ndejeupe guarã ae remombaraete va'ekue re.
- ¹⁸ Ha'e rire ore kuery ndorojepe'avei ma 'rã ndea gui.
 Oremoingove ju ke.
 Hale ramo 'rãe nderery rupi rojapukai.
- ¹⁹ SENHOR Oreruete nexondaro reta va'e, oremoingo porã ju.
 Orevy exa uka nderova rexakãa, roo jepe aguã.

Jaroporai ha'e nhanhe'ẽ rendu aguã regua
*Jogueroporaei va'e pe mboraerã Asafe ombopara va'ekue "Uva'a
 onhamiaty" he'ia py oporaeia rami oporaei aguã.*

Salmo 81

- ¹ Peporaei ke pevy'aa rupi Nhanderuete nhanemombaraetea pe.
 Perovy'a Jacó Ruete.
- ² Peporaei vy pembojoguy pandeiro pu py.
 Pembopu porã mba'epu ixã reta va'e ha'e mbaraka.
- ³ Pembopu ke mimby guaxu
 jaxy pyau ha'e jaxy inhypyttu nhavõ,
 nhandevyguia ngaru oikoa ára.
- ⁴ Ha'e rami aguã ae Jacó Ruete oeja va'ekue
 Israel kuery rekora.
- ⁵ José kuery rekora oeja raka'
 Egito pygua kuery re opu'ã vy oo jave.
 Peteĩ ayvu xee naendu kuaai va'ekue aendu ju aipoe'i rã:
- ⁶ "Pendevoyi amboguejy va'ekue pendeaxi'y áry gui,
 pendepo voi aipe'a ajaka peupi heravyague gui.
- ⁷ Pejexavai vy xevy pejapukai ramo xee rogueraa jepe va'ekue.
 Yapu mbyte gui xee rombovai,
 roeko aã va'ekue guive Meribá py yy oĩ va'e yvýry", he'i.¹

¹ 81.7 Meribá py oeko aãague re ijayvua ma Êxodo 17.1-7 py oĩ.

- 8 “Xevyguia kuery, pejapyxaka ke pendevy xeayvu rā.
     Israel kuery, peẽ kuery xenhe'ẽ rendu va'e rire.
- 9 Penembyte perekō eme Penderuete ramigua rive,
     tuuete mboae renonde pembojerovia eme.^m
- 10 Xee ae ma SENHOR Penderuete,
     Egitó yvy gui penerenoẽare.
     Peipe'apa ke pendejuru, ha'e rā xee romongaru 'rā", ha'e va'ekue.
- 11 Ha'e rami teĩ xevyguia kuery naxenhe'ẽ rendui.
     Israel kuery ndaxekuaa potai.
- 12 Ha'e rire xee ajapo ha'e kuery ae akã ratãa rupi ikuai aguã rami,
     ha'e kuery oipotaa rami rive ikuai aguã.
- 13 Xevyguia kuery xenhe'ẽ rendu va'e rire,
     Xeguigua tape rupi ae Israel kuery oo va'e rire
- 14 xee amomba voi 'rãgue hovaigua kuery,
     xepo'aka 'rãgue ija'e e'ỹ va'e ha'e javi re.
- 15 SENHOR re ija'e e'ỹ va'e kuery ikuai 'rãgue ixupe,
     ha'e rami ikuai 'rãgue raka'e rā peve.
- 16 Ha'e rā peẽ kuery ma trigo iporâve va'e re romongaru 'rãgue,
     ei ita pa'ũ guí guare ame'ẽ 'rãgue penevyatãmba peve.

Ha'eve e'ÿa rami joe opena va'e kuery pe ijayvua
Mboraeirã Asafe ombopara va'ekue.

Salmo 82

- 1 Nhanderuete renonde ijapy okuapy ojeupagua kuery.
     Ha'e ramo tuuete kuery mbyte omboayvu oiny.ⁿ
- 2 "Raka'e peve 'rā tu ha'eve'ÿa rami peikuua pota joe?
     Heko vai va'ea katy jepi ri ty peiko.
- 3 Ha'evea rami ete 'rãgue peikuua pota yvyigue'i ha'e tyre'ỹ re.
     Pepena porã ke ojexavai va'e ha'e oipytyvõ pyrã e'ỹ kuery re.
- 4 Peipytyvõ yvyigue'i ha'e iporiaukue'i,
     peraa jepe heko vai va'e po gui."
- 5 Ha'e kuery ma mba'eve ndoikuuai,
     neĩ ndoikuua potai va'e,
     pytû reia rupi ikuai.
     Ha'e ramo yvy yta omyimba.^o
- 6 Xee aipoa'e va'ekue: "Peẽ kuery ma tuuete,

ⁿ 82.1,6 "Tuuete kuery" he'ia ma joguerekoarã omoĩ mbyre re ijayvu vy (João 10.34-36).

^o 82.5 "Yvy yta" he'ia ma ha'evea rami joguerekoa re ijayvu vy (Salmo 11.3; 75.3).

^m 81.9-10 Êxodo 20.1-6

Yvate ete va'e ra'y kuery pendekuai", ha'e va'ekue.^p
 7 Ha'e rami teĩ avakue rami rive 'rã pemano,
 pendekovea opa 'rã huvixa kuery mboae rami.
 8 Oreruete, epu'ã ke, eikuua pota yvy regua kuery re.
 Mba'eta yvy regua ma ndevy guarã meme.

Nhanderuete nhombopaga aguã re ojerurea ague
Mboraeirã Asafe ombopara va'ekue.

Salmo 83

- 1 Oreruete, ekyrirĩ eme!
 Oreruete, ndeayvu e'ŷ eme, eĩ rive eme guive.
 2 Mba'eta nderovaigua kuery opu'ãmba okuapy,
 ndere ija'e e'ŷ va'e onhemboyvatepa.
 3 Nhomongeta rei okuapy ndevygua kuery rovai,
 jogueroayvu 'rã repenaa va'e kuery re.
 4 Ha'e vy aipoe'i: "Peju ke, jaa jaipe'a yvy re ikuai va'e mbyte gui,
 Israel kuery re ima'endu'aave e'ŷ aguã", he'i okuapy.
 5 Peteĩ rami 'rã jogueroayvu okuapy
 nderovaigua ikuai aguã:
 6 Edom regua ha'e Ismael guigua kuery,
 Moabe regua ha'e Agar remiarirõ kuery,
 7 Gibal pygua, ha'e Amom, Amaleque, Filístia
 ha'e Tiro pygua kuery ha'e javi.
 8 Assíria pygua kuery voi onhemoirũ 'rã ha'e kuery reve
 Ló ramymino kuery oipytyvõ vy.
 9 Ha'e kuery re ejapo Midiã regua kuery re rejapoague rami,
 Sísera ha'e Jabim kuery re Quisom yakã yvýry rejapoague rami.^q
 10 Ha'e va'e kuery ma rejukapa va'ekue En-Dor py,
 ha'e ramo hu'ũmba yvy re.
 11 Ha'e kuery regua yvatekueve re ejapo Orebe ha'e Zeebe re
 rejapoague rami,
 huvixa kuery re ejapo Zeba ha'e Zalmuna re rejapoague rami.^r
 12 Mba'eta "Jajopy 'rã Nhanderuete yvy nhanderekooarã", he'i okuapy.
 13 Xeruete, emoaïmba ke yvyra rogue yvytu jere omboipa heravya
 rami,

^q 83.9 Midiã regua re Nhanderuete mba'emo ojapoague omombe'u Juízes 7 py, ha'e rã Sísera ha'e Jabim re ojapoague ma Juízes 4 py. ^r 83.11 Ha'e va'e kuery Gideão ojukapa (Juízes 7.25–8.21).

p 82.6 João 10.34

- mba'emo pire yvytu opa rupi ombovevea rami,
 14 ka'aguy rupi tata oapypaa rami,
     tata rendy yvyty ikuai va'e oapypaa rami.
 15 Ha'e rami ae avi eakykue monha nde'yvytu vaikue py,
     emondyipa heravy nde'yvytu atã py.
 16 SENHOR, ejapo ha'e kuery oximbä aguã rami,
     nderery rupi ha'e kuery voi ndereka aguã.
 17 Tove ha'e kuery toximbä ha'e nda'evei nho ta'ikuai raka'e rã peve.
     Nda'evei reia toendu ha'e tokanhymba.
 18 Ha'e ramo 'rãe oikuaa ndee anho SENHOR nderery va'e reikoa,
     ha'e yvy jave áryve Yvate ete va'e.

Templo re ima'endu'a etea

*Jogueroporaei va'e pe mboraeirã Coré ra'y kuery ombopara va'ekue
 "Uva'a onhamiaty" he'ia py oporaeiaty rami oporaei aguã.*

Salmo 84

- 1 Xeruete nexondaro reta va'e,
     xevy pe nembojeroviaaty ma iporã ete!
 2 Xenhe'ẽ py xepoaẽ SENHOR pegua oka re nda'evei vy.
     Mba'eta xepy'a, xerete ha'e javi py arov'y'a Nhanderuete oikove
     va'e.
 3 Kyky'i ma oo 'rã ojou oke atyrã,
     mbyju'i voi ojou 'rã guaityrã'i gua'y kue'iry oguereko aguã,
     ndevygua altar yvýry,
     SENHOR nexondaro reta va'e, Xeruvixa ha'e Xeruete.
 4 SENHOR, ov'y'a ete 'rã ndevygua oo py ikuai va'e.
     Ha'e kuery oporaei riae 'rã ndevy.^s
 5 Ovy'a ete 'rã avakue ndere vy imbaraete va'e,
     ha'e ipy'a re oĩ taperã omoatyrõ mbyre rupi oguata aguã.
 6 Yvyugua ipiru rei va'e rupi oaxa tei
     ha'e kuery pe ojeapo 'rã yy oxyry porã reia.
     Oky ypy va'e omoaký porãmba 'rã guive.
 7 Ha'e kuery ma imbaraeteve teve 'rã oje'oivy.
     Petei-tei ojexa uka 'rã Nhanderuete renonde Sião py.^t
 8 SENHOR, Xeruete nexondaro reta va'e, endu anhembo'ea.
     Jacó Ruete, ejapyxaka ke.

^s 84.4 "Ndevygua oo py ikuai va'e" he'ia ma levita ha'e sacerdote kuery templo py ikuai
 va'e re ijayvu vy.   ^t 84.5-7 Apy ma ijayvu Jerusalém py Nhanderuete omboete aguã katy
 oguata va'e kuery re.

⁹ Oreruete mba'emo vai gui jokoa reiko va'e, eikuua pota ke,
ema'ë huvixave reiporavo va'ekue re.

¹⁰ Amboae henda py mil ára aï 'râgue py
ha'eveve petei'i ára ndevyguia roka py aï aguã.
Heko vai va'e rekaoa py xerekaoa 'râgue py
ha'eveve Xeruete pegua rokë arõ aikovy aguã.

¹¹ SENHOR Nhanderuete ma kuaray ha'e mba'emo vai jokoa.
SENHOR nhanemboaxy ha'e nhanemoexakãarã.
Teko porã rupi ikuai va'e pe nome'ë e'yi 'rã iporã va'e.

¹² SENHOR nexondaro reta va'e,
ndere ojerovia va'e ový'a ete 'rã.

Ojejavyague Nhanderuete ombogue aguã re ojerurea ague
Jogueroporaei va'e pe mboraeirã Coré ra'y kuery ombopara va'ekue.

Salmo 85

¹ SENHOR, remoingo porã va'ekue ndeyvy,
Jacó kuery guive remoingo porã ju.

² Ndevyguia kuery ojejavyague rembogueupa va'ekue,
heko vaiague rejao'ipa.

³ Ndepoxya nderexa ukai orevy,
ndeponya rupi e'ÿ orererekoo va'ekue.

⁴ Oreruete orereraa jepea, peteigue ju ke oremoingo porã,
oregui eipe'a ju ndepoxya.

⁵ Tyrã ndepoxy riae 'rã teve orevy?
Raka'e rã peve 'rã nda'u ndepoxy?

⁶ Noremoingo porâve jevyi 'rã ri ty'y,
ndevyguia kuery ndererovy'a aguã?

⁷ SENHOR, exa uka ndeporayvua orevy,
ejapo roo jepe aguã rami.

⁸ Ajapyxaka 'rã SENHOR ijayvua re,
mba'eta ijayvu ojeupegua iky'a e'ÿ va'e kuery omoingo porã aguã
re,
o'arandu e'ÿa py ho'a ve'ÿ aguã.

⁹ Ou ma oiny henonde ojererokyjea rupi ikuai va'ea py, ogueraa jepe
aguã,
nhandeyvy re hexakãa ojekuua aguã.

¹⁰ Mborayvu nhomoirû anhetë va'e reve,
teko porã ha'e jaiko porãa oje'a joval pyte va'e rami.

¹¹ Yvy gui henhoï 'rã anhetë va'e,
ha'e teko porã oma'ë 'rã yva gui.

- 12 SENHOR ome'ẽ 'rã iporã va'e,
ha'e nhandeyvy re oiko 'rã mba'emo'a.
13 Teko porã oo 'rã henonde,
oguereko katu aguã haperã oo aguã.

Ojerure ha'e ojerovia etea

Davi onhembo'eague.

Salmo 86

- 1 SENHOR, ejapyxaka ke ajapukai rã, xembovai guive,
mba'eta ajexavai vy xeporiau aikovy.
2 Ndere ajerovia ramo eraa jepe xerekove.
Xeruete, reraa jepe 'rã nerembiguai ndere ojerovia rã.
3 SENHOR, xemboaxy ke,
ára pukukue re ndevy ajapukai ramo.
4 Embovy'a ju nerembiguai py'a,
ndere xenhe'ẽ aroma'endu'a ramo.
5 Mba'eta SENHOR, porayvu ha'e nhomboaxy va'e reiko,
reayvu ete ndevy ojapukai va'e ha'e javi.
6 SENHOR, endu ke anhembo'ea,
eikuua pota ajapukaia re.
7 Ajexavaia ára ajapukai 'rã ndevy,
ndee xembovai ramo.
8 SENHOR, ndee ramigua tuuete mboae nda'ipoi.
Nda'ipoi avi rejapo va'e ramigua.
9 Ha'e javi regua remoingo va'ekue ou vy
guenapy'ã re oĩmba 'rã okuapy nerentonde,
ha'e gui omboete 'rã nderery, SENHOR.^u
10 Mba'eta ndee ma yvate ete va'e, nhomondyipaarã apoa guive.
Ndee anho Oreruete.
11 SENHOR, xembo'e ke nderape rupi aa aguã.
Ha'e ramo aiko 'rã ndeguigua anhetẽ etea rupi.
Xepy'a re emoĩ nderery aendu vy ajererokyjea rupi anho aiko
aguã.
12 SENHOR Xeruete, xee roquerovy'a xepy'a ha'e javi py,
nderery rupi aporaei 'rã raka'e rã peve,
13 mba'eta ndee xerayvu ete vy
xerekove reraa jepe manoa po'akaa gui.
14 Xeruete, ojejou porã rei va'e kuery opu'ã ma xere,

- oyerovia rei va'e xejukaxe okuapy.
 Ha'e kuery nemboetea rupi e'ŷ ikuai.
- ¹⁵ Ha'e rã ndee SENHOR Xeruete ma renhomboaxy ha'e ndeporayyu vaipa,
 nandekuerai, opa mba'eta py renhomboaxy ha'e anhetẽ rupi reiko va'e.
- ¹⁶ Ema'ẽ ke xere, xemboaxy guive.
 Xemombarae, mba'eta nerembiguai aiko,
 eraa jepe nerembiguai pi'a.
- ¹⁷ Eikuua uka xerayvua,
 xere ija'e e'ŷ va'e kuery oexa vy oximbã aguã.
 Mba'eta SENHOR, ndee ae xepytyvõ ha'e xembopy'a guaxua.

Nhanderuete Jerusalém tetã oayvua re ijayvua

Mboraeirã Coré ra'y kuery ombopara va'ekue.

Salmo 87

- ¹ Yvyty iky'a e'ŷ va'e áry SENHOR Sião^y tetã omoĩ atã rire
² oayvu hokẽ ikuai va'e voi.
 Jacó kuery rekoa ikuai va'e ha'e javi gui oayvuve.
³ Ndevy Nhanderuete pegua tetã, ayvu iporã ete va'e 'ea:
⁴ “Xekuua va'e kuery rekoa regua ma
 Egito ha'e Babilônia.
 Oĩ avi 'rã Filístia, Tiro ha'e Etiópia,
 ha'e py ae itui'i rire.”
⁵ Mba'eta Sião tetã pe aipo'ea 'rã:
 “Kova'e ha'e peva'e voi ha'e pygua ae.
 Yvate ete va'e omoĩ atã 'rã.”
⁶ SENHOR yvy regua rery ombopara vy aipoe'i 'rã:
 “Kova'e ma ha'e pygua ae.”
⁷ Oporaei va'e kuery ha'e javi opo-opo reve aipoe'i 'rã:
 “Ndere anho oĩ xemoingo porãa ha'e javi.”

Ojexavai va'e ndovy'aia rupi ijayvuague

*Jogueroporaei va'e pe mboraeirã Coré ra'y kuery nhombo'e aguã ombopara
 va'ekue mbaraka py ombojoguy aguã, Ezra ramymino Hemã oporaei va'ekue.*

Salmo 88

- ¹ SENHOR ma Xeruete xereraa jepea.

^v **87.1** Sião ma Jerusalém tetã rery mboae. ^w **87.4-6** “Ha'e py itui'i” he'ia ma ojeupeguia
 kuery re ijayvuu vy, Jerusalém pygua ae pe rami, mombyry itui'i va'ekue tei.

- Ára pukukue re, pyávy voi ajapukai ndevy.
- ² Anhembo'ea tonhendu nerенонде.
- Ejapyxaka ke ajapukaia re.
- ³ Mba'eta xenhe'ë py aendu opa marâguia nda'eveia,
xerekove ma manoa katy'i ma ovaë.
- ⁴ Yvykua katy oguejy ma ový va'e rami xekuaa,
ava imbaraete va'e ve'ë ma aiko ramo.
- ⁵ Omanogue mbyte omombo pyre rami aiko,
yvykua py ojuka pyre itui va'e rami.
Ha'e kuery re ma nanema'endu'avei ma 'rã,
ha'e ndepo py nereipytyvõvei 'rã.
- ⁶ Ndee ae xemombo yvykua pukuvea py,
ijavaetevea ha'e yvykua vaikue py.
- ⁷ Mba'eta xe'áry ndepoxya ipoyi oiny,
yai py rami ndeguigua xemokangy.
- ⁸ Rejapo xerexa va'ety kuery xerejapa aguã rami,
ha'e kuery ojeguaru rei ma okuapy xegui.
Nhuã py xembo'aa rire aa jepe aguã ndaikuavei.
- ⁹ Ajexavai ete vy ndaxerexa pyxovei ma.
SENHOR, ndevy pe anho ajapukai ko'ë nhavõ,
ndevy ae xepo aupi.
- ¹⁰ Omanogue pe nda'u rejapo 'rã ri hexa pyrã?
Ha'e kuery nda'u ovypa 'rã ri ndevy oporaei aguã?
- ¹¹ Ha'e kuery nda'u ituia py ijayvu 'rã ri ndeporayvua re?
Yvykua vaikue py nda'u ijayvu 'rã ri ojeroviapy reikoa re?
- ¹² Pytû reia py nda'u ojekuaa 'rã ri hexa pyrã rejapo va'e?
Yvy hexarai pyre ikuaria re teí nda'u
ojekuaa 'rã ri ndereko porãa?
- ¹³ Ha'e gui SENHOR, xee ma ndevy ae ajapukai xepytyvõ aguã.
Ko'ë te'ë'i re xee anhembo'e ndevy.
- ¹⁴ SENHOR, mba'e re tu xereja ri?
Mba'e re tu xevy pe nderejexa ukavei ri?
- ¹⁵ Xekunumi guive ajexavaia re aiko,
amano rai'i ma aikovy.
Ndee xemongyje ramo xee ndaikuai rei aikovy.
- ¹⁶ Ndepoxya xere ou,
ndeguigua ngyje xemomba ta ma.
- ¹⁷ Ha'e nunga ha'e javi xembojere riae yy ou va'e rami,
jova-jovai gui xejoko.
- ¹⁸ Xerayvu va'e ha'e xeirü kuery ma xea gui mombyry reipe'apa.
Ha'e ramo pytúa rive opyta aexa va'ety rami.

Messias ipo'aka aguã re ijayvua

Mboraeirã Ezra ramymino Etã nhombo'e aguã ombopara va'ekue.

Salmo 89

- ¹ SENHOR, aporaei riae 'rã renhomboaxya re,
raka'e rã peve xejuru py aikuaa uka 'rã ojeroviapy reikoa.
- ² MBA'eta aipoa'e: "Ndeporayvua ndopai 'rã,
ha'e ndereko porãa yva re remoõ atã", ha'e.
- ³ Aipo're: "Xerembiguai Davi aiporavo va'ekue pe
aura reve ajapo xereve guarã. Ha'e vy aipoa'e:
- ⁴ 'Neramymino kuery amoõ atã 'rã raka'e rã peve guarã,
raka'e rã peve amoõ 'rã ndepo'akaa', ha'e", 're.^x
- ⁵ SENHOR, yva re oporaeia okuapy mba'emo porã rejapo va'ekue rupi,
ndevygua iky'a e'ý va'e kuery ijatya py ogueroma'endu'a okuapy
ojeroviapy reikoa.
- ⁶ MBA'eta mava'e nda'u SENHOR rami ete oiko 'rã yva re?
Yva regua kuery mava'e 'rã tu SENHOR ramigua ete oiko?
- ⁷ MBA'eta ixupeguia iky'a e'ý va'e kuery ijatya py Nhanderuete yvateve
ete va'e avi oĩ,
ijyvýry ikuai va'e ha'e javi gui okyjevepy oiko.
- ⁸ SENHOR Oreruete nexondaro reta va'e,
mava'e 'rã tu ndee rami ipo'akapa va'e oiko?
SENHOR, ndejee remoõ ojeroviapy reikoa aguã.
- ⁹ Ye'ẽ opa marã omyí teiñ ndee ndepo'aka 'rã.
Yai opu'ã-pu'ã ramo remombytu'.^y
- ¹⁰ Remokyrirí Raabe joguero'aa py ojuka pyre rami.^y
Ndejyva ipo'aka va'e py remoaõmba nderovaigua kuery.
- ¹¹ Yva ma nemba'e oĩ, yvy voi.
Yvy ha'e hexe ikuai va'e ha'e javi ndee ae rejapo va'ekue.
- ¹² Ndee rejapo va'ekue kuaray puku-a ha'e ijapu'a'ia.
Tabor ha'e Hermom vyty oporaei 'rã okuapy nderery rupi.
- ¹³ Ndejyva ma opa mba'e gui ipo'akave.
Reiporu kuaa regua reupi vy rexa uka ndepo mbaraetea.
- ¹⁴ Ha'veea rami rejogueroko, ndereko porãa rupi reiko huvixa reĩa py.
Renhomboaxya ha'e anhetẽ va'e ma nerенонде 'rã ojekuaa.
- ¹⁵ Ovy'a ete 'rã ndereroporaeia rupi ikuai va'e.

^x 89.3-4 Davi reve Nhanderuete ijayvuague ma 2 Samuel 7 py oĩ.

(Salmo 132.11-12; Atos 2.30). ^y 89.10 Apy "Raabe" he'iа ma ypo ye'ẽ rupigua re ijayvu vy.

- Mba'eta SENHOR, ha'e kuery ndereve vy ikuai 'rā nerexakāa rupi.
- 16 Nderery rupi ovy'a riae 'rā okuapy,
oporaei 'rā nderekō porāa re.
- 17 Mba'eta ndee ma ha'e kuery mombaraetea ha'e imoexakāa.
Ndee oremboaxy ramo 'rāe ojekuaa orepo'akaa.
- 18 Mba'eta orevygua mba'emo vai jokoarā ma SENHOR pegua ae oī,
oreruvixaverā ma Israel kuery ruete Iky'a e'ŷ va'e pegua.
- 19 Ymave rupi ndevygua iky'a e'ŷ va'e kuery pe ndeayvu va'ekue
mba'emo rexā ukaa rupi.
Ha'e vy aipo're: "Xee ambopo'aka peteĩ ipy'a guaxu va'e
penepytyvō aguā.
Peẽ kuery mbyte gui amboyvateve peteĩ aiporavo va'ekue.
- 20 Ha'e rami vy xerembiguairā Davi ajou vy
amoī raka'e, azeite iky'a e'ŷ va'e amoī uka vy hexe.^z
- 21 Xepo py amoī atā 'rā,
xepo'akaa py amombaraete 'rā.
- 22 Ha'e ramo hovaigua kuery nomoī vai 'rā,
heko vai va'e nomoingo axyi 'rā.
- 23 Henonde amou'üm̄ba 'rā hovaigua kuery,
ajukapa 'rā hexe ij'a e'ŷ va'e.
- 24 Ojeroviapy aikoa ha'e xeporayvua rupi 'rā areko.
Ha'e ramo xerery rupi vy ipo'akave 'rā ovy.
- 25 Ajapo 'rā ye'ē ha'e yakā ikuai va'e re
ipo'aka aguā rami.
- 26 Xevy pe ojapukai vy aipoe'i 'rā:
'Ndee ma Xeru, Xeruete,
ha'e itaova xereraa jepea guive', he'i 'rā.
- 27 Ha'e rā ixupe aipoa'e: 'Xera'y jypy guare.
Yvy regua ruvixave ikuai va'e gui ndeyvateve', ha'e 'rā.^a
- 28 Amboaxya rupi riae 'rā areko,
ha'e hexeve amoī atāve 'rā xereve guarā ajapo va'ekue.
- 29 Hamymino kuery ajapo 'rā ikuai riae aguā rami,
ipo'akaa voi yva rami 'rā oī riae.
- 30 Ha'e rā xapy'a rei ta'y kuery nda'ikuaxei 'rā lei aeja va'ekue rupi,
ambo'egue rami e'ŷ ikuai vy,
- 31 xapy'a rei xeayvuague rami nda'ikuai 'rā,
ajapo uka va'ekue ndojapoxei vy.
- 32 Ha'e rami ri ramo yvyra rovi py ambopaga 'rā otekoavyague re,
ambopi 'rā ojejavvyague re.

^a 89.27 Apocalipse 1.4-5 py.^z 89.20 1 Samuel 13.14; 16.1-13

- ³³ Ha'e rami teī ixugui ma ndaipē'ai 'rā ayvua,
ndajapo e'ŷi 'rā hexeve xeayvuague.
- ³⁴ Xereve guarā ajapo va'ekue ndajapo e'ŷi 'rā,
xeayvuague ndarovai 'rā guive.
- ³⁵ Peteīgue'i xee aura karamboae xeky'a e'ŷa rupi ae
(ha'e xee aipo nda'e rivei 'rā Davi pe).
- ³⁶ Aipoa'e: 'Hamymino kuery ikuai riae 'rā,
ha'e ipo'akaa ma kuaray rami 'rā oī riae xerenonde.
- ³⁷ Raka'e rā peve guarā amoī 'rā jaxy rami,
oaxa rive va'e'ŷ 'rā oiko yva re ojekuua va'e rami', ha'e va'ekue."
- ³⁸ Ha'e rami teī SENHOR, oreruvixa re ndee nerepenavei vy reja.
Ndevai guive nerembiporavo pe.
- ³⁹ Nerembiguai pe ndereve guarā rejapo va'ekue rembovaipa,
ixupeguia coroa nerembovarei vy remombo vyv re.
- ⁴⁰ Ixupeguia tetā kora ma reitypa,
hoo ikorapa va'ekue voi rembovaipa.
- ⁴¹ Mba'emo oguerekō va'ekue'-ekue ma tape rupi oaxa va'e-va'e
ogueraapa 'rā,
hoo katy rai'i ikuai va'e voi ov'y'a rei okuapy hexe.
- ⁴² Hovaigua kuery ma rembopo'aka,
rejapo hexe ija'e e'ŷ va'e ha'e javi ov'y'a aguā rami.
- ⁴³ Ha'e rā ikyxe ma rejapo naīmbei rei aguā rami,
ha'e joguero'aa py oo ramo nereipytyvōvei.
- ⁴⁴ Iporāague ma reipe'apa,
ha'e henda oīaty reity vyv rupi.
- ⁴⁵ Ikunumia ára remomba voi,
ha'e oxīmba aguā rami rejapo.
- ⁴⁶ SENHOR, raka'e peve 'rā ha'e ramigua oiko,
raka'e peve nda'u nderejexa ukai 'rā?
Ndepoxya nda'u hendy riae 'rā ri tata rami?
- ⁴⁷ Nema'endu'a xapy'a'i aikoa re.
Mba'everā e'ŷ teve remoingo avakue ra'y kuery.
- ⁴⁸ Mava'e ava nda'u oikove 'rā manoa oexa e'ŷ re?
Mava'e nda'u onhe'ē ae ogueraa jepe kuaa 'rā vyvra rupa po'akaa
gui?
- ⁴⁹ SENHOR, mba'e tu oiko ymave rupi ndeporayvu aguā re
ndeayvuague,
ha'e rami aguā re ojeroviapy reikoa rupi Davi pe reuraague rire?
- ⁵⁰ SENHOR, nema'endu'a ke nerembiguai kuery re ov'y'aa rei okuapya
re,
ha'e heta regua ombojaru reia aropo'aka va'e re.
- ⁵¹ Nderovaigua kuery ijayvu vaikue-ikue, SENHOR.

Nerembiporavo oikoa re ijayvu vaikue okuapy.

⁵² SENHOR re ta'ima'endu'a porāa raka'e rā peve.

Amém! Amém!

Nhanderuete imarā e'ŷa ha'e avakue imarāa re ijayvua

Nhanderuete remimbo'e Moisés onhembo'eague.

Salmo 90

- ¹ SENHOR, ndee ma ronhemiaty reiko,
ymave rupi oreramoī kuery ikuai guive.
- ² Yvyty oiko e'ŷ mbove,
yvy renhono e'ŷ mbove ma voi,
jypy'i guive opa peve ndee ae SENHOR reiko.
- ³ Ndee ma avakue remombytapa ju 'rā yvy ku'i rive,
“Ha'ekue rami ju pepyta, avakue ra'y kuery”, 're vy.
- ⁴ Ndevy pe mil ma'etŷ oaxa va'e ma kuegua ára guare rami,
peteī hora'i pyávy oaxa va'e rami guive.^b
- ⁵ Ndee ma orembotyryry 'rā yy mba'emo ogueroxyry heravy va'e rami.
Ha'e ramo oke va'e rami meme 'rā ropyta,
jai rogue aje'ive'i reve henhoī va'e rami.
- ⁶ Mba'eta ha'e nunga ma yvate vyve ipotypa 'rā
teī ka'aru jave he'ōmba ha'e ipirupa 'rā.
- ⁷ Ndepoxya ma oremokanh' 'rā,
ndeavaia oremondyi 'rā.
- ⁸ Mba'eta nerondenre reru orerekovaia,
nhemi rupi rojeavyague voi remoī nderova rexakāa py.
- ⁹ Roikoa ára ma ndepoxya rupi meme 'rā oaxa ový,
ma'etŷa roguereko va'e ma xapy'a'i ropēxaa rami 'rā oaxa.
- ¹⁰ Setenta ma'etŷ ete'i 'rā roiko.
Amongue'i imbaraeteve va'e tema oikove 'rā oitenta ma'etŷ peve'i.
Ha'e rami teī roiko porāvea py voi ngane'ō ha'e jexavai tema 'rā roendu.
- ¹¹ Mava'eve ndoikuuai ndepo'aka etea rupi ndepoxya.
Mba'eta ndepoxya rupi orererekova gui ma rokyje ete.
- ¹² Orerekombo'e ke roikoa ára re roikuua pota aguã re,
orepy'a re 'arandu oĩ aguã.
- ¹³ SENHOR, eju ju!

^b 90.4 2 Pedro 3.8-9

Raka'e peve 'rā tu nerepenai?
Emboaxy ju nerembiguai kuery.

- ¹⁴ Ajé'ive'i reve exa uka orerayvua, roporaei aguā.
Ha'e ramo rovy'a 'rā roikoa pukukue re.
- ¹⁵ Orembovy'a ju orembojexavaia ára oīague rami,
mbovy ma'etŷ rei eŷ rojexavaia anho roendu rire.
- ¹⁶ Ore nerembiguai kuery pe ju tojekuaa mba'emo rejapo va'e,
ha'e oreramymino kuery pe exa uka ju nerexakāa.
- ¹⁷ Orere toĩ SENHOR Oreruete oremboaxya.
Emoingo porã orepo py mba'emo rojapo va'e.
Tá, emoingo porã mba'emo rojapo va'e.

Salmo 91

SENHOR re nhanhemi aguā regua

- ¹ Yvate ete va'e oĩa py onhemi va'e,
Ipo'akapa va'e 'ã py ikane'õguia va'e ma
- ² aipoe'i 'rā SENHOR pe: "Anhemia imbaraete va'e,
Xeruete, hexe ajeroviaa va'e", he'i 'rā.
- ³ Mba'eta ha'e ma ndereraa jepe 'rā nhuã py rami nembo'axe va'e gui,
mba'eaxy jojuka va'e gui guive.
- ⁴ Nemo'ã 'rā guague guy py.
Ipepo guy py rei 'rā mba'eve rei ndoikoi 'rā.
Ixuguigua anhetẽ va'e ma hu'y jokoa ha'e nhomo'ãa tuvixa va'e
rami oĩ.
- ⁵ Ha'e ramo pytū rupi jojukaa oiko teī ndee nderekkyjei 'rā,
neī ára py hu'y ndere ou va'e gui,
- ⁶ mba'eaxy pytū rupi jojuka va'e gui,
neī mba'emo vai kuaray mbyte jave jojuka va'e gui ma voi.
- ⁷ Ndeyvýry mil ho'a,
ndeauxu e'ŷa katy dez mil ho'a teī
ndere ma mba'eve rei novaëi 'rā.
- ⁸ Nderexa py rive 'rā rexá
heko vai va'e ombopagaa ramo.
- ⁹ Mba'eta Nhanderuete pe "Anhemia", 're,
ha'e Yvate ete va'e pe "Xee aïaty" 're ramo
- ¹⁰ neī peteï henda py ma voi nderejexavai 'rā,
neī peteïve mba'emo vai novaëi 'rā ndero py.
- ¹¹ Mba'eta ndere omopena uka 'rā ojeupagua anjo kuery pe,
reikoa ha'e javi rupi onhangareko aguā ndere.
- ¹² Ha'e ramo ha'e kuery opo py ndejopy 'rā

- peteīve ita re renhepyxanga e'ŷ aguā.^c
- ¹³ Ha'e ramo repyrō 'rā guary ha'e mboi vaikue re,
guary ra'y ha'e mboi re voi repyrō 'rā inony.
- ¹⁴ Aipoe'i 'rā: "Xerayvu va'e ma araa jepe 'rā,
aepy 'rā xerery oikuua va'e.
- ¹⁵ Xevy pe ojapukai ramo xee ambovai 'rā.
Ojexavaia py xee aĩ 'rā hexeve.
Araa jepe 'rā, ha'e amboete uka 'rā.
- ¹⁶ Amoingo porā 'rā hekove puku aguā rami,
ha'e ixupe aexa uka 'rā araa jepea."

Nhanderuete oguerovy'aa rupi oporaeia

Mboraei sábado pyguarā ombopara pyre.

Salmo 92

- ¹ SENHOR, ha'eve roguerovy'a
ha'e nderery rupi aporaei, Yvate ete va'e.
- ² Aje'ive aikuua uka 'rā ndeporayvua,
ha'e pyávy ju aikuua uka 'rā ojeroviapy reikoa,
- ³ mbaraka dez ixā va'e, mbaraka reve,
ha'e ixā reta va'e pu rupi guive.
- ⁴ Mba'eta SENHOR, mba'emo porā rejapo rā aexa vy avy'a.
Arov'y a mba'emo ndepo py rejapo va'e.
- ⁵ SENHOR, nerembiapo ma tuvixa ete va'e!
Ha'e renhembopy'aa guive haxy ete aikuua aguā.
- ⁶ Hi'arandu e'ŷ va'e ndoikuuai 'rāe,
inhakā porā e'ŷ va'e ndoikuuai 'rā pova'e:
- ⁷ Heko vai va'e kuery ma jai rogue opa rupi henhoī va'e rami ikuai,
teko vai rupi ikuai va'e hetave oje'oivy tei
omombaa 'rā raka'e rā peve.
- ⁸ Ha'e rā SENHOR, ndee ma Yvate ete va'e raka'e rā peve guarā.
- ⁹ SENHOR, eexa pota nderovaigua kuery re.
Mba'eta nderovaigua kuery okanhymba 'rā,
teko vai rupi ikuai va'e oaimb'a 'rā.
- ¹⁰ Ha'e rā xee ma xemombaraete 'rā toro ka'aguy regua rami,
xere azeite iporäve va'e remoī vy.
- ¹¹ Avy'a reve aexa 'rā xerovaigua kuery xemoī vai va'e re mba'emo oiko
ramo,

^c 91.11-12 Kova'e ayvu rupi Satanás ijayvu Jesus omoangeko vy
(Mateus 4.5-7; Lucas 4.9-12).

- aendu 'rā guive heko vai va'e xere opu'ā rei va'e kuery ho'apa rā.
- ¹² Ha'e rā heko porā va'e ma pindo rami 'rā oiko porā,
yvateve 'rā Líbano yvy re yary ikuai va'e rami.
- ¹³ SENHOR roka py onhotŷ mbyre rami 'rā ha'e kuery ikuai,
oiko porā 'rā okuapy Nhanderuete pegua roka rupi.
- ¹⁴ Ha'e nunga ma hi'yvyma ma teī hi'a riae 'rā,
tykue tynyē riae, ha'e ipyau riae 'rā.
- ¹⁵ Ha'e rami vy oikuua uka 'rā SENHOR heko porā va'ea.
Ha'e ma xe'itaova, hexe ma teko vai noī.

Salmo 93

Nhanderuete ipo'akaa ha'e yvatea re ijayvua

- ¹ SENHOR ma huixave oī.
Hexe oī yvatea,
Ku'axā rami SENHOR ojee omoī opo'akaa.
Omoī atā yvy omiȳ e'ŷ aguā rami.
- ² Jypy'i guive repenaa oī atā,
jypy'i ete guive reiko.
- ³ SENHOR, yakā ikuai va'e opu'ā okuapy,
yakā opu'ā vy hevovo,
yakā hyapu rei teī.
- ⁴ Ha'e rā SENHOR yvate oī va'e ma
yy tuvixa va'e revovo gui ipo'akapave,
ye'ē py yai vaikue opu'ā-pu'ā va'e po'akaa gui voi.
- ⁵ Ndeayvuague ma oaxa rive va'erā e'ŷ.
SENHOR, nderopy ma iky'a e'ŷ va'e anho 'rā oī
raka'e rā peve guarā.

Salmo 94

Nhanderuete ha'evea rami oikuua pota aguā re ojerurea ague

- ¹ Ndee SENHOR Oreruete ma nhombopaga va'e reiko.
Oreruete nhombopaga va'e, exa uka nerexakāa!
- ² Epu'ā ke yvy regua ha'e javi remboayvu aguā.
Embopaga ojejou porā rei va'e kuery.
- ³ Raka'e peve 'rā nda'u heko vai va'e kuery ov'y'a rei?
SENHOR, raka'e peve 'rā nda'u ha'e ramigua oiko?
- ⁴ Ha'e kuery ma nhombojaru ha'e nhomotare'ŷ reia rupi ijayvu.
Teko vai rupi ikuai va'e ojejou porā reia rupi rive 'rā ijayvu.

- 5 SENHOR, ha'e kuery omou'üm̄ba ndevyguá kuery,
ojavyky rei 'rā ndevyguá ikuai va'e.
- 6 Ojuka 'rā imeve'ŷ va'e ha'e mombyry guigua,
tyre'ŷ kuery voi omomba 'rā.
- 7 Ha'e vy aipoe'i 'rā: “ SENHOR ndoexai oiny.
Ha'e nunga re Jacó Ruete ndoikuua potai 'rā”, he'i okuapy.
- 8 Xeretarā kuery peikuua axy va'e, peikuua pota!
Pene'arandu e'ŷ va'e, raka'e nda'u pemoi 'rā pene'arandurā?
- 9 Apyxa apoare nda'u noendui 'rā ri pejapo va'e?
Texa apoare nda'u ndoexai 'rā ri?
- 10 Yvy regua kuery pe ijayvu va'e nda'u nanhombopagai 'rā?
Avakue mo'arandua re nda'u noī 'rā 'arandua?
- 11 SENHOR oikuua ae ma avakue onhembopy'aa,
oikuua ha'e kuery onhembopy'aa mba'veverā ndovareia.^d
- 12 SENHOR, ov'y'a ete 'rā avakue remo'arandu va'e,
ndeguigua lei rupi rembo'e va'e.
- 13 Ha'e va'e kuery re ojexavaia ára ou tei remombytu'u 'rā,
yvykua heko vai va'e kuery mbo'aarā rejapo peve.
- 14 Mba'eta SENHOR ndoejai 'rā ojeupeguá kuery,
noipytyvō e'ŷi 'rā ixupe ikuai va'e.^e
- 15 Ha'e rami rā teko porā ojekuaa nho 'rā nhomboayvuaty py.
Ha'e va'e rupi anho 'rā ikuai anhetē rupi ipy'a va'e.
- 16 Mava'e nda'u heko vai va'e re opu'ā 'rā xerepyarā?
Mava'e nda'u onhemoi 'rā xea katy mba'emo vai apoa jokoarā?
- 17 SENHOR naxeptyvōi va'e rire
xenhe'ē oo ma 'rāgue okyrirī va'e anho ikuiaia katy.
- 18 Ha'e rami 'rāgue py “Xepxyry ta ma”, ha'e nhavō
ndee xejoko 'rā xerayvua rupi.
- 19 Xepy'a eta reia aendu ramo
ndee xembopy'a porā ha'e xembovy'a ju.
- 20 Ndereve nda'u onhemoirū 'rā ri teko vai rupi joe opena va'e,
lei oĩa rami merami joguerekō tei joapo vai va'e?
- 21 Mba'eta ha'e kuery ma nhomoirū 'rā heko porā va'e rekove
roval,
ijayvu 'rā okuapy heko porā va'e ojuka aguā re.
- 22 Ha'e rā xevy pe ma SENHOR oo ikorapa va'e oĩ,
Xeruete ma itaova anhemiatiy.
- 23 Ha'e kuery ma ombopaga 'rā heko vaiague re,
teko vai rupi ikuaiague re omokanhymba 'rā.
SENHOR Nhanderuete ae 'rā omomba.

^d 94.11 1 Coríntios 3.19-20   ^e 94.14 Romanos 11.1-2

Salmo 95

SENHOR pe japoraei aguā regua

- 1 Peju ke, japoraei SENHOR pe!
Jarovy'a nhande'itaova nhandereraa jepea!
- 2 Jarovy'aa rupi jaa oĩa py,
jaroporaei ipo'akaa jarovy'a vy.
- 3 Mb'a'eta SENHOR ma Nhanderuete Yvate ete va'e,
Huvixave ipo'akapa va'e oiko tuuete ikuai va'e áryve.
- 4 Ipo py oĩ yvy guýry vegua,
yvyty yvatevea voi ixupeguia meme.
- 5 Ye'ẽ avi ixupeguia oĩ, ha'e ae ojapo rire,
yvy voi opo py ojapo va'ekue itui.
- 6 Peju ke, nhanderova yvy re nhamovaẽ nhamboete vy,
nhanerenapy'ã re nhaĩ SENHOR nhanemoingoare renonde.
- 7 Mb'a'eta ha'e ma Nhanderuete.
Ha'e rã nhande ma hymba kuery vexa'i nhandekuai,
ikora rupi opo py openaa va'e.
Aÿ voi ijayvua pendu vy
- 8 peneakã ratã eme, Meribá py guare rami e'ŷ,
Massá tekaoa e'ŷa py guare rami e'ŷ.
- 9 Mb'a'eta ha'e py ma peneramoĩ kuery xereko a'ã vy
xembopoxya rupi ikuai va'ekue,
opa mba'e porã ajapo rã oexa rire tei.
- 10 Quarenta ma'etŷ re ajou vai ha'e kuery ikuiaia.
Ha'e rami vy "Ha'e kuery ma opy'a py ojerovia e'ŷ va'e!
Ndoikuuai ae xeguigua tape!" ha'e va'ekue.
- 11 Ha'e nunga rupi xepoxya rupi aura:
"Ha'e kuery ndoikei 'rãe opytu'u aguā ame'ẽ va'e py."^f

Salmo 96

1 Crônicas 16.23-33

- 1 Pemonhendu ke SENHOR pe mboraei pyau!
Yvy jave regua kuery, peporaei SENHOR pe!
- 2 Peporaei SENHOR pe, peroma'endu'a hery re.
Ko'ẽ nhavõ peikuua uka nhandereraa jepea.
- 3 Yvy regua kuery pe peikuua uka hexakää,
ha'e javi regua pe pemombe'u mba'emo porã ojapoa.

^f 95.7-11 Hebreus 3.7-4.11; Éxodo 17.1-7; Números 13.25-14.23

- 4** Mba'eta SENHOR ma yvate ete va'e.
 Ha'evea rami ixupe japoraeia,
 mba'eta tuuete ramigua ikuai va'e gui okyjevepy.
- 5** Mba'eta yvy regua kuery ruete ha'e javi ma mba'emo ra'angaa rive.
 Ha'e rã SENHOR ma yva apoare.
- 6** Guenonde oexa uka 'rã guexakãa ha'e ijyvatea.
 Ipo'akaa ha'e iporãa ojekuaa henda iky'a e'ý va'e py.
- 7** Yvy regua kuery, peroporaei ke SENHOR!
 Peroporaei SENHOR rexakãa ha'e ipo'akaa.^g
- 8** Peroporael SENHOR rery, iporã ete ramo.
 Peme'ë va'erã peru vy peroike ixupegua roka py.
- 9** Pembojerovia SENHOR iky'a e'ýa rexakãa py.
 Yvy jave regua kuery, peryryipa henonde.
- 10** Yvy regua kuery ikuia rupi aipopeje: “ SENHOR ma huvinxave oï.
 Yvy omoï atã raka'e omyí e'ý aguã rami.
 Anhetê rupi oikuua pota 'rã yvy regua kuery re”, peje.
- 11** Tovy'a yva ha'e yvy.
 Taevovo ye'ë ha'e ha'e py ikuai va'e ha'e javi!
- 12** Tovy'a nhuündy ha'e ha'e rupi ikuai va'e ha'e javi!
 Tovy'apa yvyra ka'aguy re ikuai va'e
- 13** SENHOR renonde, mba'eta ou 'rã.
 Ou vy oikuua pota 'rã yvy regua kuery re.
 Teko porã rupi 'rã oikuua pota yvy ha'e
 yvy regua kuery re, ojeroviapy oikoa rupi ae.

Salmo 97

Nhanderuete yvatea ha'e ipo'akaa re ijayvua

- 1** SENHOR ma huvinxave oï.
 Tovy'a yvy re ikuai va'e!
 Tovy'a ypa'ü heta ikuai va'e regua!
- 2** Ijyvýry rupi oï arai ha'e pytû reia.
 Tenda openaaty ytarã ma teko porã ha'e ha'evea rami joguerekaoa
 oï.
- 3** Henonde oo 'rã tata
 hovaigua kuery ijyvýry ikuai va'e rapypaarã.
- 4** Ixuguigua overa va'e ma omoexakã 'rã yvy.
 Ha'e ramo yvy oexa vy oryryipa 'rã.

g 96.7-9 Salmo 29.1-2

- ⁵ Vvyty ikuai va'e voi ei raity rami 'rā tykupa
SENHOR yvy jave re ipo'aka va'e renonde.
- ⁶ Yva ma oikuua uka 'rā heko porāa.
Ha'e ramo ha'e javi regua oexa 'rā hexakāa.
- ⁷ Tove mba'emo ra'angaa pe ikuai va'e ha'e javi nda'evei nho ta'ikuai,
mba'emo ra'angaa rive oguerovy'a va'e.
SENHOR renonde toimba tuuete ramigua ikuai va'e SENHOR
guenapy'ā re.
- ⁸ Sião tetā rupi ha'e nunga oendu vy ovy'aa 'rā okuapy,
Judá regua tekoa ikuai va'e rupi voi ovy'apaa 'rā,
SENHOR, nderekō porāa rexā uka ramo.^h
- ⁹ Mba'eta ndee anho SENHOR Yvate ete va'e reiko,
yvy jave re ndepo'aka va'e.
Ndee ma tuuete ikuai va'e áryve reī va'e.
- ¹⁰ Peē kuery SENHOR peayvu va'e, pembojeguaru ke teko vai.
Mba'eta onhangareko 'rā ojeupeguia kuery iky'a e'ŷ va'e nhe'ē re,
ogueraa jepe 'rā guive heko vai va'e po gui.
- ¹¹ Heko porā va'e pe ma ome'ē 'rā hexakā va'e,
ha'e anhetē rupi ipy'a va'e pe ome'ē 'rā ovy'a aguā.
- ¹² Pendeko porā va'e, perovy'a ke SENHOR.
Peporaei hery iky'a e'ŷ va'e rupi!

SENHOR ha'evea rami joguerekoa re ijayvua
Mboraeirā ombopara pyre.

Salmo 98

- ¹ Pemonhendu ke SENHOR pe mboraei pyau,
mba'emo iporā ete va'e ha'e ojapo ramo.
Ojyva oiporu kuaa regua imbaraete ha'e iky'a e'ŷ va'e py ipo'aka.
- ² SENHOR oikuua uka jogueraa jepeague.
Yvy regua kuery oexaa rupi oexa uka ha'evea rami joguerekoa.
- ³ Ndaexarai guive Israel kuery omboaxy rupi ojeroviapy oiko aguā re.
Ha'e ramo yvy jave re ha'e javi regua ikuai va'e oexa okuapy
Nhanderuete nhandereraa jepeague.
- ⁴ Yvy jave re ha'e javi regua pendekuai va'e, peroporaei ke SENHOR
pevy'aa rupi!
Peporaei, pevy'a ha'e perovy'a mboraei py!
- ⁵ Mba'epu ixā reta va'e reve peroporaei SENHOR,
ixā reta va'e pu rupi guive peporaei.

^h 97.8 "Judá rajy kuery" he'ia ma Judá yvy re tekoa ikuai va'e re ijayvu vy.

- 6 Pemonhe'ẽ mimby guaxu ha'e vaka rakuakue guigua.
 Pevy'a SENHOR renonde, huvixave oĩ ramo.
- 7 Tonhendu ye'ẽ ha'e hexe ikuai va'e ha'e javi,
 yvy ha'e hexe ikuai va'e guive!
- 8 Yakã ha'e javi tojepo pete!
 Vvyty ikuai va'e voi toporaei ovv'aa rupi
- 9 SENHOR renonde,
 mba'eta ou yvy re ikuai va'e re oikuua pota aguã.
 Teko porã rupi oikuua pota 'rã yvy ha'e
 yvy regua kuery re, peteĩ rami joguerekaoa rupi.

Salmo 99

Nhanderuete iky'a e'ŷ va'ea re ijayvua

- 1 SENHOR ma huvixave oĩ.
 Yvy regua kuery toryryipa.
 Ha'e oguapy oiny anjo ipepo va'e kuery áryve.
 Yvy tomyimba.
- 2 SENHOR ma yvate ete Sião tetã py,
 yvy regua kuery ha'e javi áryve oĩ.
- 3 Ha'e kuery togueroporaei hery yvate ete va'e okyjepy,
 iky'a e'ŷ va'e ramo.
- 4 Ndee ma huvixave ipo'akapa va'e reiko,
 teko porã reayvu va'e.
 Peteĩ rami joguerekaoa remoĩ.
 Jacó kuery mbyte rejoguereko anhetẽ ete rupi, ha'evea rami
 meme.
- 5 Pemboete ke SENHOR Nhanderuete!
 Ipyrõa renonde peĩ penerenapy'ã re,
 iky'a e'ŷ va'e ramo.
- 6 Moisés ha'e Arão ma ixupeguia sacerdote ikuai raka'e,
 Samuel voi hery rupi ojapukai va'ekue regua.
 SENHOR pe ha'e kuery ojapukai ramo ombovai.
- 7 Arai oĩ va'e gui ijayvu raka'e ha'e kuery pe.ⁱ
 Ha'e ramo ha'e kuery onhe'ẽ rendu,
 lei hekorã oeja va'ekue rupi ikuai raka'e.
- 8 SENHOR Oreruete, ndee ma rembovai va'ekue ha'e kuery ojapukai rã.
 Ha'e kuery pe rexâ uka Oreruete joperdoa va'e reikoa,
 ojejavyague remboekovia va'e guive.

ⁱ 99.7 Êxodo 33.7-11

⁹ Peroporaei SENHOR Nhanderuete.

Ixupegua yvyty iky'a e'ŷ va'e renonde peĩ penerenapy'ã re,
SENHOR Nhanderuete iky'a e'ŷ va'e ramo.

Templo py oporaeia aguã regua

Mboraei oguerovy'aa aguã regua.

Salmo 100

¹ Yvy jave re pendekuai va'e,

peroporaei SENHOR pevy'aa rupi!

² Pevy'aa rupi pendekuai SENHOR pe ete.

Henonde pejexa uka pejuvy peporaei reve.

³ Peikuua pota pova'e re: SENHOR ma Nhanderuete oiko.

Ha'e ae nhanemoingo rire ixupegua meme jaiko.

Nhande kuery ma ixupegua ae,

hymba kuery vexa'i openaa va'e.

⁴ Ixupegua rokẽ rupi peike perovy'aa rupi,

hoka py peike mboraei reve.

Perovy'a, peroporaei hery rupi.

⁵ Mba'eta SENHOR ma porayvu va'e.

Nhanemboaxya rupi oiko 'rã raka'e rã peve,

oyeroviapy 'rã oiko ikuai jevy-jevy va'e peve.

Huvixave opena porã va'e reko re ijayvua

Mboraeirã Davi ombopara va'ekue.

Salmo 101

¹ Xee aporaei 'rã ndeporayvu ha'e ha'evea rami rejoguerekao re.

SENHOR, ndevy pe ae aporaei.

² Anhea'ã 'rã xe'arandua rupi tape porã rupi anho aiko aguã.

Raka'e nda'u reju 'rã xea py?

Xero py aikoa py voi xepy'a ky'a e'ŷa rupi pota 'rã aiko.

³ Xee aexaa py ma namoï 'rã teko vai.

Ndajou porãi ojepe'a va'e kuery ikuaria.

Ha'e kuery reko neĩ peteĩ henda py voi noĩ 'rã xere.

⁴ Xevy pe nda'evei ete xepy'a ky'aa oĩ aguã.

Xee ndaikuaaxeit teko vai.

⁵ Ha'e gui nhemi rupi joe ijayvu vai va'e ma amokanhy 'rã.

Opy'a py ojejou porã ha'e onhemboyvate rei va'e ma xee
ndaropo'akai.

- 6 Xee aeaxaxe va'e ma ojeroviapy yvy re ikuai va'e anho,
aru 'rã xero py xereve ikuai aguã.
Tape porã rupi ikuai va'e ma amoï 'rã xerembiguairã.
- 7 Xero py ma neï peteïve jokore va'e ndoikoi 'rã,
neï peteïve ijapu va'e voi ndoikoi 'rã xerenonde.
- 8 Ko'ẽ nhavõ amokanh'y 'rã heko vai va'e yvy gui,
SENHOR pegua tetã gui aipe'a aguã teko vai rupi ikuai va'e ha'e
javi.

Jajeko rerova vy Nhanderuete nharõ aguã regua

Ojexavai ha'e ikangy va'e SENHOR pe ojapukaiague.

Salmo 102

- 1 SENHOR, endu ke ajerurea.
Ndea py tonhendu ajapukaia.
- 2 Xee aejexavaia ára ejexa uka e'ŷ eme!
Endu ke. Ajapukai ramo xepytyvõ voi!
- 3 Mba'eta xerekove opa ma ov y hataxĩ rami,
xe kãgue ma tata py okaia ramigua aendu.
- 4 Nhuũ ojaya pyre ipirupaa rami avi xepy'a re oĩ va'e aendu.
Akaru aguã voi xerexarai jepi.
- 5 Xepire voi ojapa ma xekãgue re,
xepoaẽ atã ainya va'e gui.
- 6 Xee ma guyra tekao e'ŷa rupigua rami aiko,
urukure'a oogue rupi rive oiko va'e rami.
- 7 Ndale kuaavei,
guyra'i ha'e ae'i va'e oo áry oiko va'e rami.
- 8 Xerovaigua kuery ma ára pukukue re xere ov y'a reia rupi ikuai.
Xevy ipoxy vy xerery rupi ijayvu vaikue-ikue.
- 9 Mbojape 'rãgue py tanhimbu re akaru,
xerexay re irãmba rei va'e ay'u aikovy.
- 10 Ha'e ramigua ae aendu ndee xejou vai vy ndevai ramo,
mba'eta xemboyvate va'ekue ri aŷ ma xereity.
- 11 Xe'ára opa ov y pytã rai'i ouvy vy kuaray'ã ov y'a rami.
Nhuũ ipiru ov y va'e rami akanhy.
- 12 Ha'e rã ndee SENHOR, raka'e rã peve 'rã reiko.
Nderery re ima'endu'aa 'rã avakue okuave teria ja.
- 13 Ndee repu'ã vy remboaxy 'rã Sião tetã pygua kuery.
Ovaẽ ma ha'e kuery remboaxya rex a uka aguã,
hi'ora ovaẽ ma.
- 14 Nerembiguai kuery oayvu Sião py ita ikuai va'e voi,

- ha'e pygua ku'ikue re eteve voi oexaxe vai okuapy.
- 15** Yvy regua kuery ha'e javi SENHOR rery oendu vy ikuai 'rã
ojererokyjea rupi,
yvy regua ruvixave kuery
voi ogueroporaei 'rã hexakãa.
- 16** Mba'eta SENHOR Sião tetã omoi atã vy
oexa uka guexakãa.
- 17** Oendu iporiaukue'i ojerurea,
ndojaxyaka e'yi ha'e kuery ojapukaia re.
- 18** Ha'e nunga ta'ipara toiny raka'eve rã guarã.
Ha'e rire ikuai jevy va'e voi ogueroporaei 'rã SENHOR:
- 19** "Guenda iky'a e'ŷ va'e ijyvate va'ea gui,
yva gui ae SENHOR oma'ë oiny yvy katy,
- 20** oendu aguã nhuã py ikuai va'e poaëa,
ha'e ogueraa jepe aguã omano
aguã rami omoingo pyre.
- 21** Sião tetã py ima'endu'aa aguã SENHOR rery re,
ha'e Jerusalém py ogueroporaeia aguã.
- 22** Ha'e nunga oiko 'rã yvy regua kuery ono'õmba,
huvixa kuery ipo'aka va'e voi
SENHOR pe ikuai aguã oupa jave."
- 23** Ha'e rami tei ha'e ma oipe'a xembaraetea,
omboapu'a'ive aikovea.
- 24** Xee aipoa'e va'ekue:
"Xeruete, xereraa eme ke, aikovea mbyte teria ja.
Ha'e rã ndee ma reikove 'rã raka'e rã peve.
- 25** Jypy'i ete ma renhono va'ekue yvy ytaraã,
ndepo py ae rejapo va'ekue yva.
- 26** Ha'e nunga ha'e javi okanhymba 'rã,
ha'e rã ndee ma reiko riae 'rã.
Ha'e nunga inhymave 'rã ovv ajukue rami,
ao rami remboekovia 'rã.
Amboae rami 'rã opyta.
- 27** Ha'e rã ndee ma ha'ekue ae 'rã reiko.
Nderekove ma opa va'erã e'ŷ.^j
- 28** Nerembiguai ra'y kuery voi ikuai porã 'rã,
hamymino kuery ma remoingo
'rã nerentonde."

---

j 102.25-27 Hebreus 1.10-12

Nhanderuete nhanemboaxya re ijayvua

Mboraеirä Davi ombopara va'ekue.

Salmo 103

- 1** Xenhe'ë, eroporaei ke SENHOR.
Xere oï va'e ha'e javi togueroporaei hery iky'a e'ŷ va'e rupi!
- 2** Eroporaei SENHOR, xenhe'ë,
nderexarai eme guive neï peteïve xevy ojapo poraague re.
- 3** Mba'eta omboguepa ajejavvyague,
xemonguera 'rã guive xemba'eaxy gui.
- 4** Xereraa jepe 'rã amano aguã gui,
ha'e xemboaxya ha'e xerayvua rupi xemoingo porã 'rã.
- 5** Xetuja'i teï xembovy'a 'rã opa mba'e porã py,
taguato rami xembopyau vy.^k
- 6** SENHOR ha'evea rami joguerekoy
oikuua pota 'rã ojexavai rei'i va'e re.
- 7** Moisés pe oikuaa uka raka'e ojeguigua tape,
Israel kuery pe oexa uka guembiapó.
- 8** SENHOR ma nhomboaxya ha'e iporayvua rupi oiko va'e.
Ivai ma rei-rei 'rã e'ŷ, iporayvu vaipa guive.^l
- 9** Nhandevy nda'ijayvu ete riaeí 'rã,
mboxy rupi riae ndoikoi 'rã.
- 10** Jajejavvyague rami ete e'ŷ nhanembopaga,
nhanderekoy vaia rami e'ŷ nhanderekoy.
- 11** Mba'eta yvy gui yva yvatevea rami avi
SENHOR nhomboaxya voi yvate ete,
oexa uka 'rã henonde ojererokyjea rupi ikuai va'e pe.
- 12** Kuaray oëa gui kuaray oikea mombyrya rami avi
jajejavvyague oipe'a mombyry ete nhandegui.
- 13** Tuu kuery gua'y kue'iry omboaxya rami
SENHOR voi omboaxy 'rã henonde ojererokyjea rupi ikuai va'e.
- 14** Mba'eta oikuaa mba'e nunga gui pa jaiko,
oikuua ae ma yvy ku'i guigua rive jaikoa.
- 15** Ha'e rã avakue ma nhuñ rami avi hekove apu'a'i,
jai ipoty va'e rami rive 'rã ikuai.
- 16** Mba'eta yvytu oipeju ramo ipoty okanhymba 'rã.
Ha'e rire ikuaiague py teï ha'e kuery re na'ima'endu'aavei ma 'rã.

^k 103.5 Taguato rague hekoviaa rami ome'ë 'rã nhanembaraete pyaurã (Isaías 40.31).^l 103.8 Tiago 5.11

- ¹⁷ Ha'e rā SENHOR ma jypy'i guive raka'e rā peve
omboaxy 'rā henonde ojererokyjea rupi ikuai va'e.
Gueko porāa oexa uka 'rā hamymino kuery raka'eve rāgua pe voi,
- ¹⁸ guexeve guarā ojapo va'ekue rupi ikuai va'e ha'e javi pe,
ojapo uka va'ekue ojapo ete aguā re ima'endu'a va'e kuery pe.
- ¹⁹ SENHOR ma yva re omoī guenda opena atyra.
- Huvixave vy opa mba'e re ipo'aka va'e.
- ²⁰ Ixupegua anjo kuery, peroporaei ke SENHOR,
penembaraete ha'e pendepo'akapa va'e,
ojapo uka va'e pejapo, ha'e penhe'ẽ rendu va'e!
- ²¹ Ixonدارو kuery pendekuai va'e ha'e javi, peē kuery voi peroporaei
SENHOR,
peē hembiguai kuery oipota va'e pejapo va'e!
- ²² Hemimoingo pendekuai va'e ha'e javi, peroporaei SENHOR,
mamo rā ipo'akaa py ma guive rā!
Xenhe'ẽ, ndee voi eroporaei avi SENHOR!

Salmo 104

Nhanderuete opa mba'e apoare pe japoraei aguā regua

- ¹ Xenhe'ẽ, eroporaei ke SENHOR!
SENHOR Xeruete, yvate ete va'e reiko!
Renhemonde 'rā nerexakāa py, nemarā e'ŷa py guive.
- ² Ajukue puku py rami renheovā 'rā nerexakāa py.
Yva ma reipyo 'rā heravy ajukue rami.
- ³ Yy yvate rupi oī va'e áry nderorā rejapo.
Arai ma remboguata 'rā heravy ndekaróxarā.
Yvytu ndereroveve 'rā heravy opepo áry.
- ⁴ Ndevyguia anjo kuery rejapo 'rā yvytu,
nerembiguai kuery rejapo 'rā hendy vuku aguā rami.^m
- ⁵ Yvy ma remboyta raka'
neī peteī henda py ma omyī e'ŷ aguā.
- ⁶ Ijaorā typya remoi vy renhovā.
Ha'e ramo yvyty ikuai va'e áry rupi peve yy itui.
- ⁷ Ha'e gui ma ndeayvu ramove oxyry ju ovv,
yapu rupi ndeayvua oendu vy ojepe'a vyvoi.
- ⁸ Ha'e ramo yvyty opu'ã jekuaa ju,
yvyuguarā voi oguejy,
hendarā rerekō katu va'ekue peve.

m 104.4 Hebreus 1.7-14

- 9 Yy remberā guive remoī oaxave e'ŷ aguā,
      yvy ojao'i jevy e'ŷ aguā.
- 10 Ha'e gui yvvyugua rupi rejapo yvu oĩ aguā rami,
      yvyty pa'ū-pa'ū rupi yy oxyry aguā rami.
- 11 Ha'e va'e gui ka'aguy rupigua ha'e javi oy'u 'rā,
      mburika ka'aguy regua voi oy'u 'rā.
- 12 Yakā yvýry ma guyra'i ojapo 'rā guaityrā,
      yvyra rakā mbyte 'rā onhe'ē okuapy.
- 13 Yva re reñā gui remoaky 'rā yvyty ikuiaia rupi.
      Ha'e ramo ndepo py mba'emo rejapo ramo yvy oĩmba porā 'rā.
- 14 Nhuū ma rejapo 'rā mymba kuery rembi'urā henhoī aguā rami,
      ha'e rā mba'emo rogue ma avakue pe reja.
      Ha'e ramo yvy re oiko va'e gui ojou 'rā guemb'i'urā:
- 15 uva rykue imbovy'aarā,
      azeite hova moexakāarā,
      ha'e mbojape imombaraetearā guive.
- 16 Yvyra ikuai va'e voi SENHOR gui vy oiko porā avi 'rā,
      yary Líbano yvy re onhotŷ va'ekue guive.
- 17 Ha'e va'e re ma guyra'i ojapo 'rā guaityrā.
      Ha'e rā oko ma cipreste rakā re 'rā ojapo.
- 18 Yvyty áry ikuai 'rā kavara ka'aguy regua,
      ha'e itape guy rupi ma tapixi kuery 'rā onhemi okuapy.
- 19 Jaxy ma rejapo ára kuaa ukaarā,
      ha'e rā kuaray ma oike aguā hora py porā 'rā oike.
- 20 Ha'e gui pytū ma rembou 'rā
      ka'aguy regua pyávy oẽmba oje'oivy aguā.
- 21 Guary ra'y kuery ma okororõ 'rā guembiarā re,
      oeaka 'rā oje'oivy Nhanderuete ojou uka va'ekue ho'u va'erā.
- 22 Kuaray oẽ ju ramo ha'e kuery ojevypa ju 'rā,
      okua py 'rā oikepa.
- 23 Ha'e rā avakue ju ma oje'oi 'rā om̄ba'eapo aguā.
      Ka'aru peve 'rā om̄ba'eapo okuapy.
- 24 SENHOR, joo ramigua e'ŷ-e'ŷ rejapo va'ekue ikuai!
      Ne'arandua rupi rejapo.
      Yvy ma tynyē oiny mba'emo porā rejapo va'ekue.
- 25 Oĩ avi ye'ẽ hembe'ŷ ha'e tuvixa va'e.
      Ha'e va'e py mbovy e'ŷ ikuai neremimoingo kuery
      kyr'i ha'e tuvixa va'e.
- 26 Hi'áry rupi oaxa 'rā kanoã guaxu.
      Oiko avi 'rā ypo guaxu remoingo va'ekue ha'e py ovy'a va'erā.
- 27 Ha'e kuery ha'e javi oarõ 'rā okuapy ndepo guigua
      hi'ára py porā ho'u va'erā reme'ẽ aguā.

- ²⁸ Reme'ē ramo 'rāe ha'e kuery ojou.
 Rejou uka reta ramo ha'e kuery hevyatāmba 'rā.
- ²⁹ Nderejexa ukai ri ramo okyjepa 'rā.
 Ipytuēa reipe'a ramo omano 'rā,
 yvy ku'i ju 'rā optya.
- ³⁰ Ha'e gui ma nenhe'ē rembou vy remoingo'i 'rā.
 Ha'e rami vy rembopyau 'rā yvy re."ⁿ
- ³¹ Tove SENHOR rexakāa toī raka'e rā peve.
 SENHOR toguerovy'a mba'emo omoingo va'ekue.
- ³² Yvy re ha'e oma'ē ramo rive oryryipa 'rā.
 Yvyty re opoko ramo oē 'rā hataxī.
- ³³ Aporaei 'rā SENHOR pe aikovea ja.
 Xeruete pe aporaei 'rā aikoa pukukue re.
- ³⁴ Hexe xema'endu'a ramo toguerovy'a.
 Xee ma avy'a 'rā aikovy SENHOR re.
- ³⁵ Ha'e rā ojejavypa rei va'e kuery ma tokanhymba yvy gui,
 tokuave eme opa marā rei ikuai va'e.
 Xenhe'ē, eroporaei ke SENHOR!
 Aleluia!

Salmo 105

1 Crônicas 16.8-22

- ¹ Perovy'a SENHOR, hery rupi pejapukai.
 Yvy regua kuery pe peikuaa uka hembiapokue.
- ² Peporaei ke ixupe, peporaei salmos rupi.
 Pemombe'u ke nhomondyipaarā ojapo va'ekue.
- ³ Perovy'a hery iky'a e'ŷ va'e rupi.
 SENHOR rekaa rupi ikuai va'e tovy'a opy'a py.
- ⁴ Peka ke SENHOR, ipo'akaa guive.
 Peka riae ke henonde peĩ aguã.
- ⁵ Penema'endu'a ke mba'emo porā ojapo va'ekue re,
 nhomondyipaa ha'e oipota va'e re ijayvuague re,
- ⁶ peẽ hembiguai Abraão ramymino kuery,
 peẽ Jacó ra'y kuery hembiporavo pendekuai va'e.
- ⁷ Ha'e ma SENHOR Nhanderuete.
 Oipotaa ma yvy jave re ojekuaa.
- ⁸ Ima'endu'a riae 'rā guexeve guarā ojapo va'ekue re,

ⁿ 104.27-30 Yvy re ikuai va'e re Nhanderuete openaa re ijayvu avi Atos 17.24-28 ha'e Colossenses 1.15-17 py.

- mbovy rei e'ŷ ikuai va'erā pe ojapo ukaa rupi ijayvuague re,
 9 Abraão reve ngupive guarā ojapo va'ekue re,
     Isaque pe ouraa rupi ijayvuague re guive.^o
 10 Ha'e nungakue re ma Jacó reve ju ijayvu,
     raka'e rā peve guarā re ijayvu Israel reve.^p
 11 Ha'e vy aipoe'i:
     “Ndevy pe ame'ě 'rā Canaã pendeyvyrā”, he'i.
 12 Ha'e jave py ha'e kuery mbovy'i teri ikuai,
     yvy mboae guigua ikuai raka'e mbovy'i ete,
 13 oguata va'ekue yvy mboae-ae ikuai va'e rupi,
     joyvy-yvy re.
 14 Ha'e rami teĩ avave rei pe SENHOR ndoguereko axy ukai.
     Ha'e kuery re oma'ě vy ijayvu ete huvinxave ikuai va'e pe.
 15 Ha'e vy aipoe'i: “Xerembiporavo kuery re pemoĩ eme pendepo,
     pereko axy eme xevygua profeta kuery”, he'i.^q
 16 Ha'e gui ma yvy re ombou karuai,
     ha'e vy ndojou ukavei tembi'u.^r
 17 Ha'e kuery renonde omondouka peteĩ ava
     José hery va'e, tembiguairā ovende pyre.
 18 Ipy corrente py ojokua,
     ferro guigua omoĩ reve,
 19 hekorā re ijayvuague ojeupity peve,
     SENHOR ijayvuague hexe oiko aguã.
 20 Ha'e ramo huvinxave opoi uka,
     yvy regua ipo'akapave va'e oipe'a uka.
 21 Ha'e vy ngoo re ae opena uka,
     mba'emo oguereko va'e ha'e javi re opena aguã.
 22 Omoĩ ha'e pygua ruvixa kuery re avi ipo'aka va'erā,
     'arandu re ombo'e aguã nhomongeta va'e kuery.
 23 Ha'e gui ma Egito yvy re Israel ju ovaẽ,
     Jacó onhemboekoa Cam ramymino kuery yvy re.
 24 Nhanderuete ojapo ojeupega kuery ta'y reta aguã rami,
     ojapo imoingo axya kuery gui imbaraeteve aguã rami.^s
 25 Ha'e kuery py'a oguerovapa guive ixupeguia kuery re nda'ija'evei
     aguã,
     hembiguai kuery ombotavypaa rupi oguereko aguã rami.
 26 Ha'e gui ha'e kuery ikuaria py ombou guembiguai Moisés,
     hembiporavo Arão guive.

^r 105.16-23 José rekukue ma Gênesis 37-50 py oi.^o 105.9 Gênesis 12.7; 26.2-5   ^p 105.10 Gênesis 28.10-15   ^q 105.14-15 Gênesis 20.3-7^s 105.24-36Êxodo 1.1-13.16

- ²⁷ Ha'e va'e kuery po rupi ojapo uka hexa pyrā ikuaiā mbyte,
nhomondyipaarā ojapo Cam yvy re.
- ²⁸ Ha'e rami vy pytū ombou ramo opa rupi pytū
teī Moisés ha'e Arão ndojapo e'ŷi ijayvuague.
- ²⁹ Ha'e kuery ikuaiā rupi yy itui va'e ojapo tuguy,
pira ikuaiā va'ekue ojukapa vy.
- ³⁰ Ha'e kuery yvy re ju'i heta ombou,
huvixa ro py peve.
- ³¹ Ha'e ijayvu rā ou mberu arai rami,
ky voi ou yvy jave rupi.
- ³² Oky 'rāgue py ombou amandau,
ha'e overa va'e gui tata ou yvy re.
- ³³ Omomba uva ha'e figo ty,
yvyra ikuaiā va'e rakā omopēmba vy.
- ³⁴ Ha'e ijayvu rā ou tuku-karu,
opo va'e heta ete ikuaiā oipapaa aguā rami e'ŷ.
- ³⁵ Ha'e va'e kuery ma yvy jave rupi ho'upa jai rogue,
omono'ō va'erā ikuaiā va'ekue guive.
- ³⁶ Ojukapa avi jypygua yvy re ikuaiā va'ekue,
jypygua imbaraete teri vy oguereko va'ekue.
- ³⁷ Ha'e gui ojeupeguā kuery oguenoē ouro ha'e prata reve.^t
Ha'e kuery regua peteīve jipoi hexaī e'ŷ va'e.
- ³⁸ Ha'e kuery oje'oi ramo Egito pygua kuery ov'y'apa okuapy,
ha'e kuery gui okyje teria ja.
- ³⁹ SENHOR ombou peteī arai ojeupeguā kuery áry rupi ijao'iarā,
ha'e pyávy tataendy ju ombou omoexakā aguā.
- ⁴⁰ Ha'e kuery ojerure ramo ombou reta guyra,
yva gui mbojape ombou va'ekue re guive hevyatāmba.^u
- ⁴¹ Peteī itaova ombovo uka ramo oē yy,
tekoā e'ŷa rupi oxyry ov'y yakā rami.
- ⁴² Ijayvuague iky'a e'ŷ va'e re ima'endu'a vy ojapo,
guembiguai Abraão re guive.
- ⁴³ Ha'e rami py ojeupeguā kuery oguenoē ha'e gui,
hembiporavo kuery oporaei oje'oivy ov'y'aa rupi.
- ⁴⁴ Ha'e kuery pe ome'ē amboae regua yvy va'ekue,
ha'e ramo oipe'apa amboae regua mba'ety,^v
- ⁴⁵ ha'e kuery onhe'ē rendu aguā ijayvuague,
ha'e lei oeja va'ekue rupi ikuaiā aguā.
Aleluia!

^t 105.37-39 Éxodo 12.33-36   ^u 105.40-41 Éxodo 16.1-17.16; Números 20
^v 105.44 Josué 11.16-23

Salmo 1061 *Crônicas 16.35,36*

1 Aleluia!

Perovy'a ke SENHOR, porayvu va'e ramo,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ŷ.

2 Mava'e nda'u omombe'u kuaa 'rã SENHOR opo'akaa rupi ojapo va'ekue,
tyrã pa ogueroporaei kuaa 'rã?

3 Ovy'a ete 'rã anhetẽ rupi ikuai va'e,
ára nhavõ teko porã rupi ikuai va'e.

4 SENHOR, nema'endu'a ke xere,
ndevygua kuery reayvua rexâ uka vy.
Eikuua pota xere xereraa jepe aguã,

5 nerembiporavo kuery ov'y'a rã xee aexa aguã,
ha'e avy'a avi aguã ndevygua kuery ov'y'a py,
ndevygua kuery reve xee roguerovy'a aguã.

6 Ore kuery ma oreramoĩ kuery rami avi rojejavry rokuapy.
Opa marã orekuai, orereco vai guive rokuapy.

7 Egito yvy re oreramoĩ kuery ikuai jave
ndoikuuaa potai raka'e iporã ete va'e rejapoa re.^w

Na'ima'endu'ai okuapy mbovykue rei e'ŷ omboaxyague re.
Ha'e rami vy ye'ẽ yvýry nonheẽ rendui okuapy, Ye'ẽ Pytã va'e py.

8 Ha'e rami tei SENHOR ogueraa jepe raka'e guery omboete ukaa rupi
vy,
ha'e kuery pe opo'akaa oexa uka vy.

9 Ye'ẽ Pytã pe ijayvu ramo ipiru.
Ha'e vy ojapo yy rupakue rupi oaxapa aguã rami,
yvy piru reia rupi.

10 Ogueraa jepe ija'e e'ŷ va'e kuery po gui,
oepy hovaigua kuery po'akaa gui.

11 Imoingo axyare kuery áry rupi yy ojao'ipa,
ha'e kuery regua neī peteive ndoo jepei.

12 Ha'e ramo mae oguerovia okuapy ijayvuague,
ha'e vy oporaei ixupe oguerovy'aa rupi.

13 Ha'e gui are e'ŷ re hexaraipa ju ojapo va'ekue re,
ha'e oipotaa rupi ve'ŷ ju ikuai.^x

14 Tekoa e'ŷa py ha'e kuery ae oipotapa reia rupi rive ikuai vy

w 106.6-12 Egito gui Nhanderuete ogueraa jepeague omombe'u Éxodo 14-15 py.

x 106.13-15 Números 11

- Nhanderuete pe “Taexa” he'i okuapy.
- 15** Ha'e rã ha'e ome'ẽmba ha'e kuery ojerurea,
va'eri ojapo avi ha'e kuery nhe'ẽ ikangy ov y aguã rami.
- 16** Ha'e kuery rekoá py ijayvu rei okuapy
Moisés ha'e Arão SENHOR pega iky'a e'ŷ va'e re.^y
- 17** Ha'e ramo yvy ojepe'a vy omokõ Datã,
Abirão kuery regua guive ojao'ipa.
- 18** Ha'e va'e kuery re tata omoendy vy
oapypa raka'e heko vai va'e kuery.
- 19** Horebe yvyty py ojapo okuapy peteĩ vaka ra'y ra'angaa,
ha'angaa ouro ryku gui ojapo pyre ombojerovia okuapy.^z
- 20** Ha'e rami Nhanderuete rexakãa omboekovia
mymba nhuũ ho'u va'e ra'angaa re rive.
- 21** Hexaraipa Nhanderuete heraa jepeare gui,
Egitó yvy re mba'emo porã ojapo rire tei.
- 22** Nhomondyipaarã ojapo Cam yvy re,
ha'e Ye'ẽ Pytã py mba'emo porã ete ojapo rire tei.
- 23** Hembiporavo Moisés henonde nonhemoi va'e rire
ijayvuague rami vy omomba ete 'rãgue.
Ha'e rami py Moisés ojapo raka'e opoxya rupi omomba e'ŷ aguã
rami.
- 24** Ha'e rami avi ha'e kuery ndooxei yvy iporã va'e py,
ijayvua ndogueroviai vy.^a
- 25** Ha'e rami 'rãgue py peteĩ-tei ropy rupi ijayvu rei okuapy,
SENHOR ijayvua re noendu potai vy.
- 26** Ha'e ramo opo oupi reve oura ha'e kuery pe,
tekoá e'ŷa rupi ae omokanhymba aguã re,
- 27** ha'e gui hamymino kuery ju yvy regua kuery ikuiaia rupi oitypa vy
yvy mboae rupi omoaimbã aguã re.
- 28** Ha'e gui ovapa oje'oivy Peor pygua kuery ruete ramigua Baal re.
Ha'e vy ho'u okuapy ta'angaa hekove e'ŷ va'e pe ome'ẽ mbyre.^b
- 29** Ha'e rami ete ikuai vy ombopoxy rive Nhanderuete.
Ha'e rami vy oendu okuapy mba'eaxy vaikue.
- 30** Ha'e ramo Finéias opu'ã vy otekoavy va'ekue ombopaga rire
mba'eaxy opytu'upa.
- 31** Ha'e nunga py oexa uka heko porãa,
raka'e rã peve guarã.

^z 106.19-23 Vaka ra'y ra'angaa ojapo okuapyague omombe'u Éxodo 32 py.

^a 106.24-27 Yvy porã py ndooxei okuapyague omombe'u Números 13-14 py.

^b 106.28-31 Peor py ojejavvyague omombe'u Números 25 py.

^y 106.16-18 Números 16

- 32 Ha'e gui ma Meribá py yy oĩa py ju ombopoxy.
 Ha'e va'e kuery káuxa mba'emo vai oiko raka'e Moisés pe.^c
- 33 Mba'eta Nhanderuete Nhe'ẽ rovai opuã rei okuapy ramo
 Moisés ijayvu 'râgue'ŷ rupi ijayvu.
- 34 Ha'e kuery ndojukapa etei amboae regua kuery
 SENHOR ojapo ukaague rami e'ŷ.^d
- 35 Ha'e rami 'râgue py yvy regua kuery reve nhomomendapa vy
 ha'e pygua reko rami ikuai.
- 36 Ha'e vy ombojerovia okuapy ha'e pygua kuery ta'angaa.
 Ha'e nunga optyta imbo'aarã.
- 37 Gua'y ha'e guajy kuery oapy ukapa
 anha kuery pe.
- 38 Ha'e vy omoẽ mba'eve py ojejavvy e'ŷ va'e ruguy teĩ,
 gua'y, guajy kuery ruguy ae,
 mba'emo ra'angaa Canaã pygua pe ojuka uka vy.
 Ha'e vy ijyvy iky'apa va'e optyta huguykue py.
- 39 Ha'e rami ikuai vy onhemongy'apa ha'e kuery ae ojapoa py,
 itavy rei okuapy guembiapokue py.
- 40 Ha'e nunga rupi SENHOR poxya hendy ixupeguia kuery rovai,
 ha'e ojeguaru ojeupe guarã va'ekue gui ae.
- 41 Ha'e vy omboaxapa amboae regua po py.
 Ha'e kuery re ija'e e'ŷ va'e kuery ipo'aka okuapy,
- 42 hovaigua kuery oguereko axy,
 ha'e kuery po'akaa guy py omoingo.
- 43 Mbovykue rei e'ŷ ogueraa jepe,
 ha'e rami teĩ ha'e kuery nhomongetaa rupi ikuai vy ombopoxy
 reive tema.
 Gueko vaia py ojexavaive oje'oivy.
- 44 Ha'e rami rire teĩ ha'e oikuaa pota ju ojexavaia re,
 ha'e oendu nho ha'e kuery ojapukaia.
- 45 Ha'e kuery re vy ima'endu'a guexeve guarã ojapo va'ekue re.
 Ha'e vy porayvu ete va'e vy omboaxy ju.
- 46 Ojapo escravo-rã heraa are kuery ha'e javi
 omboaxy nho aguã rami.
- 47 SENHOR Oreruete, orereraa jepe ke!
 Oreno'õmba ju yvy regua kuery mbyte gui,
 nderery iky'a e'ŷ va'e rupi roquerovy'a aguã,
 ha'e rovy'aa rupi roqueroporaei aguã.
- 48 Ima'endu'a porãmby toiko SENHOR Israel kuery Ruete

^c 106.32-33 Meribá py ojejavvyague omombe'u Números 20 py. ^d 106.34-46 Ha'e kuery ojejavvy ramo Nhanderuete omboaxy kuereiague omombe'u Juízes 2 py.

aŷ, ha'e raka'e rā peve!
 Heta va'e kuery ha'e javive aipo te'i: "Amém!"
 Aleluia!

Salmo 107

Jajexavaia gui Nhanderuete nhandereraa jepea re ijayvua

- 1 "Perovy'a ke SENHOR porayvu va'e ramo,
     ha'e nhomboaxya opa va'era eŷ",
- 2 te'i SENHOR oepy va'ekue,
     hovaigua kuery po gui ogueraa jepe va'ekue.
- 3 Mba'eta ono'omba ju amboae vyv re ikuaiague gui,
     kuaray oua katy gui, oikea katy gui,
     ipuku-a katy gui, ha'e ye'ẽ katy gui ma voi.
- 4 Tekoa e'ŷa rupi ha'e kuery oguata rei raka'e,
     tape oikuua e'ŷa rupi,
     tetā ikuai aguā ndojoui guive.
- 5 Karuai ha'e yuvei
     omokanhya ma heravy ha'e kuery nhe'ẽ.
- 6 Ha'e gui ojexavaia py ojapukai SENHOR pe.
     Ha'e ramo ogueraa jepe ojexavaia gui.
- 7 Tape hi'yvi va'e rupi ogueraa
     tetā ikuai aguā peve.
- 8 Ha'e kuery toguerovy'a SENHOR porayvua re,
     avakue ra'y kuery pe mba'emo porā ojapo rire.
- 9 Mba'eta ijy'uvei va'e pe ome'ẽ oy'u aguā,
     ha'e okaruxe va'e pe heta ojou uka mba'emo porā.
- 10 Amongue ma pytū reia rupi oiko, manoa guy py ae,
     ojexavai oiny nhuā py ferro guigua py ojokua pyre reve.
- 11 Nhanderuete nonhe'ẽ renduiague re ojexavai,
     Yvate ete va'e ombo'ea re ndojapyxakai rire.
- 12 Ha'e ramo ha'e kuery ikane'omba omomba'eapoa vaipa ramo.
     Ho'a teī avave rei ndoikoi ipytyvōarā.
- 13 Ha'e gui ojexavaia py ojapukai SENHOR pe.
     Ha'e ramo ogueraa jepe ojexavaia gui.
- 14 Oguenoẽ pytū vaikue ha'e manoa guy gui,
     ha'e kuery gui omondopa corrente ferro guigua.
- 15 Ha'e kuery toguerovy'a avi SENHOR porayvua re,
     avakue ra'y kuery pe mba'emo porā ojapo rire.
- 16 Mba'eta oitypa okē overa va'e guigua,
     ijokoa ferro guigua guive omopẽmba.

- 17 Ha'e gui hi'arandu e'ŷ va'e ojejavypaa rupi anho ikuaiia re
ojexavai okuapy gueko vaia py.
- 18 Ojeguaru opa marāgua tembi'u gui.
Ha'e rami vy ovaē manoa rokē peve.
- 19 Ha'e gui ojexavaia py ojapukai SENHOR pe.
Ha'e ramo ogueraa jepe ojexavaia gui.
- 20 Oayvu ombou vy omonguerapa,
ogueraa jepe omanomba 'rāgue gui.
- 21 Ha'e kuery toguerovy'a avi SENHOR porayvua re,
avakue ra'y kuery pe mba'emo porā ojapo rire.
- 22 Ixupe tome'ē mba'emo oguerovy'a vy.
Ovy'aa rupi toikuaa ukapa ojapo va'ekue.
- 23 Ha'e gui amongue ma kanoā guaxu ojou vy ye'ē rupi oguata 'rā,
mba'emo vendea kuery yy tuvixa va'e rupi oo va'e.
- 24 Ha'e va'e kuery oguataa rupi oexa SENHOR rembiapo,
mba'emo porā ete yy typyvea rupi ojapo ramo.
- 25 Mba'eta ha'e ijayvu vy ojapo yvytu vaikue oipeju,
ha'e yai opu'ā-pu'ā aguā rami.
- 26 Ha'e ramo yvate peve oje'oi,
ha'e gui yai oguejy ju iguy katy peve.
Ha'e rami ete ojexavai ramo inhe'ē ikangy ma ovy.
- 27 Oguataa rupi ho'a rai-rai'i okuapy oka'u va'e rami.
Ha'e rami vy ndoikuaavei rei ma.
- 28 Ha'e gui ojexavaia py ojapukai SENHOR pe.
Ha'e ramo ogueraa jepe ojexavaia gui.
- 29 Omombytu'u yvytu vaikue,
yai guive omombytu'upa.
- 30 Ha'e ramo ovy'apa ju opytu'upa ramo.
Ha'e rami ogueraa ojaaty py ovaēxeague peve.
- 31 Toguerovy'a SENHOR porayvua re,
avakue ra'y kuery pe mba'emo porā ojapo rire.
- 32 Tomboete avi heta va'e kuery onhemboatya py,
toguerovy'a yvatekueve nhomongetaa py.
- 33 Ha'e ojapo yakā ikuai va'e typa aguā rami,
ha'e rā yvu ma ipiru reia meme opyta aguā rami.
- 34 Yvy porā va'ekue ma ojapo juky re'ē rive opyta aguā rami,
ha'e pygua kuery heko vai rei ramo.
- 35 Ojapo tekoia e'ŷa va'ekue yupá ju opyta aguā rami,
ha'e yvy piru rei va'ekue ma yvu oĩ aguā rami.
- 36 Ha'e py omboekoa okaruxe rei va'ekue.
Ha'e ramo ojapo okuapy peteī tetā ikuai aguā.
- 37 Mba'etyrā mba'emo omoaĩ, uva guive onhotȳ.

- Ha'e vy heta ojou omono'ō va'erā.
- ³⁸ SENHOR omoingo porā heta ete oje'oivy aguā rami,
hymba kuery vaka ndoatai guive.
- ³⁹ Ha'e rami teī ha'e kuery ojavyky reia ramo iporiaupa ha'e
ndaetavei,
ojexavai ha'e ikuai axy vy.
- ⁴⁰ SENHOR ojapo huvixa kuery nomboeteavei aguā rami,
ojapo avi oguata rei aguā rami tape oĩa rupi e'ŷ.
- ⁴¹ Ha'e rā iporiaukue'i ma ogueraa jepe 'rā
ojexavai reia gui yvatea py oĩ porā aguā,
hoo pygua kuery voi omboetave vexa'i rami.
- ⁴² Ha'e nunga heko porā va'e oexa vy ov'y'a 'rā.
Ha'e rā heko vai va'e ha'e javi ma omboty 'rā ojuru.
- ⁴³ Hi'arandu va'e ma toikuua pota ha'e nunga re,
toikuua pota SENHOR nhomboaxya re.

Salmo 108

Mboraeirā Davi ombopara va'ekue.

Salmo 57.7-11; Salmo 60.5-12

- ¹ Xeruete, xekuraxō oĩ atā ma.
Aporaei vy roguerovy'a 'rā xenhe'ẽ ha'e javi py.
- ² Mbaraka ha'e mba'epu ixā reta va'e, pevy ke.
Xee ambovy 'rā ko'ẽ ju.
- ³ SENHOR, roguerovy'a 'rā yvy regua kuery mbyte,
ndevy aporaei 'rā ha'e javi regua mbyte.
- ⁴ Mba'eta renhomboaxya oo 'rā yva peve,
ha'e ndereko porāa ma arai rovai peve 'rā oo.
- ⁵ Xeruete, enhemboyvate yva áry rupi,
ha'e yvy jave re tojekuua nerexakāa,
- ⁶ ore nerembiayvu kuery roo jepe aguā.
Orereraa jepe ke reiporu kuaa regua py, ha'e orembovai.
- ⁷ Nhanderuete ijayvu oky'a e'ŷa rupi:
“Xepo'akaa rupi vy amboja'o 'rā Siquém yvy,
aa'ã 'rā Sucote regua yvyugua guive.”^e
- ⁸ Gileade ha'e Manassés yvy ma xemba'e meme itui.
Efraim yvy ma xengora ratā.
Judá ma xepo pygua.
- ⁹ Ha'e rā Moabe yvy ma hy'a ajejoiaty itui,

^e 108.7 Apy ma ijayvu joyvy oipe'a va'ekue ojeupegua kuery pe omboja'o aguā re.

- Edom yvy áry ma amombo 'rā xepy regua,^f
ha'e Filístia pygua kuery re xepo'aka vy avy'a nhendu 'rā."
- 10 Mava'e nda'u xereraa 'rā tetā ikorapa va'ea py?
Mava'e nda'u xereraa 'rā Edom yvy re?
- 11 Mba'eta Oreruete, ndee orereja rive va'ekue.
Oreruete, ndereovei ma orexonardo kuery reve!
- 12 Orereraa jepe nho ke rojexavaia gui,
mba'eta avakue orereraa jepea ma mba'everā ndovarei.
- 13 Nhanderuete re vy ae 'rā nhandepo'aka,
mba'eta ha'e opyrō 'rā nhanderovaigua kuery re.

Ngovaigua kuery ombopagaa aguā re ojerurea ague
Jogueroporaei va'e pe mboraeirā Davi ombopara va'ekue.

Salmo 109

- 1 Xeruete rogueroporaei va'e, ekyrirī eme ke!
- 2 Mba'eta xerovai ijapu va'e kuery ma nhombotavya rupi ijayvu,
oapekū ijapu va'e py ijayvu okuapy xere.
- 3 Ha'e kuery xembojere rei vy xerayvu e'ŷa rupi ijayvu,
mba'e re'ŷ opu'ā okuapy xere.
- 4 Xee ayvuague repy ma xevy ivai okuapy aoi.
Ha'e rā xee ma ajerure ainy.
- 5 Ajapo porāague repy ome'ē mba'emo vai,
ayvuague repy ma xere ija'e e'ŷa aoi.
- 6 Hovai guarā emoi peteī heko vai va'e.
Oiporu kuaa regua re topu'ā hekokue mombe'uarā.
- 7 Ha'e gui ma omboayvua py tombopagaa.
Ojerureague tojekuaa teko vai rami.
- 8 Hekove topa voi,
ha'e gui ojapo aguā va'ekue amboae ju tojapo.^g
- 9 Ta'y kuery ma tyre'ŷ meme ta'ikuai,
ha'e rā ta'yxy ma imeve'ŷ va'e toiko.
- 10 Ta'y kuery ma hoo e'ŷ va'e ta'ikuai
mba'emo re ojerurea rupi.
Tomoëmbaa hoo ombovaipaa va'ekue gui.
- 11 Mba'emo oguereco va'ekue toipe'apaa oreveague re,
amboae yvy guigua tojopy omba'epaoague repy.
- 12 Avave rei tomboaxy eme,

^f 108.9 Ha'e jave py ma joyyy ojogua vy hi'áry omombo 'rā opy regua, oikuua uka aguā ija oikoa. ^g 109.8 Kova'e ayvu rupi ma Judas rekokue re ijayvu (Atos 1.20).

- neĩ ta'ykue re voi avave rei topena eme.
- ¹³ Ta'ikuai eme hamymino kuery,
ha'e kuery ikuai aguã 'rãgue ta'ima'endu'aa eme hery re.
- ¹⁴ SENHOR ta'ima'endu'a riae tuu kuery ojejavyague re,
tombogue eme ixy ojejavyague.
- ¹⁵ Ha'e nunga tojekuaa riae SENHOR renonde,
ha'e kuery re ta'ima'endu'aave eme yvy re.
- ¹⁶ Mba'eta ojee nomoĩ rire nhomboaxya.
Ha'e rami 'rãgue py oakykue monha ojexavai va'e ha'e
iporiaukue'i,
ipy'a vaia rupi ikuai va'e guive,
manoa pe omboaxa aguã.
- ¹⁷ Joe ijayvu vaia rupi anho oiko rire hexe ae ju ha'e nungakue tojeapa.
Ndajogueroayvu porãxei rire togueroayvu porãa eme.
- ¹⁸ Ojee ayvu vai ao puku rami omoĩ rire
toike ipy'apy katy yy rami,
ikãgue peve too azeite rami.
- ¹⁹ Hexe toĩ oao onheovãa rami,
ha'e ku'akuua omoĩ va'ety rami.
- ²⁰ Ha'e rami ae SENHOR tombopaga xerovaigua kuery,
xerekove re ijayvu vai va'e.
- ²¹ Ha'e rã ndee SENHOR Xeruete, enhemoĩ xerepyarã nderery remboete
ukaa rupi vy.
Xereraa jepe ke, ndeporayvua tuvixa ramo.
- ²² Mba'eta xee ma ajexavai, iporiaukue'i aiko.
Xepy'apy rupi ma xeaia anho aendu.
- ²³ Xerekove opa ov y kuaray ojero'a ovya rami.
Mombyry omombo pyre aiko tuku karu rami.
- ²⁴ Akaru e'ỹ re riae aiko ramo
xerenapy'ã ikangypa ma,
xeangai gui xero'o voi ipiru ma ov y.
- ²⁵ Ha'e kuery pe rã ojou vaipy aiko.
Xerexa vy oakã ombovava-vava 'rã.^h
- ²⁶ SENHOR Xeruete, xepytyvõ ke!
Xereraa jepe ke xemboaxya rupi,
- ²⁷ ha'e kuery oikuua aguã ndepo gui ae xereraa jepearã oua,
ndee SENHOR rejapo rire.
- ²⁸ Ha'e kuery joe ijayvu vai va'e.
Ha'e rã ndee ma rejogueroayvu porã va'e.
Tove xere opu'ã va'e kuery nda'evei nho ta'ikuai.

^h 109.25 Kova'e ayvu rupi ijayvu Jesus kuruxu re oĩ javegua re (Mateus 27.39-40).

Ha'e rã nerembiguai ma tovy'a.
 29 Xerovaigua kuery re toĩ oximbaa.
     Oximbaa tojao'ipa ao puku py rami.
 30 Xejuru py arov'y'a ete 'rã SENHOR.
     Rogueroporaei 'rã heta va'e kuery mbyte,
 31 mba'eta iporiaukue'i ikuiaia katy onhemoin ramo,
     ojukaxe va'e kuery gui ogueraa jepe aguã.

Messias ipo'akaa ha'e sacerdote oikoa re ijayvua

Mboraeirã Davi ombopara va'ekue.

Salmo 110

- 1 SENHOR aipoe'i xeruvixa pe:
     “Eguapy ke aiporu kuaa regua re,
     nderovaigua kuery ndepy guýry amoï peve”, he'i.ⁱ
- 2 Sião tetã gui SENHOR omboaxa 'rã po pygua ndepo'aka aguã.
     Ha'e vy aipoe'i 'rã: “Ndepo'aka ke
     nderovaigua kuery re”, he'i 'rã.
- 3 Ha'e gui ma ndepo'akaa ára
     ndevygua kuery ojexa ukapa 'rã ndere ouxeal'i rami.
     Ndevygua kunumigue ma iky'a
     e'ý va'e py onhemonde reve 'rã ikuai,
     aje'ive'i yxapy ojekuaa va'e rami.
- 4 SENHOR ouraague ndoguerovai 'rã:
     “Ndee ma sacerdote rei raka'e rã peve guarã,
     Melquisedeque reko rami nderekro va'e vy”, he'i rire.^j
- 5 Senhor reiporu kuaa regua re oĩ va'e ma
     ipoxya ára omou'ümbera 'rã huvinave kuery.
- 6 Ombopaga 'rã yvy regua kuery,
     omonyé 'rã te'ögue anho.
     Nhoakã omou'ümbera 'rã yvy jave re.
- 7 Oikoa rupi yxypy oĩ va'e gui oy'u 'rã oiny,
     ha'e gui oakã omopu'ã ju 'rã ovy.

ⁱ 110.1 Apy “Xeruvixa” he’ia ma Cristo re ae ijayvu vy. Ha'e gui “Eguapy ke aiporu kuaa regua re” he’ia ma Nhanderuete ojee rami avi ombopo'aka aguã re ijayvu vy (Mateus 22.26-41; Marcos 12.36; Lucas 20.42; Atos 2.32-36; 1 Coríntios 15.24-28; Efésios 1.20; Colossenses 3.1; Hebreus 1.13; 8.1; 10.11-13).

^j 110.4 Hebreus 5.1-10; 7.1-28

Salmo 111

Nhanderuete opena porāague re ijayvua

¹ Aleluia!

Xepy'a ha'e javi py aroporaei 'rā SENHOR
heko porā va'e kuery ijatyva py.

² SENHOR rembiapokue ma tuvixa meme.

Oguerovy'a va'e kuery ha'e javi oikuua pota 'rā ha'e nunga re.

³ Guembiapo ha'e javi py oexa uka guexakāa ha'e opo'akaa,
heko porāa avi oī 'rā raka'e rā peve.

⁴ Hembiapo porā re nhanema'endu'a aguā rami ojapo.
SENHOR ma porayvu ha'e nhomboaxy va'e.

⁵ Omongaru 'rā henonde ojererokyjea rupi ikuai va'e,
ima'endu'a riae 'rā guexeve guarā ojapo va'ekue re.

⁶ Ojeupegua kuery pe oexa uka 'rā opo'akaa mba'emo ojapoa py,
ijyvyrā amboae regua kuery ikuaiague ome'ēa py.

⁷ Opo py ojapo va'e ma anhetē ha'e teko porā rupi meme ojapo,
nhanembo'ea voi ojeroviapy meme.

⁸ Ha'e nunga oī porā 'rā raka'e rā peve,
ojeroviapy oikoa ha'e teko porā rupi oeja rire.

⁹ Ojeupegua kuery pe ombou heraa jepearā,
guexeve guarā ojapo vy raka'e rā peve guarā.
Hery ma iky'a e'ŷ va'e ha'e nhomongyjea.

¹⁰ SENHOR renonde jajererokyjea rupi jaiko vy 'rāe jaupity 'arandua.
Ha'e rami ikuai va'e ha'e javi oexa uka 'rā 'arandu.^k
Jaroporaeia oī riae 'rā raka'e rā peve!

Salmo 112

Heko porā va'e oikove aguā re ijayvua

¹ Aleluia!

Ovy'a ete 'rā avakue SENHOR renonde ojererokyjea rupi ikuai va'e,
ha'e ojapo uka va'ekue oguerovy'a va'e.

² Ha'e va'e kuery ramymino kuery voi ipo'akapa 'rā yvy re,
heko porā va'e ramymino kuery re ima'endu'a porāa 'rā.

³ Hoo py ma opa mba'e 'rā oguereko,
heko porāa oī 'rā raka'e rā peve.

⁴ Heko porā va'e pe ma pytū 'rāgue py ojekuaa 'rā imoexakāarā.
Porayvu, nhomboaxyha ha'e teko porā rupi ikuai.

^k 111.10 Provérbios 9.10

- 5 Nhomboaxy vy mba'emo oiporuka va'e ma ov'y'a 'rā,
ha'e imboayvua py teī oikuaa uka 'rā heko porā va'e oikoa.
- 6 Ha'e kuery ndoitayi 'rāe.
Ha'e kuery re raka'e rā peve 'rā ima'endu'aa.
- 7 Nhomondyiārā oendu teī nonhemondyi 'rā.
Ipy'a guaxu 'rā, SENHOR re ojerovia vy.
- 8 Ipy'aa oī atā vy ndokyjei 'rā,
oexa 'rā oipotaague hovaigua kuery re ojeupity ramo.
- 9 Mba'emo oguereko va'e omboja'o vy ome'ē 'rā iporiaukue'i pe.
Heko porāa oī 'rā raka'e rā peve.^l
Ipo'aka ramo omboetea ha'e ima'endu'aa porā 'rā.
- 10 Ha'e nunga heko vai va'e oexa vy ivai 'rā teī,
haī jekyty rei 'rā okanhy peve.
Mba'eta heko vai va'e oipotaa ma opa 'rā.

Salmo 113

SENHOR jaroporaei aguā regua

- 1 Aleluia!
SENHOR rembiguai pendekuai va'e, peporaei ke,
peroporaei SENHOR rery.
- 2 Ta'ima'endu'a porāa SENHOR rery re,
aŷ ha'e raka'e rā peve!
- 3 Kuaray oēa guive oikea peve
togueroporaeia SENHOR rery!
- 4 SENHOR ma yvate ete va'e, yvy jave regua áryve,
hexakāa voi yva áryve oo.
- 5 Mava'e nda'u SENHOR Nhanderuete reve joo rami heko va'e?
Henda openaaty ma yvatea py oī.
- 6 Ojero'a 'rā guive oexa aguā
yva ha'e yvy re mba'emo oiko va'e.
- 7 Omopu'ā ju 'rā imo'amy yvy ku'i py omombo pyre,
tyt gui oipe'a 'rā iporiaukue'i,
- 8 huvixa kuery yvýry ju omboguapy imoiny aguā,
tá, omoi 'rā ojeupegua ruvixa kuery reve guarā.
- 9 Ojapo 'rā kunha imemby e'ŷ va'ekue omemby kuery reve oiko aguā
rami.
Ha'e ramo ov'y'a 'rā, kyrīgue xy oiko vy.
Aleluia!

1 112.9 2 Coríntios 9.9

Salmo 114

Egito yvy gui oẽmba jave guare re ima'endu'aague

- 1 Israel kuery Egito yvy gui oẽ jave,
Jacó ramymino kuery ayvu mboae py ijayvu va'e ikuiai gui
oẽmba jave ma
- 2 Judá kuery gui Nhanderuete ojapo guenda iky'a e'ŷ va'erã,
ojapo Israel kuery ojeupe guarã ete.
- 3 Ha'e nunga ye'ẽ oexa vy ojava ový,
Jordão yakã voi guakykue katy oxyry raka'e.^m
- 4 Vvyty ikuai va'e opopa vexa ava rami,
yvy'ã'i voi vexa'i ra'y rami opopa okuapy.
- 5 Ye'ẽ, mba'e tu oĩ ha'e rami rejava aguã?
Ha'vy ndee Jordão, mba'e re tu nderakykue katy rejevy?
- 6 Peẽ vvyty, mba'e re tu pepopa ri vexa ava rami?
Ha'vy peẽ yvy'ã, mba'e re tu vexa'i ra'y rami pepo?
- 7 Ndee yvy, eryryi ke SENHOR Jacó Ruete renonde.
- 8 Mba'eta itaty gui ojapo yy ruparã,
itaova ratã gui ojapo raka'e yvu.ⁿ

Salmo 115

Nhanderuete anho nhamboete aguã regua

- 1 SENHOR, ore kuery e'ŷ toremboetea, ore e'ŷ,
ha'e rami 'rãgue py nderery anho tomboetea,
renhomboaxya ha'e ojeroviapy reikoa re.
- 2 Mba'e re tu amboae regua kuery joupe-upé oporandu vy
“Mamo tu oĩ ha'e kuery Ruete?” he'i 'rã okuapy?
- 3 Mba'eta Nhanderuete ma yva re oĩ,
opa mba'e ojapo oikovy ha'e ae oipotaa rami.
- 4 Ha'e rã ha'e kuery pegua tuuete ma prata e'ŷ vy ouro guigua rive,
avakue opo py ojapo va'ekue meme.^o
- 5 Ijuru va'eri nda'ijayvui,
hexa va'eri ndoexai,
- 6 ijapyxa va'eri noendui,
inhappyigua va'eri noetüi,
- 7 ipo va'eri mba'eve re ndopokoi,

^m 114.3 Ye'ẽ Pytã ojavaague ma Êxodo 14 py omombe'u, ha'e rã Jordão yakã guakykue
katy ojevyague ma Josué 3 py.

ⁿ 114.8 Êxodo 17; Números 20   ^o 115.4-8 Salmo 135.15-18

- ipy va'eri ndoguatai,
 ijyryvi va'eri ha'e kuery gui neĩ peteĩ ayvu nonhendui.
- ⁸ Ijapoare kuery toptya ha'e nunga rami ae,
 hexe ojerovia va'e kuery voi.
- ⁹ Ha'e gui Israel kuery ma SENHOR re ae tojerovia.
 Ha'e anho ma ipytyvõa ha'e mba'emo vai jokoa oiko.
- ¹⁰ Arão ramymino kuery tojerovia SENHOR re.
 Ha'e anho ma ipytyvõa ha'e mba'emo vai jokoa oiko.
- ¹¹ SENHOR renonde ojererokyjea rupi ikuai va'e ha'e javi tojerovia
 SENHOR re.
 Ha'e anho ma ipytyvõa ha'e mba'emo vai jokoa oiko.
- ¹² Mba'eta nhandere SENHOR ima'endu'a vy nhanemoingo porã 'rã.
 Omoingo porã 'rã Israel kuery,
 omoingo porã 'rã Arão ramymino kuery,
- ¹³ omoingo porã 'rã henonde ojererokyjea rupi ikuai va'e,
 yvatekueve ha'e yvyīgueve voi.^p
- ¹⁴ SENHOR tomoïve tema peiko porã aguã,
 peẽ kuery ha'e penda'y kuery pe guive.
- ¹⁵ SENHOR yva ha'e yvy apoare va'e
 ogueroayvu porã va'e tapendekuai.
- ¹⁶ Yva ma SENHOR pegua oĩ.
 Ha'e rã yvy ma ome'ẽ avakue ra'y kuery pe.
- ¹⁷ Omanogue ma ndogueroporaei 'rã SENHOR,
 okyrirí va'e anho ikuaria py oguejy va'ekue.
- ¹⁸ Ha'e rã nhande kuery ma jarovy'a 'rã SENHOR,
 aÿ guive raka'e rã peve.
 Aleluia!

Salmo 116

Oporai vy Nhanderuete oguerovy'aague

- ¹ Xee ma ayvu SENHOR,
 mba'eta ajerure ramo oendu xeayvua.
- ² Xea katy ojero'a vy ojapyxaka rire
 ixupe ajapukai 'rã aikovea ja.
- ³ Manoa regua nhuã xemboty va'ekue,
 jexavaia yvykua vaikue guigua xere ipo'aka va'ekue.
 Ha'e ramo aiko axya ha'e ndavy'aia py ha'a karamboae.
- ⁴ Ha'e rami vy ajapukai SENHOR rery rupi:

^p 115.13 Apocalipse 11.18; 19.5

- “ SENHOR, eraa jepe ke xerekove!” ha'e va'ekue.
- ⁵ SENHOR ma porayvu ha'e heko porã va'e,
Nhanderuete ma nhanemboaxyá rupi oiko va'e.
- ⁶ SENHOR ma hi'arandu e'ŷ'i va'e kuery re opena porã va'e.
Ha'e rami vy ha'a ajupya py xerexa vy xereraa jepe karamboae.
- ⁷ Xenhe'ẽ, ejevy ju ke repytu'u aguã py,
mba'eta xevy SENHOR mba'emo
porã ome'ẽ oata aguã rami e'ŷ.
- ⁸ Ha'e rami vy xenhe'ẽ oepy amano taa gui.
Oepy xerexa xerexaya gui,
xepy guive oepy onhepyxangaa gui.
- ⁹ Ha'e ramo SENHOR renonde aiko 'rã
okuave va'e yvy re.
- ¹⁰ Hexe ajerovia va'eri xejeupe xeayvu vy
“Ajexavai ete rima aikovy”, ha'e va'ekue.^q
- ¹¹ Xepy'a eta rei vy
“Avakue ikuai va'e ma ijapu va'e meme”, ha'e va'ekue.
- ¹² SENHOR opa mba'e py xevy
ojapo porãague re
mba'e nda'u ame'ẽ 'rã ixupe?
- ¹³ Xereraa japeague arov'y'a vy aupi 'rã karo,^r
ha'e SENHOR rery rupi aroporai 'rã.
- ¹⁴ SENHOR pe ajapopa 'rã anhemboayvuague
ixupeguia kuery ha'e javi oexaa py.
- ¹⁵ Hepy ete va'e SENHOR oexa 'rã
ojeupeguia iky'a e'ŷ'i va'e kuery omano rã.
- ¹⁶ SENHOR, xee ma nerembiguai ete aiko,
nerembiguai pi'a guive aiko.
Remondopa ma xejokuaague.
- ¹⁷ Ha'e ramo ndevy ame'ẽ 'rã roguerovy'aa,
ha'e SENHOR rery rupi aroporai 'rã.
- ¹⁸ SENHOR pe ajapopa 'rã anhemboayvuague,
ixupeguia kuery ha'e javi ikuiaia py,
- ¹⁹ SENHOR pegua roka
Jerusalém mbyte py ae.
Aleluia!

^r 116.13 Apy ijayvu judeu kuery gueko rami vy Nhanderuete pe mba'emo ome'ẽ aguã re. Tembi'u ha'e vinho oupi 'rã ixupe, ha'e gui oguerovy'aa rupi ho'u 'rã (Salmo 22.23-26; Levítico 7.11-16).

^q 116.10 2 Coríntios 4.13

Salmo 117

SENHOR pe ha'e javi regua oporaei aguā regua

1 Peē yvy regua ha'e javi, peporaei ke SENHOR pe!

Peroporaei, ha'e javi regua!^s

2 Mba'eta SENHOR ma opa mba'e py nhanemboaxy,

ha'e ojeroviapy 'rā oiko raka'e rā peve.

Aleluia!

Salmo 118

Nhandereraa jepea jarovy'a aguā regua

1 Perovy'a ke SENHOR, porayvu va'e ramo.

Mba'eta nhomboaxya opa va'erā e'ŷ.

2 Israel kuery aipo te'i:

“Tá, nhomboaxya opa va'erā e'ŷ.”

3 Arão ramymino kuery aipo te'i:

“Tá, nhomboaxya opa va'erā e'ŷ.”

4 SENHOR renonde ojererokyjea rupi ikuai va'e ha'e javi aipo te'i:

“Tá, nhomboaxya opa va'erā e'ŷ.”

5 Ha'e gui xee ma ajexavaia py ajapukai SENHOR pe.

Ha'e ramo SENHOR oendu vy xerepy karamboae.

6 Xereve SENHOR oiko ramo xee ndakyjei 'rā.

Mba'e tu avakue ojapo 'rā xere?^t

7 SENHOR xereve oiko xepytyvõarā.

Ha'e nunga rupi aexa 'rā xere ija'e e'ŷ va'e kuery re aipotaa
ojeupity ramo.

8 Avakue re jajerovia 'rāgue py

ha'eveve SENHOR re nhanhemi.

9 Huvixa kuery re jajerovia 'rāgue py

ha'eveve SENHOR re nhanhemi.

10 Ha'e javi regua xembojere rei okuapy,

teĩ SENHOR rery rupi amomba.

11 Jova-jovai gui xejokopa,

teĩ SENHOR rery rupi amomba.

12 Eiru rami ete xeao'i okuapy,

teĩ tata py juu okaia rami okaipa.

SENHOR rery rupi amomba.

13 Opoxya rupi xemoantha ratā heravy xereity aguā,

^s 117.1 Romanos 15.9-11   ^t 118.6-7 Hebreus 13.5-6

- teĩ SENHOR xepytyvõ.
- ¹⁴ SENHOR ma xemombaraeita oiko, aroporaei va'e guive,
xereraa jepe rire.^u
- ¹⁵ Heko porã va'e rekoa rupi onhendu
heraa jepeare oguerovy'a va'e:
“ SENHOR opo'akaa rupi ojapo mba'emo porã!
- ¹⁶ SENHOR opo oupi vy
mba'emo porã ojapo” he'i va'e.
- ¹⁷ Xee ma namanovei 'rã.
Ha'e rami 'rãgue py aikove 'rã,
SENHOR ojapo va'ekue amombe'upa aguã.
- ¹⁸ SENHOR xembopaga ete,
teĩ manoa pe naxemboaxai guive.
- ¹⁹ Peipe'a ke xevy teko porã rokẽ,
ha'e va'e rupi aike vy SENHOR aroporaei aguã.
- ²⁰ Ha'e va'e ae ma SENHOR rokẽ,
ha'e va'e rupi heko porã va'e anho 'rã oike.
- ²¹ Xee roqueroporaei 'rã,
xepytyvõ vy xereraa jepe rire.
- ²² Oo apoa kuery ita omombo va'ekue ma
yvatevea py optya iporãvea pyguarã.
- ²³ Ha'e nunga ma SENHOR ae ojapo,
ha'e jaexa rã iporã ete va'e.^v
- ²⁴ Kova'e ára ma SENHOR omoingo va'ekue.
Ha'e ramo javy'a ha'e jarovy'a 'rã.
- ²⁵ SENHOR, orereraa jepe ke, rojerure!
Oremoingo porã ke, SENHOR!
- ²⁶ Ima'endu'a porãmby toiko SENHOR rery rupi ou va'e!^w
SENHOR pegua opy peẽ kuery ha'e javi peike va'e rogueroayvu
porã.
- ²⁷ SENHOR ma Nhanderuete ha'e nhanemoexakãa.
Ngaru oiko aguã py pembojegua mba'emo rogue py,
altar apy peve.
- ²⁸ Ndee ma Xeruete, xee roqueroporaei 'rã.
Ndee Xeruete, xee aikuua uka 'rã ndeyvatea.
- ²⁹ Perovy'a ke SENHOR, porayvu va'e ramo.
Mba'eta nhomboaxyia opa va'erã e'ŷ.

^u 118.14 Éxodo 15.1-2; Isaías 12.1-2

^v 118.22-23 Mateus 21.42; Marcos 12.10-11; Lucas 20.17; Atos 4.11; 1 Pedro 2.7

^w 118.25-26 Mateus 21.8-9; 23.37-39; Marcos 11.9; Lucas 13.35; 19.38; João 12.13

Salmo 119

Nhanderuete guigua lei iporāa re ijayvua

- 1 Ovy'a ete 'rā iky'a e'ŷa rupi oiko va'e,
SENHOR guigua lei rupi ae.
- 2 Ovy'a ete 'rā oikuaa uka va'ekue rupi oiko va'e,
opy'a ha'e javi py onhe'ẽ rendu va'e.
- 3 Ha'e va'e kuery ma mba'emo vai rupi e'ŷ ikuai,
Nhanderuete guigua tape rupi anho.
- 4 Rejapo uka va'e reikuua uka
rojapopa ete aguā.
- 5 Aguataa toĩ atã
ndeayvu reja va'ekue rupi aiko aguā.
- 6 Ha'e rami vy aximba aguā rami e'ŷ 'rā aiko
rejapo uka va'e ha'e javi re aikuaa pota vy.
- 7 Peteĩ rami xepy'a reve roguerovy'a 'rā,
ha'evea rami ndeayvuague aikuaa rire.
- 8 Xee ma ajapo 'rā ndeayvu reja va'ekue.
Xereja eme ke.
- 9 Mba'exa vy nda'u kunumigue onhemongy'a e'ŷ re oiko 'rā?
Ndeayvu rupi oiko ri vy tema.
- 10 Xee ma xepy'a ha'e javi py roeka va'e.
Ejapo eme rejapo uka va'ekue gui ajepe'a aguā rami.
- 11 Xepy'a re amoĩ 'rā ndeayvuague
nderovai ajejavy e'ŷ aguā.
- 12 SENHOR, xee ma rogueroporaei 'rā.
Xembo'e ke ndeayvua reja va'ekue rupi aiko aguā re.
- 13 Xeayvu tema xema'endu'a vy
reikuua potaa rupi ndeayvuague ha'e javi re.
- 14 Opa mba'e porã gui
arovy'ave ndee reikuua uka va'ekue.
- 15 Anhembo'e aikovy ndee orembo'ea re,
aikuaa pota 'rā reikoa re.
- 16 Ndeayvua reja va'ekue re xee avy'a.
Ndaxerexarai 'rā ndeayvuague re.
- 17 Ejapo porã xee nerembiguai pe,
aikove ha'e ndeayvuague rupi aiko aguā.
- 18 Eipe'a ke xerexa jokoa,
aexa kuaa aguā ndeguigua lei re iporã ete va'e oĩ va'e.
- 19 Ko yyv re aikoa ja hekoa e'ŷ va'e rami aiko.
Eikuua uka e'ŷ eme ke rejapo uka va'ekue.
- 20 Xepy'a py aendu nda'evei etea,

- ne'arandua rupi ndeayvuague aenduxe riae vy.
- ²¹ Ndee ma ojejou porā rei va'e ha'e ayvu vaipy kuery pe ndeayvu ete vale.
- Ha'e kuery ojepe'a okuapy rejapo uka va'ekue gui.
- ²² Eipe'a ke xere ijayvu reia ha'e ov'y'a reia,
mba'eta xee ma reikuua uka va'ekue rupi aiko ramo.
- ²³ Xere huvixa kuery ijayvu aguā nhomboatypa teī
xee nerembiguai aikuua pota aikovy ndeayvu reja va'ekue re.
- ²⁴ Reikuua uka va'ekue ma xembovy'a va'e.
Ha'e va'e ma xemongetaa guive.
- ²⁵ Yvy rupi xereitya ma.
Xemoingo porā ju ke ndeayvuague rami vy.
- ²⁶ Xerekokue amombe'upa ramo ndee xembovai.
Xembo'e ke ndeayvua reja va'ekue rupi aiko aguā.
- ²⁷ Eikuua uka ke renhombo'eague rami aiko aguā,
ha'e xee aikuua pota 'rā iporā ete va'e reikuua uka va'e re.
- ²⁸ Xepy'a py xeporiau ndavy'avei vy.
Xemombaraeju ke ndeayvuague rami vy.
- ²⁹ Xepe'a ke ijapu va'e kuery rape gui.
Xemboaxy ke ndeguigua lei re oĩa rami vy.
- ³⁰ Aiporavo tape vy'aa katygua,
amoĩ ne'arandua rupi aiko aguā.
- ³¹ Reikuua uka va'ekue rupi pota aiko.
SENHOR, xeapo eme aximba aguā rami.
- ³² Anha 'rā avy tape rejapo uka va'ekue oĩa rupi,
xepy'a py xembovy'a rire.
- ³³ SENHOR, xembo'e ke ndeayvua reja va'ekue rupi aiko aguā.
Ha'e va'e rupi aiko 'rā opa peve.
- ³⁴ Xemo'arandu ke, ha'e ramo aiko 'rā ndeguigua lei rupi.
Xepy'a ha'e javi py 'rā ajapo.
- ³⁵ Xerereko ke tape rejapo uka va'ekue oĩa rupi,
mba'eta ha'e va'e anho arov'y'a.
- ³⁶ Xepy'a re amoĩ reikuua uka va'ekue rupi aiko aguā,
mba'emo ajoupave aguā rupi e'ŷ.
- ³⁷ Xemoma'ẽ eme ovare e'ŷ va'e re.
Xembopy'a guaxu ke ndeguigua tape rupi.
- ³⁸ Nerembiguai pe amoĩ atāve ndeayvuague,
nerenonde ojererokyjea rupi ikuai va'e pe reme'ẽ rire.
- ³⁹ Eipe'a ke xere ijayvu reia xemongyje va'e,
mba'eta ne'arandua anho hal'eve.
- ⁴⁰ Ma'ẽ, ndee xembo'ea rami anho aikoxe va'e.
Xembopy'a guaxu ke ndereko porāa rupi.

- 41** SENHOR, exa uka xemboaxy. Xereraa jepe guive ndeayvuague rami vy.
- 42** Ha'e ramo 'rāe ambovai kuaa xembojaru rei okuapy va'e, ndeayvua re ajerovia vy.
- 43** Xejuru gui eipe'a eme ayvu anhetē rupigua, mba'eta xee ma arō aikovy ne'arandua.
- 44** Ha'e rami vy ndeguigua lei rupi aiko riae 'rā, raka'e rā peve.
- 45** Aiko 'rā aa jepea rupi, ndee xembo'ea rupi pota aiko vy.
- 46** Huvixave kuery renonde voi axī e'ŷ re amombe'u 'rā reikuua uka va'ekue.
- 47** Xee arovya'rā rejapo uka va'ekue, xee ayvu vy.
- 48** Rejapo uka va'ekue ayvu vy audi 'rā xepo, ndeayvua reja va'ekue re aikuaa pota 'rā guive.
- 49** Nema'endu'a ke xee nerembiguai pe ndeayvuague re, mba'eta xeapo arō aguā rami.
- 50** Ajexavaia py xembovy'a va'e ma pova'e: ndeayvu xembopy'a guaxua.
- 51** Ojejou porā rei va'e kuery xejojai riae, tei xee ndajep'eai ndeguigua lei gui.
- 52** Xema'endu'a ymave ne'arandua rupi ndeayvuague re. Ha'e va'e ma xembopy'a guaxua, SENHOR.
- 53** Xee aendu xevaia, heko vai va'e ndeguigua lei rupi ve'ŷ ikuai ramo.
- 54** Mamo rā aguataa rupi oo py akea py aroporaei aikovy ndeayvua reja va'ekue.
- 55** SENHOR, pyávy xema'endu'a 'rā nderery re. Ha'e rami vy ndeguigua lei rupi 'rā aiko.
- 56** Pova'e ma xevy guarā oĩ va'e, ndee xembo'ea rupi aiko aguā.
- 57** SENHOR ae xevygua oiko. Ha'e ramo aipoa'e: "Ajapo 'rā ndeayvuague", ha'e.
- 58** Xepy'a ha'e javi py ajerure xemboaxy aguā. Xemboaxy ke ndeayvuague rami vy.
- 59** Xee ae aikoa re aikuaa pota vy ajevy ju ndee reikuua uka va'ekue rupi aiko aguā.
- 60** Anhea'ã 'rā, namboarei guive rejapo uka va'ekue ajapo aguā.
- 61** Heko vai va'e kuery nhuā xejura tei ndaxerexarai 'rā ndeguigua lei gui.

- 62 Pytū mbyte jave teī apu'ā 'rā roporaei aguā,
ne'arandua rupi ndeayvuague anhetē va'e meme ramo.
- 63 Anhemoirū 'rā nerondenode ojererokyjea rupi
ha'e rembo'league rami ikuai va'e reve.
- 64 SENHOR, yvy jave re rexā uka ndeporayvua.
Xembo'e ke ndeayvua reja va'ekue re.
- 65 SENHOR, xee nerembiguai pe rejapo porā,
ndeayvuague rami vy.
- 66 Xembo'e ke 'arandu ha'e aikuaa aguā re,
rejapo uka va'ekue rupi ajerovia ramo.
- 67 Ajexavai e'ŷ mbove ha'eve e'ŷa rami aiko va'ekue,
teī aŷ ma ajapo aikovy ndeayvua.
- 68 Ndee ma heko porā ha'e ojapo porā va'e.
Xembo'e ke ndeayvua reja va'ekue re.
- 69 Ojejou porā rei va'e kuery ma xere ijayvu rive
teī xepy'a ha'e javi py ajapo renhombo'league.
- 70 Ha'e kuery ma ipy'a ratā va'e.
Ha'e rā xee ma arov'y'a ndeguigua lei.
- 71 Ajexavaiague ma ojapo porā xevy,
ndeayvu reja va'ekue aikuaa nho aguā.
- 72 Mbovy e'ŷ ouro ha'e prata guigua oĩ va'e rire
xevy pe ovareve 'rāgue ndejuru gui lei oẽ va'e.
- 73 Ndepo py ae xeapo ha'e xemoingo raka'e.
Xembo'e ke aikuaa aguā rejapo uka va'ekue.
- 74 Nerenonde ojererokyjea rupi ikuai va'e xerexā vy ov'y'a okuapy,
ndeayvuague re ajerovia ramo.
- 75 SENHOR, xee aikuaa porā ha'evea rami ndeayvua,
ojeroviapy reikoa rupi ae xemoingo axy va'ekue.
- 76 Tou ha'vy ndeporayvua xembopy'a guaxu aguā,
xee nerembiguai pe ndeayvuague rami vy.
- 77 Xere embou xembooxya aikove aguā,
mba'eta ndeguigua lei re xee avy'a.
- 78 Ojejou porā rei va'e kuery toximba, mba'e py e'ŷ xembojexavai rire.
Ha'e rā xee ma aikuaa pota 'rā ndee xembo'ea re.
- 79 Nerenonde ojererokyjea rupi ikuai va'e toupa xeirurā,
reikuaa uka va'ekue oikuaa va'e guive.
- 80 Xepy'a py tajapopa ndeayvu reja va'ekue,
aximba e'ŷ aguā.
- 81 Ndee xereraa jepe aguā arō vy xenhe'ẽ ikangy.
Ha'e rami teī arō tema ndeayvuague.
- 82 Xerexā ikane'omba ma ndeayvuague arō rā.
“Raka'e 'rā tu xembopy'a guaxu?” ha'e.

- 83 Tata áry hyru ipirekue guigua omoī mbyre ipirupaa ramigua aiko,^x
teī ndaxerexarai ndeayvu reja va'ekue gui.
- 84 Mbovy ára teri 'rā nda'u xee nerembiguai aikove?
Raka'e nda'u xerepy 'rā xerakykue monhaa kuery gui?
- 85 Ojejou porā rei va'e kuery ndeguigua lei rupi e'ŷ ikuai va'e ma
yvykua ojo'o okuapy xembo'a aguã.
- 86 Rejapo uka va'ekue ma anhetē va'e meme.
Xerepy ke mba'e py e'ŷ xerakykue monhaa kuery gui.
- 87 Ha'e kuery xemomba rai'i ma ko yvy re.
Ha'e rami teī xee ndajep'eai 'rā renhombo'ea gui.
- 88 Xembopy'a guaxu ke xemboaxyo rupi vy,
ha'e rā ajapo 'rā ayvu ndejuru gui oẽ va'e.
- 89 SENHOR, yva re ndeayvuague oĩ atā 'rā
raka'e rā peve guarã.
- 90 Ojeroviapy riae 'rā reiko raka'e rā peve guarã.
Yvy renhono rire ha'ekue py ae oĩ.
- 91 Ndeayvuague rami vy opa mba'e oimba porā aŷ peve,
mba'eta ndevyguia meme ikuai.
- 92 Ndeguigua lei re'ŷ avy'a va'e rire
yma ma amano 'rāgue aiko axy vaipa vy.
- 93 Xee ma ndaxerexarai 'rā renhombo'league re,
ha'e va'e rupi xemoingove rire.
- 94 Xereraa jepe ke ndevyguia aiko ramo,
mba'eta aeka renhombo'league.
- 95 Heko vai va'e kuery xerarō okuapy xemokanhya aguã,
ha'e rā xee ma aikuua pota 'rā reikuua uka va'ekue re.
- 96 Xee aexa rā iporāgue ikuai va'e ha'e javi opa va'erā.
Ha'e rā rejapo uka va'ekue ma opa va'erā e'ŷ.
- 97 Xee ma ayvu ete ndeguigua lei!
Ára pukukue re hexe anho aikuua pota.
- 98 Rejapo uka va'ekue ojapo xerovaigua kuery gui xe'aranduve aguã
rami,
xepy'a re amoī riae ramo.
- 99 Xembo'ea kuery ha'e javi gui xee aendu kuaave,
reikuua uka va'ekue re aikuua potaa rupi vy.
- 100 Tujakue gui voi xe'aranduve,
renhombo'league ramo aiko vy.
- 101 Tape vai ha'e javi gui xee ajep'e,
ndeayvuague re aikuua pota aguã.

^x 119.83 Ha'e va'e jave py vinho ryurã ojapo 'rā vexa'i e'ŷ vy kavara pirekue gui. Hataxiā
py omoīa ramo ipiru ha'e ivaikueve 'rā ový.

- 102 Ha'e rā ndeayvuague gui ma xee ndajepe'ai 'rā,
ndee xerekombo'e ramo.
- 103 Ndeayvu aa'anga rā he'ē va'e ramigua,
ei gui he'ēve xejuru pe.
- 104 Renhombo'league rupi vy xe'arandu 'rā.
Ha'e rā tape anhetē e'ŷ va'e ma ajeguarua meme.
- 105 Ndeayvu ma tataendy oī aguata aguā,
aikoa rupi omoexakā va'e.
- 106 Aura karamboae, ha'e auraague amoī atā guive,
ha'evea rami ndeayvuague rupi aiko aguā.
- 107 Xee ma aiko axy vaipa ma.
SENHOR, xemoingove ke ndeayvuague rami vy.
- 108 SENHOR, ejopy ke ame'ēxeai py xeayvu ame'ē va'e,
ha'e xembo'e ndeayvuague re.
- 109 Xejukaxea kuerya rupi riae aiko,
teī ndeguigua lei gui ndaxerexarai 'rā.
- 110 Heko vai va'e kuery ma nhuā omoī xerovai,
teī xee ndajepe'ai 'rā renhombo'ea gui.
- 111 Reikuua uka va'ekue ma raka'e rā peve guarā amoī xejee,
mba'eta xepy'a py arov'y'a.
- 112 Xepy'a re amoī ndeayvu reja va'ekue rupi aiko aguā,
raka'e rā ha'e opa peve.
- 113 Mokoī rupi rei ijayvu va'e ma xee ajou vai.
Ha'e rā ndeguigua lei ma arov'y'a.
- 114 Ndee ma anhemiaty ha'e mba'emo vai jokoa reiko.
Ndeayvua re ae ajerovia.
- 115 Mba'emo vai rupi pendekuui va'e, pejep'e a ke xea gui.
Xee ma ajapoxe Xeruete ojapo uka va'e.
- 116 Xepytyvō ke ndeayvuague rami vy, aikove aguā.
Emoingo e'ŷ eme arō va'e, axīmba e'ŷ aguā.
- 117 Xemombarae ramo 'rāe aa jepe,
ha'e ndeayvu reja va'ekue rupi aiko.
- 118 Rejou vai ndeayvuague gui ojepe'a va'e,
mba'eta apu py ae ha'e kuery nhombotavypa 'rā.
- 119 Yty rami rive remombo 'rā heko vai va'e yvy jave re ikuai va'e.
Ha'e nunga rupi xee arov'y'a reikuua uka va'ekue.
- 120 Nerenonde ajererokyje vy xero'o pirīmba,
ndeayvua re ae ajererokyje.
- 121 Xee ma anhetē ha'e teko porā rupi ajoguereko va'e.
Xemboaxa eme ke xerovaigua kuery po py.
- 122 Xee nerembiguai xerepy ke aiko porāve ju aguā.
Xembojexavai uka eme ojejou porā rei va'e kuery pe.

- 123 Xerexa ikane'omba ma xereraa jepearā arō riae vy,
ndereko porāa rupi ndeayvuague ojeupity aguā guive.
- 124 Ereko nerembiguai remboaxya rupi.
Xembo'e ke ndeayvu reja va'ekue re.
- 125 Xee ma nerembiguai aiko.
Xemo'arandu ke reikuua uka va'ekue aikuua aguā.
- 126 SENHOR, ovaē ma reikuua pota aguā ára,
mba'eta ndeguigua lei rupi nda'ikuai ramo.
- 127 Xee ma ouro gui arov'yave rejapo uka va'ekue,
ouro oiky'a'o pyre gui voi.
- 128 Ha'e nunga rupi renhombo'league pe "Anhetē va'e meme" ha'e.
Ha'e rā ijapu va'e kuery reko ma ajou vai.
- 129 Reikuua uka va'ekue ma iporā ete.
Ha'e va'e rupi aiko xepy'a ha'e javi py.
- 130 Ndeayvu reikuua uka ramo omoexakā vy
omo'arandu 'rā hi'arandu e'ŷ'i va'ekue.
- 131 Xejuru aipe'a vy xepytuē atā,
rejapo uka va'ekue aikuua porāvexe vy.
- 132 Eju ju xea py, ha'e xemboaxy,
nderery oayvu va'e kuery pe rejapoaty rami vy.
- 133 Emoī atā ke ndeayvuague rupi aikoa.
Ha'e rā teko vai va'e guive rā ta'ipo'aka eme xere.
- 134 Xerepy ke avakue xemoingo axy reia gui,
ha'e ramo aiko 'rā renhombo'league rami.
- 135 Xee nerembiguai áry taexakā nderova,
ha'e xembo'e ndeayvu re.
- 136 Xerexay ma yakā rami oxyry,
ndeguigua lei rupi e'ŷ avakue ikuai rā aexa vy.
- 137 SENHOR, ndee ma ndereko porā va'e,
ndeayvua guive anhetē va'e meme.^y
- 138 Reikuua uka va'ekue ma anhetē rupi reja,
ojeroviapy guive.
- 139 Ndeayvu gui xerovaigua kuery hexaraipa rā aexa vy
nda'evei etea aendu va'e xemomba rai'i.
- 140 Ndeayvua ma iky'a e'ŷ ete va'e.
Ha'e nunga rupi xee nerembiguai arov'y'a.
- 141 Xee ma yvyi'i va'e, oayvupy e'ŷ aiko va'eri
ndaxerexarai renhombo'league re.
- 142 Ndeayvua tekó porā ma opa va'erā e'ŷ,
ndeguigua lei ma anhetē va'e meme.

---

y 119.137 Apocalipse 16.5-7; 19.2

- 143 Xe'áry jexavai ha'e ndavy'ai etea ou teī
rejapo uka va'ekue ma xembovy'a kuerei.
- 144 Reikuua uka va'ekue ma ha'evea ramigua meme raka'e rã peve
guarã.
Xemo'arandu ke ha'e va'e rupi, ha'e ramo aikove 'rã.
- 145 Xepy'a ha'e javi py xee ajapukai ndevy.
SENHOR, xembovai ke, ha'e ramo ajapo 'rã ndeayvu reja va'ekue.
- 146 Ndevy ajapukai. Xereraa jepe ke,
ha'e ramo aiko 'rã reikuua uka va'ekue rupi.
- 147 Ko'ẽ e'ŷ mbove'i ajapukai,
ndeayvua arõ ajerovia reve.
- 148 Pytũ mbukukue re xerexa ndokei,
ndeayvuague re aikuua pota aguã.
- 149 SENHOR, ndeporayvua rupi endu ke xeayvua.
Ndeayvuague rami vy xemoingove.
- 150 Teko vai rupi ikuai va'e ovaẽ rai'i ma xea py.
Ha'e kuery ma ndeguigua lei gui ojepe'a va'e.
- 151 SENHOR, mombyry e'ŷ ndee reiko,
rejapo uka va'ekue ma anhetẽ va'e meme.
- 152 Yma ma aikuua ndeayvuague
raka'e rã peve guarã reja va'ekue.
- 153 Eikuua pota ke aiko axya re, xereraa jepe guive,
mba'eta xee ma ndeguigua lei gui ndaxerexarai 'rã.
- 154 Xerepy ke, ha'e xereraa jepe.
Ndeayvuague rami vy xemoingove.
- 155 Heko vai va'e kuery ma oo jepe aguã gui mombyry ikuai,
ndeayvu reja va'ekue ndoikuaaxei vy.
- 156 SENHOR, opa mba'e py ndee oremboaxy 'rã!
Ndeayvuague rami vy xemoingove.
- 157 Heta ete ikuai xerovaigua kuery xerakykue monha va'e,
teī xee ndajepé'i 'rã reikuua uka va'ekue gui.
- 158 Ojerovia e'ŷ va'e kuery aixa vy aendu ndajou porãia,
ndeayvuague rami e'ŷ ikuai rã.
- 159 Eikuua pota ke renhombo'league arovya'a re.
SENHOR, ndeporayvua rupi xemoingove.
- 160 Ndeayvua ma jypy guive anhetẽ va'e meme.
Ha'evea rami ndeayvuague raka'e rã peve guarã.
- 161 Huvixa kuery mba'e py e'ŷ xemoingo axy
teī xepy'a py ajererokyjea va'e ma ndeayvu ae.
- 162 Mba'emo rejapo aguã re ndeayvuague aendu vy avy'a,
amongue ojou reta va'e rami.
- 163 Xee ma ajeguaru apu gui, ajou vai ete guive.

Ha'e rã ndeguigua lei ma arov'y'a.

¹⁶⁴ Ára nhavõ sete-kue kuerei 'rã rogueroporaei,
ndeayvuague ha'evea ramigua meme ramo.

¹⁶⁵ Ndeguigua lei oguerovy'a va'e ma ovy'a ete 'rã,
ndoikoi 'rã guive ha'e kuery reityarã.

¹⁶⁶ SENHOR, arõ aikovy ndee xereraa jepe aguã,
rejapo uka va'ekue ajapo reve.

¹⁶⁷ Xepy'a py aiko reikuua uka va'ekue rupi,
arov'y'a ete vy.

¹⁶⁸ Renhombo'eague ha'e reikuua uka va'ekue rupi aiko,
mba'eta nerondenonje ojekuaa aikoa ha'e javi.

¹⁶⁹ SENHOR, ajapukaia tovaë ndea peve.
Xemo'arandu ke ndeayvuague rami vy.

¹⁷⁰ Nerenonde py tovaë ajerurea.

Xereraa jepe ke ndeayvuague rami vy.

¹⁷¹ Xejuru tandereroporaei,
mba'eta xembo'e ndeayvu reja va'ekue re.

¹⁷² Xeayvu py tarovy'a ndeguigua lei,
mba'eta rejapo uka va'ekue ha'evea ramigua meme.

¹⁷³ Embou ndepo xerepy aguã,
renhombo'eague aiporavo rire.

¹⁷⁴ SENHOR, arõ ete xereraa jepe aguã.
Ndeguigua lei anho arov'y'a.

¹⁷⁵ Emoingove xenhe'ẽ rogueroporaei aguã.
Ndeayvuague taxeptyvõ.

¹⁷⁶ Vexá'i kanhygue rami aiko. Xereka ke,
mba'eta xee nerembiguai ndaxerexarai 'rã rejapo uka va'ekue gui.

Ijayvu rei va'e kuery rovai ojerureague

Oguataa rupi ikuai va'e oporaei aguã.

Salmo 120

¹ Ajexavaia py ajapukai SENHOR pe.
Ha'e ramo oendu xeayvu.

² SENHOR, xereraa jepe ke apu rupi ijayvu va'e gui,
nhombotavypaa rupi ijayvu va'e kuery gui.

³ Nhombotavypaa rupi ndeayvu va'e,
mba'e 'rã tu nderekó rekovia ome'ẽa,
mba'e 'rã tu ndevy guarã omboua?

⁴ Nembopagaa 'rã ipy'a guaxuve va'e ru'y hakua va'e py,
tapyí hexakã va'e zimbro guigua py guive.

- ⁵ Xevy pe nda'evei ete yvy mboae regua Meseque,
Quedar pygua kuery reko aikoa.
- ⁶ Yma ete ma ha'e py aiko,
peteī rami nda'ikuaxei va'e kuery mbyte.
- ⁷ Xee ma peteī rami orekuai aguā re xeayvu teī
ha'e kuery ma joe opu'ā aguā re anho onhea'ā okuapy.

Nhandere Nhanderuete onhangareko re ijayvua

Oguataa rupi ikuai va'e oporaei aguā.

Salmo 121

- ¹ Yvyty katy ama'ē.
Magui nda'u ou 'rā xerepyarā?
- ² SENHOR yva ha'e yvy apoare va'e gui ae
ou xerepyarā.
- ³ Ha'e ma nandereity ukai 'rā.
Nerarōa rupi ndoke oinyi 'rā.
- ⁴ Israel kuery rarōa ma oke va'erā e'ŷ,
ndojaraparai 'rā guive.
- ⁵ SENHOR ae opena porā 'rā ndere.
Nemo'āarā SENHOR oĩ reiporu kuaa regua re.
- ⁶ Ha'e ramo ara py kuaray nandeapo vai 'rā,
pyávy teī jaxy voi nandeapo vai 'rā.
- ⁷ SENHOR ndereraa jepe 'rā opa mba'e vai gui.
Nderekovea re opena porā 'rā.
- ⁸ Reē ha'e reike ju ramo SENHOR onhangareko 'rā ndere
aŷ guive raka'e rā peve.

Jerusalém tetā oĩ porā aguā re ojerurea

Oguataa rupi ikuai va'e oporaei aguā Davi ombopara va'ekue.

Salmo 122

- ¹ Xevy pe "Jaje'oi ke SENHOR pegua oo py"
'ea rā aendu vy avy'a ete.
- ² Ndee Jerusalém tetā,
orepy ovaē ma nerokē py.
- ³ Jerusalém ma tetā peteī henda'i py ojapo pyre.
- ⁴ Ha'e katy oje'oi 'rā SENHOR pegua kuery ha'e javi regua,
SENHOR rery oguerovy'a aguā
Israel kuery oje'oi aguā va'e.

- 5 Ha'e py ma ikuai ha'evea rami oikuua pota va'e renda,
Davi ramymino kuery openaaty ikuai.
- 6 Pejerure ke Jerusalém oĩ porã aguã.
Ndererovy'a va'e kuery ta'ikuai porã avi.
- 7 Ndekora mbyte ikuai va'e ta'ikuai porã,
huvixave ro pygua kuery voi topytu'u porã.
- 8 Xeryvy kuery, xeirũ kuery re ama'ẽ vy
Jerusalém tetã re ajerure:
“Toĩ ha'e py ikuai porã aguã”, ha'e.
- 9 SENHOR Nhanderuete pegua oo re ama'ẽ vy
anhea'ã 'rã aikovy oĩ porã aguã.

Nhanderuete oipytyvõ aguã ojerureague

Oguataa rupi ikuai va'e oporaei aguã.

Salmo 123

- 1 Xee ama'ẽ ne'amba re reiko va'e katy.
- 2 Tembiguai hereko po gui mba'emo oarõ va'e,
tembiguai kunha mba'e hereko po re oma'ẽ va'e rami
ore kuery voi roma'ẽ ndea katy
oremboaxy peve, SENHOR Oreruete.
- 3 SENHOR, endu ke oremboaxya, oremboaxy ke,
mba'eta orere ija'e e'ŷ va'e anho ikuai.
- 4 Orenhe'ẽ py roendu ha'e kuery ae oipotaa rami orembojaru reia
anho,
ojejou porã rei va'e kuery orere nda'ija'eia roendu.

Nhanderuete nhanderepya ha'e nhandereraa jepea re ijayvua

Oguataa rupi ikuai va'e oporaei aguã Davi ombopara va'ekue.

Salmo 124

- 1 SENHOR e'ŷ nhanda katy oiko va'e rire —
Israel kuery aipo te'i —
- 2 Nhandererepya opu'ã ramo
SENHOR e'ŷ nhanda katy oiko va'e rire
- 3 ha'e kuery jaikove reve nhanemokõmba 'rãgue,
nhandevy ipoxypa vy.
- 4 Nhande'áry yy ou 'rãgue,
ty guaxu vy oaxa 'rãgue nhanderekove áry,
- 5 yy oxyry atã va'e

oaxa 'rāgue nhanderekove áry.

- ⁶ Ta'ima'endu'a porãa SENHOR re,
ha'e kuery pe nanhanemondoro ukai rire haī py.
⁷ Ha'e rami rã nhanenhe'ē oo jepe
guyra mbo'aa nhuā gui oo jepea rami.
Nhuā omondo ramo jaa jepe.
⁸ SENHOR yva ha'e yvy apoare rery rupi
jajapukai ramo ou nhanepytyvōarã.

Jajeroviaa re nhaī atā aguā regua

Oguataa rupi ikuai va'e oporaei aguā.

Salmo 125

- ¹ SENHOR re ojerovia va'e ma Sião yvyty rami ikuai.
Ha'e va'e ma nomyī 'rã, oĩ atā 'rã raka'e rã peve guarã.
² Jerusalém tetã yvýry rupi yvyty ikuai va'e rami
SENHOR opena 'rã ojeupeguia kuery yvýry,
aÿ guive raka'e rã peve.
³ Heko porã va'e kuery re
heko vai va'e nda'ipo'aka riae 'rã,
heko porã va'e opo py ojapo vai e'ŷ aguā.
⁴ SENHOR, emoingo porã ke heko porã va'e,
anhetê rupi ipy'a va'e kuery.
⁵ Ha'e rã tape karẽ rupi opia va'e ma
SENHOR ombopaga 'rã heko vai va'e kuery reve.
Israel kuery re toĩ ikuai porã aguā.

Ojae'o va'e ombopy'a porãa jevy aguā regua

Oguataa rupi ikuai va'e oporaei aguā.

Salmo 126

- ¹ SENHOR Sião tetã py nhanemoingo porã ju ramo
oexa ra'u va'e rami nhandekuai va'ekue.
² Ha'e jave py nhanderory,
javy'aa rupi nhandeayvu guive.
Ha'e ramo amboae regua kuery joupe-upé aipoe'i:
“Ha'e kuery pe SENHOR ojapo porã ete”, he'i okuapy.
³ Anhetê SENHOR nhanemoingo porã va'ekue.
Ha'e nunga rupi ae javy'a.
⁴ SENHOR, peteígue ju ke oremoingo porã,

Neguebe rupi yy oxyry va'e rami.

5 Hexay reve mba'emo ra'yigue onhotŷ va'ekue ma
ovy'a reve ju 'rã omonoõ.

6 Ojae'o reve onhotŷ ovy va'ekue ma
ovy'a vaipa reve 'rã ojevy ouvy,
mba'emo aju jokuaa ogueru vy.

Nhanderuete gui iporã va'e ha'e javi oua re ijayvua

Oguataa rupi ikuai va'e Salomão ombopara va'ekue.

Salmo 127

1 SENHOR ae oorã ojapo e'ŷ ramo
ijapoa kuery om̄ba'eāpoa mba'everã ndovarei 'rã.

Tetã re SENHOR nonhangarekoi ri ramo
harõa kuery onhangarekoa mba'everã ndovarei 'rã.

2 Nda'eve ranhei ko'ë e'ŷ mbove nhapu'ää,
ndajake voia, neĩ jajexavaia rupi mbojape jajoua.
Mba'eta hembiayvu kuery okepa okuapy reve voi
ha'e kuery pe ome'ë 'rã mba'emo.

3 Nhanda'y kuery ma SENHOR ome'ë va'ekue meme,
guyru'i gui oiko'i va'e ma nhandevy guarã ome'ë.

4 Nhanekunumi jave nhanda'y kuery jareko va'e ma
opo py xondaro hu'y oguereko va'e rami.

5 Ovy'a ete 'rã avakue hyru py oguereko reta va'e.
Tetã rokë py ngovaigua kuery reve jogueroayvu
teĩ nda'ipo'aka e'ŷi 'rã.

Nhanderuete renonde jajererokyjea rupi vy javy'a aguã regua

Oguataa rupi ikuai va'e oporaei aguã.

Salmo 128

1 Ovy'a ete 'rã SENHOR renonde ojererokyjea rupi ikuai va'e,
ixuguigua tape rupi ikuai vy.

2 Remba'eāpoa rupi rejou 'rã re'u va'erã.
Revy'a ete 'rã, ha'e opa mba'e oiko porã 'rã ndevy.

3 Ndero py ma ndera'yxy uva hi'a reta va'e rami 'rã oiko,
ha'e ndera'y kuery ma oliveira rembypy pyau'i rami meme 'rã
ikuai mesa yvýry oguapya py.

4 Ha'e rami SENHOR renonde ojererokyjea rupi ikuai va'e ma omoingo
porã 'rã.

- ⁵ SENHOR tanemoingo porā Sião tetā gui,
reikove reve rexa aguã
Jerusalém tetā py omoingo porā rã.
⁶ Rexa 'rã neramymino kuery.
Israel kuery re toĩ ikuai porā aguã.

*Ogueraa jepeague re ima'endu'aa
Oguataa rupi ikuai va'e oporaei aguã.*

Salmo 129

- ¹ Xekunumi guive mbovykue rei e'ŷ xembojexavaia —
Israel kuery aipo te'i —
² Xekunumi guive xembojexavaia okuapy
teĩ xere nda'ipo'akaai.
³ Xekupe rupi xekaraĩmbaa ma,
yvy karaĩa py rami xemboperepa vy.
⁴ Ha'e rami teĩ SENHOR heko porā va'e vy
ojayapa heko vai va'e xejokuaague.
⁵ Sião tetā re opu'ã va'e ha'e javi
toxĩmba, tojavapa guive.
⁶ Oo áry mba'emo rogue henhoĩ vy
ipoty e'ŷ re ipirupa va'e rami avi tokanhymba.
⁷ Ha'e nunga mba'everã ndovarei ramo
avave rei opo py nomono'õai,
nei ojyva áry ndojokuaai heruvy guive.
⁸ Ha'e kuerya rupi oaxa va'e kuery aipo te'i eme:
“SENHOR topena porā pendere!
SENHOR rery rupi ore rogueroayvu porā!” te'i eme.

*Yy typyvea gui ojapukaia ague
Oguataa rupi ikuai va'e oporaei aguã.*

Salmo 130

- ¹ SENHOR, yy typyve etea gui ajapukai ndevy.
² SENHOR, endu ke ajapukaia!
Ndevy pe ajerurea re ejapyxaka pota ke.
³ SENHOR, rojejavyague re reikuua pota va'e rire
mava'e 'rãgue tu oo jepe?
⁴ Ha'e rami avi ndere oĩ oreperdoa aguã,
nerenonde rojererokyjea rupi roiko aguã.

- 5 Xee ma arõ aikovy SENHOR,
xenhe'ẽ py arõ ijayvuague rupi.
- 6 Tetã rarõa kuery ko'ẽ aguã re ojapuraa gui
xenhe'ẽ py SENHOR arõve.^z
- Harõa kuery ko'ẽ aguã re ojapuraa gui
- 7 Israel kuery toarõve SENHOR.
- Mba'eta SENHOR re oĩ nhomboaxy aguã,
opa mba'e gui joepy aguã guive.
- 8 Ha'e ae ma ogueraa jepe 'rã Israel kuery
heko vai ha'e javi gui.

Nhanderuete re vy japytu'u aguã regua

Oguataa rupi ikuai va'e oporaei aguã Davi ombopara va'ekue.

Salmo 131

- 1 SENHOR, xepy'a py xee ajejou porã rei va'e'ŷ.
Ama'ea py nanhembovatei guive,
mba'emo tuvixa va'e re nda'eveia rupi e'ŷ aiko.
Mba'eta mba'emo iporãve ete va'e ma xevy guarã e'ŷ ae.
- 2 Ha'e rami 'rãgue py akyrirí vy apytu'u 'rã xepy'a py.
Kyrí'i va'e nokambuvei va'e oxy jyva áry oĩ rive'i va'e rami ae avi
xekuraxõ voi oĩ xepy'a py.
- 3 Israel kuery, pearõ ke SENHOR,
aŷ guive raka'e rã peve.

Ymave ijayvua ague

Oguataa rupi ikuai va'e oporaei aguã.

Salmo 132

- 1 SENHOR, nema'endu'a ke Davi re,
opa mba'e py oiko axy ramo.
- 2 SENHOR pe Davi onhemboayvu vy
Jacó “Ipo'akapa va'e” he'ia va'e pe ijayvu raka'e po rami:
- 3 “Xee ma akeaty py ndaikevei 'rã,
tupa anheno ajupyaty py ndajeupivei 'rã,
- 4 xerexa nambotyvei 'rã ake aguã,
neĩ peteigue'i nanhenovei 'rã xerexa amombytu'u aguã,

^z 130.6 Ha'e va'e jave py pytû mbukukue re tetã rarõa kuery optya 'rã ikora áry, ngovaigua kuery ovaẽ rã oexa aguã.

- ⁵ SENHOR oĩ aguã ajou e'ŷa ja,
Jacó Ruete Ipo'akapa va'e oĩ atyrã", he'i.^a
- ⁶ Nhaendu omombe'ua rã Efrata vyv re lei ryru oĩa,
ha'e ramo Jaar vyv re ae jajou.^b
- ⁷ Ha'e gui ma jaike ke oĩaty py.
Nhambojerovia ipy renda renonde.
- ⁸ SENHOR, epu'ã ke, eike ejuvy repytu'u aguã py,
ndee ha'e hyru ndepo'akaa kuaa ukaa reve.
- ⁹ Ndevygua sacerdote kuery re toĩ teko porã,
ha'e ndevy ete ikuai va'e toporaei ov'y'a vy.
- ¹⁰ Nerembiguai Davi re nema'endu'a vy
ema'ẽ e'ŷ eme nerembiporavo rova re.
- ¹¹ Davi pe SENHOR oura ete raka'e,
oayvuague gui ndaexarai 'rã guive. Aipoe'i:
"Nderekovia peteĩ ndero'o guigua ae
amoĩ 'rã tenda repenaaty py opena oiny aguã rami.
- ¹² Xapy'a rei xereve guarã ajapo va'ekue ndera'y kuery ikuai
ramo,
xeayvua re ambo'eague rupi guive,
ha'e ramo ha'e kuery ra'y kuery ju 'rã oguapy
tenda repenaaty py raka'e rã peve."^c
- ¹³ Mbä'eta SENHOR oiporavo raka'e Sião tetã,
ha'e py oĩ riae aguã. Aipoe'i:
- ¹⁴ "Apy apytu'u riae 'rã raka'e rã peve,
apy ae 'rã apena ainy, aíxea py ae.
- ¹⁵ Ha'e py anhomoingo porã 'rã tembi'u oata aguã rami e'ŷ ajou
uka vy,
iporiaukue'i pe voi ame'ẽ reta 'rã tembi'u.
- ¹⁶ Ha'e pygua sacerdote kuery ma amonhemonde 'rã ajogueraa jepea
kuaa ukaa py.
Ha'e pygua ojerovia va'e kuery ov'y'a vy oporaei 'rã okuapy.
- ¹⁷ Ha'e py ajapo 'rã Davi po'akakue ojekuua jevy aguã rami.
Xerembiporavo rekovia ambou 'rã nhomoexakãará.^d
- ¹⁸ Hexe coroa oĩ va'e ma ipoty 'rã.
Ha'e rã hovaigua kuery re ma ambou 'rã imoximbaarã."

^a 132.2-5 Apy ma oĩ Davi ouraague Nhanderuete ayvu ryru ogueru vy hendarã py porã
omoĩ aguã re (1 Crônicas 13.1-4).   ^b 132.6 Jaar vyv Efrata regua vyv re Quiriate-Jearim
tetã py ranhe Nhanderuete ayvu ryru opyta raka'e, Jerusalém py Davi ogueru ruka e'ŷ
mbove (1 Crônicas 13.5-6).   ^c 132.17 Kova'e ayvu rupi ijayvu 1 Reis 11.34-36, 15.4, 2 Reis
8.19 ha'e 2 Crônicas 21.7 py. Ha'e que "Hendy va'erã" he'ia ma huvixa raka'eve rã oiko aguã
re ijayvu vy, ha'e Jesus Cristo rekorã re guive (Lucas 2.30-32; João 8.12).

^c 132.11-12 2 Samuel 7.1-17; Atos 2.30

Joegua-egua peteī rami ikuiaia re ijayvua

Oguataa rupi ikuai va'e oporaei aguā Davi ombopara va'ekue.

Salmo 133

- 1 Joegua kuery peteī rami ikuiaia ma
ha'eve 'rā, iporā ete guive.
- 2 Ha'e rami ikuiaia ma azeteite hepyve va'e
sacerdote Arão akā re onhoē ramo
hendyva re oxyry ovy vy
ijao aju'y peve ovaē va'e rami.^e
- 3 Ha'e rami ikuiaia ma Hermom yvyty gui yxapy ou va'e
Sião yvyty ombo'yxapypa va'e rami.^f
Mba'eta ha'e py SENHOR ombou nhomoingo porāarā,
ha'e tekove raka'e rā peve guarā.

Ka'aru'i jave oporaeia aguā oenoīa ague

Oguataa rupi ikuai va'e oporaei aguā.

Salmo 134

- 1 Peroporaei ke SENHOR, hembiguai pendekuai va'e ha'e javi,
Pyávy SENHOR pegua opy rupi pemba'epo va'e.
- 2 Henda iky'a e'ŷ va'e katy peupi ke pendepo
SENHOR peroporaei vy.
- 3 Sião tetā gui SENHOR yva ha'e yvy apoare
tapendereroayvu porā.

Salmo 135

Nhanderuete pe japoraei aguā regua

- 1 Aleluia!
Peporaei SENHOR rery rupi,
peroporaei SENHOR, hembiguai pendekuai va'e,
- 2 ixupegua oo rupi pemba'epo va'e,
Nhanderuete pegua roka rupi guive.

---

^e 133.2 Sacerdote-rā Arão omoīa vy inhakā re omoī raka'e azeteite (Êxodo 29.1-9),
Nhanderuete ojeupegua kuery omoingo porā aguā kuaa ukaarā (Êxodo 29.43-46).
^f 133.3 Yxapy py Nhanderuete omoingo porā 'rā ha'e kuery onhotŷ va'ekue (Gênesis 27.28).

- ³ Peroporaei ke SENHOR, porayvu va'e ramo.
 Peporaei hery rupi, iporã ete ramo.
- ⁴ Mba'eta ojeupe guarã SENHOR oiporavo Jacó,
 oiporavo Israel kuery oguereko aguã.
- ⁵ Xee aikuua ae SENHOR yvate ete va'ea,
 mba'eta tuuete ikuai va'e áryve Nhanderuete oiko.
- ⁶ SENHOR ma oipota va'e ha'e javi ojapo va'e,
 yva ha'e yvy re, ye'ẽ py ha'e iguýry rupi.
- ⁷ Arai omopuã 'rã heruvy yvy apy katy gui,
 overa va'e voi oguereko katu 'rã oky aguã.
 Yvytu ma ojapo 'rã oĩa gui oipeju aguã rami.
- ⁸ Egito yvy re ha'e ae ojukapa val'ekue ta'y kuery jypy guare,
 avakue ha'e mymba kuery guive.
- ⁹ Ha'e py ojapo hexa pyrã ha'e nhomondyipaara
 Faraó ha'e hembiguai kuery rovai.
- ¹⁰ SENHOR ma heta regua omomba va'ekue,
 huvixave ipo'akapa va'e guive ojuka.
- ¹¹ Ojuka amorreu kuery ruvixa Seom
 ha'e Basã pygua huvixa Ogue,
 ha'e gui Canaã yvy regua huvixa kuery ha'e javi.
- ¹² Ha'e gui ma ijyvykue
 ojeupagua Israel kuery pe omboaxapa.
- ¹³ SENHOR, nderery oĩ 'rã raka'e rã peve,
 raka'e rã ikuai va'e voi ima'endu'a 'rã ndere.
- ¹⁴ Mba'eta SENHOR ma ojeupagua kuery re oikuua pota 'rã,
 omboaxy 'rã guembiguai kuery.^g
- ¹⁵ Ha'e rã yvy regua kuery ruete kuery ma
 prata ha'e ouro guigua rive, avakue ae opo py ojapo va'ekue
 meme.^h
- ¹⁶ Ijuru va'eri nda'ijayvui,
 hexa va'eri ndoexai,
- ¹⁷ ijapyxa va'eri noendui,
 ipytuẽ aguã voi nda'evei.
- ¹⁸ Ijapoare kuery ma ha'e rami ae ju 'rã ikuai,
 hexe ojerovia va'e kuery ha'e javi guive.
- ¹⁹ Israel ramymino kuery, penema'endu'a porã SENHOR re!
 Arão ramymino kuery, penema'endu'a porã SENHOR re!
- ²⁰ Levi ramymino kuery, penema'endu'a porã SENHOR re!
 SENHOR renonde pejererokyjea rupi pendekuai va'e,
 penema'endu'a porã SENHOR re!

g 135.14 Hebreus 10.30 h 135.15-18 Salmo 115.4-8

²¹ Sião tetã guive ta'ima'endu'a porâa
SENHOR Jerusalém py oĩ va'e re.
Aleluia!

Salmo 136

Nhanderuete nhomboaxya re ijayvua

- ¹ Perovy'a ke SENHOR porayvu va'e ramo,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ŷ.
- ² Perovy'a tuuete ikuai va'e Ruete,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ŷ.
- ³ Perovy'a senhor ikuai va'e SENHOR,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ŷ.
- ⁴ Ha'e anho ojapo mba'emo porã tuvixa va'e,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ŷ.
- ⁵ O'arandua rupi ojapo raka'e yva,ⁱ
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ŷ.
- ⁶ Yvy avi onhono raka'e yy áry rupi,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ŷ.
- ⁷ Ojapo raka'e omoexakã va'erã tuvixa va'e,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ŷ.
- ⁸ Kuaray ojapo ara py ojope aguã,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ŷ.
- ⁹ Jaxy ha'e jaxy-tata ojapo avi pytû omoexakã va'erã,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ŷ.
- ¹⁰ Egito pygua kuery ra'y jypy guare ojukapa raka'e,^j
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ŷ.
- ¹¹ Ha'e vy ha'e kuery mbyte gui oipe'a Israel kuery,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ŷ.
- ¹² Opo oupi vy oexa uka opo'akaa,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ŷ.
- ¹³ Omboja'o Ye'ẽ Pytã mokoĩ henda rupi,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ŷ.
- ¹⁴ Omboja'oague rupi ojapo Israel kuery oaxa aguã rami,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ŷ.
- ¹⁵ Ha'e gui ye'ẽ py omoinge Faraó, oxondaro kuery ha'e javi reve,
mba'eta nhomboaxya opa va'erã e'ŷ.
- ¹⁶ Tekoa e'ŷa rupi ogueroguata heravy ojeupegua kuery,

j 136.10-16 Egito gui ogueraa jepeague omombe'u Êxodo 12-14 py.

i 136.5-9 Gênesis 1

- mba'eta nhomboaxya opa va'erā e'ŷ.
¹⁷ Ojuka huvixave kuery ipo'akapa va'ekue,^k
 mba'eta nhomboaxya opa va'erā e'ŷ.
¹⁸ Huvixave omboetevepy ojuka,
 mba'eta nhomboaxya opa va'erā e'ŷ.
¹⁹ Ojuka amorreu kuery ruvixa Seom,
 mba'eta nhomboaxya opa va'erā e'ŷ.
²⁰ Ojuka avi Basā pygua kuery huvixa Ogue,
 mba'eta nhomboaxya opa va'erā e'ŷ.
²¹ Ha'e kuery yvykue omboaxa ojeupagua kuery pe,
 mba'eta nhomboaxya opa va'erā e'ŷ.
²² Guembiguai Israel kuery yvyrā ome'ē,
 mba'eta nhomboaxya opa va'erā e'ŷ.
²³ Nanhanembaraetevei ramo ima'endu'a nhandere,
 mba'eta nhomboaxya opa va'erā e'ŷ.
²⁴ Ha'e vy nhanderovaigua kuery po gui nhandereraa jepe,
 mba'eta nhomboaxya opa va'erā e'ŷ.
²⁵ Guemimoingo kuery ha'e javi pe ojou uka 'rā ho'u va'erā,
 mba'eta nhomboaxya opa va'erā e'ŷ.
²⁶ Peroporaei ke Nhanderuete yva regua,
 mba'eta nhomboaxya opa va'erā e'ŷ.

Salmo 137

Guetā oexa nga'ua rupi ijayvuague

- ¹ Babilônia tetā py yakā oī va'e yvýry roguapy roinya py
 rojae'o va'ekue Jerusalém tetā re orema'endu'a vy.^l
² Oremba'epu ixā reta va'e roupi imoiny va'ekue
 ha'e py yvyra ikuai va'e rakā re.
³ Mba'eta escravo-rā orereraa are kuery ojerure roporaei aguā.
 “Peporaei na orevy Sião regua mboraei”, he'i okuapy.
⁴ Ha'e gui mba'exa 'rā tu roporaei mboraei SENHOR pegua
 yvy mboae re orekuai vy?
⁵ Mba'eta ndee Jerusalém tetā gui xerexarai ri ramo
 xepo aiporu kuaa regua ta'ipirupa.
⁶ Xeapekū tojapa xejuru py re
 xapy'a rei ndere naxema'endu'avei rā,

^k 136.17-22 Huvixave ojukaague omombe'u Números 21 py. ^l 137.1 Babilônia pygua
 kuery ma oipe'a raka'e Jerusalém tefā, ha'e guembiguairā ogueraa ha'e pygua judeu kuery
 regua.

e'ŷ vy Jerusalém gui mba'emo arov'yave ramo.

- ⁷ SENHOR, nema'endu'a ke Edom pygua kuery rembopaga aguã
Jerusalém tetã oitya jave ikuaiague re.^m
Mba'eta ha'e kuery ma
“Peitypa ke, peitypa yvy katy peve!” he'i okuapy va'ekue.
⁸ Babilônia tetã pygua kuery, peneretã voi ombovaipa pyrã oĩ.
Ovy'a ete 'rã orere pejapoague re penembopaga va'e.ⁿ
⁹ Ovy'a 'rã penda'y kuery voi ojopy vy
ita re omou'üm̄ba avi va'e.

Nhanderuete ojeroviapy oikoa jarovy'a aguã regua

Mboraerā Davi ombopara va'ekue.

Salmo 138

- ¹ SENHOR, xee roquerovy'a 'rã xepy'a ha'e javi py.
Ipo'akakueve oendua py roqueroporai 'rã.
² Ndevygua templo iky'a e'ŷ va'e oĩa katy ama'ẽ reve
aĩ 'rã xerenap'yã re nderery aroporaei aguã,
ndeporayvu ha'e nderekó porã va'e ramo.
Mba'eta opa mba'e gui remboyvateve nderery ha'e ndeayvu.
³ Mba'eta ndevy pe ajapukai ramo xerepy,
xembopy'a guaxu vy xemombaraeeteve guive.
⁴ SENHOR, yvy regua huvixave kuery ha'e javi oporaei 'rã okuapy
ndevy, ndejuru gui ndeayvua oendu vy.
⁵ Ogueroporaei 'rã SENHOR reko,
SENHOR rexakãa tuvixa ete ramo.
⁶ SENHOR ma yvate ete val'eri
yvyigue'i re oma'ẽ avi 'rã.
Ojejou porã rei va'e kuery ha'e oikuua mombyry gui tei.
⁷ Xee ajexavai aikovy ramo
rembopyau 'rã xerekovea.
Ndepo reupi 'rã xerovaigua kuery poxya káuxa.
Reiporu kuaa regua py xereraa jepe 'rã.
⁸ Xevy pe SENHOR ojapo 'rã ojapo 'rã va'ekue ha'e javi.
SENHOR, renhomboaxyá ma opa va'erã e'ŷ.
Eja eme ndepo py ae remoingo va'ekue.

^m 137.7 Jerusalém tetã re Babilônia pygua kuery ipo'aka rã Edom pygua kuery oexa vy
ovy'a rei okuapy, judeu kuery regua rai tei (Obadias 8–14). ⁿ 137.8 Babilônia pygua
kuery ombopaga aguã re Apocalipse 18 py ijayvu.

Nhanderuete oikuaapa ha'e ipo'akapa va'ea re ijayvua

Jogueroporaei va'e pe mboraeirā Davi ombopara va'ekue.

Salmo 139

- 1 SENHOR, ndee ma xere reikuua pota vy xekuaa porā va'e.
- 2 Reikuua 'rā aguapy ha'e apu'ā ju rā.
    Mombyry gui teĩ reikuua xepy'a re oĩ va'e ha'e javi.
- 3 Aguata ha'e anheno ramo ndee xerexa 'rā.
    Reikuua 'rā aikoa ha'e javi.
- 4 Xeayvu aguā xejuru py oĩ e'ŷ mbove voi
    ndee SENHOR reikuua 'rā.
- 5 Xejoko 'rā xerakyue ha'e xerenonde katy,
    xere ndepo remoĩ vy.
- 6 Ha'e rami xekuaapaa ma iporā ete xevy.
    Yvate ete rā ndaikuuai 'rāe.'
- 7 Marā katy nda'u anhemombyry 'rāgue Nenhe'ē gui?
    Marā katy nda'u ajava 'rāgue rexaa gui?
- 8 Yva re aa teĩ ha'e py ndee reĩ 'rāgue.
    Yvykua vaikuevea py anhemboupa teĩ ha'e py voi reĩ 'rāgue.
- 9 Kuaray oẽa katy aveve avy vy
    ye'ẽ apy peve aa teĩ
- 10 ha'e py voi ndepo xererekoo 'rāgue,
    reiporu kuaa regua xemombaraete 'rāgue.
- 11 Xee aipoa'e ramo: "Pytū xeo'i 'rā", ha'e teĩ
    hexakā seyvýry rupigua pytūmba 'rā' ha'e teĩ
- 12 ndevy pe pytūvea ete voi napytūi 'rāgue,
    mba'eta ndevy pe pytū ha'e hexakāa ma joo rami meme.
- 13 Mba'eta ndee ma xepy'a apoare,
    xexy rye py xemoingo va'ekue.
- 14 Xee roguerovy'a, anhemondyi aguā rami xeapo rire.
    Nerembiapokue ma iporā ete va'e meme.
    Ha'e rami aikuua porā xepy'a py.
- 15 Xekāgue nderejao'i teri jave hi'ā py xeapo,
    ha'e gui xembotuvixa'i imoiny yvy guy py rami.
- 16 Naxeratāi teri jave ndee ma xerexa.
    Ndekuaxia re ipara ma voi xee aiko aguā ára ha'e javi,
    peteĩ-teĩ ipara oiny peteĩve oiko e'ŷ mbove ma voi.
- 17 Xeruete, renhembopy'aa ma iporā ete xevy.

- Mbovy rei e'ŷ oī.
- ¹⁸ Xee aipapa va'e rire ita ku'i gui hetave 'rāgue.
Aipapa, aipapa teĩ ndaipapapai 'rāgue.
- ¹⁹ Xeruete, remomba voi 'rāgue heko vai va'e!
Avakue tuguy moëa, pejep'eapa xea gui!
- ²⁰ Ha'e kuery ma ndere opu'ã rei okuapy,
nderovaigua kuery ijayvu vaikue-ikue 'rā.
- ²¹ SENHOR, xee ajou vai ndejou vaia kuery.
Ndere opu'ã rei va'e kuery gui xee ajeguaru.
- ²² Ha'e kuery re ndaxe'aeveia oïmba,
nderovaigua kuery ete ikuiaia aikuua.
- ²³ Xeruete, xerexa pota,
ha'e eikuapa xepy'a re oī va'e.
Xera'anga, ha'e eikuaa anhembopy'aa ha'e javi.
- ²⁴ Exa xere pa oī ha'eve'ŷa rami aikoa,
ha'e xererekko tape imarã e'ŷ va'e rupi.

Ngovaigua kuery apu gui oo jepe aguã ojerureague
Jogueroporaei va'e pe mboraeirā Davi ombopara va'ekue.

Salmo 140

- ¹ SENHOR, xereraa jepe ke heko vai va'e gui.
Xerepy avakue ojerovia rei va'e gui.
- ² Ha'e kuery ma mba'emo vai anho opy'a re omoī.
Joguero'axea rupi rive ikuai.
- ³ Mboi rami oaïmbe'e 'rā oapekū,
ijayvua ma mboi guigua veneno rami ae.^p
- ⁴ SENHOR, xerepy ke heko vai va'e po gui,
xereraa jepe avakue ojerovia rei va'e gui,
xembojepekuavo aguã re onheá'ä okuapy va'e kuery gui.
- ⁵ Ojejou porã rei va'e kuery ma nhemi rupi omoī 'rā nhuã xã xembo'a
aguã,
tape yvýry oipyo 'rā xembo'aarã.
Omoī 'rā nhuã xembo'a aguã.
- ⁶ Aipoa'e SENHOR pe: "Ndee ma Xeruete."
SENHOR, ajerure ramo xepytyvõ ke.
- ⁷ SENHOR xereraa jepea ndepo'akapa va'e,
joe opu'ãa ára py ndee xeakã rejao'i.
- ⁸ SENHOR, emoingo eme heko vai va'e oipota va'e.

^p 140.3 Romanos 3.13

- Eja eme joapo vaixea rupi ikuai aguā rami.
- ⁹ Xejokopa rei va'e kuery onhemboyvate ri ramo
ejapo ha'e kuery re ae ju ijayvu vaiague ojeapa aguā rami.
- ¹⁰ Ha'e kuery áry tou tapyī, tomomboa tata py.
Yvykua vaikue py tomomboa, opu'ã ve'ŷ aguā py.
- ¹¹ Joe ijayvu rei va'e toĩ atã eme yvy re.
Teko vai toakykue monha avakue ojerovia rei va'e, omomba peve.
- ¹² Xee aikuua SENHOR oepy 'rāa iporiaukue'i,
opena 'rā oikotevē rei'i va'e kuery re.
- ¹³ Ha'e ramo heko porā va'e kuery oguerovy'a 'rā nderery,
anhetē rupi ipy'a va'e ikuai 'rā neretonde.

Ka'aru'i jave oiky'a'o ha'e oipytyvō aguā re ojerureague
Mboraeirā Davi ombopara va'ekue.

Salmo 141

- ¹ SENHOR, ndevy ae ajapukai.
Eju pojava ke xepytyvō!
Ndevy pe ajapukai ramo endu.
- ² Ajerurea toẽ ndea py heakuā porā va'e rami.^q
Xepo aupia toĩ ka'aru'i jave ome'ẽmby rami.
- ³ SENHOR, ejoko xejuru,
earō xeayvua rokē.
- ⁴ Ajapo vaixea toĩ eme xepy'a re,
teko vai rupi aiko e'ŷ aguā
avakue joapo vai va'e ikuiaia rupi e'ŷ,
ha'e kuery okaru okuapya py xee voi akaru e'ŷ aguā.
- ⁵ Xevy pe heko porā va'e ijayvu ete teĩ ajou porā 'rā.
Xevy rā ijayvu okuapya ma azeite seakā re omoña rami.
Xee ma naendu e'ŷi 'rā.
Heko vai va'e jajapo vai okuapy teĩ xee anhembo'e 'rā.
- ⁶ Ha'e kuery rerekoa kuery omombopaa 'rā itaova guy katy.
Ha'e kuery oendu 'rā ha'evea rami xeayvua anho,
- ⁷ xerupa gui xekāgue oipe'a vy ijyvýry rupi omoaĩmba teĩ,
yvy oikaraĩague rupi rive.
- ⁸ Mba'eta SENHOR, ndere ae ama'ẽ aikovy.
Ndere ae ajerovia va'e.
Eja eme xerekovea.
- ⁹ Xereraa jepe ke heko vai va'e kuery

^q 141.2 Apocalipse 5.8

nhuā xā xembo'aarā omoī va'ekue gui.
 10 Heko vai va'e ae to'a nhuā omoī va'ekue py,
 ha'e rā xee ma aikove reve taa jepe.

Ijava etea py ojerureague

*Itakua py Davi oī jave py onhembo'egue ombopara
 va'ekue nhombo'e aguā (1 Samuel 24).*

Salmo 142

- 1 SENHOR pe ajapukai, xeayvu ainy.
 Ajapukai vy xepytyvō aguā re ajerure.
- 2 Ixupe amombe'upa ndavy'aia,
 henonde amombe'upa ajexavaia.
- 3 Xee nanhanimatei ma aikovy ramo
 ndee reikuaa 'rā aikoa ha'e javi.
 Tape aguata aguā rupi xerovaigua kuery omoī 'rā nhuā.
- 4 Ema'ē na aiporu kuaa regua re, ha'e exa pota,
 mba'eta avave rei ndoikoi xerexa kuaa va'e.
 Jipoi anhemi aguā,
 xere avave rei nomā'ē potai guive.
- 5 SENHOR, ndevy pe ae ajapukai.
 Ha'e vy aipoa'e: "Ndee ae anhemiaty.
 Xevy guarā ndee anho reiko ko yvy re aikoa py."
- 6 Endu ke ajapukaia,
 xekangy vaipa ete ramo.
 Xereraa jepe xerakykue monha va'e kuery gui,
 xegui ha'e kuery imbaraeteve ramo.
- 7 Enoē xerekovea nhuā gui,
 nderery rupi arov'y'a aguā.
 Heko porā va'e kuery oupa 'rā xeyvýry,
 xevy pe ha'e rami rejapo porā rire.

Ogueraa jepe aguā ojerureague
Mboraeirā Davi ombopara va'ekue.

Salmo 143

- 1 SENHOR, endu ke anhembo'ea.
 Ejapyxaka ajerurea re.
 Xembovai ke, ojeroviapy ha'e heko porā va'e reiko vy.
- 2 Nerembiguai aiko ramo xemboayvu eme,

- mba'eta nerondenhe heko porā ete va'e ndoikoi.^r
- ³ Ha'e gui xerovaigua kuery ma xerakykue monha,
yvy rupi xereity vy xere opyrōmba.
Xemoī pytūa py,
yma ete ma omano va'ekue rami.
- ⁴ Ha'e nunga rupi xenhe'ẽ nonhanimavei,
xepy'a eta rei ma guive.
- ⁵ Xema'endu'a teĩ yma guare re.
Aikuaa pota aikovy nerembiapokue ha'e javi re,
xema'endu'a ndepo py rejapo va'ekue re.
- ⁶ Ha'e nunga rupi xepo aupti ndevy.
Xenhe'ẽ nda'evei ndere, yvy ipiru reia rami.
- ⁷ SENHOR, xembovai voi ke,
mba'eta xenhe'ẽ py nanhanimavei ma.
Ejexa uka e'ŷ eme xevy,
omanogue rupa py oguejy va'e rami apyta e'ŷ aguã.
- ⁸ Ndere ajerovia ramo
aje'ive reve taendu ndegui xemboaxya.
Ndere xenhe'ẽ aroma'endu'a ramo
exa uka tape aguata aguã va'e.
- ⁹ SENHOR, xereraa jepe ke xerovaigua kuery gui,
mba'eta ndee ma anhemiaty.
- ¹⁰ Xembo'e ke ndee reipotaa rupi aiko aguã,
mba'eta ndee ae Xeruete.
Nenhe'ẽ Porā taxererekoo
yvy joja porāa rupi.
- ¹¹ SENHOR, nderery re vy xemoingove.
Ha'evea rami rejoguerekao rupi
eipe'a xenhe'ẽ ojexavaia gui.
- ¹² Xemboaxya rupi emokanhymba xerovaigua kuery.
Emomba ke xenhe'ẽ mbojexavaia kuery ha'e javi,
nerembiguai aiko ramo.

Nhanderuete oepy rire oguerovy'aa ague

Mboraeirã Davi ombopara va'ekue.

Salmo 144

- ¹ Ima'endu'a porāmby toiko SENHOR xe'itaova.
Ha'e ma omombaraete 'rã xepo joe apu'ã aguã,

---

r 143.2 Romanos 3.20; Gálatas 2.16

- xekuā voi ombo'e 'rā joe apu'ā aguā.
- ² Ha'e ma xemboaxyha'e oo ikorapa va'e aī aguā,
anhemiatiy yvate va'e ha'e xereraa jepea,
mba'emo vai jokoa oiko ramo ajerovia hexe.
Ha'e ojapo xeretarā kuery apenaa rupi ikuai aguā rami.
- ³ SENHOR, marā ramigua tu avakue, ha'e kuery re reikuua pota
aguā?
Marā ramigua tu avakue ra'y kuery, reayvu aguā?^s
- ⁴ Mba'eta avakue ma vytytu rami rive ikuai.
Oikovea ára ma kuaray'ā rami 'rā oaxa ovvy va'e.
- ⁵ SENHOR, eipe'a ke yva, ha'e eguejy.
Epoko vytytu re, ha'e ramo oē 'rā hataxī.
- ⁶ Embou overa va'e xerovaigua kuery moaīmbaarā.
Emombo nderu'y omondyipa aguā.
- ⁷ Ekuave'ē yvate gui,
xereraa jepe ha'e xerenoē yy typya gui,
amboae regua kuery po'akaa gui ae.
- ⁸ Ha'e kuery ojuru gui apu rupi anho 'rā ijayvu,
ha'e oiporu kuaa regua py anhetē va'e'ŷ 'rā ojapo.
- ⁹ Xeruete, ndevy pe amonhendu 'rā mboraei pyau.
Mbaraka dez ixā va'e ambopu vy roqueroporaei 'rā.
- ¹⁰ SENHOR ojapo 'rā huvixa kuery ipo'aka aguā rami.
Guembiguai Davi ogueraa jepe 'rā kyxe jojukaa gui.
- ¹¹ Xereraa jepe ke, xepe'a amboae regua po'akaa gui.
Ha'e kuery ojuru gui apu rupi anho 'rā ijayvu,
ha'e oiporu kuaa regua py anhetē va'e'ŷ 'rā ojapo.
- ¹² Orera'y kuery ipyau va'e ta'ikuai mba'emo rogue iporā va'e
rami,
ha'e orerajy kuery ta'ikuai ita oo ytarā rami,
huvixave ro reguarā ombojegua pyre rami.
- ¹³ Oreroguy tatynyē romono'ō va'ekue,
opa marāguia tembi'u tōi.
Orerymba kuery vexa'i taetave tovy,
orevvu rupi mbovy rei e'ŷ tata'y.
- ¹⁴ Orerymba vaka voi ta'imbaraete,
toity eme gua'y'i, ta'ikuai porā e'ŷ eme guive.
Oreretā mbyte rupi tonhendu eme ipy'a vaia rupi ojae'o va'e.
- ¹⁵ Ovy'a ete 'rā ha'e rami ikuai va'e kuery.
Tá, ovv'a ete 'rā SENHOR pe "Nhanderuete" he'i okuapy va'e.

Nhanderuete porayvu, yvate ete ha'e opena porāa re ijayvua

Ogueroporaiae rupi Davi ombopara va'ekue.

Salmo 145

- 1 Xeruete xeruvixave, xee romboete 'rā.
Raka'e rā peve rogueroporaei 'rā nderery rupi.
- 2 Ko'ẽ nhavō roguerovy'a 'rā,
nderery rogueroporaei 'rā raka'e rā peve.
- 3 SENHOR yvate ete ramo ha'evea rami jaroporaei.
Yvate etea ma jaikuapa va'lerā e'ŷ.
- 4 Tuu kuery voi gua'y kuery oendua py ogueroporaei 'rā nerembiapo,
omombe'upa 'rā ndepo'akaa rupi rejapo va'ekue.
- 5 Aikuua pota 'rā ndeyvate etea ha'e nerexakāa re,
mba'emo porā rejapo va'ekue re guive.
- 6 Ijayvua 'rā okuapy ndepo'akaa rupi rejapo va'ekue re,
xee voi amombe'u 'rā ndeyvatea.
- 7 Nhomoma'endu'aa 'rā ndeporayvu etea re,
ovy'aa rupi ogueroporaiae 'rā ndereko porāa.
- 8 SENHOR ma porayvu ha'e nhomboaxy kuaa va'e.
Nda'ivai voi kuaai, nhomboaxy aguā oĩ riae va'e.
- 9 Pavē pe SENHOR oexa uka 'rā mborayvu,
nhomboaxy rupi opena porā 'rā guemimoingo kuery ha'e javi re.
- 10 SENHOR, remoingo va'ekue ha'e javi ndereroporaei 'rā.
Ndevygua iky'a e'ŷ va'e kuery voi ndererovy'a ete 'rā okuapy.
- 11 Ijayvu 'rā ndepo'akaa rupi nerexakāa ojekuaa va'e re,
omombe'u porā 'rā ndepo'akaa,
- 12 avakue ra'y kuery oikuaa aguā ndepo'akaa rupi rejapo va'ekue,
ha'e repenaa rupi ndeyvatea ha'e nerexakāa ojekuaa va'e.
- 13 Ndepo'akaa ma raka'e rā peve guarā,
ndee ma huvinxave riae 'rā rei, ikuai jevy va'e peve.
SENHOR ijayvua ha'e javi py ojeroviapy oiko,
ojapo va'e ha'e javi py oexa uka 'rā iky'a e'ŷ va'ea.
- 14 SENHOR oipytyvō 'rā ikangy va'e ha'e javi,
omopu'ãmba ju 'rā ho'a va'ekue.
- 15 Ndere anho pavē oma'ẽ 'rā okuapy
hi'ára py porā ho'u va'erā rejou uka aguā oarō vy.
- 16 Ndepo reipe'a vy
neremimoingo ha'e javi pe reme'ẽ 'rā oikotevẽ va'e.
- 17 SENHOR ha'evea rami nhandererekoo oikoa ha'e javi py,
opa mba'e ojapoa py oexa uka 'rā oporayvua.

- ¹⁸ Ixupe ojapukai va'e ha'e javi yvýry onhemoi 'rã,
anhetẽ ete rupi ojapukai ramo.
- ¹⁹ Henonde ojererokyjea rupi ikuai va'e pe ojapo 'rã oipota va'e.
Ojapukaia oendu vy ogueraa jepe 'rã.
- ²⁰ SENHOR opena porã 'rã oayvu va'e kuery re.
Ha'e rã heko vai va'e ma omomba 'rã.
- ²¹ Xejuru py taroporaei SENHOR.
Temimoingo kuery ha'e javi togueroporaei hery iky'a e'ŷ va'e rupi,
raka'e rã peve.

Salmo 146

Nhanderuete ojeroviapy oikoa re ijayvua

- ¹ Aleluia!
Xenhe'ẽ, eroporaei ke SENHOR.
- ² Xee aikovea pukukue re aroporaei 'rã.
Xeruete pe aporaei 'rã aikovea ja.
- ³ Pejerovia eme huvixa ikuai va'e re rive.
Pejerovia eme avakue ra'y kuery ikuai va'e re,
mba'eta ha'e kuery re noĩ jogueraa jepe aguã.
- ⁴ Ha'e kuery nhe'ẽ oẽ ramo yvy ku'i ju 'rã opyta.
Ha'e va'e árave opa 'rã ojapo 'rã va'ekue ha'e javi.
- ⁵ Ovy'a ete 'rã Jacó Ruete pe "Xepytyvõa" he'i va'e,
SENHOR Nguuete oarõ va'e.
- ⁶ Ha'e ae yva ha'e yvy apoare,
ye'ẽ ha'e opa mba'e hexe ikuai va'e guive.
Raka'e rã peve oiko 'rã ojeroviapy.^t
- ⁷ Ha'evea rami oikuua pota 'rã ombojexavaia va'e kuery re,
ha'e okaruxe va'e pe ma ome'ẽ 'rã tembi'u.
SENHOR oguenoẽmba 'rã nhuã py ikuai va'ekue.
- ⁸ SENHOR oipe'a 'rã ára revegua e'ŷ va'ekue rexia.
SENHOR omopu'ã 'rã omo'yvyi'i mbyre.
SENHOR oayvu 'rã heko porã va'e.
- ⁹ SENHOR opena porã 'rã oyvy rupi e'ŷ oguata va'e re.
Oipytyvõ 'rã imeve'ŷ va'e ha'e tyre'ŷ kuery.
Ha'e rã heko vai va'e ikuiaia ma ombovaipa 'rã.
- ¹⁰ SENHOR oĩ 'rã huvixave raka'e rã peve.
Sião pygua kuery, Penderuete ipo'aka 'rã aŷ guive raka'e rã peve.
Aleluia!

^t 146.6 Atos 4.24; 14.15

Salmo 147

Nhanderuete ipo'akapa va'e ogueroporaiaeia

- 1** Peporaei SENHOR pe!
Ha'eve ha'e iporã ete Nhanderuete pe japoraeia.
Jaroporaiaeia ma iporã ixupe voi.
- 2** SENHOR omoatyrõ ju Jerusalém tetã,
oguerupa ju Israel kuery omoaĩmba pyre.
- 3** Omonguerapa 'rã opy'a py ikangy va'e,
ijai oipoanomba 'rã guive.
- 4** Oipapa jaxy-tata ikuai va'e,
peteĩ-teĩ hery rupi 'rã oenoĩ.
- 5** Nhande-Senhor ma yvate ete ha'e ipo'akapa va'e.
Hi'arandua ndajaikuaapai 'rã.
- 6** SENHOR ma yvyïgue'i repya oiko,
ha'e rã heko vai va'e ma omombo 'rã yvy rupi.
- 7** Peporaei SENHOR pe perovy'aa rupi.
Mba'epu ixã reta va'e py pembojoguy vy peporaei Nhanderuete
pe.
- 8** Ha'e ma yva onhovã 'rã arai py.
Oky oguereko katu yvy re guarã.
Yvyty ikuai va'e re ojapo mba'emo henhoĩ aguã rami.
- 9** Mymba kuery pe omele' 'rã ho'u va'erã,
uruvu ra'y kuery pe guive, ojapukai ramo.
- 10** Ha'e ma kavaju mbaraetea oguerovy'a va'e'ŷ,
nei xondaro mbaraetea e'ŷ guive.
- 11** SENHOR oguerovy'a 'rã henonde ojererokyjea rupi ikuai va'e,
ha'e nhomboaxya oarõ okuapy va'e anho.
- 12** Jerusalém pygua kuery, peroporaei ke SENHOR!
Sião tetã pygua, peroporaei Penderuete!
- 13** Mba'eta peneretã mbyte rupi omoĩ atâve ikora rokẽ jokoa,
ha'e penda'y kuery omoingo porã 'rã.
- 14** Pendeyvy katy rai'i rupi ikuai va'e reve omoĩ pendekuai porã aguã,
ha'e trigo iporâve va'e re penemongaru.
- 15** Yvy rupi ha'e oikuua uka 'rã ojapo uka va'e,
ijayvua ojekuaa pojava 'rã ový.
- 16** Vexa'i rague rami ombou 'rã yro'y apĩ,
yro'y xiĩ voi omoaĩ 'rã tanhimbu rami.
- 17** Yro'y hatã va'e ha'e omombo 'rã ikurekue rami.
Mava'e nda'u ogueropo'aka 'rã yro'y ombou rã?
- 18** Ha'e gui ma oayvu ombou ramo tykupa ju 'rã.
Yvytu oipeju aguã rami ojapo ramo

yy oxyry 'rā.

- ¹⁹ Oayvu oikuua uka Jacó kuery pe,
ojeguigua lei ha'e nhombo'ea oeja Israel kuery pe.
²⁰ Ha'e ramigua ma amboae regua pe ma ndoejai.
Amboae kuery ma nhombo'ea ndoikuuai okuapy.
Aleluia!

Salmo 148

Pavē ogueroporaei aguā regua

- ¹ Aleluia!
Peroporaei SENHOR yva áryve rupi,
peroporaei yvate etea rupi!
² Ixupegua anjo kuery ha'e javi, peroporaei pekuapy.
Ixondaro kuery yva regua ha'e javi, peroporaei pekuapy!
³ Kuaray ha'e jaxy, peroporaei pekuapy!
Jaxy-tata hendy va'e ha'e javi, peroporaei pekuapy!
⁴ Yva yvatevea rupi oī va'e, eroporaei avi,
yva áry yy ikuai va'e voi.
⁵ Togueroporaei okuapy SENHOR rery!
Mba'eta ha'e ijayvu ramo opa mba'e oiko raka'e.
⁶ Omoī atā guive raka'e rā peve guarā.
Ha'e kuery ikuai aguā oeja va'ekue oaxa va'erā e'ŷ.
⁷ Yvy re pendekuai va'e, peroporaei SENHOR,
ypo tuvixa va'e ha'e typya regua ha'e javi!
⁸ Onhemboxi va'e ha'e amandau,
yro'y apī ha'e yvy rataxī,
yvytu atā onhe'ē rendu va'e,
⁹ yvyty ha'e yvy'ā'i ikuai va'e,
yvyra hi'a va'e ha'e yary ikuai va'e,
¹⁰ mymba inharō va'e ha'e vaka kuery,
yvy rupi otyryry ha'e guyra'i oveve va'e,
¹¹ yvy regua huvxave kuery, ha'e javi regua guive,
yvatekueve ha'e yvy regua joe oikuua pota va'e kuery ha'e javi,
¹² kunumigue ha'e kunhataīgue,
kakuakueve'i va'e ha'e kyrīgue.
¹³ Togueroporaei okuapy SENHOR rery,
mba'eta hery anho yvateve va'e.
Hexakāa ma yvy ha'e yva áryve rupi oī.
¹⁴ Ombopo'akave ojeupagua kuery,
ixupegua iky'a e'ŷ va'e kuery ha'e javi ogueroporaei aguā,

hembiayvu Israel kuery regua guive.
Aleluia!

Salmo 149

Nhanderuete re ojerovia va'e kuery ogueroporaei aguã regua

¹ Aleluia!

Pemonhendu SENHOR pe mboraei pyau!

Peroporaei ixupegua kuery iky'a e'ŷ va'e ijatya py.

² Israel kuery toguerovy'a imoingoare.

Sião pygua kuery toguerovy'a nguvixave.

³ Peroporaei hery mimby pemonhe'ẽ reve.

Ixupe peporaei salmos, pandeiro ha'e mba'epu ixã reta va'e
pembojoguy vy.

⁴ Mba'eta SENHOR oguerovy'a ojeupegua kuery.

Yvyigüe'i re omoõ oo jepe aguã.

⁵ Ixupegua kuery iky'a e'ŷ va'e toguerovy'a hexakãa.

Ovy'aa rupi toporaei ngupa py.

⁶ Ha'e kuery juru py toĩ Nhanderuete pe oporaei atã aguã,

ha'e ipo py ma toĩ kyxé haimbe jovai va'e,

⁷ yvy regua kuery ikuia rupi nhombopaga aguã,

amboae regua ombopaga aguã,

⁸ huvixave kuery corrente py oipokua aguã,

ha'e yvatekueve ferro guigua py

⁹ ha'e kuery ombopaga aguã ayvu ombopara pyre rami vy,

ixupegua kuery iky'a e'ŷ va'e ha'e javi omboetea aguã.

Aleluia!

Salmo 150

Oguerovy'aa opa vygua

¹ Aleluia!

Peroporaei Nhanderuete, ixupegua henda iky'a e'ŷ va'e py!

Peroporaei yvate ipo'akaa oĩa rupi!

² Peroporaei opo'akaa rupi ojapo va'ekue re!

Peroporaei, yvate ete va'e ramo!

³ Peroporaei mimby guaxu pu rupi!

Peroporaei mbaraka ha'e mba'epu ixã reta va'e reve!

⁴ Peroporaei pandeiro py ha'e pejeroky reve!

Peroporaei mba'epu ixã va'e ha'e mimby reve!

5 Peroporaei hy'a pu reve!
Peroporaei hy'a pu onhendu ratāve va'e reve!
6 Ipytuẽ va'e ha'e javi togueroporaei SENHOR!
Aleluia!